

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) Author(s):	Rosenkilde, C. N.; udgivne af P. Hansen.
Titel Title:	<u>C. N. Rosenkildes efterladte Skrifter</u>
Alternativ titel Alternative title:	Efterladte Skrifter.
Bindbetegnelse Volume Statement:	Vol. 1
Udgivet år og sted Publication time and place:	Kjøbenhavn : C. A. Reitzels og Otto B. Wroblewskys Forlag, 1877
Fysiske størrelse Physical extent:	2 bd.

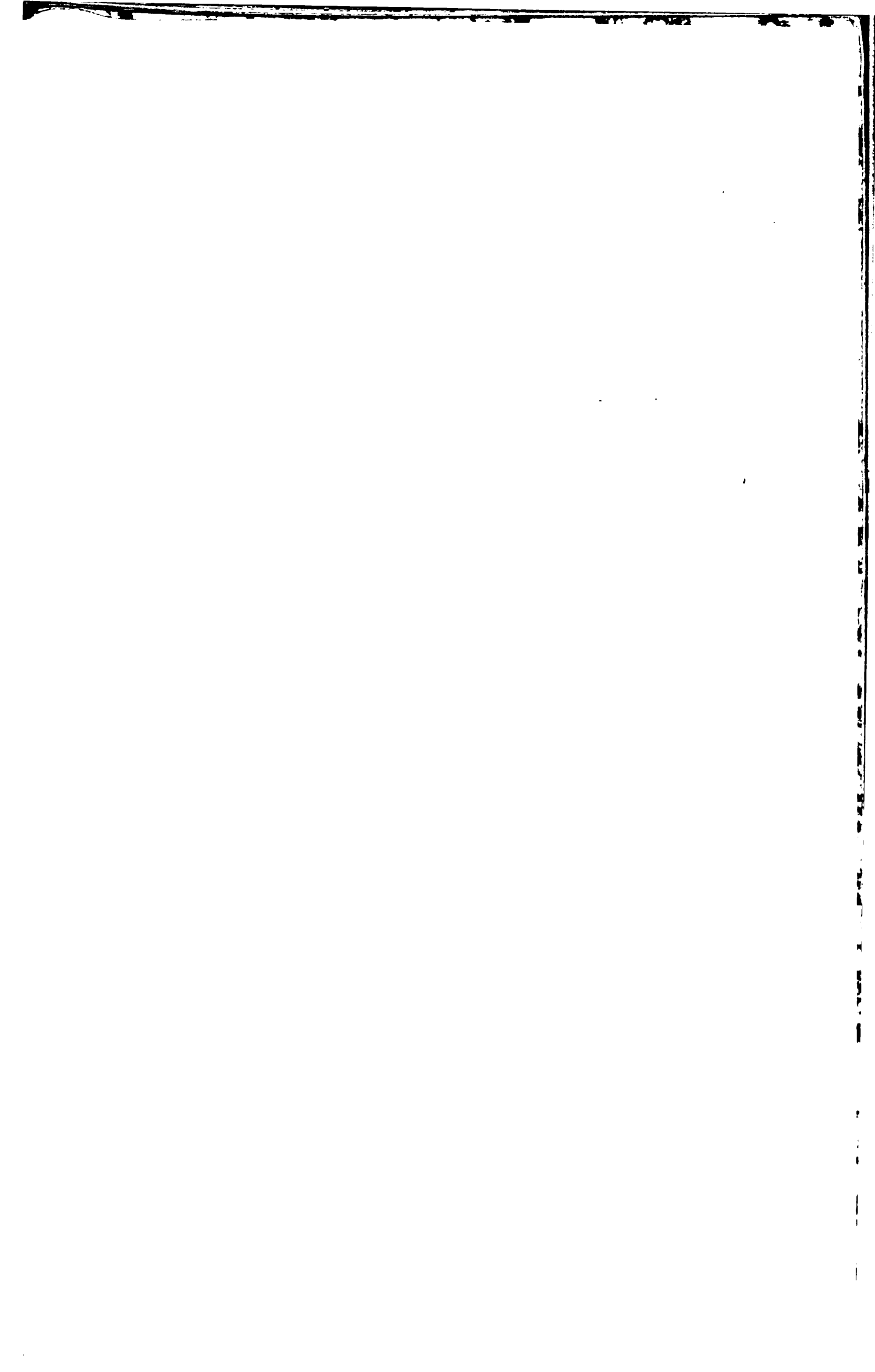
DK

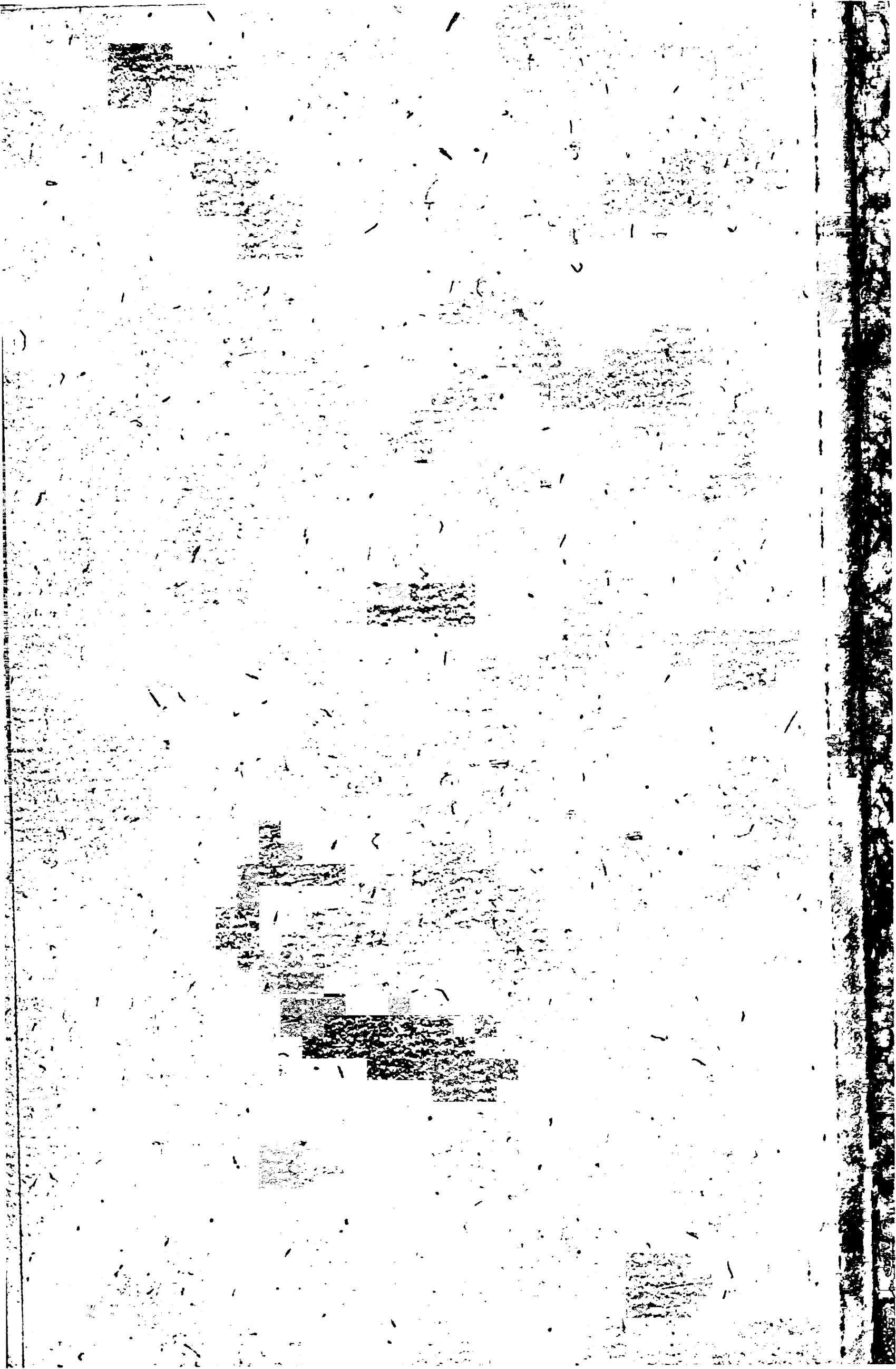
Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

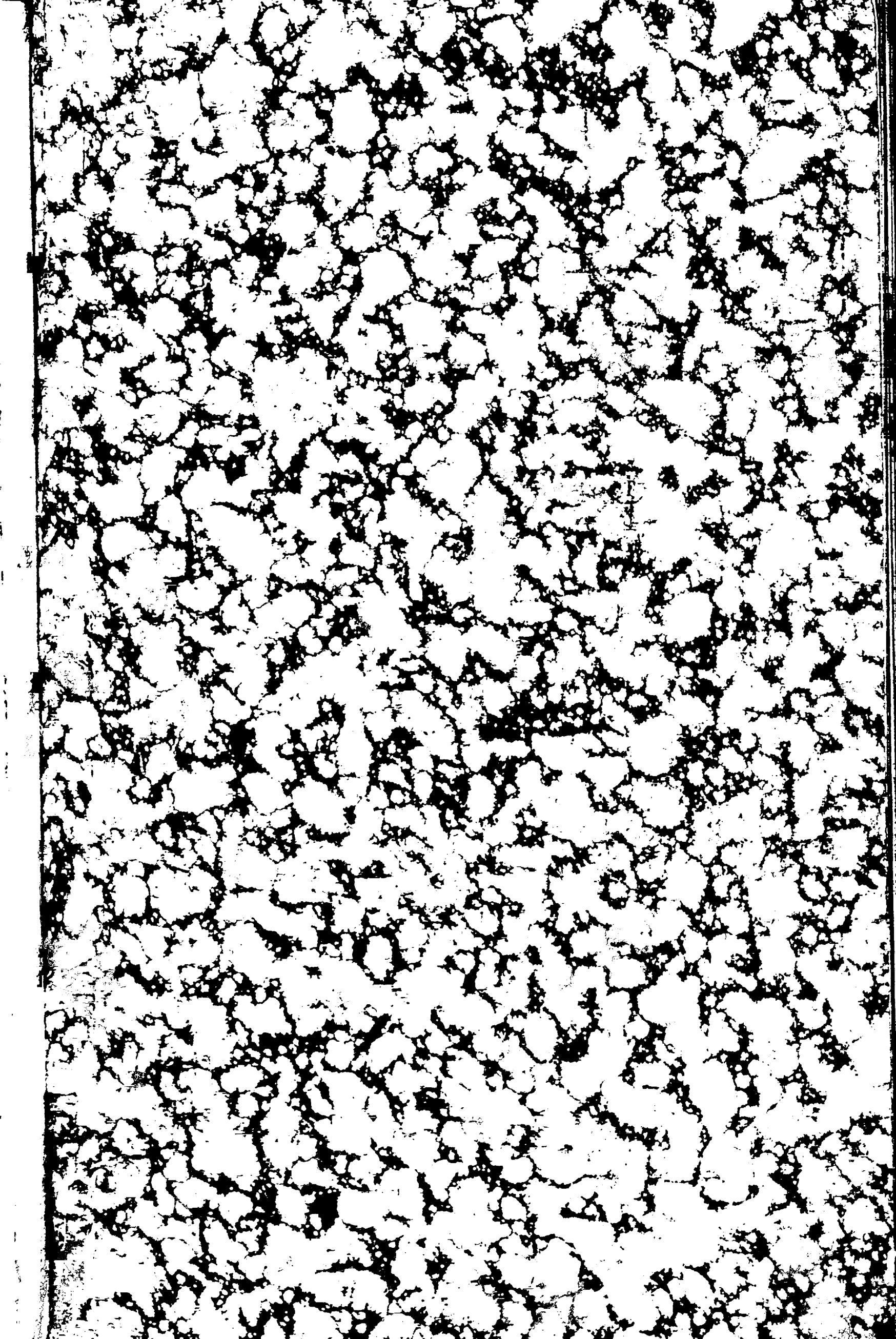
UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

12. 93.

© Bloch plax

I. W. Tegner & Kittendorff lith Inst.

Mosentau

C. A. Rolenkildes

Efterladte Skrifter.

Udgivne af P. Hansen.

Forste Del.

Med Forfatterens Portrait efter Carl Blochs Maleri.

Kjøbenhavn.

C. A. Heitzels og Otto S. Prokleskys Forlag.

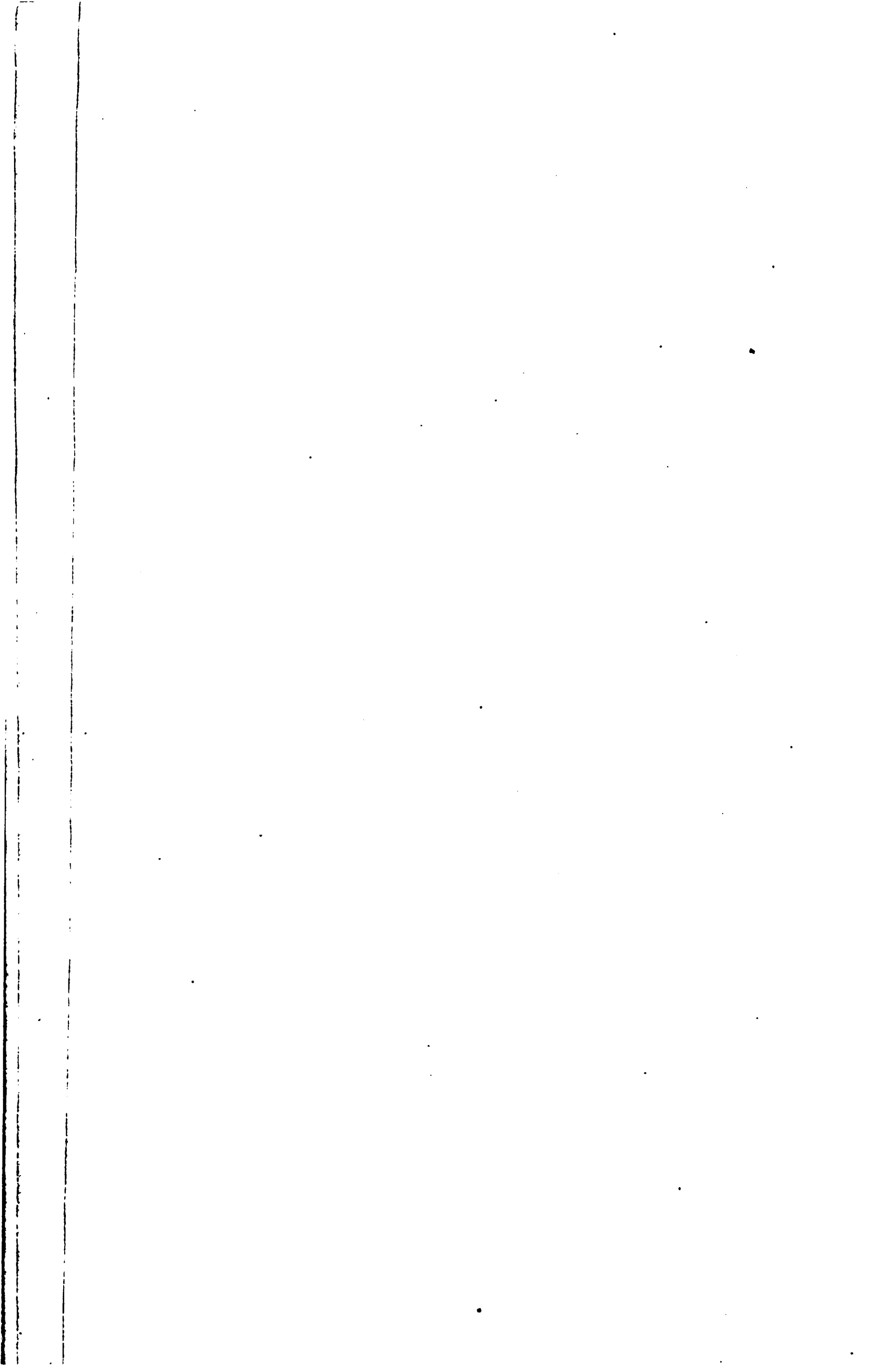
1877.

Bianco Lunos Bogtrykkeri.

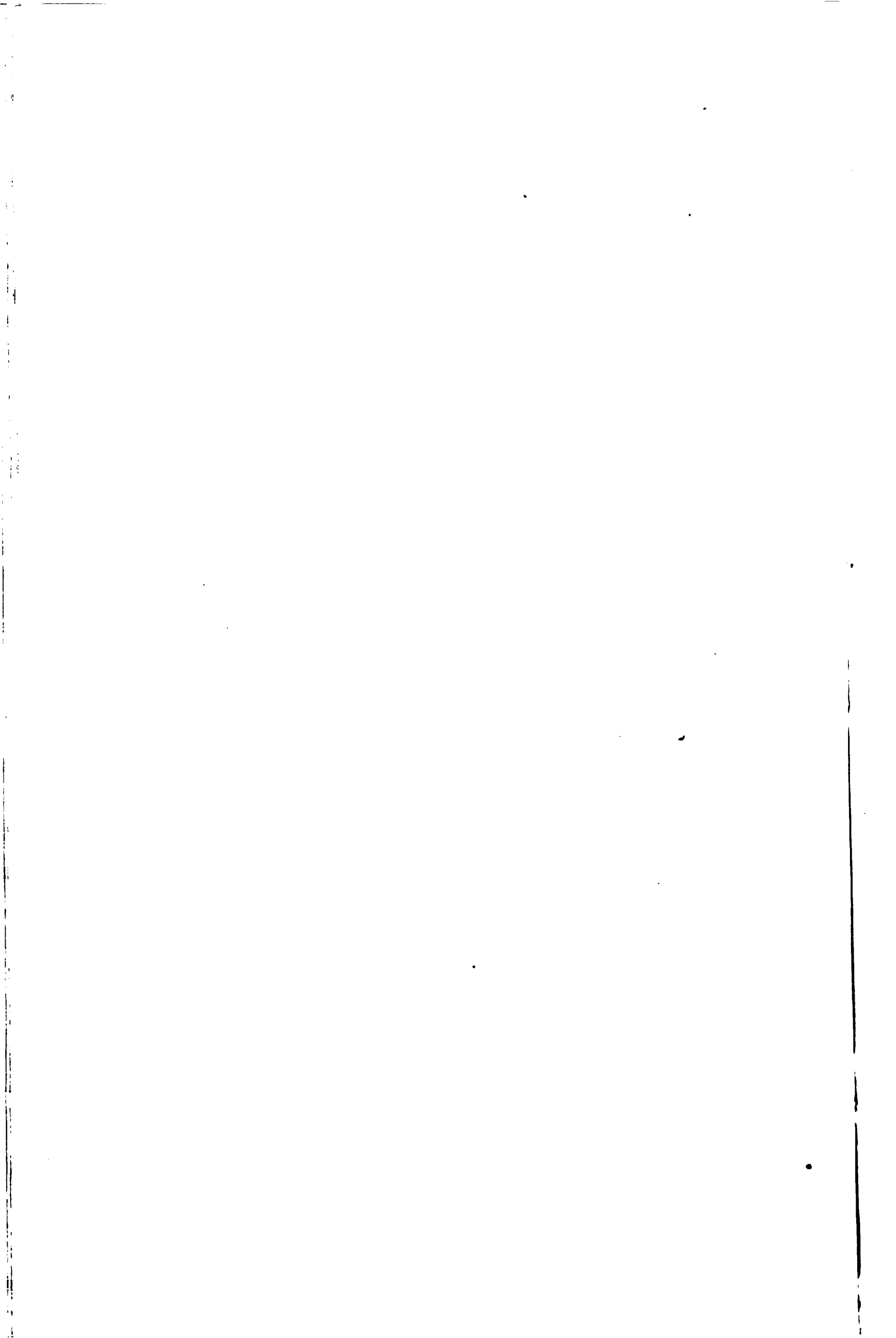
Indhold.

C. N. Rosenkilde, en Karakteristik	1.
Autobiografisk Fragment	1.
Brudstykker af en dansk Rejsendes Breve til Hjemmet	97.
Smaaestykker af „Brevduen“	185.

G. A. Kolenkilde.

En Karakteristik.

Det autobiografiske Fragment, som Christen Niemann Rosenkilde begyndte at nedskrive henimod sit Livs Slutning, og hvormed nærværende Udgave af hans efterladte Skrifter indledes, naaer desværre ikke ud over hans Barndom, men giver saa til Gjengjæld et højt livligt og af Forfatterens karakteristiske Personlighed bestemt præget Billede af Barndomstiden i Fødebyen Slagelse, hvor han kom til Verden den 8. Januar 1786. Uden at han direkte stræber efter at tegne noget Portrait af sine Forældre, staa deres Skikkelser dog frem for Læserens Øje af de spredte Smaatræk, der fortælles om dem, særlig den kostelige Episode med Invitationen af Skolekammeraterne; den milde og kjærlige Moder og den noget strengere, velbegavede og for sin Stand vel oplærte Fader træde frem af disse Antydninger med ikke mindre Klarhed end det lille fredelige og tarvelige Hjem i det Hele taget, med dets daglige smaa Sorger og Glæder, med trange Tider nu og da og som Modvægt mod dem enkelte periodisk tilbagevendende Afbrydelser af den vante Ensomighed, Fornøjelser, der trods deres Beskedenhed dannede Mærkestene i den lille Families jevne Livslob. Og over hele Skildringen hviler den Fred og Hyggelighed, den Uberørthed af Verden og den

spidsborgerlige Afsondrethed, der var ejendommelig for Livet i en dansk Kjøbstad for hundrede Aar tilbage. Og dog gjorde Slagelse den Gang et forholdsvis betydeligere Indtryk end nu og modtog navnlig et Adelspræg af det smukke og anselige Antvorskov=Slot, der i Rosenfildes Barndomstid ejedes af den rige Constantin Brun, den poetiske Frederikke Bruns profaiske, men praktisk dygtige Mand.

Paa St. Michaels Kirkegaard staaer endnu den gamle Skolebygning med de to Aen tykke Mure, og udenfor den bestygge endnu de to store Vinde dens Tag som i hine Tider, da den lille Christen Niemann vandrede ind ad den lave murede Dør for at tage sin rundelige Del baade af den alvorlige Undervisning og af de faade Løjer, der frydrede den. I den store Skolestue rummedes efter den Tids Skik to Klasser, tredje og fjerde Lektie, kun skilte fra hinanden ved en bred Flisegang paa Murstensgulvet; medens hver „Lektie“ modtog Undervisning af sin egen „Hører“, vare derimod Løjerne fælles Underholdning for hele Forsamlingen, ja kunde vel endog for en Del nydes af øverste Klasse, „Mesterlektien“, skjøndt denne var skilt fra de to andre Lektiers Lokale ved en stor Dør med et Tralbærk. Hele Skolen opvarmedes om Vinteren af en gigantisk Raskelovn, paa hvis Forside fandtes en Afstobning af Kong David i en eller anden bibelsk Situation; det var Disciplenes Opgave at fyre saa grundigt i Raskelovnen, at Kong Davids Næse kom i rødglødende Tilstand, og dette af begge Klasser med en vis Spænding imødesete Tidspunkt, der maatte gjøre Tjeneste som Thermometerbestemmelse af Varmen, stod endnu i Rosenfildes høje Alderdom saa levende for hans Erindring, at et af

Hovedmotiverne til hans jevnlige Besøg i hans Fødeby var Lysten til at gjense Kong David.

Jngemann giver i sin „Levnetzbog“ en livlig og anskuelig Skildring af Livet i Slagelse Skole, denne „Drengeskriftat med despotiske Elementer“, der for saa vidt var „en sand Natur-skole for Livet“, som det under den aldeles nedbrudte Disciplin gjaldt for hver Enkelt om at hævde sig selv og gjøre sin Ret gjældende med Magt, hvis han ikke vilde synke ned i fuldstændig Underkuelse. For Rosenkilde har det aabenbart ligget nærmere at vinde Indflydelse og Anseelse ved at stræbe efter Pladsen som Skolens erklærede Budsenmager end ved at gjøre sine legemlige Kræfter gjældende; thi den lille spinkle Dreng var ikke skikket til at imponere ved sin Optræden paa Kirkegaardens Arena, Skolens Legeplads, hvor den stadig fornjede bellum omnium contra omnes fandt Sted. Jngemann omtaler sin den Gang fjortenaarige Skolekammerat, i hvis „runde, livlige Ansigt der allerede da fremskinnede en uudtømmelig Fylde af Skjelmeri og Lune; der syntes overvejende i enhver af hans Miner og Bevægelser, medens der dog skjulte sig en Alvor i hans Underste og en lidenskabelig Hestighed, som siden kun ved enkelte Lejligheder kom til Udbrud“. Udskillige Sider af den Skildring, Jngemann giver af Skolelivet i Slagelse, optages af Fortællingen om Rosenkildes uendelige Løjer, særlig overfor Fjerde-Lectie-Horeren Hr. Hoffding; det maa dog her bemærkes, at der er en ikke saa ringe Uoverensstemmelse mellem det Billede, Jngemann giver af den nævnte Lærer i sin „Levnetzbog“, og det man faaer af Rosenkildes Fortælling om sit Barndomsliv; der er i Rosenkildes Skildring af den gamle Pædagog og sit Forhold til

ham en Understrøm af hjertelig Deltagelse og ægte Sympathi, der trods alle Hoffdings Særheder og Maragtigheder gjorde ham til en ganske anderledes tiltalende Skikkelse end den imbecile Figur, Ingemann tegner.

Fra denne Skole sendtes Rosenkilde 1804 til Kjøbenhavn for at tage Artium. Om de Aar, der følge nærmest herefter, vides Intet, men det er ikke vanskeligt at tænke sig, at Rosenkildes let paavirkelige Personlighed har modtaget stærke Indtryk baade af det kraftig pulserende nationale Liv, der rørte sig i Hovedstaden mellem 1801—1807, og af de nye aandelige Impulser, der udgik fra Dehlenschlägers netop i disse Aar saa svulmende rige Digtning, Impulser, der maa have været saa meget fyldigere, som Rosenkilde kjendte Digteren personlig og mødtes daglig med ham ved Middagsmaden hos Orsted'ernes Fæster paa Bøstergade, ved hvis gjæstfrie Bord to Slagelse-Studentere altid spiste frit. Men selve Rosenkildes Tilstedeværelse ved denne Bespisning er et sikkert Tegn paa, at den unge Student ikke var forsynet med Midler til Livets Ophold i nogen syn-derlig overflodig Grad. Det staaer uden Tvivl i Forbindelse hermed, at vi ikke ret længe efter se Rosenkilde i Egnen omkring Aarhus som Huslærer paa adskillige Herregaarde, og fra denne Periferi drages han snart ind til selve Centret og havner i Aarhus som Kantor, først ved „Klostret“, senere ved Domkirken, medens han samtidig var Degn i den nærliggende Aaby Kirke. Det var en Aftale mellem ham og Stiftsprovsten, at denne, naar han selv var forhindret i at tage ud til Landsbykirken, lagde sin Prædiken i en Taske i den Bogn, som skulde hente dem begge; Prædikenen blev saa af Degnen læst op for Menigheden. En Dag glemte imidlertid

Stiftsprovsten at lægge Prædikenen i Tasken; Rosenkilde lod sig dog ikke forbløffe, men holdt paa staaende Fod en selvgjort Prædiken, og fra den Tid af var Tasken i Vognen hyppigt tom. Men skjøndt Rosenkilde endog har prædikeret i Aarhus Domkirke, var dette dog kun Allotria, som laa udenfor hans egenlige Embedsvirksomhed. Denne forstod han at gjøre sig indbringende ved ret ingenieuse Arrangementer; uden at han endnu den Gang havde læst „Grasmus Montanus“ og uden at han altsaa kjendte sin udodelige Kaldsjælle Per Degn, havde han paa lignende Vis som denne Dje for sin Stillings praktiske Sider. Naar han saaledes skulde skrive det saakaldte „Testament“ over Afdøde, hvilket derefter oplæstes fra Prædikestolen, talte han saalunde til Bestilleren: „Vil Du have det med sort Kors og Dødningeben, koster det en Rigsdaler, uden Dødningeben tre Mark“, og saaledes blev det, at faae sit Testament med Dødningeben, en Hæder, som Ingen kunde være bekjendt at unddrage sine Afdøde. Kjærere var ham dog hans Stilling som Kantor; allerede som Dreng i Slagelse havde han beklædt en lignende Plads ved „Hospitalet“, en Stiftelse for Fattige, i hvis lille Kapel han holdt Aftenbøn med Lemmerne; hans ualmindelig høje og smukke Stemme havde skaffet ham denne kjærkomne Bisorretning, og nu, da han alt i flere Aar havde været Akademikus, blev det atter hans usædvanlige musikalske Midler, der skaffede ham det daglige Brod og en fast Stilling i et lille Samsund, som han nu forelobig voxede fast sammen med og hvor han blev en af Alle afholdt Personlighed, af hvis ydre Skikkelse omstaaende Konturtegning fra hin Tid giver et godt Billede, hvis Lighed med den „gamle“ Rosen-

filde ikke er til at tage fejl af, trods den Mærække, der ligger imellem de to Tidspunkter.

I Aarhus satte Rosenkilde Foden under eget Bord, idet han gastede sig med Maren Christensen, en Datter af den der i Byen boende Kjobmand Christensen. Traadte Rosenkilde udenfor Hjemmets lille Kred, der imidlertid udvidedes Aar for Aar ved ungdommelig Tilvæxt, var han paa Grund af sit livlige Væsen og sine musikalske Interesser en gjerne seet Gæst i Byens bedste Kredse. I Elmqvist's velhavende Hus udfoldedes en rig Gæstfrihed, der i fuldt Maal ogsaa blev Rosenkilde til Del, og hos Bennen Weis havde Musikens Gudsomme

deres fredede Urne; ikke langt udenfor Aarhus, i det nu politisk berømte Viby, boede Præsten Steenberg, en grundmusikalisk Mand, hvis talrige Børneskole voksede op under daglige musikalske Paavirkninger, saa at de Smaa kunde spille et Instrument eller synge en Stemme, næsten før de kunde tale; her fandt i tarvelige Omgivelser og under højt bestedne Krav til Livets materielle Udelsker sande Musikfester Sted, naar Rosenkilde og hele Præstefamilien gjennemgik Operaer som „Don Juan“ fra Ende til anden, med Stemmerne fordelte imellem sig.

Endnu i Rosenkildes gamle Alder fornyedes Mindeerne om denne musikalske Samvirken; da han 1857 var Gæst hos sin Ungdomsven Weis's Søn paa Aarhus Mølle, kom Steenberg i Besøg, og nu udførte han og Rosenkilde i Forening med de to Brødre Weis „Don Juan“ for Strygkvartet. Men det var temmelig uensartede Elementer: medens de to Yngre med den tilbørlige Respekt, saa godt det tillodes dem, underordnede sig Komponisten, sad den gamle Præst og nikkede gemytlig og selvbehagelig over Moderne, medens han strøg Bratschen i jevn borgerlig Takt. Men hos Rosenkilde var det, som daagnede Ungdommens hele Begejstring paany; han spillede sin Primo-Violin med stor indre Hævnfølelse; men de gamle Fingre kunde ikke rigtig følge med: det gik snart med rivende Fart, snart utilbørlig langsomt. Hans to yngre Medspillende lærte snart at følge hans varierende Tempo: ikke saaledes den gamle Præst, der uden at ane, hvad der foregik, spillede saa jevnt hen og nynnede, hvad der var ham for svært at spille. Næste Morgen mødte Rosenkilde meget alvorlig stemt ved Kaffebordet. „Det gjør jeg aldrig mere“, sagde han; „Mozart har været hos mig i Nat og truet

ad mig!" Fra nu af fik kun hans nærmeste Kreds hans Violinspil at høre, og det kun ved enkelte Lejligheder, som en af de sidste Juleaftener, han oplevede, da han skulde holde Helligaften i sin Datter Julies Familiekreds og hemmelig havde taget Violinen med og lagt den fra sig i Kælderen; da saa Bornekredsen skulde til at danserundt om Juletræet, fik han Violinen hentet og spillede nu lystigt op for Bornebornene, placeret højt oppe paa Ryggen af den store Bedstefaderstol.

Men tilbage til Ungdomstiden i Aarhus. Hvad der her fængslede Rosenkilde foruden Musikken, var den Lejlighed, der var for ham i denne Klublivets og Privatkomediernes Blomstringstid til at udfolde det dramatiske Talent, der trivedes frodigt hos ham ved Siden af det musikalske, og som alt i Barndommen havde staaet ham bi ved Løjerne i Skolestuen. Klubben „Polyhymnia“ eller, som den ogsaa kaldtes, „Dramatiken“, var, som det sidst anførte Navn jo tilstrækkelig antyder, Brændpunktet for Byens vidt forgrenede dramatiske Interesser, og Rosenkilde var Sjælen i Arrangementet af Vinterens Skuespil, som han da var den Ypperste blandt de Agerende. Komedierne spillede hovedsagelig paa „Apothekerens Loft“, det vil sige første Etage af det nuværende Løveapothek paa Storetorv; paa den Tid vare nemlig større Huse vel ofte byggede med to Etager, men den øverste Etage, „Loftet“, var sjelden indrettet til daglig Beboelse, men enten kun forsynet med Ruger og bestemt til Oplagssted (Kornloft etc.) eller vel indrettet som Bærelse, men da kun til Brug ved overordnede Lejligheder og udgjørende een stor Sal.

Her gaves i 1814 en Række Forestillinger i Anledning af Prinds Christians (Christian VIII's) Dphold

i Aarhus, hvor han efter Tilbagekomsten fra Norge dvælede en Tidlang for at afvente nærmere Ordre fra Frederik VI. For at faae den noget pinlige Ventetid til at gaa for Brindsen, opbød „Dramatiken“ sine bedste Aræfter, og blandt dem blev først og fremmest Rosenkilde taget i Brug. Brinds Christian, der havde baade Interesse for og Forstand paa Kunst, opdagede snart Rosenkildes usædvanlige komiske Talent og var ivrig for at faae ham overtalt til at stille det i større Opgavers Tjeneste, idet han tillige tilfagde ham Ansættelse ved det kgl. Theater i Kjobenhavn. Hvor godt end Rosenkilde befandt sig i sine aarhusianske Omgivelser, behøvedes der dog ikke mange Overtalelser for at faae ham til at give efter for de lokkende Udsigter, der stilledes ham for Dje, og som, hvis de gif i Opfyldelse, netop vilde tilfredsstille den dybe kunstneriske Trang i hans Junderste, der hidtil havde maattet nøjes med at give sig Udtryk lejlighedsvis og som Noget, der laa ved Siden af Livets alvorlige Dont. At forvandle sin mest levende Interesse til sin egenlige Livsgjerning, var et saa herligt Maal, at det vel fortjente et Forsøg, og Rosenkilde rejste da ogsaa kort efter til Kjobenhavn og lod sig engagere ved Theatret — men i al Hemmelighed, uden at hans Familie eller Vennekreds i Aarhus vidste Noget om dette Foretagende, for det var et fait accompli; thi for den første stod det som et meget misligt Bovestykke at opgive en sikker Livsstilling som Embedsmand for de højst usikre Udsigter som Kunstner, og Vennerne vare ikke langt fra at betragte Theaterbanen som en social Degradation af allerværste Art. Efter at Skridtet var gjort, brød Rosenkilde nogen Tid efter op til Kjobenhavn med sin Familie, Kone, Børn og Svigermøder samt — en Tønde

røgede Al, som han i et af de Anfald af praktisk Foretagelsestaand, der stak saa komisk af mod hele hans idealistisk og upraktisk anlagte Natur, vilde spekulere med i Hovedstaden for at grundlægge et Fond til at staa imod med i Begyndelsen af sit Ophold der.

Det var paa sit komiske Talent, at Rosenkilde haabede at grunde sin Virksomhed paa Scenen; men det var ved Theatret den Gang som ved Universitetet i en endnu ældre Tid: Holberg, som vilde være Historiker, maatte en Tid lang foredrage Filosofi, indtil en Lærestol i Historie blev ledig, og Rosenkilde, som vilde være komisk Skuespiller, maatte foreløbig optræde som lyriske Elsker. Komikere havde Theatret nok af, men i Tenorfaget var der en Plads ledig, og da Rosenkildes Stemme havde udviklet sig til en ualmindelig høj Brysttenor med paa en Gang klare og bløde og derhos i en forunderlig Grad gribende og rørende Toner, maatte han trække i de romantiske Elskeres Hyrdedragt uden Hensyn til, at han havde et Ansigt, hvis stærkt markerede Træk og store Bevægelighed kunde antage ethvert andet end netop et jævmerisk og romantisk Udtryk, og en Figur, hvis næsten ængstelige Spinkelhed nær havde faaet Skuespillerinden Mdm. Spindler til at daane, da Rosenkilde en Aften kom ned i Foyeren, paaklædt til en af sine Operaroller. „Men Rosenkilde dog!“ udbrod hun, da hun saa ham træde ind, „De maa sandt for Dyden lade Deres Ben udstoppe!“ — „Men de er jo udstoppede!“ svarede Rosenkilde med et Udtryk af komisk Fortvivlelse i Ansigt og Stemme. — „De er udstoppede!“ udbrod saa den hyppigt skabte Mdm. Spindler, idet hun slog Hænderne sammen og overvældet af denne utrolige Meddelelse lod sig falde ned i en Stol.

Paa en af Prøverne til sin Debut fik Rosenkilde Lejlighed til at fornøje et Barndomsminde. En Gang da han fra en af sine Kjøbenhavnstrejfer som Dreng skulde hjem til Slagelse, havde han til Rejsefammerat en „Musikantervend“. Undervejs gik Vognen itu i Nærheden af Ringsted, og Opholdet der i Byen blev adskillig længere, end det var paaregnet ved Fastsættelsen af Rejsens sparsomme Budget. I denne Forlegenhed slog Musikanteren og Rosenkilde sig sammen og afholdt en improviseret Instrumental- og Vokalkoncert, der indbragte dem et Beløb, som satte dem i Stand til at tilbringe det ufrivillige Ophold i Ringsted paa en meget komfortabel Maade, og som desuden sluttede dem saa nær til hinanden, at Musikeren ved Ankomsten til Slagelse tilbragte flere Dage i Bogbinderens Hus. Da Rosenkilde nu mange Aar efter prøvede sin første Rolle paa det kgl. Theater, var der et bestemt Sted i Partiet, hvor det var ham umuligt at sætte Tonen rigtig an. Efter at dette havde gjentaget sig nogle Gange, blev der ved den tredie Prøve fra Orkestret stukket en Klarinet op, som gav ham Tonen. Efter Prøvens Slutning viste det sig, at det var den fordums Rejsefammerat, nu ansat i Kapellet, Rosenkilde havde at takke for denne velvillig ydede Hjælp.

Rosenkilde debuterede Tirsdagen den 19. Marts 1816 i „De tre Galninger“, et Syngestykke af Schall, der den Aften opførtes første Gang, men i det Hele kun gik tre Gange og heller ikke fortjente nogen bedre Skjæbne. Stykket var maadeligt og Rosenkildes Parti ingenlunde af Komponisten behandlet saa heldigt for hans Stemme, at dens bedste Egenskaber kunde udfolde sig; men ikke des mindre gjorde han god Fyldest i mu-

sikaligt Henseende, om han end ikke — hvad der jo heller ikke var Lejlighed til — vakte nogen synderlig Opmærksomhed ved sin øvrige Fremtræden.

Efter at Rosenkilde saaledes een Gang var kommen ind paa Skuepladsen ad en urigtig Dør, begyndte der en vanskelig Kamp for ham for efterhaanden at naa hen til det Omraade, hvor han selv følte han var hjemme, men hvor Publikum ikke havde nogen Auelse om hans Egners Brugbarhed, og hvortil Theatrets Bestyrelse med Forsæt syntes at ville spærre ham Vejen. Navnlig stod han ikke i Mødest hos Theaterchefen Holstein, der trods sin i det Hele taget elskværdige Karakter var Hofmand nok til at give de ældre Skuespillere Ret, der følte sig fornærmede i deres Standsære ved Rosenkildes frimodige Optræden og kammeratlige Uforbeholdenhed, der dog kun var en naturlig Folge af, at han som en akademisk dannet Mand og fuld af litteraire og kunstneriske Interesser var vant til et frit og venstabeligt Samkvem med Ligestillede og ogsaa allerede havde dannet sig en saadan Omgangskreds i Kjøbenhavn. Paa denne Uvillie fra Direktionens Side strandede foreløbig alle hans Forsøg paa at komme ind i sit rette Kolesag. Man vedblev udelukkende at anvende ham i Syngestykket, og hans Sang gjorde ogsaa fortjent Lykke — saaledes i Elferpartiet i „Winhoften“, Maphkali i „Joseph og hans Brødre“, Orpheus i „Trylleharpen“ — medens hans med det lyriske Kolesag lidet harmonerende Figur stadig forskjertjede ham det Halve af Publikums Gunst og forbitrede ham Fornøjelsen ved at optræde. Det var en for en Kunstner fortvilet Situation, han var kommen i: han vidste med sig selv, at hans Egnere kun egnede sig til at skabe Figurer, der vare omtrent Antipoder til dem,

han blev tvungen til at fremstille, og han følte med en uhyggelig Tydelighed, at Publikum med hver ny Rolle, han optraadte i, nødvendigvis maatte komme længere og længere bort fra den rette Forstaaelse af hans Kunstner-ejendommelighed og derfor Dag for Dag maatte blive vanskeligere at erobre tilbage igjen. Intet Under derfor, at han kæmpede med Fortvivlelsens Energi for at faae Lov til at vise sig i sit rette Lys og at han omsider endog tilbød at udføre et Bovestykke, som Direktionen gav sit Minde til i Haab om, at han skulde knække Halsen saa grundig, at man for Fremtiden var fri for hans Overhæng. Han tilbød nemlig at udføre Hippeldanz' store Rolle i „Epigrammet“, en Komædie af Kosebue, hvori Knudsen lige siden dens Fremkomst paa vor Scene — 1802 — med uforligneligt Lune og original Opfattelse havde fremstillet den raffinerede Fraadser, som Rosenkilde nu vilde vove sig i Lag med ikke et Aar efter Knudsens Død. Hvor den lyriske Elsker vilde faae Rol- lens brede Jovialitet fra, og hvorledes den næsten mere end tynde Rosenkilde vilde bære sig ad med at faae det tilforladelige Udseende af Forædthed, var en Gaade for Alle; men skjøndt Rosenkilde meget godt faae alle de Vanskeligheder, der vare at overvinde, var det ham en Livssag at komme til at tage et afgjørende Skridt henimod sin Kunsts rette Hjem, og overfor denne Betragtning maatte alle Betænklichkeiten vige. Han optraadte i „Epigrammet“ den 5. Maj 1817. Det var en Aften, som han mindedes hele sit Liv igjennem, saa stærk var den Spænding, han var i, saa stor den Skala af Sindsbevægelser, han gjennemgik. I Begyndelsen syntes Slaget fuldstændig tabt; Publikum var ikke med, ikke en Haand rørte sig, ikke et Latterudbrud hørtes. For at

faae sit magre, markerede Ansigt til at antage en Fraadfers runde og blode Former, havde han masferet det med to tykke Kinder af Bat, hvorved hans naturlige Ansigtis Minespil gif tabt og een væsenlig Wirkning forspildtes, og ved den stærke Udstopning, han havde maattet indhulle sit Legeme i, hindredes dettes frie Bevægelse, hvorved en anden Wirkning tabtes. Fortvivlet stod Rosenkilde efter første Akt i sit Paaklædningsværelse, hvis Vinduer vendte ud mod Kanalen. „Havde Du nu ikke Kone og Børn, saa var nok det Bedste, Du kunde gjøre, at springe derned“, tænkte han i sin nedslagne Stemning. I anden Akt kom der imidlertid lidt Liv i Folk, og det skyldtes et rent Tilfælde. Rosenkilde tabte sit Lommetorflæde, og da det paa Grund af Batteringen var ham en Umulighed at bukke sig, tog han det op med sin Stof. Denne Bevægelse klædte ham saa pudsigt og Publikum ihntes saa godt om dette nye Indfald, at man lo — og nu, da Fortryllelsen var hævet, fulgte man hans Spil i Resten af Stykket med Velwillie og Bifald, saa at Aftenen var reddet. Endnu bedre gif det ved Stykkets næste Opførelse, da han renoncerede paa nogle af de stærke Forflædningsmidler og derved fik større Frihed til at give sin egen Personlighed Udtryk i Rollen.

Men det egenlige Gjennembrud af Rosenkildes Talent ligger imellem hans første og anden Optræden i „Epigrammet“. I Syngestykket „Agnes Sorel“, der opførtes første Gang den 16. Maj og kun gif saa Gange, fordi dets tynde og kjedelige Indhold ikke havde Evne til at fængsle Publikum, var Rosenkilde den Eneste, der vakte særlig Opmærksomhed, skjøndt han her spillede sammen med Frydendahl i en af dennes fineste Anstands-

roller. Man havde tildelt ham de la Ratinières Rolle, en flou Tegning af en naragtig Herremand, som der hørte meget til at „gøre Noget ud af“. Men netop fordi Rosenkilde her for første Gang spillede ud af sin egen Natur og med sin egen Personligheds Midler gav en sand og konsekvent sammenhængende Karakter, som de komiske Effekter sprang ud af som ganske naturlige Utringer, netop fordi man altsaa med andre Ord saae en Prøve paa den Karakterfremstilling og Komik, som var og blev Rosenkildes ejendommelige Kunstevne og Kunststart, netop derfor overraskedes man af det Nye og kunde ikke Andet end rives hen af det.

Trods disse Sejre paa sit eget Territorium maatte han imidlertid endnu længe gjøre Tjeneste i fremmede Lande, og kun Fod for Fod, ved at benytte enhver Bafance, ved at doublere og vikariere, lykkedes det ham efterhaanden at faae sin rette Plads afgrændset i Theatrets og Publikums Bevidsthed. Hvad der ikke mindst hjalp ham, var det Talent, hvormed han undertiden forvandlede sin ugunstige Position til en fordelagtig, idet han, naar der blev ham tildelt en Syngespilrolle, som indeholdt blot nogen Mulighed for komisk Karakteristik, skabte en Figur ud af den, der paa een Gang tilfredsstillede den musikalske Opgave og tvang Publikum til at anerkjende det dramatiske Talent, hvoraf den var fremgaaet; enkelte ekklatante Sejre af denne Art var Baron Lucinval i „Seannot og Colin“, Blaise i „Den nye Tordegodssejer“ og — ikke mindst — Don Bazile i „Figaros Giftermaal“. Endelig var han naaet saa vidt, at han i Saisonen 1822—23 — altsaa dog efter sex til syv Aars Kamp mod Fordomme og Misforstaaelser — fik Lejlighed til at udføre flere indbyrdes meget forskjel-

lige Karakterroller efter hinanden, hvorved den sidste Hindring for den rette Opfattelse af hans Kunstner-ejendommelighed maatte vige. I denne Saison faldt Hundredaarsfejsten for Theatrets Nabning, og der fremdroges i den Anledning en Række Holbergske Komedier, hvorved Rosenkilde fik Lejlighed til at spille Stygotius i „Jacob von Thyboe“, den trojanske Bonde i „Ulysses“, Rosiflengius i „Det lykkelige Skibbrud“ og Erasmus Montanus, og i hver af disse Roller forvandsede han ved den komiske Sandhed og Kraft, hvormed han afvandt selv smaa Partier — som den trojanske Bonde — eller hidtil for kjedelige ansjete Roller — som Erasmus Montanus — nye Sider og forvandlede dem til glimrende komiske Præstationer. Endelig satte han i denne Saison Kronen paa Værket ved en komplet Omstabelse, som Ingen havde troet ham i Stand til, idet han i Dehleschlägers „Robinson i England“ gav en næsviz, opløben Skoledreng med en saadan Sandhed i sin hele Holdning og Fremtræden, at han alene ved at vise sig vakte stormende Jubel.

Fra nu af er Rosenkildes Stilling som en af den komiske Scenes Hovedstøtter sikker og uantastet, og kun et Par Aar senere viste Gjenfoderen af den danske Komædie, at han regnede netop paa ham som en af de væsentligste Bærere af Regenerationsværket. Da J. L. Heiberg 1825 indfører Vaudevillen paa vor Scene og derved baade tilsigter og giver Impulsen til vor dramatiske Litteratur og den komiske Skuespilkunsts Tilbagevenden i det nationale Spor, faaer Rosenkilde allerede i den tredie Vaudeville en af de mest fremskudte Poster, idet Heiberg med klogtigt Blik benytter en af hans Talents mest iøjnefaldende Sider til at sikre sig en kraftig

Alliance i den Strid mod den ældre Skoles Fordomme, der gjorde den nye Kunststart's første Skridt saa besværlige. Ved en af de den Gang meget hyppige dramatiske Aftenunderholdninger havde Rosenkilde og den trettenaarige Johanne Louise Pätges gjort stor Lykke som Skolebørnene Hans og Trine i Poul Möllers „Scener fra Rosenborghave“, og dette havde givet Heiberg den Tanke at benytte disse to Figurer i en Vaudeville; omkring denne Tanke formede sig saa lidt efter lidt „Aprilsnarrene eller Intrigen i Skolen“. Til de Banstelheder, denne Vaudeville havde at overvinde for at trænge igjennem hos Theaterdirektionen, kom der ude i Publikum andre, som Rytterne om personlig Satire og upassende Persiflage af Skolevæsenet skabte, og paa den første Forestillingsaften var Theatret fyldt dels af en iforvejen organiseret Opposition, dels af modstræbende Indifferentister. Men baade Modstanden og Ligegyldigheden maatte vige overfor Sfr. Pätges' gratieuse og fint forstaaede Spil, især Foredraget af Sangen „Der er i Himlen en Dreng saa smuk“ og Fremstillingen af Examinations-scenen, og denne Modtagelighed forvandlede til fuldstændig Underkastelse, da noget over Midten af Stykket den nye Figur Hans Mortensen traadte frem. Stormende Jubel modtog Rosenkilde, da han viste sig som den oplobne, næsvise kjøbenhavnske Skoledreng med ildrødt Haar, astumpet Troje og for korte Kadetlærred's Benklæder, svingende Skolebøgerne i Remmen med al den urolige Ledeløshed i Bevægelser, som er egen for et saadant Individ i Labansalderen. Stærk Latter og sympathetisk Bifald vakte naturligvis den Replik, hvor Trine bebrejder Hans, at han ikke er om nok over hendes Rygte og næsten har bragt hende i Folkemunde, saa

at der endog i en Nytaarsgave er blevet indført et Stykke, betitlet „Hans og Trine, en Scene i Rosenborg Have“, som ydermere er blevet opført paa et Deklamatorium, og „tænk bare, at han, som forestilte Dig, er en gammel Karl, der hedder Rosenkilde; han havde majet sig saadan ud, at han saae ud som en Skoledreng“. Publikums Glæde over disse to Figurer steg med hver Replik, og det fra først af tvivlsomme Udfald blev en eklatant Sejr, der hovedsagelig maatte tilskrives Rosenkilde og hans unge Medspillende.

Som bekjendt benyttede Heiberg kort efter deres Hjælp paa lignende Maade, da han indførte det halv-vorne Kjæreste-par Peter og Christine i „Et Eventyr i Rosenborg Have“. Hvad særlig Rosenkilde angaaer, da fik han netop i Heibergs nærmest følgende Vaudeviller Lejlighed til at skabe et Par af de Figurer, som han kom til at spille oftest og som derfor ere paa det Nøjeste forbundne med Grindringen om hans Personlighed og hans Kunst: Trop i „Recensenten og Dyret“ og Hummer i „De Uadskillelige“. En hel Generation er voget op med disse jceniske Skabelser for Dje og har optaget deres Billeder i sig Aften efter Aften — Rosenkilde spillede Trop 146 Gange, Hummer 110 Gange — saa at de to til Kunstens Fantasi-verden hørende Figurer staa for Bevidstheden med samme Klarhed og Tydelighed som intime Bekjendtskaber fra det virkelige Liv. Trop er en Skikkelse, der tilhører Nationens komiske Billedgalleri; vel kan den ikke beskues fra Dag til Dag som de Skikkelser, der ere bundne med Farver til Lærredet, men Enhver, der har seet den een eller flere Gange, har desuagtet en tro Grindring om denne tynde, sorte Skikkelse med den vidunderlige Hat, der i Livets

Ramp har mistet endog det svageste Spor af oprindelig Stivhed, med den langskjødede Kjole, af hvis Baglomme Bændlet paa en Flip hænger ud, med de snevre sorte Buxer og de højkastede Støvler trukne udenpaa dem. Læser man Heibergs Vaudeville, synes man endnu at høre denne snurrige Figurs Betoning af Replikerne og at se de Gestus, der ledsage dem: hans første Entrée, da han kommer fra Bouliſſen tilhøje, skrivende paa sin Hattepul, og med lange Skridt farer over Scenen og forsvinder helt inde i den modsatte Bouliſſe, indtil Keiser falder ham tilbage igjen med sin latinske Salutation; den godmodige Skjemt i den Hævn, han tager over Studentens Raillerier, hvor han disputerer med ham om hans Elskedes rette Navn; den Overlegenhed, hvormed han overfor Bryſſing føler sin akademiske Dannelse og sin journalistiske Betydning; hans Graadighed, hvor han sidder til Bords med Ledermann og Klatteup; hans naive Forelskelse i Madam Voltisubito og den Henrykkelse, hvormed han hører paa hendes Sang, idet han snart udtrykker sin Forbavselse over hendes høje Toner ved en uvilkaarlig, Hojden malende Gestus, snart i altforglemmende Betagelse lader Fingrene i hurtigt Løb op og ned ad det tynde Ben give et Billede af hendes Coloraturer, og snart synker hen i elegisk Bemod over de rørende Steder i Sangen. Alle disse Momenter — for ikke at tale om de mange Improvisationer, han netop i denne Rolle tillod sig — sprang saa naturligt og tilsyneladende ubevidst ud af Tropſ hele Skikkelse, at denne Fremstilling var en af de for Rosenkilbes Kunstretning mest karakteristiske, en af dem, der strax gav et Billede af det Særligste og Personligste i hans Spillemaade.

Ikke mindre kraftigt karakteriseret og paa samme Tid ikke mindre rig paa improvisatoriske Smaatræk var den anden Vaudevillefigur, Hummer i „De Uadskillige“. Skikkelsens Ydre var lige saa fastslaaet som Trop's; Hummers Manchesters Venklæder og gamle Paraply vare en lige saa integrerende Bestanddel af dennes Personlighed som den sorte Kjole og den ledeløse Hat af Trop's. Men det Bløde og Milde hos den gamle Student var hos Retsbetjenten forvandlet til noget irriterende Drillebornt og cynisk Paatrængende, der ikke des mindre holdt tilstrækkelig Plads aaben for det Budsigte i Figuren og den uendelige Komik i de Situationer, han fores ind i. Hans idelige Omkvæd: „ganske til Deres Tjeneste“ havde paa een Gang det Routineagtige, der er ejendommeligt for den tilbante Frase, og det Chikanerende, der fulgte med dens Anvendelse paa Steder og til Tider, hvor dens oprindelige Mening stod i grel Modsatning til de givne Forhold; det Tjenstvillige i Hummers tilsyneladende saa imødekommende ydre Fremtræden havde en Baggrund af hemmelig Glæde over de Fortrædeligheder, hans Ankomst voldte Klister, af plebejisk Tilfredsstillelse af et dybt Nag til de Bedrestillede, som det var ham en sand Fornøjelse at skræmme op af deres Tryghed ved den Magtsylde, hans Stilling gav ham. Særlig lattervækkende og frigjørende ved sin Komik var den ubetalelige Scene, hvor Hummer vinder Madam Buurmanns Hjerte og Fortrolighed i Egenstab af Præst fra Holland og udsees af hende til at forrette Vielsen ved Malls og Klisters Bryllup. Det var ogsaa i denne Scene, hvor Rosenkilde lod Situationen udtomme af dens komiske Evne ved en næsten utøjlet Vystighed, at han en Gang ved en Improvisation stødte an mod de

ellers vide Former, der i denne Henseende indrømmedes hans Spil. Det havde vakt en Del Opmærksomhed og var blevet meget omtalt i Bladene, at en Præst havde afvist en ung Pige fra Konfirmationen, fordi hun havde deltaget i en offentlig Måskerade i Løbet af den Vinter, hun forberedtes. Hertil sigtede en improviseret Replik af Rosenkilde, da han, paa Madam Buurmanns Dnske om at hendes yngste Datter Line maatte blive konfirmeret i Hr. Pastorens Sogn, svarede, at det skulde være ham en Fornøjelse, forudsat at den unge Pige da ikke havde været paa Måskerade. Den let forstaaelige Allusion vakte stor Jubel i Huset, men Direktionen fandt den ikke saa morsom og idømte Rosenkilde en Mulkt, der sikkert var hans Kasse meget ubelejlig. Dagen efter mødte Orla Lehmann og Ernst Weis hos ham som Deputation fra Studenterforeningen og udbad sig i Studenternes Navn, at det maatte være dem tilladt at betale ikke alene denne, men enhver anden Mulkt, han i Fremtiden maatte paadrage sig, naar han med det Gode og Sande for Dje gav sit Lune frit Spil. Rosenkilde gottede sig for meget over dette Udfald af Sagen til at kunne tie stille dermed; den ene af Theaterdirektorerne, Kirstein, blev meget indigneret over Historien, da han hørte den, og tilraabte Rosenkilde: „Du smed dem da ned af Trapperne?“ Rosenkilde trak paa Skuldrene med et poliist Smil og svarede undskyldende: „Det var to svære Karle.“

Af andre Roller i Rosenkildes omfattende Reper-
toire, som det selvfølgelig ikke kan være Opgaven at
følge fra Trin til Trin, kan som de, der mest have ud-
trykt hans Spillemaades Ejendommelighed, nævnes de
holbergiske Figurer Peer Degn i „Grasmus Montanus“,

som han overtog efter Ryge og gav en Udførelse, der var vidt forskjellig fra, men ikke mindre kostelig end dennes, idet han i Modsatning til den trinde, velnærede Skikkelse, der er Typen for Marstrand's bekjendte Maleri, fremhævede det snyltende, insinuante Træk i Degnens Karakter; Corfiz i „Barselstuen“, den skikkelige, af sin Mistanke tyranniserede Mand, hvis inderlig modløse Beregning: „December 1, Januarius 2, Februarius 3“ o. s. v. vakte paa een Gang Ratter over det indbildt Fortvibede i Situationen og Medynk med den plagede Mand's Selvpinsler; Jeronimus i „Bernilles korte Frøkenstand“, den pengegridste Slyngel, hvis topmaalte Syfleri, navnlig i Frier-scenen, fik et kosteligt Udtryk gjennem Rojenkildes Spil; den Stundesløse, denne glimrende Præstation, i hvilke alle Figurens fineste Nuancer kom til deres Ret: hans rastløse Uro og Travlhed i de første Scener, hans velbehagelige Dikteren af Brevet, hvor han ligesom gottende sig over sin Stil gjentog de enkelte Sætninger for sig selv, vandrende frem og tilbage i Forgrunden, medens Skriverkarlene arbejdede i Baggrunden, og endelig hans til det Højeste drevne Forvirring og Fortvibelse, da han svinger Stolen over sit Hoved og i vanvittig Extase raaber: „Jeg er Alexander Magnus, og I Andre er alle Slyngler, som skal dø for min Haand“. Blandt hans mangfoldige andre Roller skal her blot mindes om hans pudsig Dyrlæge i „Kjoge Husfors“, hans højst originalt opfundne Grimmemann i „Alferne“, hans Geldhammer i „Capriciosa“, Grev de Miremont i „Kammeraterne“, Coquenot i „Badet i Dieppe“, Langhalm i „Debatten i Politivennen“, Asjesjor Svale i „Eventyr paa Fodrejsen“, Mathieu i „Ude og Hjemme“, Crabtree i „Bag

talesens Skole", Iversen i „Ubefatten“ og den ved sin komiske Udtyrelse uovertræffelige Ridder Barolles i „Kongens Læge“. Allerede enfoldte af de her nævnte Roller ville fremfalde for Mindet den milde, elskværdige Natur, som hos Rosenkilde saa ofte skinnede igjennem selv hans mest komiske Skikkelser; i andre Roller kunde dette hans andet Jeg med de ædle og fine Træk træde selvstændig frem, saa at det komiske Element traadte helt i Baggrunden eller laa som et mildt, sympathetisk Skjær over den fremstillede Figur; Overgangen til dette Rollesag dannede hans Riquebourg i Scribes bekjendte Komædie, som han spillede allerede 1831, og dets højeste Udseer betegnes ved de to Titelroller i „Michel Perrin“ og „Den Ældste“, der hørte til hans allerfjønneste og mest fuldendte Fremstillinger, hvor en ren og varm Følelse fik sit simpleste, naturligeste og paa samme Tid mest gripende Udtryk, uden at dog Taarerne, der traadte Tilskueren i Øjnene, kunde forjage Smilet om hans Mund over den komiske Kraft, der gjennemstrømmede Fremstillingen jevnside med dens rorende Evne.

Dette mærkelige Omfang i Rosenkildes Geni, der var lige virksomt i Fremfaldelsen af den overgivne Latter og i Skabelsen af den stille-bemodige Stemning, fik et prægnant Udtryk ved den Beneficesforestilling, Theatret indrømmede ham i Anledning af hans halvfjerdjindstyveaarige Fødselsdag og ved hvilken han paa en og samme Aften optraadte i „Michel Perrin“ og i „Recensenten og Dhret“. Efter den stormende Fremfaldelse, der sluttede Aftenen, gik Rosenkilde blandt Andet følgende, med enstemmig Tilslutning modtagne Ord: „Det er Publikum's Skyld, at jeg er bleven det, som jeg nu er, og ikke noget Andet, thi Publikum har viist, at netop

saaledes ønskede det, at jeg skulde være". Der er i disse Ord en Betegnelse af vort Publikum's Kunstbetragtning, som gjør det Væse og er væsenlig korrekt. Det, der var Grundtrækket i hele Rosentildes Kunst, var dens simple, ærlige, uimykede Sandhed, og den samme Fordring til Sandhed i Kunsten, den samme Sky for det Uægte, det ikke sandt Folte, turde — hvor tidt dette Træk end kan synes skjult — dog være den Hovedegenstabs ved vort Publikum, der har holdt vort Theater og vor dramatiske Litteratur paa det Trin, de indtage, og som selv i Tider, hvor begge's Ydelser ere svagere, dog holder Dje med, at der ikke bødes paa Svaghederne ved Unatur og Opstyltethed eller ved altfor pikante Pirringemidler.

Denne strenge Fordring til Sandhed i Spillet, som Rosentilde altid havde for Dje som den øverste Lov for god Skuespilkunst, var endog kjendelig i hans ydre Fremtræden paa Scenen. Han anvendte saa lidt som muligt de mangfoldige udvortes Midler, der hjælpe Skuespilleren til den tilsigtede Illusion, og navnlig var han en affagt Hader af al stærk Maskering, ved hvilken Ansigtets naturlige Minespil hæmmes og der fremkommer en mere eller mindre stillestaaende, død Maske, der vel kan tilvejebringe en øjeblikkelig stærk Illusion, men paa Beføjtning af den naturlige Mimik, der som en villig og hurtig Folgesvend skal ledsage Replikfremfølgelsen og virke selv mellem Replikerne. Det var denne Ejendommelighed hos Rosentilde, der i Forening med hans lidet variable Talestemme skabte den populære Betragtning, at man altid saae „gamle Rosentilde“ selv i alle hans forskjellige Roller. Der var noget Sandt heri. Naar Rosentilde traadte ind paa Scenen, var man ikke noget Sekund i

Uvisshed om, at det var ham, og heller ikke glemte man det noget Djeblik under hans Spil. Man saae Rosenkilde, men man saae paa samme Tid Vielgeschrey, Hummer, Asjesjor Svale eller hvad Rollen nu kunde hedde, thi uden at have berøvet disse Karakterer et eneste af deres Træk, havde Rosenkilde forvandlet dem til sig selv. Han gik ikke op i Rollen, saa han selv forsvandt; han lod Rollen gaa op i sig. Han var ikke en Proteus, der forvandlede sig fra den ene grundforskjellige Skikkelse til den anden; men han var Kunstneren med den altid skabende Fantasi, den alsidige Intelligens og det saa usædvanlig rige Soleselskab, der havde den sikre og indtrængende Forstaaelse af de mest forskjelliges Karakterer og af den enkelte Karakters mange Sider og derfor kunde gjengive dem uden stort ydre Apparat. Hermed staaer det i Sammenhæng, at hans Fremstilling aldrig var saa fast udarbejdet i Enkelthederne, at den stod ubævegelig fra den ene Gang til den anden; just fordi han optog Rollen i sig, forvandlede den til sig selv, modtog den fra hans egen Personligheds let vakte Stemningsliv snart en, snart en anden Vending, udtrykedes snart med et, snart med et andet Indsald. Der, fordi de sprang umiddelbart ud af hans Hengivelse i Rollen, altid kom i Djeblikket som det naturligste, med den fremstillede Individualitets Karakter fuldt stemmende Udbrud.

Rosenkildes Spil stod i det Hele taget saa direkte i Sammenhæng med hans hele Personlighed, at de enkelte Træk, der kunne bidrage til at fremmane denne, ogsaa ville yde deres Hjælp til at fastholde hans kunstneriske Individualitet. Vi skulle derfor forsøge at trække Omridset af hans aandelige Skikkelse og at udfylde det med nogle betegnende Emaatræk.

at der endog i en Nytaarsgave er blevet indført et Stykke, betitlet „Hans og Trine, en Scene i Rosenborg Have“, som ydermere er blevet opført paa et Deklamatorium, og „tænk bare, at han, som forestilte Dig, er en gammel Karl, der hedder Rosenkilde; han havde majet sig saadan ud, at han saae ud som en Skoledreng“. Publikums Glæde over disse to Figurer steg med hver Replik, og det fra først af tvivlsomme Udfald blev en eklatant Sejr, der hovedsagelig maatte tilskrives Rosenkilde og hans unge Medspillende.

Som bekjendt benyttede Heiberg fort efter deres Hjælp paa lignende Maade, da han indførte det halvvoorne Kjæreste-par Peter og Christine i „Et Eventyr i Rosenborg Have“. Hvad særlig Rosenkilde angaaer, da fik han netop i Heibergs nærmest følgende Vaudeviller Lejlighed til at skabe et Par af de Figurer, som han kom til at spille oftest og som derfor ere paa det Nøjeste forbundne med Erindringen om hans Personlighed og hans Kunst: Trop i „Recensenten og Dyret“ og Hummer i „De Uadsfillelige“. En hel Generation er voxet op med disse sceniske Skabelser for Dje og har optaget deres Billeder i sig Aften efter Aften — Rosenkilde spillede Trop 146 Gange, Hummer 110 Gange — saa at de to til Kunstens Fantasi-verden hørende Figurer staa for Bevidstheden med samme Klarhed og Tydelighed som intime Bekjendtskaber fra det virkelige Liv. Trop er en Skikkelse, der tilhører Nationens komiske Billedgalleri; vel kan den ikke bestues fra Dag til Dag som de Skikkelser, der ere bundne med Farver til Lærredet, men Enhver, der har seet den een eller flere Gange, har desuagtet en tro Erindring om denne tynde, sorte Skikkelse med den vidunderlige Hat, der i Livets

Ramp har mistet endog det svageste Spor af oprindelig Stivhed, med den langskjødede Kjole, af hvis Baglomme Bændlet paa en Flip hænger ud, med de snevre sorte Buxer og de højtastede Støvler trukne udenpaa dem. Læser man Heibergs Vaudeville, synes man endnu at høre denne snurrige Figurs Betoning af Replikerne og at se de Gestus, der ledsage dem: hans første Entrée, da han kommer fra Koulijsen tilhøjre, skrivende paa sin Hattepul, og med lange Skridt farer over Scenen og forsvinder helt inde i den modsatte Koulijsse, indtil Keiser kalder ham tilbage igjen med sin latinske Salutation; den godmodige Skjemt i den Hævn, han tager over Studentens Raillerier, hvor han disputerer med ham om hans Elskedes rette Navn; den Overlegenhed, hvormed han overfor Præsling joler sin akademiske Dannelse og sin journalistiske Betydning; hans Graadighed, hvor han sidder til Bords med Ledermann og Klatterup; hans naive Forelskelse i Madam Voltisubito og den Henrykkelse, hvormed han horer paa hendes Sang, idet han snart udtrykker sin Forbavselse over hendes høje Toner ved en uvilkaarlig, Hojden malende Gestus, snart i altforglemmende Betagelse lader Fingrene i hurtigt Lob op og ned ad det tynde Ben give et Billede af hendes Koloraturer, og snart synker hen i elegisk Bemod over de rørende Steder i Sangen. Alle disse Momenter — for ikke at tale om de mange Improvisationer, han netop i denne Rolle tillod sig — sprang saa naturligt og tilsyneladende ubevidst ud af Trops hele Skikkelse, at denne Fremstilling var en af de for Rosenfildes Kunstretning mest karakteristiske, en af dem, der strax gav et Billede af det Særligste og Personligste i hans Spillemaade.

Ikke mindre kraftigt karakteriseret og paa samme Tid ikke mindre rig paa improvisatoriske Smaatræk var den anden Vaudevillefigur, Hummer i „De Uadskillelige“. Skikkelsens Ydre var lige saa fastslaaet som Trop's; Hummers Manchester's Benklæder og gamle Paraply vare en lige saa integrerende Bestanddel af dennes Personlighed som den sorte Kjole og den ledelse Hat af Trop's. Men det Bløde og Milde hos den gamle Student var hos Retsbetjenten forvandlet til noget irriterende Drilledornt og cynisk Paatrængende, der ikke des mindre holdt tilstrækkelig Plads aaben for det Budfige i Figuren og den uendelige Romik i de Situationer, han føres ind i. Hans idelige Omkvæd: „ganske til Deres Tjeneste“ havde paa een Gang det Routineagtige, der er ejendommeligt for den tilbante Frase, og det Chikanerende, der fulgte med dens Anvendelse paa Steder og til Tider, hvor dens oprindelige Mening stod i grel Modjætning til de givne Forhold; det Tjenstvillige i Hummers tilsyneladende saa imødekommende ydre Fremtræden havde en Baggrund af hemmelig Glæde over de Fortrædeligheder, hans Ankomst voldte Klister, af plebejst Tilfredsstillelse af et dybt Nag til de Bedrestillede, som det var ham en sand Fornojelse at skræmme op af deres Tryghed ved den Magtsfylde, hans Stilling gav ham. Særlig lattervækkende og frigjørende ved sin Romik var den ubetalelige Scene, hvor Hummer vinder Madam Buurmanns Hjerte og Fortrolighed i Egenstab af Præst fra Holland og udsees af hende til at forrette Vielsen ved Malls og Klister's Bryllup. Det var ogsaa i denne Scene, hvor Rosenkilde lod Situationen udtømme al dens komiske Evne ved en næsten utøjlet Uystighed, at han en Gang ved en Improvisation stødte an mod de

ellers vide Former, der i denne Henseende indrømmedes hans Epil. Det havde vakt en Del Opmærksomhed og var blevet meget omtalt i Bladene, at en Præst havde afviist en ung Pige fra Konfirmationen, fordi hun havde deltaget i en offentlig Mæsterade i Lobet af den Vinter, hun forberedtes. Hertil sigtede en improviseret Replik af Rosenkilde, da han, paa Madam Buurmanns Dnske om at hendes yngste Datter Line maatte blive konfirmeret i Hr. Pastorens Sogn, svarede, at det skulde være ham en Fornøjelse, forudsat at den unge Pige da ikke havde været paa Mæsterade. Den let forståelige Allusion vakte stor Jubel i Huset, men Direktionen fandt den ikke saa morsom og idømte Rosenkilde en Mulkt, der sikkert var hans Kasse meget ubelejlig. Dagen efter modte Orla Lehmann og Ernst Weis hos ham som Deputation fra Studenterforeningen og udbad sig i Studenternes Navn, at det maatte være dem tilladt at betale ikke alene denne, men enhver anden Mulkt, han i Fremtiden maatte paadrage sig, naar han med det Gode og Sande for Dje gav sit Lune frit Epil. Rosenkilde gottede sig for meget over dette Udfald af Sagen til at kunne tie stille dermed; den ene af Theaterdirektorerne, Kirstein, blev meget indigneret over Historien, da han horte den, og tilraabte Rosenkilde: „Du smed dem da ned af Trapperne?“ Rosenkilde trak paa Skuldrene med et poliist Smil og svarede undskyldende: „Det var to svære Karle.“

Af andre Roller i Rosenkildes omfattende Repertoire, som det selvfølgelig ikke kan være Opgaven at følge fra Trin til Trin, kan som de, der mest have udtrykt hans Epillemaades Ejendommelighed, nævnes de holbergste Figurer Peer Degn i „Grasmus Montanus“,

som han overtog efter Ryge og gav en Udførelse, der var vidt forskjellig fra, men ikke mindre kostelig end dennes, idet han i Modsjætning til den trinde, velnærede Skikkelse, der er Typen for Marstrand's bekendte Maleri, fremhævede det jnyltende, insinuante Træk i Degnens Karakter; Corfiz i „Varjelstuen“, den stikkelige, af sin Mistanke tyranniserede Mand, hvis inderlig modløse Beregning: „December 1, Januarius 2, Februarius 3“ o. s. v. vakte paa een Gang Latter over det indbildt Fortvibledede i Situationen og Medynk med den plagede Mand's Selvpinsler; Jeronimus i „Bernilles korte Frøkenstand“, den pengegridske Slyngel, hvis topmaalte Hyklari, navnlig i Frier-scenen, fik et kosteligt Udtryk gennem Rosenfildes Spil; den Stundesløse, denne glimrende Præstation, i hvilke alle Figurens fineste Nuancer kom til deres Ret: hans rastløse Uro og Travlhed i de første Scener, hans velbehagelige Dikteren af Brevet, hvor han ligejom gottende sig over sin Stil gjentog de enkelte Sætninger for sig selv, vandrende frem og tilbage i Forgrunden, medens Skriverkarlene arbejdede i Baggrunden, og endelig hans til det Højeste drevne Forvirring og Fortvibelse, da han springer Stolen over sit Hoved og i vanvittig Extase raaber: „Jeg er Alexander Magnus, og I Andre er alle Slyngler, som skal dø for min Haand“. Blandt hans mangfoldige andre Roller skal her blot mindes om hans pudsig Dyr læge i „Kjøge Huskors“, hans høist originalt opfundne Grimmemann i „Aljerne“, hans Geldhammer i „Capriciosa“, Grev de Miremont i „Kammeraterne“, Coquenet i „Badet i Dieppe“, Langhalm i „Debatten i Politivennen“, Usjesjor Svale i „Eventyr paa Fodrejsen“, Mathieu i „Ude og Hjemme“, Crabtree i „Bag-

talelens Skole", Iversen i „Abekatten“ og den ved sin komiske Udtyrelse uovertræffelige Ridder Barolles i „Kongens Læge“. Allerede enkelte af de her nævnte Roller ville fremkalde for Mindet den milde, elskværdige Natur, som hos Rosenkilde saa ofte skinnede igjennem selv hans mest komiske Skikkelser; i andre Roller kunde dette hans andet Seg med de ædle og fine Træk træde selvstændig frem, saa at det komiske Element traadte helt i Baggrunden eller saa som et mildt, sympatetisk Skjær over den fremstillede Figur; Overgangen til dette Rolleslag dannede hans Riquebourg i Scribes bekjendte Komædie, som han spillede allerede 1831, og dets højeste Udseer betegnes ved de to Titelloser i „Michel Perrin“ og „Den Voldske“, der horte til hans allerfjorneste og mest fuldendte Fremstillinger, hvor en ren og varm Følelse fik sit simpleste, naturligeste og paa samme Tid mest gripende Udtryk, uden at dog Taarerne, der traadte Tilskueren i Sjæne, kunde forjage Smilet om hans Mund over den komiske Kraft, der gennemstrømmede Fremstillingen jevnsidez med dens rorende Evne.

Dette mærkelige Omfang i Rosenkildes Geni, der var lige virksomt i Fremkaldelsen af den overgivne Latter og i Skabelsen af den stille=venmodige Stemning, fik et prægnant Udtryk ved den Beneficestilling, Theatret indrømmede ham i Anledning af hans halvfjerdsjindstyveaarige Fødselsdag og ved hvilken han paa en og samme Aften optraadte i „Michel Perrin“ og i „Recensenten og Dyret“. Efter den stormende Fremkaldelse, der sluttede Aftenen, htrede Rosenkilde blandt Andet følgende, med enstemmig Tilslutning modtagne Ord: „Det er Publikumz Skyld, at jeg er bleven det, som jeg nu er, og ikke noget Andet, thi Publikum har viist, at netop

saaledes ønskede det, at jeg skulde være". Der er i disse Ord en Betegnelse af vort Publikums Kunstbetragtning, som gjør det Væse og er væsenlig korrekt. Det, der var Grundtrækket i hele Rosentildes Kunst, var dens simple, ærlige, usmykkede Sandhed, og den samme Fordring til Sandhed i Kunsten, den samme Sky for det Uægte, det ikke sandt Folte, turde — hvor tidt dette Træk end kan synes skjult — dog være den Hovedegenkab ved vort Publikum, der har holdt vort Theater og vor dramatiske Litteratur paa det Trin, de iindtage, og som selv i Tider, hvor begges Ydelser ere svagere, dog holder Dje med, at der ikke bødes paa Svaghederne ved Unatur og Opstyltethed eller ved altfor pikante Pirringemidler.

Denne strenge Fordring til Sandhed i Spillet, som Rosentilde altid havde for Dje som den øverste Lov for god Skuespilkunst, var endog kjendelig i hans ydre Fremtræden paa Scenen. Han anvendte saa lidt som muligt de mangfoldige udvortes Midler, der hjælpe Skuespilleren til den tilsigtede Illusion, og navnlig var han en affagter Hader af al stærk Måstering, ved hvilken Ansigtets naturlige Minespil hæmmes og der fremkommer en mere eller mindre stillestaaende, død Måste, der vel kan tilvejebringe en øjeblikkelig stærk Illusion, men paa Beføstning af den naturlige Mimit, der som en villig og hurtig Folgesvend skal ledjage Replikfremfølgelsen og virke selv mellem Replikkerne. Det var denne Ejendommelighed hos Rosentilde, der i Forening med hans lidet variable Talestemme skabte den populære Betragtning, at man altid saae „gamle Rosentilde“ selv i alle hans forskjellige Roller. Der var noget Sandt heri. Naar Rosentilde traadte ind paa Scenen, var man ikke noget Sekund i

Uvisshed om, at det var ham, og heller ikke glemte man det noget Djeblic under hans Epil. Man saae Rosenkilde, men man saae paa samme Tid Bielgeschrey, Hummer, Asjesfor Svale eller hvad Rollen nu kunde hedde, thi uden at have berøvet disse Karakterer et eneste af deres Træk, havde Rosenkilde forvandlet dem til sig selv. Han gik ikke op i Rollen, ja han selv forsvandt; han lod Rollen gaa op i sig. Han var ikke en Proteus, der forvandlede sig fra den ene grundforskjellige Skikkelse til den anden; men han var Kunstneren med den altid stæbende Fantasi, den alsidige Intelligens og det saa usædvanlig rige Følelsesliv, der havde den sikre og indtrængende Forstaaelse af de mest forskjelliges Karakterer og af den enkelte Karakters mange Sider og derfor kunde gjengive dem uden stort ydre Apparat. Hermed staaer det i Sammenhæng, at hans Fremstilling aldrig var saa fast udarbejdet i Enkelthederne, at den stod ubevægelig fra den ene Gang til den anden; just fordi han optog Rollen i sig, forvandlede den til sig selv, modtog den fra hans egen Personligheds let vakte Stemningsliv snart en, snart en anden Vending, udstyredes snart med et, snart med et andet Indfald, der, fordi de sprang umiddelbart ud af hans Hengivelse i Rollen, altid kom i Djeblicket som det naturligste, med den fremstillede Individualitets Karakter fuldt stemmende Udbrud.

Rosenkildes Epil stod i det Hele taget saa direkte i Sammenhæng med hans hele Personlighed, at de enkelte Træk, der kunne bidrage til at fremmane denne, og saa ville yde deres Hjælp til at fastholde hans kunstneriske Individualitet. Vi skulle derfor forsøge at trække Omridset af hans aandelige Skikkelse og at udfylde det med nogle betegnende Smaatræk.

Af Temperament var han en udpræget Sangviniker, og af Sjælens Evner var Følelsen stærkest udviklet hos ham. Den var hurtig vakt og stærk i sit Frembrud, saa han var let bevæget til Graad som til Latter og heftig i sin Brede; mildere var han i sin Glæde og i sin Sorg, for saa vidt han ikke robede dem saa stærkt i sit Ydre. Var han opfyldt af Glæde — og det kunde han blive over Smaating: en god Bog, en smuk Dag — ytrede dette sig som den milde, harmoniske Tilfredshed med Tilværelsen, der gjorde ham saa elskværdig i hans bedste Øjeblikke; undertiden maatte saa denne Livsglæde give sig Lust i et uvilkaarligt Udbrud af Raadhed eller Budsigthed, der undertiden kom højt overraskende for de Omgivelses, der ikke kjendte ham nøjere. Var han grebet af en stor Sorg, holdt han ikke af at tale om den og ønskede heller ikke at mindes om det Sorgelige; han fjernede saa meget som muligt de ydre Omstændigheder fra sig, som stod i Forbindelse med hans Sorg. Netop fordi hans Følelsesliv var paa een Gang saa dybt og saa let bevægeligt, skede han blufærdig de Anledninger, der paany kunde oprive Smerten og maaske give dens Udbrud til Pris for et Publikums profane Blikke. Et talende Exempel herpaa er, at han hverken efter sin Kones eller sin elskede Datter Roses Død vilde være med i Ligfølget. Skjondt han stod kritisk overfor mange af Kristendommens Dogmer, var han en religiøs Natur og taalte ingen Spøg med Forhold, der berorte dette Grundtræk i hans Karakter; tvertimod, om disse og lignende alvorlige Emner udtalte han sig kun til sine Allerfortroligste, og det var ikke Mange, der nød den Ære at henregnes til denne Kategori. Det maatte være sine Naturer som hans egen;

hvor han hørte et raat Ord — hans egen kaadeste Skjæmt er alt Andet end raa, hvor groteske Former den end kan antage — eller mødte en udannet Paatrængenhed, trak han sig tilbage som en Mimosje eller gjorde Bedkommende flod med en Bittighed. Det fik en Dag en nyfigen kjøbenhavnsk Borgermand at føle, hvis han forøvrigt havde sin Hud nok til at mærke Snærten. En skøn Sommermorgen, da Rosenkilde gik sin Tour ud ad Langelinie, blev han — som det saa ofte var hans Bane — taktfuld staaende for at betragte et Fænomen, der ellers hører til de meget dagligdags, men som nu den Morgenstund af en eller anden Grund havde vaakt hans Interesse. En Edderkop havde spundet sit Bæv fra Mundingen af en Kanon ind til Brystværnet, og det var den tynde Traad med de funklende Dugdraaber i, der optog Rosenkildes Opmærksomhed. En Kjøbenhavner af den ægte Race, for hvem intet Mennefseligt er ligegyldigt og som derfor maa vide Bested om Alt, hvad der synes at interessere Andre, stillede sig hen ved Siden af den i Tanker fordybede Rosenkilde og fulgte, saa godt han kunde, Retningen af hans Blik, men kunde naturligvis intet Mærkeligt opdage. Bint af sin Nyfgenhed spurgte han omsider ligesrem Rosenkilde, hvad det var, han betragtede saa opmærksomt. „Na“, svarede Rosenkilde, hvis Ansigtsubtryk i samme Nu forvandlede fra opmærksom Bestuen til skalkagtig Forslagenhed, „jeg staaer her og undrer mig over, hvorfor man har bundet den svære Kanon, som dog Ingen kan løbe med“. — „Bundet?“ — „Ja, kan De ikke se, at den er bundet fast til Brystværnet“, vedblev Rosenkilde, pegende med Stokken paa Spindelbævet, hvorpaa han gjorde højre om og overlod den forbløffede Spørger til hans Betragtninger.

Da Alle kjendte Rosenkilde som den store Komiker paa Scenen og da Mange havde hørt tale om hans mange pudfige Historier og hans store Evne til at fortælle dem, i det Hele taget om hans uimodstaaelige Evne til at „komme Folk til at le“, naar han var oplagt dertil, hændte det ikke saa sjældent, at han mødte denne Paatrængenhed, som han altid var paa Bagt imod. Var han indbudet et Sted og blot fik mindste Nys om, at Folk vare „bedte paa ham“ og at man ventede, han skulde være morjom, blev han øjeblikkelig tavst og var ikke til at faae et Ord ud af; ja, der er Exempel paa, at han har mødt en saadan Overrumpling i en af vore Kjøbstæder, hvor han var i Besøg, med ganske hemmelig at snige sig bort og tage Extrabogn paa Posthuset, kun efterladende den Bæstid til Pigen, at naar der blev spurgt efter ham, skulde hun blot svare, at „Sr. Rosenkilde var taget til Kjøbenhavn“.

Men hvor han var i Omgivelser, han kjendte nøje, og som til Gjengjæld kjendte ham og var fortrolig med hans Maade at være paa, eller hvor han næsten instinktmæssig mærkede, at han var i en Kreds af hensynsfulde Mennesker, der i alt Fald lod, som de ikke tog særlig Notits af ham, der kunde han give sit frodige Lune Tøjlen og fortælle sine selvkomponerede Historier, understøttet af sit udtryksfulde Ansigts pudfige Mimik, saa at ikke eet Øje var tørt — for Vatter. Smaatret af Gadelivet, Kombinationer, som hans altid arbejdende Hjerne havde udspikuleret paa hans Spadseretoure, Alt gav ham Stof til disse Snurrigheder, der imidlertid næsten svinde bort til Intet ved at gjenfortælles, fordi hele Virkningen beroede paa det levende Udtryk i Øje, Ansigt, Stemme og Bevægelser, hvorved de fik hele Sm

provisationens spillende Liv. Ogsaa i sin Brevstil, naar han skriver til sine nærmeste Venner, har han denne Rigdom af uventede Apropos'er og overraskende Indfald, som naar han f. Ex. ender et Brev til Ungdomsvennen Steenberg med følgende Efterskrift: „Dod og Pine, Steenberg, mens jeg husker det: sidst jeg var hos Dig, lagde jeg en tændt Cigar fra mig ude i Loen, hvor jeg tog min Middagslur. Lad en af Drengene springe ud og hente den, at der ingen Ulykke skal ske. Den ligger lige til Benstre for Porten“. Da vi i disse Breve have hans egen Fremstilling fastholdt, vil et lille Udtog af disse epistolariſke Improvisationer være paa rette Plads her som et Supplement til det Billede af hans Personlighed, vi her prøve at skizzere.

Til Studenterforeningens Seniorat *).

Under 2den Lujus har den Embedsmand, til hvem Tilsynet med Studenterforeningens Forhstelser er anbetroet — hans Navn er jeg ikke i Stand til at blive klog paa ad anden Vej end gennem Slutningernes og Formodningernes højt empiriske Tværgader, men da jeg heldigvis befinder mig endnu paa Reflexionens Standpunkt, saa kan jeg da til Nød sjaſte mig igjennem, inden jeg daer i Middelbarhedens uselige Kvælstof, ved at spørge mig for, saa at det da omsider er blevet mig saa klart for mit indre Dje, at Strivelsen kom fra Hr. A. Simesen — tilskrevet mig saaledes; og herpaa svares: Ja saamænd, aa ja! men I^o maa jeg bede om Rollen nu strax i Tjeblikket, helst inden denne Strivelse er afgaet. 2do min Skohale; og 3 R for den forrige, som blev borte om Aftenen; det var den dejligste Hale, jeg har seet, og aldeles træffende lig Fandens egen; 3^{io} 8 Skilling til Sejlgarn og til Forsærdigelsen af det

*) I Anledning af en Opfordring til paany at spille Fandens Rolle i en Studentercomedie.

Maskineri, hvorved Halen gaaer; 4to 4 sex Skillinges Cigarer, naar jeg har spillet ret godt, saaledes, at hvem der har seet Fanden fornøhlig, maa tilstaa og sige: Na ja, man kan nok se, hvem det skal være; 5to et Vlglas med et halvt Glas D i, for 2 β hvidt Sukker, 1 β Kognak og Resten Thevand (NB. hvilket blev mig nægtet forrige Gang, hvisformedelst jeg blev pikveret og kunde ikke betvemme mig til at lade Haleværket gaa; 6to sær god Behandling, jeg saae helst, at et Par gode Laudabilister med Rryds, nemlig ikke Kalbefryds, men med Slinger, saakaldte, omringede mig som en Sauvegarde, for at ikke Carl Weis skal formaa noget imod mig. Jeg staaer ham i Bejen, det veed jeg ret godt, og det gjør jeg mig til af. I sin fortsynede og derfor skjævejede Halvblindhed harmer han sig over, at jeg staaer paa Reflexions-Standpunktet; han bilder sig ind, at jeg er baghamstaaende, men det kommer af, at han her er kommen rent ud af Bejen, han veed ikke, hvor han er. Han misunder mig, haaber jeg, thi det vilde dog altid være det mindste Onde. Han seer i mig meget godt Ideen ophøjet paa det Trin, paa hvilket den er i Færd med at realisere og ganske nær ved at antage den konkrete Umiddelbarheds Form, og idet han meget tydeligt er sig bevidst, at han aldrig kommer saa vidt, at han sønderbryder Begrebets konkrete Form og saaledes bliver et Sig selv som positiv Negativitet, saa er det, at han bliver gal i Hovedet og fingerer et ham ildeklædende Railleri mit Standpunkt betræffende; det kan jeg taale som Menneſte, men som Fanden paa ingen Maade. Fanden er konkret Aand; i hans Væren fordyber jeg min for den Aften. Men i denne Tilstand: Menneſtet fortabt i det Diaboliske, vil det Sardoniske, der stikker i Hr. Candidatus juris Carl Weis, naar han kommer med sine Heglekammerier og sit Stikpilleri, gjøre samme Virkning paa mit Væsen som Brændevin i flydende Jern: det sprutter op af Masseovnen og spreder sig omkring i Atomer. Altsaa maa jeg være sikret for hans Paavirkning, thi ellers gaaer i det Mindste Fanden fra mig. 7de naar jeg ikke snart faaer Bogen (Rollen) saa gjør jeg det slet ikke. 8de der maa sørges for 3 ordentlige Prøver. 9de. Jeg maa føres ind, hvis mit Rnæ, hvori der er ondt Vejr, paa den Tid gjør saa ondt som i Dag. 10de og Bogen vil jeg have strax, nu, i Djebliffet, Rollen nemlig, ellers erklærer jeg rent ud, at hvis jeg ta'er Fanden, saa skal Fa'en ta'e mig! nemlig hvis jeg ikke faaer hans Rolle.

Hr. Lorchs og Hr. Simonsens ganske venlige

Kof.

NB. Hovedsagen er Bogen: Rollen og 4 Cigarer.

Nej alvorligt! Rollen! Rollen!

Til N. C. L. Abrahams.

Min kjære Abrahams!

Seer Du — fra Prøven igaar var det min Hensigt at ville gaaet til Dig og din Kone og takket Eder særdeles for den venstabelige Indbydelse, samt bedet Eder om at give mig det udtegnede, udmærkende Bevis paa Eders store Tilgedanstab for mig, at sætte Mad af til mig, som da med stor Glæde vil — om saadant ellers gaaer an for andre Delers Skyld — komme paa Mandag og med Eders Tos Alenes Personer fortære samme, at sige den afdatte — ikke kasserede, men hensatte Mad. Men saa kom jeg saa silde fra Prøven. Igaar Eftermiddags rendte jeg mig forsvækket og forsvedet paa at se paa Bærelser, saasom vi nu formedelst den menneskeligstmulige Nederdrægtighed tør være saa jærlig heldige at komme til at paaligge Gaderne i Vinter.

Men korteligen: spise hos Eder, I kjære Folk, i Dag — se det kan jeg ikke godt. Ja jeg veed nok, at hvis jeg kom eller kunde komme, saa forstaaer det sig jo helt vel, at jeg kom nok til at spise godt, men Meningen er den: at jeg ikke kan spise ude i Dag. Her kommer en Madamme fra Sydland, som skal spises hos os — bespises naturlig — aa, Du veed jo nok, hvad jeg mener; hvem bespiser Nogen unaturlig? men sæt nu Mad af til mig, saa pille vi Tre Ben paa Mandag. Men en anden Sag er det, om — — Jeg veed sandt for Herren ikke, hvad jeg skal gjøre.

Min Kone siger — som er yderlig forstandig — hun siger:

Spørg Dig for — siger hun: Har Abr. Middagselskab — eller flere kommer — ja derangerer Du intet, men: var det Meningen, Du alene skulde spise hos dem — med dem ene To —

saadan for en Plaijeer, saa gaa! med Madammen, siger hun, skal jeg saa vel nok komme paa det Nene. — Altsaa:

Spørges:

Er I To alene — stemte for en snever Cirkel, som I ville kun udvide, til den kan omfatte en Tredie, og til denne Tredie agte I at udnævne Mig, saa

Na Brøvl — nu har jeg snakket saalænge derom, at jeg ikke veed hverken ud eller ind mere. Jeg kommer. Er det nu værdt at gjøre alle de Ophævninger over? Jeg veed ikke engang, hvorfor jeg nu maler Alt dette op — nej s'gu om jeg veed.

Med Agtelse og Kjærlighed henleverer jeg mig da Kl. 3. Men jeg skal sove Middagsjovn — hvor? Naa, lad nu det være godt. Hils din Kone.

Din

Laokoon.

NB. Ja det veed Du ikke, Du Gode, hvorfor jeg undertegner mig Laok: det er en græsselig Historie, men den ville vi ikke rippe op i, thi for at forstaa den skulde vi først gennemgaa et stort Kursus Mythologi, og 2do skulde jeg klæde mig nøgen af — og det! o!

Til Amtsforvalter Schjern i Nyborg.

Balls 16. Juni. — Jeg er her at træffe, naar Du skriver til den 21.—22.

Schjern!

Maa jeg tale? — Maa jeg skrive til Dig paa saa lumpent Papir? Maa jeg fortælle Dig Noget, Du bedste Forvalter af alle de Amt — nej — Du som bedst valtrer eller valter for at sige da Du som af alle de forvaltrende foran alle de Amtsforv — aa! jeg er saa plaget af alle de Mng, som kan stikke Myggestik og — uh! Den Barme! — Hils din kjære Familie, jeg kan ikke mere førend siden —

Mon der ikke skulde være spalere omme paa den anden Side?

verte.

Phhh!

Nej!

Seg er i Trit. Konge=Bevillingen kom saa sent, derfor behynder jeg den 21de i Kjøge. Omegnens Beboere, omtrent 3—4000000, have lovet at komme, dersom at sige de Fleste faae Tid — nemlig de Fleste have lovet at ville faae Tid, dersom — nej! ja Du veed jo nok!

Saa gaaer jeg til Koeskilde, Sorø, Slagelse, Nyborg, Odense, Svendborg osv. Til Nyborg maatte jeg efter min Regning komme i Løbet af 4de—12te Juli og en af disse Dage gjøre Kunstler og i de Dage, hvori jeg ingen gjør paa Torvet, gjøre de bedste for Dig og Dine. — Lad Bud gaa til Alverden. I Odense Avisen maaste jeg turde bede Dig foreløbigen lade følgende Avertissement indføre. Vil Du faae Lov for mig, at faae Lov til at gjøre Kunstler i Byens Theater=Lokale? — Vil Du? — Schön! — Vil Du arbejde for at nogle tusinde af dem i Byen og flere tusinde af dem i Omegnen indfinde sig? Vil Du sige:

Hør Børn, tro mig! I faaer Ting at se, som I aldrig havde troet at noget Menneſte kunde finde paa at gjøre. Først tager han et Nogle Spindelbævd — verſer det højt i Vejret eller hen i Vejret, og saa gaaer han paa Traaden over Tempeltinder og Skobtoppe, Sø og salten Vand og bliver borte for Ederes Sjne. Det saa spørger han en af Tilſkuerne: Om Forladelse, maa jeg tage mig den Frihed at spørge Dem, har De Uhr hos dem? — Tilſk. Jo! — Maa jeg bede Dem om det. — Derpaa nok En, som atter svarer jo — eller maaste ja! — Saa tager han den Førstes Uhr og kommer i den Andens Lomme og derpaa den Andens Uhr og kommer i den Førstes — Altſammen ved bare Behændighed og ſaaledes, at Ingen reflekterer derpaa, undtagen med mindre at Uhrene ſkulde være ſaa forſkjellige, at Bedkommende ikke ſkjattede om Byttet. — Idie gjør han et Kunſtſtykke, ſom Ingen ſkulde tro eller tænke og ſom ierſt paaskjønnes af Eſterſlægten, dog kun da, naar Borgerdynden respekteres af ſamme. Det 4de ſkal Du ikke fortælle dem, ſaaſom det Nr. gjerne afvevles med et andet, naar Vejret ikke begunſtiger det 1ſte. Tal ſom ſagt med Salvelse! Faae dem bare til at komme i Høre! Mit Organ er ſom beſkjendt tydeligt. De, der ſtaaer paa Gaden, høre ligeſaa godt ſom de indvendige.

Til Syngemester L. Zind.

Gode L. Zind!

Du vil af din fleraarige Livserfaring som Forretningsmand i private eller officielle Henseender og Dele, som Ven og Menneske i alleartede Forhold have bemærket, at vort Liv, eller meget mere det confluierende Begreb af Atomer, hvis planlige Condenseren baade her i sublunarist Form og hist som producerende Praktik i Almindelighed kun til en hvilken som helst vis Grad har Død i sit Følge, det vil sige en Art af evig mortificerende Tendens, udviklet af selve Livsgassen. — Du vil endvidere i ovenberørte Kvaliteter have bemærket, at det er især Maanederne uden r, de samme, der begunstige Torst-Liebhabet, i hvilke det Geistlige i Principet Menneske ligesom hænger med Vingen, flattes og sjadser sammen. — Indrømmende disse unægtelige, faktiske Grundtoner i Livsfilosofiens evige Harmonier, kan Du ikke nægte, at der er noget den menneskelige Natur Oprørende i at faae spidse, haarde, faste Legemer i Halsen og føle dem kun lidt efter lidt at glide, ligesom gottende sig over den Nædsel, de ved Gjennemmarchen indjage Grundejeren. Ikke vil Du nægte, at vi i Opfindelsens store Historie endnu ikke finder nogen Paragraf, der fortæller os Noget om, hvorledes det lader sig praktisere at faae Toner op og Gaaseben ned gennem et og samme Luft-Pas paa en og samme Tid. — Herfra, fra Sætninger, som Verdensmanden med sund Livsfilosofi, den sande Bærkmand, maa gaa ud fra, idet han som tillige Fornuft-Væsen ikke render som en Nar efter Selvfjærlighedens boldne Næse, indbildende sig, at det er nok til Olet, naar der er Hals i Flasken, som vor Pige forleden, der stod med en Flaske i Haanden, for at Cilia skulde hælde Olie i samme. Forsigtig holdt hun Flasken over Spyttebakterien, for at det ikke skulde drøppe paa Gulvet. Cilia holder; Der kommer jo ikke Noget, siger Pigen, som ser paa sin Flaske. C. holder. Jeg faae meget godt, at hele Pot Olien løb i Bakken. Men jeg holdt mig, sagde Ingen-ting — muggen — som det hedder. Nu er sgu min Flaske tom, sagde Cilia. — Da er sgu her ikke kommet en Taar i denne, sagde Pigen. — Hvor faen er da Olien? sagde Begge.

Jeg (tor, muggen):

I Spyttebakterien. — (Peger paa den bundløse Flaske, vender mig og gaaer tabs ind i mit Kammer): Parenthesen er ude. Svad

det nu var, jeg vilde sagt. — Jeg troer, Benet glider nu — nu kan Du for det Første læse dette. Kommer jeg Kl. 12 paa Synge- skolen, saa seer Du, hvorfor Deductionen blev afbrudt. Kommer jeg ikke, saa beder Du Alle tilgive min Udeblivelse. Den grunder sig ene og alene paa Umuligheden i det paa den anden Side opgivne Experiment.

I hvert Tilfælde — kommende eller udeblivende, falder jeg mig — i sidste Tilfælde dog kun med halv Hals — Alles Vedkom- mendes

Eders

R.

Snurrighederne, de overraskende Sidespring, de elst- værdige Upropos'er i disse Breve have hele Improvisa- tionens Præg; den ene Ideassociation fører den anden med sig, og jaaledes fremkommer der omsider et Hele, hvis komiske Virkning betinges af det rent umiddelbare Udtryk for Humoren og af den dermed følgende brogede Mangfoldighed, der savner enhver stilistisk Ordning. Rosenkildes Lune var imidlertid ikke altid saa uafhængigt af enhver Reflexion; som alle dygtige Komikere vidste han godt, at en komisk Pointe skal forberedes paa til- borlig Maade for at gøre sin rette Virkning. Han kjendte paa en Prist den forfærdelige Art af Mennesker, som N. C. L. Abrahams kaldte „Anekdotenverstopfer“ og som udmærkte sig ved en uhyggelig Evne til at odelægge enhver god Historie, enten ved rent at glemme Pointen eller ved at komme for tidlig med den. Enhver, der har hørt nogen af vore bedste Skuespillere fortælle en Anekdote, vil have lagt Mærke til, at det komiske Ud- slag af Pointen netop betinges af en tilstrækkelig bred Indledning, en til en vis Grad minutieus Udmaling af Biomstændighederne, og Enkelte ville maaske ogsaa have

gjort den Erfaring, at Virkningen til Dels er udebleven, naar man ved Gjenfortællingen har hastet hen mod Anekdotens Pointe, uden at have Evne eller give sig Tid til at frembringe den fornødne Forberedelse hos Tilhørerne ved at dvæle ved Indledningen. Denne Kunst forstod Rosenkilde som Faa, og paa dette Stadium af Fortællingen var hans Reflexion stedsse virksom, for at faae Alt bragt i den rette Orden og faa at sige opstille Sunets Tropper efter de rette taktiske Regler. Selve Pointen, selve Fortællingens Kjærnepunkt var derimod næsten altid fodt i hans Hjerne med Inspirationens forløsende Djebliffelighed, og det ydre Slag, der bragte Tanken frem for Lyset, kom i Almindelighed fra en eller anden Jagttagelse af den Virkelighed, som omgav ham. Jagttagende var han nemlig i en sjelden Grad. Lige fra Naturlivets mindste Fænomener og Dyrenes pudsig eller rorende Færd til Menneskelivets altid vexlende Situationer i den daglige Verden iagttog han dem med et altid vaagent Øje, selv naar han, dov for de Omværende, sad tilsyneladende aandelig uirksom eller han paa sine daglige Spadseretoure kun syntes at skridde stærkt ud for at faae Ende paa den nødvendige Motion. Disse Jagttagelser formede sig da enten til smaa velordnede Episoder, „Rosenkildes Historier“, hvis Gjen- givelse skaffede ham et saa velbegrundet Ry som komist Fortæller, eller de forbandt sig med allehaande Overvejelser og Raisonnementer, der ofte førte ham til højt forbadfjende Foretagender i det praktiske Liv, især hvor det gjaldt Besparelser i økonomisk Henseende. Thi som ægte Sangviniker troede han at kunne opnaa store Resultater ved smaa Skridt i denne Henseende, medens en rationel Omordning af hans ofte pinagtige økonomiske

Forhold aldrig faldt ham ind, ja endog vilde ladet ham savne det Incitament, som de daglige Smaabryderier var ham. Men med Indførelsen af Smaareformer var han altid virksom. Saaledes kom han en Gang hjem fra en Spadseretour til Charlottenlund med en Mængde grønne Blade, som han omhyggelig torrede og anmodede sin Kone om at koge „The“ paa, for at spare den generende Udgift af 8 Mk. til et Pund The; da Drikken var færdig, maatte han selvfølgelig indrømme, at dette Surrogat for hans Yndlingsdrik var en Umulighed. En anden Gang traf en af hans Venner ham paa hans Bærelse ivrig optagen af en ny Inventions Tvær-sættelse. I begge Vindueskarmene var der bredt Sand ud til Tørring i Solen, medens Rosenkilde var beskæftiget paa en lignende Maade som Australiens Guld-søgere, naar de vaskte Guldsandet ud for at finde det kostbare Metals fine Partikler. Det havde nemlig længe været Rosenkilde en ærgerlig Udgift, naar han skulde ud med Penge til Sand til Husholdningsbrug, og han havde derfor fundet ud, at i alt Fald Sandet i de den Gang brugelige store Spyttebakker maatte kunne gjøre Nytte mere end een Gang; denne nye Opfindelse gif han, som altid, op i med Liv og Sjæl og var derfor aldeles optaget af Arbejdet med først at vaskte Sandet ud i koldt Vand og derefter henlægge det til Tørring. Til disse økonomiske Reformer maa ogsaa henregnes hans Cigarfabrikation, der imidlertid fik en betydelig større Barighed end baade The- og Sandtilvirkningen, fordi Beskæftigelsen hermed — rent frageet den tvivlsomme økonomiske Fordel — var ham en meget behagelig Udspreddelse, som det jo i det Hele taget ikke er ualmindeligt at Stuespillere dyrke en eller anden Haand-

færdighed i deres ledige Timer. Hvor meget denne Fabrikation interesserede Rosenkilde, sees baade af mange Steder i hans Breve, navnlig til hans Søn Adolph, hvori han udførlig omtaler enkelte Forbedringer ved Tilvirkningen eller glæder sig over heldige Indkjøb af Raamateriale, og — ikke mindst — af den for hans Distraktion mærkelige Orden, hvori de herhen hørende Redskaber altid holdtes, og den Akkuratekse, der anvendtes paa Rulningen. Til at rulle om Spidsen brugte han Papir af en bestemt Art, hverken for tykt eller for tyndt, og fandt han blandt sine Bøger en med Blade af denne passende Forlighed, rev han Marginen af til denne Brug. — En ingenieus Opfindelse af en anden Art sigtede mere til hans Bekvemmelighed end til Besparelse. Han havde en afgjort Avillie mod nyt Fodtøj; naar et Par Stovler vare rigtig godt udtraadte og formede efter Foden, kostede det ham stor Overvindelse at kassere dem, og selv paa et Stadium af Tyndjaalet-hed, da enhver Anden forlængst vilde have permitteret dem, fandt han endnu Midler til at holde dem i Tjenesten, idet han oversmurte de hullede Saaler med et tykt Lag Jernspaan og Tjære. Havde Christian VIII. vidst dette, havde han kunnet spare sig sin Forundring, da han en varm Sommerdag standsede Rosenkilde paa Langelinie og forbauset lagde Mærke til, at han stod og trippede foran ham under hele Samtaler; Rosenkilde maatte nemlig løfte Fødderne skiftevis fra den ophedede Jord af Frygt for, at Tjæren ellers skulde smelte og binde ham fast til Pletten, hvor han stod.

Men ogsaa uden saadanne praktiske Bagtanter var Rosenkildes spekulative Hoved altid sysselsat med Grublerier, i hvilke Spøg og Alvor blandede sig pudsigt

imellem hinanden. Saaledes var en i Amaliegade liggende Flisesten Gjenstand for hans geologiske Undersøgelser; han fandt en hel Kosmologi i dens Farver og Ridser og paastod, at han tydelig kunde se, hvorledes Jorden en Gang i Artiden havde faaet et Knubs netop paa denne Sten. — Da der i sin Tid i grundtvigianiske Kredse diskuteredes offentlig om, hvor vidt Daabens Raadevirkninger afficeredes af den døbende Præsts Tro eller Mangel paa Tro, debatterede han jævnlig med sine Omgivelser om, hvor vidt han selv monstro var døbt rettelig, da han bestemt vidste fra sin Moder, at Præsten havde haft Bælgvanter paa, da han døbte ham. — Allehaande fysiske og mekaniske Problemer havde altid interesseret Rosenkilde meget. Allerede i Aarhus havde et saadant udgjort et stadigt Diskussionsemne mellem ham og hans gode Ven Distriktslæge Weis, nemlig Spørgsmaalet om, hvor vidt det var muligt at drive et Skib frem ved fra selve Dækket at puste Vind i dets Sejl. Weis paastod, at man ved at anbringe en stor Puster bag Sejlet til enhver Tid maatte kunne frembringe Vind nok til at drive Skibet fremad, medens Rosenkilde med fysiske Grunde vilde bevise det Umulige heri. Denne Sag udgjorde Stridsemnet i deres daglige Samtaler, og hver af dem havde hver Dag nye Argumenter for sin Mening eller nye Beviser for de gamle Argumenters Rigtighed. Efter at Rosenkilde som Skuespiller havde opholdt sig en Aarrække i Kjobenhavn og i al den Tid ikke seet sin gamle Ven og Modstander, kom han Gang paa en Rejse til Aarhus og besluttede at harcellere Weis med deres gamle Mellemværende. Han naaede ujeet dennes Bolig og krob ganske jagte ind af et aabent Vindue i Stuen, hvor Weis stod og

barberede sig med Ryggen vendt imod ham. „Du maa dog give mig Ret i“, begynder Rosenkilde saa Diskussionen, hvor den var sluppen for saa mange Aar siden, „at den Vind, der kommer fra en Buster ombord paa selve Skibet, ikke kan fremme Farten, fordi kun en udvendig fra kommende Kraft o. s. v. . . .“ — „So, Gu' kan den saa, for seer Du . . .“, svarer Weis ganske roligt og optager Samtalen, som om der høist laa en Dag imellem deres Samværen. Rosenkilde, der havde forberedt sig paa at nyde Vennens Forbløffelse, saae sig saaledes overbunden af hans stoiske No.

Bag den Epog, hvormed slige Problemer afhandles, laa der imidlertid en livfuld, om end tidt Gjenstand skiftende Interesje og en ikke lidet omfattende Læsning. Hvad han læste, var han altid meget optaget af, men medens nogle enkelte Forfattere havde dets stadige høje Plads i hans Gunst — Walter Scotts „Ivanhoe“ vendte han saaledes atter og atter tilbage til — var hans Læsning forøvrigt af høist forskjellig Art: Martensens Dogmatik og Lafontaines Romaner, Homer i Oversættelse og Tacitus' „Agricola“ i Grundsproget. Latin var og blev hans Yndlingsprog; han brugte det skjemtvis i de store latinske Hørdebrev, han udstedte til sine faste L'hombre-Medspillende, og han studerede det for Alvor i sine latinske Yndlingsforfattere, ligejom ogjaa hans betydelige, men broget sammensatte Bibliothek var jærlig rigt paa gode latinske Lexika. En Gang havde han sat sig i Hovedet, at han vilde lære Mathematik; han kjøbte en Mængde mathematiste Lærebøger og læste en Tid lang med sin Svigersøn, Polyteknikeren Sødning. Rosenkilde og Mathematik! Inspirationens Ild og Deduktionens Kølighed! Det gik

da heller ikke. Hans Hjerne syntes ligesvem at mangle det Organ, hvormed den mathematiske Bevisførelse opfattes, og han rev sig tidt og mange Gange fortvivlet i Haaret over sin Mangel paa Begreb, indtil han tilsidst rent opgav Studiet.

Rosentildes kjæreste Udspredelse, naar han ikke læste, var et Parti L'hombre med den faste Stok af svorne Benner: Professor Dorph, Overlærer Krebs og cand. jur. Nuhorn enten hos en af disse eller, naar Overlærer Peterjen havde overtaget en af Pladsjerne, ude hos denne paa Østerbro. Det var for Rosentilde Indbegrebet af Belvære, naar han saaledes var placeret ved L'hombrebordet med Piben i Munden og foran sig en stor Kop Kaffe eller The eller begge Drikke blandet sammen; især kunde Tilfredsheden ret staa malet paa hans Ansigt, naar Arrangementet var, hvad han kaldte en „Sigung“, en Samværen fra om Formiddagen til om Aftenen, hvad der undertiden kunde finde Sted i Ferien. Der maatte ingen Fremmede — ingen „Globister“, som han kaldte det — være tilstede, thi i saa Fald var det forbi med Rosentildes gode Humour; men var denne Betingelse opfyldt, kunde hans Lune sprudle frit og ubudent mellem disse fortrolige Benner, der noje kjendte hans smaa Svagheder og derfor aldrig traadte dem for nær og mindst af Alt provocerede ham til at være morjom. Men netop derfor befandt han sig ret à son aise og sparede ikke paa lystige Indsald, og ikke mindst morede hans Medspillende sig over hans bevægelige Ansigts veglende Udtryk, der med ojebliffelig Korrespondance gjengav Spillet's skiftende Chancer og gennemlob hele Skalaen fra hoverende Triumf til den mest komisk-rorende Fortabthed, naar han

blidt klagende spurgte en chikaneus Medspiller, „hvor han dog kunde nænne det?“ Rosenkilbes Spil var, som et tro Udtryk for hans Natur, lidenskabeligt hengivende sig i Djeblikket, -uden dyb Beregning, mere letjindigt bobende end roligt overvejende.

Rosenkilbes P'hombrespil er forøvrigt en Gang blevet nævnet paa officielt Sted, nemlig fra selve det tgl. Theaters Scene. En Aften, da han spillede i „Intrigerne“, faldt det ham i et overgivent Djeblik ind i P'hombrescenen at gige til Skolelæreren, da denne tog en Casque: „Tag Dem i Agt, at det ikke gaaer Dem, som det gif mig forleden, da jeg spillede med Krebs og den Dove, for da stak de begge mine Ronger“. En af Krebs's Elever, der var paa Komodie den Aften, undlod naturligvis ikke den følgende Dag at bringe sin Lærer Meddelelse om denne hans usfrivillige Med=Algeren, og da dette var lidt generende for Krebs i hans Egenstaa af Lærer og Inspektur, bad han Rosenkilde, da han nogen Tid efter var sammen med ham, om for Fremtiden at udelade denne improviserede Replik. Rosenkilde forsikrede, at han alt havde udeladt den, men at Krebs ikke desto mindre endnu nævnedes i Stykket, efter som Phister havde optaget Replikken og omformet den til et deltagende Spørgsmaal fra Skolelæreren om, „hvorledes det var, det gif Deres Belærværdighed, da De spillede med Krebs og den Dove“.

Rosenkilbes daglige Liv var den tarvelige, jævne Tilværelse, der var ejendommelig for en Familie af Middelstanden for en Mennestealder og mere siden. Sønnen Adolph Rosenkilde har i sin fortræffelige Skildring „Carstens Skriftemaal“ givet et bag et let Slør dulgt Omrids af Livet i den gamle Gaard i Adel-

gade Nr. 272, lige for Brindsensgade, hvor Familien boede i en Række af Aar, og gennem dette Fortællingens lette Slør se vi ogsaa Billederne af Husfaderen og Husmoderen og af den Dmgangskreds, „Professoren“, „Digteren“ og „Musikeren“, o: Poul Møller, Chr. Winther og Krøyer, der delte dens daglige Liv som gjerne sete Venner og Dmgangsfæller, som trofaste Deltagere i de hyggelige, om end tarvelige Familiefester, der nu og da kastede deres muntre Skjær ud over Hverdagslivets Anstrengelser for ved Sparsomhed at faae det Lidet til at slaa til. Børneskollen var stor og Indtægterne knebne nok, trods Rosentildes store Værd for Theatret; selv havde han ikke noget stort økonomisk Talent, og naar han med let Kunstnersind og sangvinske Forestillinger om et Pengebeløbs Rækkeevne brugte Pengene, saa længe han havde nogle, maatte der allehaande brydsomme Transaktioner til for at supplere Beløbet, og den redelige Opfyldelse af de indgaaede Forpligtelser, som var en Samvittighedsag for ham, gjorde saa atter et jøleligt Skaar i den næste Maanedes Indtægt. En Tid fandt han sin økonomiske Stilling saa mislig, at han tænkte paa at gaa fra Theatret og i fuldt Alvor ansøgte om at blive Overgraver ved Helliggejsteskirke; han formaaede Prindsesse Wilhelmine til at gaa i Forben for sig hos Kongen, men Frederik VI. fandt dog, trods hendes indtrængende Anmodning, denne Tanke for grotest og hjalp forelobig Rosentilde paa anden Maade.

For sit eget personlige Bedkommende var han i allerhøjeste Grad tarvelig. Han holdt mest af jevne, simple Retter, især Mælkemad, Kjød, kogt i Saal, og Eggetage med Medisterpølse, hvilken Ret han kaldte

„Stomagertærte“; han havde en kraftig Appetit og kunde selv om Njstenen taale temmelig stærk Fode. Til Maden drak han højt et enkelt Glas Rødvin. Brændevin smagte han aldrig; han havde faaet Afsky derfor, siden en raa Karl en Gang i hans Barndom havde moret sig med at drikke ham fuld dervi og han, da han var bleven bragt ihj hjem, hørte Lægen advare Moderen mod at holde Nyjet for tæt hen til hans Mund, for at der ikke skulde ske Antænding. Derimod holdt han meget af en besynderlig Blanding af Ol og Mælk, The og Kaffe, som især smagte ham godt til hans Cigar.

Familiens smaa Kaar var en af Drivfjedrene til Rosenkildes ikke saa lille litteraire Virksomhed; det gjaldt om at forøge Indtægterne, og for hans livlige, altid skabende Aand og grundige Dannelsje laa det nær at vende sig mod Litteraturen og da særlig den dramatiske. Han har saaledes oversat en Mængde Stykker for det kongelige Theater, deriblandt H. v. Kleists „Pigen fra Heilbronn“, H. Claudens „Fugleskydningen“ og „Brudgommen fra Mexiko“, Lessings „Nathan den Vise“, Fru v. Weisenthurns „Godset Sternberg“, Scribes „De to Egtemænd“ o. fl. Hans originale dramatiske Arbejder ere tre: Vaudevillen „Bennernes Fjst“, Lystipillet „Den dramatiske Skrædder“ og den „moralisf-romantiske“ Komædie „De Fortvilede paa Kundetaarn“. De to førstnævnte Stykker ere opførte paa det kgl. Theater, men kun „Bennernes Fjst“ holdt sig i længere Tid paa Repertoiret. Det opførtes — anonymt — første Gang paa Femogtyveaarssdagen efter Slaget paa Alheden, den Mindedag, som Stykkets spinkle lille Handling jo drejer sig om, og Hentydningerne til Dagens Heltedaaad havde selvfølgelig en ikke ringe Del i

det Bifald, hvormed det modtoges, og som for Udførelsens Bedkommende i fuldeste Maal berettigedes ved Nyges udmærket skjønne og mandige Fremstilling af den gamle Somund, Mad. Werschalls yndefulde Spil som den unge Pige og Rosenkildes inurrige, paa komiske Smaatræk rige Gjengivelse af Piberdrenge fra Slagelse. „Den dramatiske Skrædder“ kom frem i Saisonen 1827—28, men i den foregaaende var Herk's „Hr. Burchardt og hans Familie“ blevet opført, og da det baade havde Emne tilfælles med Rosenkildes Lystspil og Behandlingen, ligesom i dette, bestemt mindede om holbergisk Paavirkning, om end ikke saa direkte som „Den dramatiske Skrædder“, der jo er bygget som Pendant til „Den politiske Kandestøber“, maatte Virkningen af det sidst opførte Stykke svækkes betydelig, selv om det ikke havde været ringere i Kvalitet end sin Konkurrent og selv om ikke Interessen for Handlingen var bleven svækket ved den minutieuse Efterligning af det altfor godt kjendte Forbilledes Scenegang. Udførelsen var god for Alles Bedkommende, undtagen for Rosenkildes egen; han spillede Peter, og skjøndt han havde lagt denne sin Indlingsfigur til Rette for sig selv, svigtede Lunet ham dog under Udførelsen, formodentlig paa Grund af hans Uro for Stykkets Skjæbne, og da Modtagelsen i det Hele taget var mat, henlagdes Stykket efter et Par Opførelser.

En anden ret betydelig litterair Virksomhed udfoldede Rosenkilde som Udgever af „Brevduen“, hvori der udkom iøvrigt Aargange fra 1818—24 og som derefter smeltedes sammen med „Kjøbenhavns Morgenblad“, af hvis første to Aargange han var Medudgiver. „Brevduen“ nyder endnu i vor Slægt et ikke ringe Ry som

et fortræffeligt og navnlig paa Morfsomheder rigt Blad, men det er et Ny, der mere beroer paa en Tradition end paa Kjendskab til Bladet, der ikke let vilde gjøre Fyldest i vor Tid. Der lever en Forestilling om, at hvert Nummer af „Brevduen“ var fyldt fra Ende til anden med Humoristica, navnlig af Rosenkildes egen Produktion, og om Arten af disse morsomme Artikler har man dannet sig et gennemgaaende Begreb ved Poul Mollers bekjendte Ytring i et Brev til Arrarup: „Rosenkilde bringer mig til at prostituere mig paa offentlige Steder, hver Tirsdag, naar hans Brevdue kommer ud. Jeg slaaer nemlig en Skoggerlatter op, saa at alle Epidøborgeres Dine vogte paa mig med Forbavselse“. Det var imidlertid kun en ringe Del af Bladets Indhold, der fyldtes Rosenkildes eget Forfatter-
skab, medens Størstedelen bestaaer af Oversættelser af større Fortællinger, dramatiske Brudstykker og belærende, mest historiske Skizzer. I dette ikke i nogen særlig Grad interessante Indhold hævede Rosenkildes egne Smaaartikler og Indfald sig kun saa meget des mere frem ved pudsig Originalitet, især da man bestandig havde deres Forfatters fra Scenen kjendte Personlighed in mente som en levende Illustration til Bladets Text.

Udgivelsen af disse litteraire Arbejder, hvortil endnu kommer hans Rejsebrevne til Heibergs „Flyvende Post“ og hans Fortællinger til „Gæa“ og „Folketalender for Danmark“, beskæftigede Rosenkilde i Slutningen af hans Liv; der findes blandt hans efterladte Papirer et Udkast til en Subscriptionsindbydelse paa hans litteraire Arbejder, og det er dette Udkast, hvis Anførelse af de til Udgivelse bestemte Skrifter med enkelte Indskrænk-

ninger er bleven fulgt i nærværende Udgave. Den paa-
tænkte Samling skulde have været indledet med hans
Selvbiografi, men af denne er kun det her meddelte
Brudstykke blevet færdigt.

Medens Rosenkilde beskæftigede sig med denne Plan,
var der foregaaet en stor Forandring i hans Liv og til
Dels i hans Karakter. Ved hans Hustrus Død og ved
Børnens Giftermaal var Hjemmet, som naturligt er,
efterhaanden blevet et helt andet, end det havde været,
medens hele Kredsen var samlet, og alt som de Krav,
der stillede sig til ham som Forsorger, bleve mindre, voxede
underlig nok hans Interesse for at faae Lidt tilovers
ved at indskrænke sit eget Behov til det mindst Mulige.
Kun et af Børnene, Datteren Marie, var ugift, og den
Gamles Bestræbelser gik nu ud paa at efterlade hende
en lille Kapital, for at sikre hendes Fremtid. For at
se, hvorledes hun vilde forstaa at indrette sig, naar hun
en Gang blev ene, ophævede Rosenkilde den fælles Hus-
holdning og flyttede sammen med et Par ugifte Venner,
saa at han paa en Maade levede et Ungkarleliv paa
sine gamle Dage. Denne Levemaade tiltalte ham meget,
ikke mindst fordi den muliggjorde ham en med streng
Sambittighedsfuldhed gennemført Økonomi, der ogsaa
bragte saa gode Resultater, at han, der hele sit Liv
igjennem havde levet paa Krigsfod med den materielle
Side af Tilværelsen, døde som Kapitalist og efterlod sin
Datter en Sum af omtrent 3000 Rdl.

Hans Landskræfter vare usvækkede lige til det
Sidste, hans Glæde over sin Kunst og hans Lune under
Udførelsen af den var noget næsten Vidunderligt hos en
saa gammel Mand. En Gang i den næstsidste Saison,

han oplevede, da han havde spillet „Den Stundesløse“'s anstrengende Rolle, jagde han efter Stykkets Slutning til en af sine Medspillende: „Gud bevares, hvor jeg har moret mig! Jeg var tilfreds, at jeg skulde begynde Stykket forfra, for det kunde jeg!“ Og dog var han i høj Grad aarbaagen overfor sine egne Ydelser og frygtede Intet mere, end at der skulde mærkes nogen aandelig Svækkelse hos ham, inden han selv var bleven den vaer og kunde trække sig tilbage i Tide. Han kom en Dag i sine sidste Aar op til sin Datter Julie Sødring og havde aabenbart Noget paa Hjerte at meddele hende — det var klart af hans forlegne Trippen omkring, uden at han kunde finde Ord til at begynde med. Omfider brød han igjennem og sagde: „Du maa love mig een Ting, Julie — at Du vil sige mig det, saa snart Du mærker, at Alderen begynder at lade sig føle i mit Spil.“ Han vilde ikke overleve sig selv paa Scenen, han vilde helst staa for sit Publikums Erindring som den aandsfriste Kunstner, skjøndt han forøvrigt ikke gjorde sig nogen Illusion om Barigheden af denne Erindring. Da han første Gang havde spillet Peer Degn efter Ryge, kom han saa nedslaaet hjem, at hans Familie maatte tro, at det var gaaet ham mindre godt i denne nye Rolle; men Grunden til hans Nedslagenhed var tværtimod den, at han havde faaet stort Bisald og netop derved var bleven mismodig ved Tanken om, hvor hurtig en udmærket Skuespiller's ypperste Præstation kunde glemmes af Publikum, saa snart det fik noget Nyt at se.

I Aaret 1861 skrantede Rosenkilde af og til; de efterfølgende to Breve til hans kjære Præstefamilie Dorph — nogle af de sidste, han har skrevet — vidne i al deres Elskværdighed herom:

Min go'e Ven! min lille rare Christine, for jeg troer da at Du er min go'e Ven! Du kan ikke tro, hvad for et forb— Hold jeg har i min Side, for Du kjender ikke til hvad Hold er; iaar for En som i Morgen skal spille „Stundesløse“. Men se, det kommer nu ikke den Sag ved, som jeg vil have i det Rene med denne nærværende Skrivelse. Vil Du sige til Andersen, hvor min Bue bliver af, og saa: vil han være saa god at sende mig den Rhodeste Kvartet, den kunde han jo have skrevet af 10 Gange. Du skal nu naturligvis ikke muske, men alene sige, at han maa nok sende den ind (sige det pænt) og saa Buen. Og saa (mellem os sagt) sende baade Buen og Kvartetten ufrankeret. Naturligvis maa dette ikke volde ham Udgift. Mag Du nu endelig dette saa!! paa pæneste Maade!

Jeg har nu ikke een af mine smaa velsignede Fingre: Slikpot, Långemand, Guldbrand og Lille=Peer=Spillemand med naturligt Skind paa Enderne, saadan arbejder jeg i Violin= og Bratschisteriet. Hvordan er det i Præstehuset i det Hele? Godt? Det var rart! Kan Du saa sige Fader og Moder alt det Bedste, Du kan tænke Dig at jeg vil have, at der fra Læber, der sagtens er dem de allerfjæreste her i denne Verdensdel, skal

siges dem, og Dig

og saa

fra Eders

X.

Du lovede mig ellers, at jeg skulde faae nogle Bærer. Du kunde jo komme ind i Morgen og se mig stundesløs, og saa have nogle Bærer med.

For Resten udbeder jeg mig din venlige Deltagelse, for jeg er rent st— i flere Dage.

Dies veniunt, skal sige Dig; (det troer jeg næsten) de quibus dicimus: haud placidæ sunt. Ja, seer Du, jeg kan jo Latin; det skulde Du dog vide, syntes mig Du kunde jo nok fornøje mig, naar Du vilde. Skriv et pænt Brev til mig; et lille et bare; og lad mig se, hvor rørt Du er over at jeg, som for oven er ansjort, i Grunden — Du troer det maaskee ikke? — er rent j—

Buen — Kvartetten.

Seer Du, hvorfor jeg gjør saa megen Spræl over den Kvartet det er fordi den er ikke at faae her, og er saa rar traitable. Hvorledes synes Han om den Violin?

Lørdag.

Kjære gode Præste-Hus!

Siden det har været min glade Tanke, at være et Par Dage i den stille Uge i Præstehuset, saa vil jeg dog sige, hvorfor der ikke blev og ikke bliver noget af. Det er nu vel en 10—12 Dage siden, at jeg en Nat overfaldtes af et Ildebefindende, som var noget underligt=egent, saaledes at jeg ikke kunde andet end anse det for Noget, som med Hensyn paa de 75 jo slet ikke er urimeligt. Siden har det været og er besynderligt op og ned med mig. Sdet jeg sidder og fornemmer mine Pulsflag — kan jeg godt mærke, min Tilstand er feberagtig. I dette Øjeblik maatte jeg erklære mig fallit til Theater=Regisseuren. Jeg maatte, det skete ikke gjerne, rent ud rykke frem med: at i de første 8 eller 14 Dage, maaske flere, kan jeg ikke gjøre Theatertjeneste. Nu plages jeg ogsaa af Selvbebrejdelser: Det forekommer mig, at dette alt er min egen Skyld; alt kommer af min egen forjængelige, dumme Stræben efter at vedligeholde det Vidunder=Renomme, der i det sidste Aar susede mig, barnagtige Tosse, om Dreene. Det forførte mig til en Overanstrengelse, som nu hævner sig.

Som sagt, mine Tanker vare glade ved Forestillingen om at være hos Eder Skjærtorsdag og maaske L.=Fredag, men det gik i Basten.

Hør!

Hils den gode Underjen! Tak ham for de to Hous. Yderst taknemmelig Ihukommelse!!! Tak ham, men lad ham dog tillige paa bedste Maade forstaa, at han maa tro mig, naar jeg siger: at har jeg glædet og gavnet ham maaske ogsaa lidt ved den Violin, saa er den Tanke mig nok. — Snarvis er jeg!

Min rare Christine!! Kan Du meget Bachst? Begge mine dejlige Instrumenter ligge hen, døde, ikke i næsten 3 Uger rørte.

Frue L. Dorph maa hilses, naar I skrive, beder jeg. Hun maa tilgive, siig det — mit tosfede, meget flau (er jeg bange for) — Brev. Skriv hende det til!

Glædelig Paaske alle Vigerstederne!!

Eders hengivne
N.

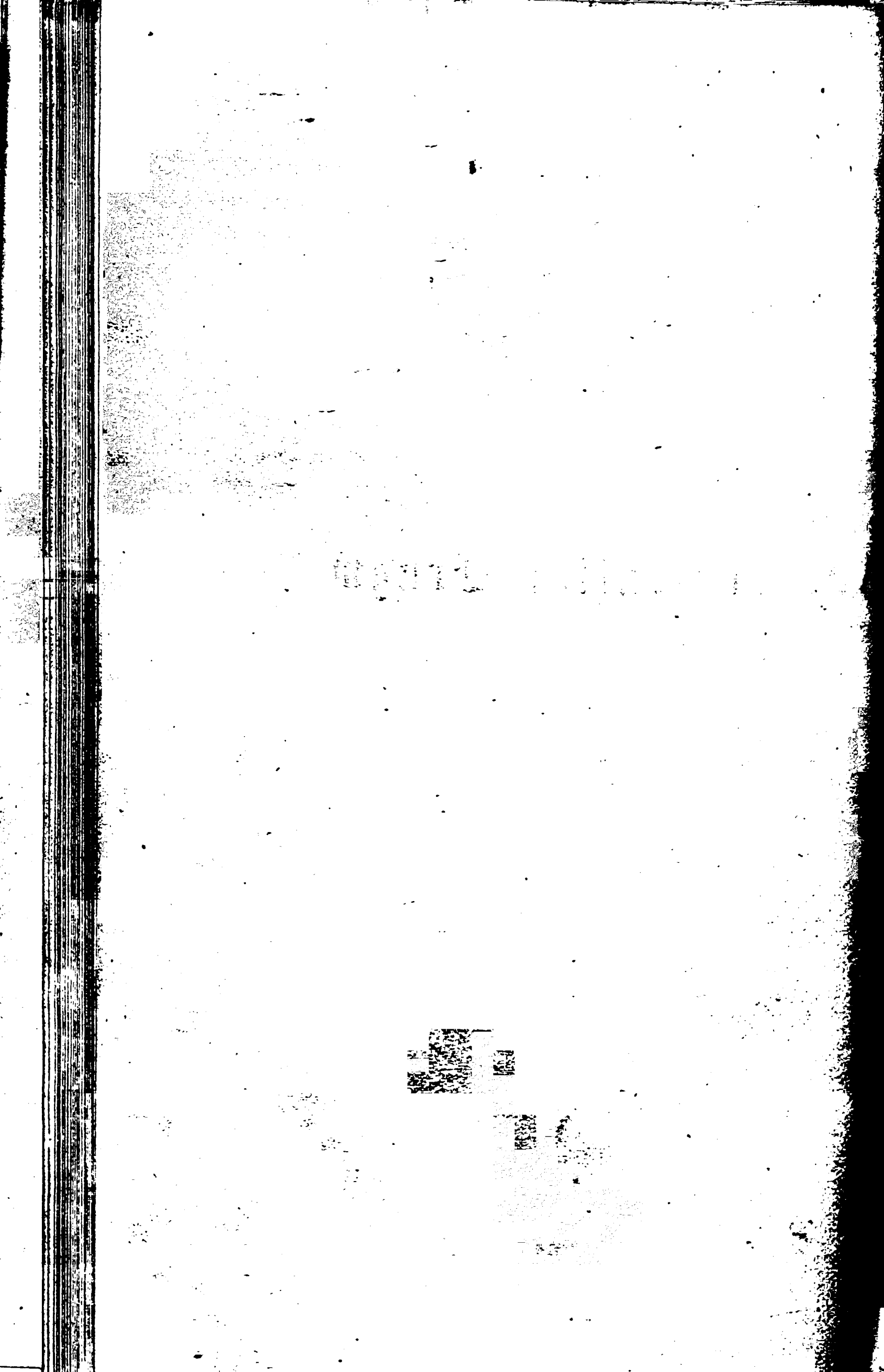
Ellers! naar man vidste i Vigersted, hvor meget blot eet Par venlige Ord en Gang imellem vilde glæde mig — men man veed det ikke, ellers fik jeg saadan eet Par Ord. Da N. Dorph var her og jeg havde en Dorph at gaa til —! naar man vidste, hvor meget det var for mig, saa begreb man i V. hvor stor Priis jeg sætter paa at vide, at der lever noget Dorphst endnu, som gjør lidt af
N.

Trods den i disse Breve antydede Svagelighed og det Mismod, der fulgte med den, men som lige til det Sidste bekæmpedes af hans levende Kunstbegejstring, begyndte Rosenkilde Saisonen 1861 med tilsyneladende ujbækket Kraft og uformindstet Lune, og lige i dens Begyndelse, den 7. Septbr., spillede han Sivert Posfiggers Rolle i „Den politiske Kandestober“ med sin sædvanlige Humor, saa Ingen anede, at dette var hans sidste Betræden af de Brædder, der betyde Verden. Fra denne Dag af skrantede han imidlertid saaledes, at han maatte holde sig hjemme, og hans Svaghed gjorde saa stærke Fremskridt, at han udaandede allerede to Maaneder efter, den 12. November. Efterretningen om hans Dod kom vel ikke som en Overraskelse, dertil var den bortgangne Kunstner for højt oppe i Maren; men den kom ikke desto mindre som en Sorg, der joltes dybt af Alle, thi det vidste Enhver, at med Rosenkilde forsvandt fra vor Scene en Personlighed, saa originalt udpræget, at den

ikke let vil jodes anden Gang, en Kunstner, saa ypperlig udrustet til sin Kunst og saa sand i dens Udøvelse, at Skuepladsen længe vil tænke paa ham med Savn. „Rosenkilde efterlader en rig Arv“, skrev „Dagbladet“ ved hans Død, „men Ingen vil vove at hæve den. Og vel er det sandt, at hans Tid var omme og hans Maal fuldt, men denne Trost, hvis det er nogen, taler kun til Forstanden, ikke til Hjertet. Men Rosenkilde elskede vi næsten endnu mere, end vi beundrede ham. Ved hans Baare fremstige uvilkaarlig for Mindet Ciceros Ord om den romerske Skuespiller Roscius: Vel døde han som Olding; men han var saa fortræffelig, saa indtagende i sin Kunst, at Enhver mente, at en saadan Mand burde aldrig dø“.

B. Hansen.

Autobiografisk Fragment.

Fredag Formiddag.

Som jeg just er i Begreb med endelig i det Mindste at begynde paa Fuldbgyrdelsen af mit Forsæt — som jeg dog overmaade nødig tænker mig indeholdt med i hin berhyggede Forgaards-Brolægning, Du veed jo nok! — saa brøler En lige overfor mine Binduer, næsten ind ad dem:

Kong Christian stod ved højen Mast,

I

ah! han havde begyndt for højt, jeg troer, det bliver der-ved — for den Gang.

Ja, hvad jeg udstaaer i denne Tid! Heden, som plager mit Hoved saa ubarmhjertig,

Lirekasser

Fløjter

Solo Violiner

} fra Nabogaarden

Violiner med Oboas-Akkompagnement, Harpe & Violin med en Fruentimmerstemme til, der foredrager for det Meste to Gange om Ugen, som Aftenunderholdning for en Frisstrædermesterfamilie — Konen er fra Trondhjem — den norske Nationalsang, som ender med de fire bekjendte mægtige Linier:

„Om Kloden roffes end, dets Fjelde
 Skal evig trodse Tidens Bælde,
 Som Bautaſtene ſkal de ſtaa
 Og viſe, hvor vort Norge laa.“

Det er forſt ved at høre diſſe ſtolte Strofer fore-
 drages af denne ſjeldne Kunſtnerinde, med ſaa ſød Dirren,
 med en ſaa ægte ſtorſtilet Bæver — at jeg begriber, hvad
 det er, der ſkal ligge i de Ord. — Ja Du veed da vel,
 hvad det vil ſige, at ſynge med Bæver? Det er meget
 i Mode endnu paa ſtore Theatre; det bruges ogſaa, naar
 man raaber med levende Rejer og med „ſøde Kirsebær
 4 Skilling!“

Eftermiddag.

Du udtømte Dig, da Du beſøgte mig ſidſt, i Lov-
 taler over min Stilling, min Tilſtand. Den har været
 meget bedre, kjære Ven! Men længere end den kan, ved
 varer jo ingen Ting her paa Jorden, og — men derom
 er nu talt nok, ſaa vidt jeg mindes i forrige Brev.

Nej, min Stilling nu, den er, for Dyden! ingen-
 lunde miſundelſesværdig. Du ſkulde ſidde her! Indklemmet
 mellem høje Baggaardsmure; Udsigt ned i en Have, noget
 større end min lille Stue. Der ſidder 3 forkrøblede Bæver
 paa et Træ og ſmile op til mig, ganſke undſeelige, for-
 de ſe ſaa daarlige ud; de troer, at jeg leer af dem, men
 det er langt fra.

Det er en Slags Fortvivlelſeſlatter netop over min
 Stilling, — min ſaa højt priſte Stilling og Tilſtand!

Det er værre end i Formiddags. Jeg kan ſlet ikke
 ſaae begyndt paa mit Brev.

Lige neden for mig synger en Tobaksspindersvend et Potpourri af „tapre Landsoldat“ og „Dannemark, Dannemark, hellige Lyd“ og flere Nummere; — En fløiter: „Jeg gjerne døer“. — Lidt nordligere prygles der paa et frygtelig forstemt Fortepiano og synges dertil af 3—4 Pigebørn, som ere i Være hos en pensioneret Korist. Fra en Dampmaskine i et Suferraffinaderi hører jeg det stønne, brøle, buldre og hvæse. Hør — nu farer Dampen ud! — 2—3 Grader forsøger den i det Allermindste Barmen i denne Baggaards Hulning; og saa den Sufferlugt, jo! min Tilstand er frydelig! Nej, saa laa jeg dog heller paa Havsens Bund nær ved Klampenborg.

Saa! Derovre slog en Barnepige 2 store Kuder i Stykker ved at smække Vinduet haardt i; hun blev vist vred over at blive forstyrret af de tre Tomsruer i sin Sang for et Barn, som hun har arbejdet mere end een Time paa at faae til at jobe ind under: „Hele den lange Dag jeg gaaer“, eller er det en venlig Reminiscens, hun sender Trop? — Jeg gaaer! — jeg gaaer ud i Søndermarken.

Søndag Morgen, 23 Juli.

Ganste stille. — Ja, saaledes skulde her altid være. Temperaturen 20 Grader i Skyggen om Morgenens Kl. 5. Nu, det faaer man jo at finde sig i, det er jo da Noget, Kommunal-Besthyrelsen ikke kan gjøre Noget ved.

Nu, saa vil jeg da stræbe at opfylde Eders Ønske og indfri mit givne Løfte, saa godt jeg formaaer. Men det siger jeg Dig, Du maa forberede Dig paa at faae noget

helt Andet end det, jeg maa antage at baade Du og især dine Søstre vente.

Mine Livs-Erindringer, kjære Ven! ja seer Du, et Liv, som ikke har oplevet Noget, der kan kaldes Begivenhed, som ikke har deltaget i Noget, der hører til Livs-historien, saadant et Livs Erindringer — mit Livs Erindringer, de ere kun — saaledes som jeg for nogle Aar siden undertiden kunde more mig selv med at leve mig ind i, kun saaledes som jeg da og endnu opfatter dem, kun saaledes ere de at betragte; som et tarveligt Stof for nogle skjemsomme Skizzer, snurrige Fantasisøstre, maasse gode nok til at hænge paa særdeles velstemte Hjerters Kroge, men venter Du og din Kreds mere af dem — det har jeg jo ogsaa tidt nok sagt baade Dig, din Kone og din Søster — saa finde I Jer skuffede.

Jeg vil affrive et Par Ord af Noget, jeg begyndte paa for tre, fire Aar siden, saa kan Du sige mig, hvad Du synes om det. Forlanger I saa mere, saa kan vi jo se til.

Hele Resten er i samme Maneer.

Men læg nu vel Mærke til, hvad jeg siger Dig. Det bliver mellem os! Dog, din Kone, hendes Søster, dine Søstre, dine to Svogre og den Enes Kone. Lader det sig undgaa, saa var det bedst, troer jeg, at den Anden, den Ældstes, ikke læser det. Det er for let for hende. Og een Ting endnu: Skulde I finde Behag i at læse dette Skrivi, denne Brevfyldning, som det, i en vis Forstand, passende, mellem os, kunde kaldes, saa at maasse kunde falde din yngste Svoger ind at benytte enten det Hele eller Brudstykker deraf, til sit Blad f. Ex.

da maa dette ikke ske, før jeg ganske er død; — faaer jeg det at læse før, saa erklærer jeg højt til Alle og Enhver, at jeg frasiger mig al Andel i Forfatterstabet.

Vil Du nu huske paa det!

Dersom Jordstjælvet, hvori Lissabon ødelagdes d. 3. November 1755, om Eftermiddagen Kl. 3, havde fundet Sted Kl. 2, saa havde jeg ikke kunnet sidde her nu.

Min Bedstefader, det vil sige den Person, som senere blev Fader til ham, der senere blev Fader til mig, han hed Christen Engelhardt; han var Tøjmagersvend og rejste paa sin Profession.

Han havde i et halvt Aars Tid haft Arbejde hos en Mester i Lissabon, men paa Opfordring fra hans Moder i Odense havde han besluttet at vende hjem, havde gjort Afregning med sin Mester, pakket sit Tøj sammen og lagt sig til at sove et Par Timers Tid, indtil en Rejsekammerat efter Aftale skulde komme Kl. 3 og afhente ham.

Idet Klokken slog To, kom Kammeraten løbende i stor Hast og vækkede ham. De skulde strax afsted. En Væseldriver, som havde paataget sig at befordre deres Tøj, og til Dels ogsaa dem selv, til Cintra, kunde ikke bide til den aftalte Tid. Der var En, der havde stjaalet et Lommeuhr fra ham, men da han havde faaet at vide, hvad Vej Typen var tagen, mente han at kunne hente ham ind. Det var hans egen Broder; han boede netop i Cintra. Da Klokken slog To, sad de to unge Haandværksvende hver paa sit Væsel, ganske veltilmode, og travede afsted et

godt Stykke udenfor Lissabon. Da begyndte Jorden at bæve under dem, just som de red over en temmelig høj Bakke, forbi et stort Hus, hvis Beboere alle kom styrrende ud og rendte op paa det Højeste af Bakken, hvor ogsaa de to Rejsende holdt, og hvorfra de saae den forfærdelige Begivenhed gaa for sig; saae Huse, Taarne, Kirker vælte omkring som Korthuse, Børn bygge paa et Fod og selv blæse omkuld; saae Ildsluer fare op af Afgrunden; saae og hørte al denne Jammer og Nædsel og mente da, at det var bedst, at de skyndte sig afsted.

Det gjorde de da ogsaa og takkede Gud for deres vidunderlige Frelse. Maaske takkede de ogsaa Tyven, som havde stjålet Lommeuhret; om Broderen hentede ham ind og fik sin Ejendom igjen, det havde C. Engelhardt ikke fortalt Noget om til min Moder. Af hendes Mund har jeg disse Efterretninger.

Den 3. November er for Resten en ganske mærkværdig Dag nok imellem mine Levedage.

3. Novbr. 1791 da var jeg noget over fem Aar gammel. Jeg stod ved Siden af en Pige, paa et Loft. Der var en Karl, der sjasede med Pigen, hun kom til at støde til mig, saa jeg faldt ud af Rugen og vilde vel neppe være kommen levende derafra, da der var Stenbro nedensfor paa Fortouget, hvis en Brødfone ikke var gaaet der forbi, i hvis Kurs jeg faldt mellem Boller og Tvebakker.

3. Novbr. 1804 skulde jeg med nogle Andre, hvoriblandt en ung Parykmager-Madame, ud til en Ostindiefarerer. — Jeg kom for silde. Baaden var gaaet. Det var blevet en frygtelig Storm. Baaden kæntrede; Ma-

damen druknede. Hun kunde ikke svømme; det kunde jeg heller ikke.

3. Novbr. 1809 var jeg paa en eventyrlig Fart ud til en Herregaard, hvor der var en ung Pige, som jeg havde et særdeles godt Dje til, og som da ogsaa siden ganske rigtig blev min Hustru. Jeg var ridende paa en vel ung Hest. Den gjorde sig halsthyrig og foer med mig lige luft ud i Randers=Fjord, hvor det saa stærkt ud til, at det vilde være forbi med mine Farter herned, hvis ikke en Pram var kommen i det Samme, fra hvilken Folkene tilfaste mig et Toug og frelste mig. Hesten kom dog til sig selv og svømmede tilbage.

Men det var nu videre om Rejssekammeraterne paa Vejen til Cintra. De kom i god Behold dertil, og næste Dag til Masra. De gik med Skibslejlighed til Bremen.

Christen Engelhardt vandrede paa sin Fod fra Bremen til Odense, hvor hans Forældre boede. Der kom han i Bekjendtskab med en Klædefabrikant ved Odense Tugthus, hos hvem han fik Arbejde som Overskjærer.

Et Aar efter rendte han en Mand overende i en Port; dette gav Anledning til Bekjendtskab; dette til et andet med Mandens Broder, der mæglede Fred imellem dem ved at traktere dem Begge med Æblegrød og Faare-mælk, og dette Traktement gav saa Anledning til et tredje Bekjendtskab, nemlig med en kjon ung Pige, som hed Birthe. Birthe Marie Gronov, Datter af en Enkedame, der boede tæt ved St. Knuds Kirke og handlede med Snustobak. Faderen havde været Murpolerer.

De gistede dem siden sammen og havde ni Maanedes

efter en Søn, som hed Lars. Denne samme Lars blev fem og tyve Aar derefter, ganske imod sin Forventning, og lige saa stik imod, hvad der lod til at have været først bestemt, Larsagen til at jeg fik denne Verdens Lys at se i Slagelse, Anno 1786, d. 8. Januar om Morgenens Kl. 4.

Det er nu for Resten meget muligt, at dette ikke er ganske overensstemmende med streng Sandhed, for jeg kan meget godt huske, at Madam Frank, Jordemoderen, hun sagde en Gang i Anledning af at jeg var kommen til at slaa Konrektor, Magister Gottschalk, paa Maven med en Snebold, som var tiltænkt Daniel, min første Ven her i Berden, at det var Synd at give mig Bank for det — hvilket formodentlig har været paatænkt — thi „han er født med det, Mester“, sagde hun til min Fader; „kan han ikke huske det forfærdelige Snevejr, det var den Nat, han blev født. Jeg kunde ikke komme frem; maatte de ikke skoble for mig hele Gaden igjennem, og da jeg saa endelig kom, saa kunde jeg gjerne blevet borte; Fyren der var kommen før jeg og laa og brølede noget frygterligt! Nej, at han er saa gal efter at slaaes med Snebolde, det er Noget, han slet ikke kan gjøre for, det er jo Synd og Skam at banke Drengen for Noget, som han slet ikke kan gjøre for.“

Af Madam Franks Ord maa jeg altsaa slutte, at det Lys, jeg har først seet her i Berden, det kan ikke have været Berdenslyset. — Jeg bemærker dette kun for at Ingen skal siden komme og rive mig det i Næsen som Snak hen i Vejret.

Det var ellers ingenlunde fra først af bestemt, det syntes

i det Mindste ikke at have været Meningen, at jeg skulde fødes til Verden i Slagelse.

Det var en rent tilfældig lille Omstændighed, der foranledigede denne første Bending i Skæbnens Førelse med mig. Jeg skulde egentlig være født i Skjelskøer, saadan omtrent i Juli eller August Maaned 1779.

De vil allerede, allerhøjstærede Hr. Læser eller min allerelskeligste Læserinde! have bemærket, hvorledes Tilfældigheden tumlede med mig endnu længe før, nemlig 1755, da Lisabon sank i Afgrunden; hvor nær var det ikke, at det kunde have seet mislig nok ud med min Tilblivelse?

Hadde den Uheldriver ikke havt den tyvagtige Broder, og havde han ikke stjaalet hans Uhr, saa var jo min Bedstefader gaaet i Vassen, som man siger; og jeg, som her sidder, jeg havde jo saa aldrig faaet at vide, hvad Klokken var, da Lisabon gik under.

Tilfældighederne have deres Spil og Tummel med os Mennesker allesammen, men er der nogen Dødelig, som dette kan siges om i Særdeleshed, saa skulde jeg tro, det er mig.

Maaske, min velvillige Læser! maaske trækker Du paa Smilebaandet, ja gør maaske, hvad der vilde være endnu mere krænkende for mig: lægger min stakkels lille Bog fra Dig og siger: ah! hvad er det for Passiar! det er jo noget Br..., naar jeg fortæller Dig, at var det gaaet, som det først var bestemt og forberedt med de Begivenheder, hvis Forhæng, (at jeg skal tale poetisk), jeg er i Begreb med at oprulle for Dig, saa havde jeg været enten General og Kommandant paa en stor Fæstning i Tydskland, saa vidt jeg troer, var det Glogau, eller ogsaa

Erkebiskop, men katholic, til Salzburg, men saa, det forstaaer sig, havde jeg været død nu allerede for 10 à 14 Aar siden og havde heddet v. Birnbaum. — Ja, det er sandt! Det er i det Mindste saa sandsynligt og rimeligt, at der er Ingen, der vil fortænke mig i, at jeg giver det ud for ren og skjær Sandhed.

Nu skal jeg fortælle Alting, saaledes som det er gaaet for sig, saa kan De selv dømme.

Som sagt er: Christen Engelhardts og Birthe Maries første Søn hed Lars. Han kom i Bogbinderlære, og i attende Aar blev han Svend, 1775. Derpaa kom han til Kjøbenhavn, til en Morbroder, Bogbinder Gronov, som den Gang boede i og ejede det røde Hus i Løvstræde, som ligger tæt op til Blindeinstituttet.

Jeg siger: det røde Hus, for det var da rødt endnu igaar; men skulde det nu være blevet grønt- eller graatmalet siden — det er Noget, der ikke bør regnes mig til Dnde som Upaalidelighed.

Lars var i sin Morbroders Hus i to Aar, og havde han ikke gjort den gamle Bebersvend vred, vilde han rimeligvis være bleven der og havde vist arvet hans ikke ubetydelige Formue, med Hus, Bærksted og det Hele, hvilket han senere testamenterede til Herrnhuter-Menigheden i Stormgaden, saa nær som 10 Rd.; dem fik Lars, som det hed i Testamentet, til to Par Buxer, som Erstatning for det Par, den Gamle en Gang havde spoleret for ham, da han i Brede havde kastet en Limpensel paa ham.

Jeg mindes endnu meget godt den Dag, det Brev kom med Arven i. Min Fader blev temmelig forstemt og ytrede sig just ikke saa særdeles fjærmindelig om den

Afbøde. Han kaldte ham ikke salig Morbroder en Gang; tværtimod faldt der Ord, Talemaader og Bencævnelser, som jeg, der ikke havde Forstand paa det Dybtfaarende, der jo kan have været i Arveladerens testamentariske Bestemmelse med de 10 Rd., slet ikke syntes om.

Moder fortalte senere, hvad den egenlige Aarsag havde været til gamle Gronovs uforsonlige Brede.

Lars havde egentlig fra først af været i høj Gunst hos sin gamle Morbroder; denne havde endog temmelig tydelig givet Lars's Forældre Haab om, at naar han vilde blive ved, som han havde begyndt, saa skulde de ikke have nødig at sørge for hans Fremtid. Han gav ham endog saa saa stort et Bevis paa sin Yndest, at han hver Aften maatte læse op af Brockmanns Huspostil for Gronov, Svendene og Pigen. Men den unge Lars forstod ikke at sætte den tilbørlige Pris paa dette Vidnesbyrd om hans Morbroders gode Mening.

Det er vel med Bogbindersvende, naar de ere unge, som med andre unge Svende og i det Hele med unge Fyre; mange kan være grumme usfjønksomme og ubetænsomme — nok, Lars fik en Slags Lede til Bogen; maaske just for den Læsens Skyld.

Morbroderen forærede ham et nyt Exemplar i raa Materie, som han selv skulde binde ind i Pragtbind, og gav ham alle dertil fornødne Materialer. Og saa en Gang saa kommer den Gamle op paa hans Kammer, og nu kan man forestille sig, hvorledes en Mand som han, — thi Gronov var af de saakaldte „Hellige“ — maatte blive tilmode ved at se Bogen staa der i Pragtbind, rødt

Saffian med mange Guldsirater og forgyldt Snit, med den Titel paa Ryggen i store Guldbogstaver:

Huusmanns-Brock-Pistol

eller

den kristelige Knivtang til at trække Dantroens Soud af Hjertet med.

Den gamle Gronov fik saadan en Kystelse i hele sin Krop, da han læste dette, at han ikke kunde komme ret til sig selv i flere Uger, og fra det Djeblik af var Lars for Mester Gronov ikke Andet end Lars Odense.

Jeg kan naturligvis ikke glæde mig over eller i nogen særdeles Grad føle mig smigret ved at have havt en vittig Fader, eftersom jeg kun veed det af dette eneste Træk, der kostede Familien det gode røde Huus; forssjellige komplette, aldeles brune solide Klædninger; fem trekantede fine Harehaars-Hatte; Masser af godt Uldent og Linned; 12—14 Sengs Klæder og 15,000 Rd. i rede Penge, (i den Tid, 1791, en ret fjøn Skilling), som nu ganske gik i Brødrene i Stormgaden.

Som sagt, Gronov var bleven gruelig opbragt, holdt et forfærdeligt Hus, og ved denne samme Leilighed har det vel været, at Limpensjelen udslængedes mod de foroven omtalte Knæbuxer, som Testator spottende betalte med de 10 Rd.

Omtrent en Maanedstid efter at Gronov havde maattet døje denne Forsmædelighed mod den saa højt æstimerede Brockmann, kom der et Brev til ham fra Skjelskøer, hvori han anmodedes om at skaffe eller give Anvisning

paa en flink Bogbindersvend, en skikkelig ung Person, som kunde have lyst til at sætte sig ned der i Byen.

Der var jo nu en god Lejlighed til at blive Lars, som den gamle uforsonlige Mand næsten ikke kunde taale at se mere, kvit paa en nem Maade.

Lars havde forgjæves gjort, hvad der stod i hans Magt, for at udsone sin Brøde. Postillen havde faaet sin rette Titel paa Kyggen; Morbroderen havde seet det. — Det kunde ikke hjælpe! — Lars blev siden ikke mere funden værdig til at læse om Aftenen for ham og Tyendet. Der var aldeles ikke mere at haabe for ham i det Hus. Hvor solid og godt og flittig han arbejdede fra Morgen til Aften, det blev der neppe lagt Mærke til.

Ugelønnen betaltes nu ham, som de Andre, om Løvedagen, og Lars fandt sin liggende paa sin Plads paa Bænkstedsbordet; før havde han altid faaet den af den Gamle selv, Søndag Formiddag, og Gronov tog selv en Trediedel af den og lagde i Sparebøssen.

Det var forbi.

Den første Gang Gronov, efter den ulykkelige Historie, talte igjen til sin Søstersøn, det var for at foreslaa ham at tage imod Tilbudet i Skjelsløer. — Lars maatte naturligvis føle, at det var bedst at komme ud af Morbroders Djesyn jo før jo heller, og otte Dage efter, saa stod han ogsaa udenfor Vesterport, om Morgenens d. 5. Juli 1778, med en Dreng, som bar hans Felleisen, og saa efter en Kalbevogn fra Borrebye, med den skulde han nemlig til Skjelsløer.

Efter at have ventet, som Aftalen var, en halv Time, og derpaa en hel, fik Lars da at høre af en Karl fra

„Tre Hjorter“, at Kalvedudstien var fjørt. — Det er aldrig siden blevet opklaret, hvad der havde været Anledning til, at han brød sit Ord; vel havde man en dunkel Formodning om, at en slet Skriverkarl fra Antvorskov havde ved forsøreriske Løster om god Levemaade paa Bejen faaet Udstien forlokket til at overlade ham den Plads, der var den unge Bogbinder tiltænkt og tilskufferet; men nogen Bished har der aldrig været at opnaa angaaende dette, i min Livshistorie saa skjæbnesvangre Faktum.

Lars Odense, saaledes kaldtes min Fader altid, medens han var Svend, stod nu der og vidste hverken ud eller ind. Der er vist Ingen, der vil fortænke ham i, om han har småknurret, maaskee endog bandet en Smule og indvendig skjældt Kalvedudstien ud for Et og Andet.

I dette Moment af hans fortrædelige Stemning kaster en Bogn, som vælter lige bagved ham, en Mand ud. — En Mand, som vælter, griber jo naturligvis efter det Første det Bedste, han kan faae fat paa, for at holde sig ved, og da den unge Bogbindersvend er ham nærmest, saa slaaer han sin store Klo i hans Kjolekrave og undgik ogsaa derved at falde og slaa sig.

Denne Mand var fra Slagelse, han var paa Hjemrejsen, da der lige udenfor Bomhuset løber et Hjul af hans Bogn, saa Bognen lægger sig og kaster som sagt Manden ud.

Det pludselige Tag i Lars traf ham, som vi vide, ikke i bedste Humeur; og da den svære Mand, idet han selv blev staaende paa sine Been, derimod ikke alene nær havde revet Bogbinderen omfuld, men bragte hans Halsflud og Best og Kjolekrave i uanstændigt Uave, saa kan man ikke

undre sig saa meget over, at hans ærgerlige Sindsforfatning gav sig Luft i nogle knubbede Ord mod Brændevinsbrænderen. Manden hed Jesperen og var Brændevinsbrænder i Slagelse. Imidlertid vidste han saaledes at tale med Lars, at hans Brede snart gif over. De kom i Passiar sammen, og da Bognen var bragt i Orden, saa var det blevet afgjort mellem de nye Bekjendte, at Lars jo kunde kjøre med Brændevinsmanden til Slagelse, saa fandtes der jo let en Lejlighed til Skjelsfør.

Paa Vejen overfaldtes de af et forfærdeligt Torden- og Regnvejr, der nødte dem til at overnatte i Kæbshuset. — Bogbinderen fik sit Nattelogi i et Kammer til Gaarden.

Om Natten fandt han sig foranlediget (det har ikke senere været til at opklare hvorved) til at gaa ud i Gaarden. — Der faaer en Hund en vrang Forestilling om Djemedet af hans Nærværelse i Gaarden paa den Tid; den farer i hans ene Ben og vilde just i Færd med det andet, saa det kunde have blevet slemmt nok for Lars Obense, hvis han ikke havde haft Landsnærværelse nok til at give sig til at skrige af alle Livsens Kræfter, saa at der kom en Karl ud, som fik Hunden til at gaa i sig selv, eller i det Mindste til at gaa ind i sit eget Hus.

Dagen efter ankom Brændevinsmanden med Lars til Slagelse.

Der var flere end een Lejlighed til Skjelsfør, men det Ben, Hunden havde behandlet, det gjorde temmelig ondt, og saa blev Lars hos Brændevinsbrænderen i nogle Dage, indtil det var i Stand. En Dag kom han og en gammel Bogbinder der i Byen til at tale sammen i Skjæntestuen, og denne Samtale havde til Følge, at Lars Obense blev

i Slagelse og paatog sig at forestaa Mester Mørks Bærsted.

Saa Aar efter var han med at følge en Skomager til Graven. Om Aftenen gik han og spadserede i en temmelig sværmerisk Stemning inde i det Tykkeste af Antvorskovs Skov; det var ikke saa meget af Sorg over Skomagerens Død, men han havde seet den unge Enke. Han kom ikke til Rolighed i Sindet før næsten halvandet Aar efter; da var han gift med samme Enke, og i Forening med hende var det, at han blev Marsag til den omtalte Begivenhed, der indtraf den 8. Januar 1786, Kl. 4 om Morgenen.

Naar man nu med Alvorlighed estertænker denne Sammentjædning af tilfældige Omstændigheder: Lissabons Undergang, hvori Christen Engelhardt paa et hængende Haar nær var bleven impliceret, saa at han jo siden aldrig kunde være bleven Bedstefader til mig eller til Nogen som helst; saa Kalvedudsken, der kjørte sin Vej fra Lars; saa Hunden, der bed Lars i hans ene Ben — Omstændigheder, der forvoldte ene og alene, at Lars Odense ikke blev Bogbindermester i Skjelskør — har jeg ikke saa største Ret til at tabe mig i sæere Grublerier over Skæbnens underlige Førelse med os Mennesker? Men — nu skal jeg tillade mig at forklare, hvorfor jeg med lige saa stor Ret før sagde, at hvis jeg, som det jo tydeligen led til at have været Meningen, var bleven født i Skjelskør, saa vilde jeg enten have været General eller Erkebiskop, men død for flere Aar siden. Se, den Bogbindersvent som Lars Odense skaffede til Skjelskør i sit Sted, han kom til at logere paa selvsamme Sted, hvor der ogsaa var

bestilt Logis for min Fader, nemlig hos en formuende Bager, som hed Birnbaum; han var en Tydsker. Denne Bager havde en meget kjon Datter. Svenden kunde spille noget paa Flauto-douce — min Fader trakterede den Gang Klarinet med temmelig Færdighed. Svenden blæste om Aftenen, og naar han formodede, at Tomfru Birnbaum var nede i Haven, saa luffede han Vinduet op. Det vilde min Fader naturligvis ogsaa have gjort.

Tomfruen hørte paa Flauto-doucens Fantasier og Sange, saa længe til hun fantaserede med; ja, hun nynnede endog af og til, naar hun gik forbi Bogbinderens Værksted, Brudstykker af de Melodier, der havde tiltalt hende bedst.

Dette forraadte nogen Sympathi, det maatte den unge Bogbinder let kunne forstaa. Min Fader vilde jo nok ogsaa have kunnet forstaa det.

Kort, de sædvanlige sympathetiske Virkninger, de være nu frembragte ved Flauto-douce eller Klarinet, udeblev ikke. Tomfruen og Bogbinderen kom snart i Snak sammen, først om Ingenting, siden om Smaating, derpaa om vigtigere Ting og tilsidst om meget vigtige Ting; og sa en Aften lidt før Sengetid, saa kommer Hr. Birnbaum ned i Haven, gaaer i største Trosthyldighed hen mod Lysthuset, og der træffer han sin Datter og Bogbinderen aldeles forlovede.

Hvad er nu rimeligere, ja højst sandsynligere, end at alt dette kunde være passeret paa selsamme Maade, naar min salig Fader havde været den ene af de handlende Hovedpersoner i Etedet for Amundin — saa hed nemlig Bogbinderen, Bagerdatterens Kjæreste — saa havde det

jo været min salig Fader, der var bleven greben i Forlovelses=Affairer.

Nu, som sagt, Birnbaum, Bageren, var en rimelig Mand, praktisk Livsfilosof; han har vel givet lidt Ondt af sig, maaste skjældt Hr. Amundin ud for Hallunk, sort Skurk eller deslige, og det havde han jo saa under lignende Omstændigheder ogsaa skjældt sal. Fader ud for; men det var jo Noget, han, ligesom Hr. Amundin, maatte have seet at finde sig i, og det vilde da heller ikke have været saa vanskeligt; thi Enden paa Sagen blev den, at Tomfruen og Bogbinderen vare Mand og Kone ganske kort efter Forlovelsen. Havde nu min salig Fader været der, og Klarinet været det sympathetiske Bindemiddel i Stedet for Flauto=douce, ja, saa vilde de jo ogsaa have været Kone og Mand.

Bogbinderen maatte nu lære og derpaa siden overtage Bageriet, og saa maatte han antage Navnet Birnbaum. Dette forholdes sig virkelig saaledes og vil være at læse i Skjælskors Raadstueprotokol fra den Tid.

De unge Folk levede det lykkeligste Liv sammen, som tænkes kunde. Det er meget muligt, de kunde have levet endnu, naar ikke en Omstændighed havde indtruffet, som foranledigede den Begivenhed, der paa en høist fatal og mystisk Maade med Et klippede deres Lyksaligheds Traad over, just som den bedst lod til at ville blive baade stærk og brav lang. Da den unge Bagerkone var bleven med Livsfrugt, fik hun en saa uimodstaaelig Lyst til Rejer, at Hr. Amundin ingen No havde for hende hele den Dag, paa hvilken han ikke kunde skaffe hende denne med Et saa kjær bleve Lækkerbidsten.

I Skjelsfør var Rejefangeriet paa den Tid endnu i sin Barndom; Faa gav sig af dermed, fordi kun Faa brød sig om Rejer den Gang. I Skjelsfør havde man paa den Tid — eller ganske kort iforvejen — første Gang seet en Reje. Hr. Amundin maatte selv lægge sig efter Rejefangerkunsten; der var ikke Andet for. Det lykkedes ham ogsaa ret vel, og de kjærligste Kys og Omfavnelser lønnede ham, hver Gang han ved sine ikke altid ganske behagelige Morgenspadsfere i Noret havde seet sig i Stand til at fylde sin søde lille Regines Natkappe med en god Slump rigtig store og levende, spillende Rejer. Hun græd tidt, stakkels Kone, over sit urimelige Lysthaveri; men fik hun i to Dage ingen Rejer, saa saa hun ud af Sorg, som hun skulde til at gaa i Jorden. Hun sagde ikke Noget, men Amundin vidste, hvad der var i Vejen, og gjorde altid sit Bedste for at se sin Kone med et glad Ansigt igjen.

Bager Birnbaum fik efterhaanden en saadan Lyst til Rejefangeriet, at han tilsidst blev aldeles borte deri.

En Morgen i Maj Maaned gik han glad og fornøjet sin vante Vandring, sløjtende en af sine Yndlingsmelodier; han kom aldrig mere tilbage. Nogle Makrel, som paa samme Tid viste sig i Noret, bleve med Grund mistænkte for at have spist ham rent op, men Indicie=Beviserne, som desuden vare svage, ansaaes ikke efter den Tids Retsspraxis for tilstrækkelige; egen Tilstaaelse var ikke til at pine ud af Maleficanterne, saa de slap med at kjendes fri for videre Tiltale.

Det forstaaer sig, lige saa sandsynligt, som jeg har viist, at alle andre Begivenheder med Amundin=Birnbaum

maatte under lignende Omstændigheder være trufne ind for sal. Fa'er ogsaa, lige saa rimeligt er det jo, at han ogsaa vilde være bleven et Offer for Kejsangeriet og for Makrelens Graadighed; dette er jo Noget, som aldeles ikke lader sig tænke anderledes; og, som sagt, saa havde ogsaa alt det Dvrige, det jeg i det Foregaaende har bevist som høist rimelig Følge for mig, nemlig at jeg saa havde været død for en 12—14 Aar siden enten som General eller som katholsk Erkebiskop, alt det maatte jo ogsaa have fulgt af sig selv. Thi da nu den unge Enke havde sørget sig ganske mager over sin Mand's totale Udeblivelse henvend et helt Aar, begyndte hun at blive lidt før igjen, og saa fik hun et Besøg af en Farbroder, en rig Mand, som boede i Heilbronn. Han raadede hende til at tage med ham til Tydskland; der blev hun gift med en Fætter og gif over til den katholske Religion. Børnene, hun havde to Dreng, bleve godt opdragne og lærte. Den Ældste blev, som sagt, General og døde som Kommandant 1840 i Glogau, troer jeg det var, og den Anden døde 1844 som Erkebiskop i Salzburg, om jeg ikke fejler. En af dem maatte jeg jo have været, dersom man ikke aldeles forkaster min hele Konjektur som noget tomt Passiar og siger: Ja, man kan jo sige ja Meget. — Man kan jo som bekjendt stille Indvendinger op imod de soleklareste Sandsynligheder og Rimeligheder; men jeg finder ikke ringeste Grund til at gaa ind paa den fortvivlede Konsekvens, som maaske En og Anden kan være hjerteløs nok til at ville paastaa, at der rimeligere bør udledes af hele Historien, hvis Bog binder Lars Odense var kommen til Skjelskør og var bleven gift med Birnbaums Datter.

Hvorom Alting er, jeg er dog til; det er saa temmelig vist, saa vist som Noget her i Verden er vist.

Hvem min Fader var, det veed man af Ovenstaaende. Om min Bedstefader paa Sværdsiden har jeg ogsaa meddelt det Fornødne. Højere op i Stamtræet har jeg søgt at komme flere Gange, men jeg maatte ned igjen, der var saa mørkt imellem Grenene deroppe, at jeg ikke var i Stand til at famle mig frem. Højt, langt oppe skintede jeg nok Noget, som var meget smigrende for mig, ja endog saa trøstende, thi det vil jeg slet ikke fragaa: jeg har, rent ud sagt, tidt følt mig lidt underlig ved den forfærdelige Plebejiskhed, som omgav mine nærmeste Forfædre. — Fader Bogbinder; hans Fader Overskjærer; hans Fader Barber; hans Fader Skræder og Landsbyskolemester; hans Fader Handstemager eller Børstenbinder eller saadan Noget.

Jeg gad ikke længere forske i denne obfkure Slægtfølge — jeg risikerede jo tilsidst at træffe Forfædre mellem — nej! jeg kan sværge paa, at det bliver sort for mine Øjne, bare ved at tænke derpaa. Derfor nægter jeg ikke, at da jeg en Gang traf i Holbergs Danmarks-historie En af mit Navn — men det var oversat paa Latin, og den, som bar det, var en lærd Adelsmand og levede i Kong Hans's Tid — det fornøjede mig!

Hvorfor skal jeg skamme mig ved, hvad der før vores nærværende glorbærdige Tid blev kaldet for og anprist som honnet Ambition?

Jeg tilstaaer, jeg har gransket siden og søgt efter paa alle mulige Beje og Maader, for at faae Biskhed om hin

gamle Adelsherres Slægtregister opad og nedad, men desværre, jeg har aldeles ikke været heldig.

Det tør jeg dog trøste mig til at tro, i det Mindste bæres det mig tidt for, at der ruller et Par Draaber godt gammelt Blod i mine Aarer, og jeg kunde jo saa antage, at det var fra hin højvelbaarne Herre; men det er sikrere, at det er fra min Moder, for det var en rar, velsignet Kone!

Hun var en Datter af en Maler i Slagelse, som hed Jens Lund. Hans Fader var Degn i Bemmelsø. Længere har jeg ikke kunnet komme paa den Kant. — Hendes Moder var Datter af en Smed fra Vesterhavs-Kanten. Hendes Fødeegn maa den Gang have havt et slemmt Rygte paa sig, thi jeg mindes endnu, at jeg en Gang som lille Barn stod i hendes Kjøkken, hvor hun skar et Stykke Mad til en fattig Kone; denne spurgte hende, hvor hun var fra i Jylland? „Jeg er barnefødt i Hansted“, sagde Bedstemoder. „Jh fy for en Ulykke,“ sagde Tiggerkonen, „saa er I jo en Havgasse! vor Herre bevare mig saa for Jer Almisse!“ og dermed gif hun og lod baade Skillingen ligge og Mad og Drikke staa. — Dette er da, hvad jeg veed om min Herkomst. Det Hus er ikke mere til, hvori jeg blev født. Det laa paa Hjørnet af Slottensgade og Strædet lige over for Rytterstalden. Der stod et dejligt Valnøddetræ udenfor vore Storstuevinduer. Det er borte; Huset brændte for nogle Aar siden. Det, som nu staaer paa dets Plads, ligner ikke det i mindste Maade. Da jeg var i Slagelse for to Aar siden, var der ikke det Allermindste tilovers der af Noget som helst, som jeg kunde gjenkjende, Andet end et gammelt Pæretre i

Haven; af den var der Noget taget ind til at bygge et Bathus paa; og saa Havegjærdet, det kunde jeg huske af de store Kampesten deri. Det var det Hele.

Altsaa d. 8. Januar 1786, om Morgenen Kl. 4, kom jeg til Berden i et stærkt Snevejr; det har jeg nok fortalt.

En Maanedstid derefter blev jeg døbt i St. Michaels Kirke. En Vagtmestermadame Hansen holdt mig over Daaben, og en hæderlig og sjelden fortræffelig Tomsfru, Ingeborg Møller, holdt min Hue. En Stadsmusikant Krebs, en Melankolikus, som siden vil blive omtalt, Apotheker Zeise, Postmester Flemmer, Eskadronsfriver Strøder, Maler Thornam, Bedstefader Jens Lund vare mine Faddere.

Min Daabsakt var der ogsaa noget Galt paa Færde med. Provst Top, som var baade distrait og tunghør, kaldte mig Abraham Fedderholdt og havde døbt mig med dette Navn, naar ikke Tomsfru Møller havde raabt højt og lydelig: Christen Niemann!! hvorpaa Provsten sagde: "Om Forladelse!" og døbte mig — med Banter paa — saa jeg er døbt daarlig nok! Ja, det er nu alligevel ikke det Mærkeligste ved den Dags Historie!

Det er en Sandhed — hver Gang jeg kommer til at tænke paa den hele Affaire, saa løber det koldt ned af Ryggen paa mig, af en vis uhyggelig Angst, en —

Den forfærdelige eller fatale Tanke, den vil ikke slippe mig! Ja, for jeg veed virkelig ikke med fuldkommen Sikkerhed, hvem jeg er. Om jeg ogsaa virkelig er en Søn af en stikkelig Bogbinder, nedstammende fra Plebejer-Folk, men fra en god gammel dansk, ærlig Haandværker-Slæggt;

eller om jeg ikke maaske er en halv Russer og kvart Kineser, Søn af en Barykmager og Dandssemester. —

Jeg vil fortælle Dig, venlige Læser, hvordan det Hele hænger sammen, og hvorfor det saa tidt er underlig fat med mig, saa at jeg endnu i mit 69. Aar tidt seer i mig selv et Kov for de sorteste Forestillinger, som kan plage et Menneske.

Min Moders Søster var gift med en Russer; hans Fader var en uægte Søn af en russisk Fyrste og en Kineserinde; han var Barykmager og Dandssemester i Slagelse og hed Lachs. —

Det var unge Folk, og de boede hos mine Forældre. Min Moster fødte sin første Søn Dagen efter min Ankomst. Vi bleve holdte over Daaben paa en og samme Dag og Time. Alle Omstændighederne, Alt hvad der gik for sig ved den Lejlighed, har jeg saa ofte hørt omtale hjemme, hørt baade Fa'er og Mo'er og Gudmødrene gjøre Spas dermed, at jeg har gædt ved at kjende hele den løjerlige Sag. Jeg kalder den nu løjerlig, men undertiden, som sagt, — hu! det gysrer i mig! — Om jeg nu —? — Men videre.

Der var sjet Toj til mig, BARNEDAABS-Stads; det var blevet noget for stort, og saa forærede Moder det til sin Søster; hendes Dreng passede det bedre. Da nu Mo'er syntes, det saae saa rart ud, at de to Søsterbørn fik aldeles ens Toj paa til saa festlig en Lejlighed, saa blev der valgt ganske samme Slags Farver og Baand og øvrige Stads som til den først syede Dragt.

Bor første Kirkegangsdag kom, og da der var kun een Kareth i Byen — gamle Gehejmeraadinde Berregaards;

den har fjørt mange Slagelse Børn til Daabs! — saa skulde begge Gudmødrene med samt Tomfruene, der stod Fadder, kjøre til Kirke sammen. Stadsen samlede sig inde hos mine Forældre. Nu var min sal. Fader, efter hvad der fortaltes om ham, den Gang en meget gemhytlig ung Mand; og Kusserens Moder, som har Mesters Barn, hun havde, sagde man om hende, en Slags Liebhaberi for godt gammel Ol med Sirup og lidt Brændevin i og Mjød. Naar hun var lidt anfugtet, saa skal hun have været et særdeles oprømt og behageligt gammelt Fruentimmer. Hun skal endogsaa være seet paa saadan en Højde af livlig Etemning, at hun thggede Glas. — Medens de og alle Fadderne ventede paa Karethen, var det, at min Fader fik Madame Lachs til at nyde lidt af hendes Indlingsdrik. Dette gefaldt hende ogsaa ret vel, saa at hun proponerede min Gudmoder, Bagtmestermadame Hansen, da begge vi Drengene sov som to smaa Murmeldyr, at lægge os ind paa Sengen. Det varede noget, inden Bognen kom. Madame Lachs var allerede begyndt at blive ganske livlig stemt. Da saa Bognen holdt for Døren, saa snappede Madamerne Drengene, og først i Karethen bleve de vaer, at de havde forbyttet Børnene. De holdt saadan en Støj, fortalte Tomfru Møller, og havde saa mange Løjer med den Forverling, sammenlignede Børnene med hinanden, lo og stillede sig an, som om de selv vare uvigse, at hun tilsidst blev ganske underlig tilmode og af Frygt for, at der endnu, inden de naaede Kirken, skulde ske en Ombytning, søgte Lejlighed til at faae bundet mig et smalt Silkebaand om Livet. Dette var meget kjærligt

og snildt betænkt af Tomsfru Møller; men hvad om hun nu ogsaa har været en lille Smule anfugtet?

Man vil sige: Moderen maa vel nok have kunnet kjende sit Barn. Ja vel, men min Moder var den Dag slet ikke rask, hun maatte gaa til Sengs. Da Barnet ræktes hende ind i Alkoven, saa lagde hun det til sit Bryst, og hvad brød saadan en flegmatisk, raa Unge sig vel om, hvis Bryst det var? Vi to Drengene skal have lignet hinanden meget. Hvad om nu Moder har ligget i den skumle Alkove en tre, fire Dage, saa kan hun jo meget let have vænnet sig til at overse en og anden lille Uoverensstemmelse mellem Drengene.

Saa Meget er vist — det sagde de da — hun blev selv en Gang saa uvis, at hun forlangte at se Russerens Dreng.

Jeg gider ikke tænke derpaa! — Halv Russer, kvart Kineser! Jeg, den som her sidder, — om det nu dog er Parfymager, Dandskemester Lachs's Søn?! — saa var jo Carl Lachjewitz, mit Sødsfendebarn, som boede i Kønne, døde for et Par Aar siden og ligger samme Sted begravet, saa var det jo mig! — Det er dog, — som min gamle Bært siger — det er, Herren ta'e mig, tungsindig!

Det kan da Ingen nægte, at jeg ikke endnu egentlig tør sige, at jeg har stort Mere end en Slags moralsk Garanti for, at jeg er Søn af Lars Bogbinder i Slagelse og ikke af Russeren, Parfymager og Dandskemester Lachs.

Hvad der gik for sig med mig de tre første Aar af min Levetid, det har jeg kun ringe Kundskab om. Jeg skal have sovet mere end de syv Tiendebedele bort af den Tid. —

Da jeg var fire Aar gammel, lærte min Moder mig at kjende Bogstaver og stave, og snart efter kom jeg i Klokter Lunds Skole, hvor jeg undervistes ganske godt i Læsning og i at regne og skrive. I tre à fire Aar nød jeg denne brave og hæderlige Mands Undervisning. Der htrede sig i den Tid første Gang den Drift til Uafhængighed, som altid har været Syndepælen i mit Rjød. Den tilkjendegav sig allerførst i Skikkelse af en uovervindelig Modbydelighed for at læse og især for at lære et Stykke udenad i Pontoppidans Forklaring om Arvesynd. Dette Stykke bragte min unge Frihedstrang i egenlig Forstand til at gjøre sig i den Grad ud til Bens, at jeg deserterede ud af Byen i Skoletiden og sad under Bejen, mellem Slagelse og Sandegrav, i en Stenfiste en hel For- og Eftermiddag, hvor jeg imidlertid lærte ommeldte Stykke og overmaade vel tilmode om Aftenen gif til den gode gamle Lund og sagde rent ud, hvordan det var fat, hvor jeg havde været, og bad ham at høre mig i min Lektie. Det gjorde han, og den Sag blev saa imellem os; mine Forældre fik aldrig Noget at vide derom.

I denne samme Periode af mit Liv vakktes første Gang min store Lyst og jeg tør nok sige dybe Interesse for Musik; den allerførste Følelse af Glæde over denne himmelske Guds-Aabenbaring greb mig for Resten i en meget lavt stillet Tilstand. Jeg var sendt af min Moder op til Rjødmand Rauters efter Snustobak. Ved Kirkegaardsmuren overfor Rauters Boutik saae jeg en Fugleunge, der var falden ned fra en Rede. Den interesserede det mig særdeles at saae fat paa; men med Et standsejedes jeg i min Virksomhed for den Sag, ved at jeg

hørte en ganske forunderlig · dejlig Lyd med mange, mange Toner i, langt nede i Jorden. Jeg lyttede; saa syntes det mig ogsaa, som om det var højt oppe fra Himlen den kom. Jeg blev liggende, lige til jeg ikke hørte Noget mere.

Da jeg kom hjem uden Snustobak og fortalte Moder om, hvad jeg havde hørt, saa sagde Fader, at jeg var bleven tosjet; men min Moder sagde, det havde været Orgelværket i Kirken; og det var det ogsaa. Fra den Dag kom det mig virkelig for, som om der var Noget i mig, Noget; jeg ikke før havde mærket til, men som — som var Noget.

Det har vel været i dette Tidspunkt, at der atter viste sig at være en Skjæbneverling i Bænk med mig paa min Livsvandring. Dette mærkede jeg ikke selv Noget til, før den Skjæbne var gaaet mig forbi. Havde det gaaet for sig, som var i Gjerde, saa — ja, saa vilde jeg jo maasse nu have været Ejer af Antvorskov Slot — hvor for ikke? og saa havde det ikke været revet ned, det er nu vist.

Som jeg har omtalt, boede der i Slagelse en rig gammel fornem Dame, en Enke-Gehejmerrådinde, fødte Grevinde Reuss, af Grevehuset Reuss den XXIV. Hun boede i den store Gaard lige for Apotheket, og hendes Havevænge vendte ud til min Faders Have. Hun havde en Gang en Ko staaende tøjret i Bænget; samme Ko kom vort Havegjerde for nær og skubbede sig derpaa, saa Stenene faldt ned, hvorved Gjærdet hørte op at være Gjerde paa det Sted. Om nu Koen ved den Indsigt, den vandt ind i vor Have, fik en større Interessje for den, end den kunde styre, det kan Ingen vide, men den trak Tøjrepælen op og

gik ind i Haven. Der spadserede den omkring i Faders Blomsterkvarter i største Gemtligbed, saae sig om alle Begne, og da den blev noget fint Grønt vaer i et lille Bed, som egentlig var et Navn til Minde om en lille Søster, der var død en Maanedstid iforvejen, saa aad Roen det hele Navn uden videre. Ligesom den var vel færdig dermed, kom min Moder ned i Haven. Til Lykke var Fader ude i Marken. Han var noget ilter af Sind og ingenlunde Ven af Aristokratiet.

Det var lige i Hjertet af den franske Revolution.

Som næsten alle Bogbindere, og vel ogsaa de fleste Børstenbindere paa den Tid, var han gjennemglødet af det fyrigste Had til alle Fyrste- og Adelsflægter; de vare i hans Dine Verdens Græshoppefæ, som burde udryddes med Baal og Brand, med Sværd eller med Dyr, eller druknes i Sække, hvordan det nu nemmest kunde lade sig gjøre. Fader var meget glubsk stemt i denne Henseende, skjøndt denne Stemning dog havde undergaaet nogen Modification, da Ludvig den Sextende blev guillotineret; han havde kjendt ham personlig, havde seet ham en Gang i Tuileriernes Have og taget Hatten af for ham. — Det har jeg rent glemt at fortælle: Gamle Gronov lod ham i den Tid, han var i hans Skridthus, gjøre en kort Sommerrejse paa Professionen til Paris. — Han havde siden den Tid megen Godhed for den uheldige Fyrste — holdt ikke af, at Franskmændene havde gjort det.

Han paastod altid, at de maatte være skeet ved en politisk Skabale. Men, som jagt, en Fjende af Alt, hvad der hørte til Aristokratiet, det var han. Moder var derfor overmaade glad ved, at han denne Gang ikke var

hjemme. Hun indsaa, hvad de skræffelige Følger af den aristokratiske, fede Kos Odelæggelser vilde være blevne. Og visseelig var der heller ingen Tvivl derom; havde Fader været hjemme, saa — om han end ikke kunde bære sit ødelagte Blomsterbed op paa Torvet i Slagelse, saaledes som Tarquinius Collatinus gjorde ved Lucretia, saa havde han taget Koen ved Hornene, forevist den for Borgerfabet og krævet frygtelig Hævn og Bod. Hvo veed, om det saa ikke kunde kommet til at gaa slemm nok ud over den gamle, gode Gehejmeraadinde.

Min Moder skyndte sig derfor med at tage sine Forholdsregler. Hun var nu en af Fredsenglene her paa Jorden, al sin Tid; — hun søgte, saa godt hun kunde, at afgjøre det med det Gode, som der ikke kunde faaes noget Godt ud af med det Onde.

Jeg maatte derfor i al Hast trække Koen om i Gehejmeraadindens Gaard; Moder og Pigen fik Stenene nogenledes lagt sammen op i Gjerdet igjen; Blomsterkvarteret blev heget og saa vidt muligt bragt i Orden; og da Fader saa kom hjem, blev en stor Hund beskylt for at have afstedkommet Odelæggelsen. Ingen kjendte den; det var en fæl, stor, sort, arrig Djævel, som man med Nød og neppe havde faaet jaget ud af Haven. Det falbt jo vel min Fader noget underligt, at en Hund saaledes kunde have gnavet Marianes Navn saa rent af, men det var jo ogsaa Noget, som baade Moder og Pigen selv højligen havde undret sig over, saa Fader jo indsaa, at han jo naturligvis ikke havde nogen Grund til at undre sig.

Imidlertid, forinden min Fader var kommen hjem, havde jeg fuldført mit Verinde og afleveret Koen i Ge-

hejmeraadindens Gaard til Karlen, og, som Moder havde paalagt mig, sagde jeg, at Fader ikke skulde have Noget at vide om Sagen.

Jeg vilde nu gaa, da jeg i Porten saae en forfærdelig stor Krokodille svæve lige over Hovedet paa mig og bøje sig ned over mig, som om den vilde sluge mig med Hud og Haar. Derover blev jeg saa forfækket, at jeg gav et gyseligt Skrig fra mig, for jeg vidste ikke, at den var af Træ, og turde paa ingen Maade gaa igjennem Porten. Da jeg før var kommen der igjennem med Koen, havde jeg slet ikke lagt Mærke til det rædsomme Uhyre, hvormed Gehejmeraadindens gamle Portner havde den Spas, ved Hjælp af en Snor, som han sad og trak i inde i sit Lukas, at gjøre Folk og Børn bange, især Tiggerne, som han aldeles ikke maatte lade komme ind i Gaarden. Under al den Staahej, der blev med at saae mig stillet tilfreds, kom den gamle Gehejmeraadinde ind fra Haven. Derved fik hun nu hele Historien med Koen at vide og har vel syntes godt om Moders Maade at tage den Sag paa. Hun tog mig selv ved Haanden og førte mig hen i Porten, hvor Krokodillen blev hidset ned, saa at jeg saae, at den var af Træ; jeg maatte med op i hendes Kabinet og fik Røge. Da jeg gik, sagde hun, at jeg skulde hilse min Moder og takke hende og sige, at naar hun en Gang gik forbi, saa kunde hun nok se ind til hende; — det lovede jeg og gik. Saa nogle Dage derefter kom Tomsfru Møller og sagde, at jeg kunde gaa med hende op til Gehejmeraadinden; hun havde sagt, at jeg saae ud til at være en ganske god lille Dreng, hun havde nok lyst til at høre, om jeg kunde Noget, om jeg kunde

læse godt og hvor vidt jeg var i Regning og Skrivning. Dette fortalte Jomfru Møller mig paa Gaden. Fader fortalte hun, at Gehejmeraadinden havde seet mig paa Gaden; og at hun holdt meget af Børn, det var bekjendt nok, saa han saae sagtens ikke noget videre Paafaldende deri.

Jeg var længe alene i Gehejmeraadindens Stue, inden jeg blev kaldt ind til hende. — Der stod en Dør lidt aaben ind til en større Sal; jeg saae derind, der stod en Mand oppe i Enden af Salen med rød Fløjelskjole paa, ganske hvidpudret Barnt, med Stjerne paa Brystet og et bredt hvidt Baand tværs over Maven. Han stod inde i et stort Glasstab. — O! jeg blev saa forbauset! Jeg bukkede lige saa dybt, som jeg kunde, traadte tilbage og lukkede Døren. Da Gehejmeraadinden saa kom ind med Jomfru Møller, saa var der en høj Officer med dem. De talte sagte sammen, og derefter maatte jeg læse højt for Gehejmeraadinden og vise hende min Skrivebog og selv skrive Noget paa et Papir; jeg maatte ogsaa regne lidt for hende.

Saa talte de sagte sammen igjen, medens jeg bestandig holdt Dje med Salsdøren; jeg ventede bestandig, at Herren derinde i Skabet dog vist vilde komme ind og snakke med.

Saa gif vi; jeg med en ny Sølv-Rigsort i Lommen og et vældigt Stykke Kage, som jeg skulde levere af til Moder med flittig Hilsen, at Rebekka, min lille Søster, skulde komme op til Gehejmeraadinden paa Søndag Eftermiddag. Fader led dog til at synes meget godt om denne Udsigt, der her viste sig et Glimt af, til venstabelig For

staaelse med det højeste Aristokratiskke, der fandtes ikke alene i Slagelse By, men i hele Sorø Amt. Da jeg fortalte om den høje Officer, saa sagde Fader, at det var en Oberst fra Rendsborg, en Svigersøn af Gehejmeraadinden. Det blev mig nu meget mere indtrængende paalagt at gjøre mig utrolig Umage i Skolen, især med Skrivningen og med at regne. Tomsfru Møller fortalte, at Manden i Salen, det var Billedet af salig asdøde Gehejmeraaden; Ansigtet var Bort og lignede saa overordenlig, saa man kunde blive ganske benauet, sagde hun, ved at se længe paa ham. Gehejmeraadinden havde med stor Bekostning ladet en Italiener komme i de Dage, salig Gehejmeraaden stod paa Parade, for at tage ham af. Det havde kostet mange Penge. — Familien kunde ellers ikke lide, at hun havde det, og kom af den Grund saa sjelden til Byen; besøgte hende ikke oftere end netop paa hendes Geburtsdag.

En fjorten Dage eller tre Uger efter dette sidste Besøg kom atter Tomsfru Møller efter mig. Om Formiddagen var jeg allerede averteret. Med størst mulig Omhu blev jeg pudset pænt og ført ind. Der var foruden Obersten tilstede en kjon, søer og høj Dame med rødt Haar og mangfoldige Blomster deri. Jeg syntes, hun var overmaade kjon; men senere, da Tomsfru Møller fortalte til Skroder, at jeg var saa indtaget af Fru v. Wolffscheel — det hed Damen — saa lo Skroder, saa Djnene løb i Vand derved; heraf drog jeg den Slutning, at Fruen nok ellers ikke var anseet for at være nogen særdeles Skjønhed. Jeg hørte ikke, hvad de talte om, den gamle Gehejmeraadinde, Fruen og Tomsfru Møller; men jeg var ganske stolt over den venlige Maade, jeg blev behandlet paa af Fru

v. Wolffscheel. Hun trak mig tæt op til sig og havde hele Tiden sin store fede Haand om min Hage og Kind. Siden kom Obersten, han var ogsaa meget godlidende imod mig og spurgte mig, om jeg kunde sidde godt fast paa en Hest; jeg maatte ogsaa lade mig prøve i min ringe Færdighed i at læse Skrift.

Derefter sagde Gehejmeraadinden Noget til Jomfru Møller, som saa gik ind med mig i Salen og sagde, at jeg skulde blive der; jeg kunde gaa og se paa Stilberierne, der hang paa Bæggen, og paa Gehejmeraaden i Skabet, indtil hun kom efter mig, og saa endelig være kjønt stille. — Jeg var i Førstningen ikke saa vel tilmode ved at være alene med alle de mange fornemme Herrer og Damer; de saae ned paa mig, syntes mig, allesammen, som om de havde Noget imod, at jeg gik der og saae paa dem. Dog var det især Gehejmeraaden, som det mig for, som med sine Glassøjne plirrede saa underlig skjævt ned mod mig, der gjorde mig lidt benauet, især da jeg ikke hørte det Allerringeste mere til dem i den anden Stue. Men der var et Skilderi paa Bæggen med en ung Junker og tre smaa Hunde, der legede med en stor gammel Hund og havde væltet et Fad med Jordbær; det syntes jeg saa overmaade godt om, at jeg ikke længe kunde blive kjed af at se paa det og tilsidst ikke kunde bære mig for at se højt. Jeg vandt ogsaa derved fornøden Courage til at tage Gehejmeraaden nøjere i Ojsyn. Det var en gruelig fed og tyk Herre med nedhængende Skjæver, svær dobbelt Hage og forstrækkelig bukkede Djenbryn, men derimod en ganske lille afstumpet Næse, saa at man kunde se ham helt op i Næsen igjennem de store Næsebør. Han havde

den højre Haand stufken ind under Besten og holdt den venstre i Siden, lidt under det blanke Kaardegreb. De røde Fløjels Knæbukseder sad paa ham saa stramme, saa at de vare revnede lidt over det ene Knæ. Han stod ved et sort Bord, hvorpaa laa et Par Sporer, hvilket maa have haft noget Særegent at bethyde, eftersom han havde Sko og hvide Silkestrømper paa Benene. Som jeg stod og nu ikke mere saa bange betragtede Gehejmeraaden, saa kom det mig livagtig for, at der var Noget, der kom frem ud af det ene Næseboer; men saa var der strax igjen ikke Noget at se. — Lidt efter kom det igjen og blev atter igjen borte. Det gjentog sig flere Gange; det var lige som Snuden af en lille Mus. — Med Et kommer der en frem, lyslevende, under Gehejmeraadens højre Haand og bliver borte som et Lyn i den venstre Bestelomme. — Saa kom der nok en. Saa en fra hans Halsbind; den faldt lige ned paa Gulvet og laa noget; inden den kom til sig selv, humpede afsted og løb ind igjen i Gehejmeraaden.

Mus var jeg aldeles ikke bange for. Dette morede mig tværtimod meget. Nu stod der hændelsesvis i Krogen en stor Urtepotte med en udgaaet visfen Bæxt i og ved den en lang tynd Stok. Jeg tog Stokken og begyndte en lille munter Skjærmydsel med Musene igjennem det Hul, den, som faldt ned, var løbet ind af; men det kom jeg uheldig fra, jeg stødte Stokken ind i Gehejmeraadens ene Ben, saa at der blev nogen Hulning ind i Væggen.

I samme Djeblik gaaer Døren op, de kom Allesammen — og endnu flere fornemme Fremmede ind i Salen, i det Samme jeg vender mig om og raaber af fuld Hals:

„Gud! der er saa mange Mus i Gehejmeraaden, saa det er forfrækkeligt!“

Gehejmeraadinden, som seer mig med Stofken i Haanden, — som seer Bule i Gehejmeraadens ene Læg, vender sig strax om og gaaer ind i sit Kabinet igjen. Hvad der videre blev talt, ved jeg ikke. Jeg blev ført ud af Salen gennem en anden Dør; Frøfru Møller var vred og talte næsten slet ikke til mig paa Hjemvejen Andet, end at hun sagde, at jeg var nu ogsaa altid paa Spil. Hjemme fortalte jeg baade til Fader og Moder og til min Søster og til Skroder om Gehejmeraaden og om de mange Mus, der var i ham, og om Maleriet med Junkeren og Hundene og Jordbærrene; og ogsaa om hvor naadig Fru v. Wolffscheel havde holdt mig under Hagen og saa længe! Men jeg kom aldrig mere derop med Frøfru Møller, saae heller aldrig Gehejmeraadinden mere førend en tre, fire Aar efter, da hun var død og laa paa Ligparade; da var det mig endnu ubekjendt, hvor vred hun havde været paa mig, og hvad jeg havde forspildt baade ved det at have stødt Bule i salig Gehejmeraadens ene Læg og ved den drengagtige, respektstridige Jubel, hvormed jeg skal have skreget det ud i saa mange fornemme Folks Nærværelse, at der var Mus i Gehejmeraaden. Det havde nemlig været saa godt som afgjort den Dag, at hvis mine Forældre vilde, saa havde Fru v. Wolffscheel havt i Sinde at tage mig til sig; og saa havde hun og en Søster, som nok den Gang boede paa Antvorskov hos Finansraad Roes, villet tage sig af mig og sørge for min Fremtid. Det blev der nu ikke Noget af. De turde ikke tale om den Ting mere, naar Gehejmeraadinden hørte paa det.

Siden døde den ene af Søstrene, og Interessen for den fattige Bogbinderdreng følgedes vel ogsaa saa meget hurtigere, som den Kilde, hvorfra den havde sin Oprindelse, blev stærkt udtørret ved hin uheldige Begivenhed. — Den gamle Gehejmeraadinde var ellers en mærkelig Personlighed i flere Maader. Min Moder spurgte en Gang Frøken Møller, som var i megen Anseelse hos den gamle Dame, om det var sandt med den Kof, der stod i det tilmurede Lysthus i Haven, og saa fortalte Frøken Møller, at Gehejmeraadindens Sekretair, som havde været hos hende, lige siden hun kom med sin Mand fra Tydskland som nygift Kone, han havde fortalt hendes Moder en Gang kort før han døde, at i de to første Aar efter hendes Formæling havde de unge Folk maattet blive boende hos Komteskens Moder, en Enkegrevinde Neuss i Culmbach. Hendes Gemal var ogsaa traadt i storhertugelig hessisk Tjeneste. I Paris, hvor han en Gang i den Tid opholdt sig i et Statsærinde, var han kommen i et Selskab til at tale om sin Kone, sine Familieforhold, sit huslige Liv, og der havde en ung engelsk Herre skjemtet Noget med ham om den Henrykkelse og Underlighed, hvormed han talte om sin Kone og hendes Skønhed og oprigtige, trofaste Karakter, og havde sagt iblandt Andet, at saa dejlig en Dame som hun var, hvis Portraitet, som den unge Baron viste frem, lignede hende, det var for det Meste skrøbeligt Guds, og han var ikke bange for at indgaa et Bæddemaal hvorom det skulde være, at hvis han kunde faae Tid og Lejlighed dertil, saa skulde han nok kunne bevise ham, at Fru Baronessen vist ikke gjorde en Undtagelse fra det, hans Erfaring havde overtydet ham om. Baronem,

som var en fornuftig ung Mand, og som agtede sin Gemalinde højt, han slog det hen og afbrød en Konversation, der her i Manges Baahør havde taget en Vending, der kun var lidet værdig for en saa værdig Dame som Komtesse. Men medens nu Baronnen var i Frankrige, faaer Entegrevinden og hendes Datter et Besøg i Culmbach af en fornem engelsk Herre. Det var nemlig den Samme, som i Paris havde ladet de fornærmelige Ord falde om den unge Baronesse. Han bragte endogsaa Hilsener fra Gemalen, hvem han ogsaa siden havde søgt at komme i et ret venligt og fortroligt Forhold til i Paris. — Kort at fortælle: Han havde nu brugt alle de Kunster, han kunde finde paa; men Fruen var snart bleven han slette Absichter vaer, og da hun mærkede, at han ikke vilde opgive Haabet om at gjøre hende til en utro Kone, saa besluttede hun at skaffe sin Mand og sig en passende Fyldestgjørelse for den Fornærmelse, den slettænkende unge Herre agtede at tilføje dem Begge. Hun lod nu, som hun begyndte at lytte mere til hans forføreriske Tale, og gav ham tilsidst et Stævnemøde i en gammel Borg udenfor Byen, der tilhørte Familien. Der havde hun faaet Alt indrettet overensstemmende med sin Plan.

Engelskmanden mødte; han foresandt Stedet til Sammenkomsten ganske som Aftalen var, kun at det Bærelse, han kom ind i, var saa øde; det var omsluttet af forføredelig tykke Mure, med et ganske lille Vindue, der var anbragt meget højt i Vejret. Han ventede længe, inden Baronessen lod Noget høre fra sig. Ved at se sig om i Bærelset blev han en Kof vaer, der stod i et Hjørne, og ved Siden af den en stor Bunke Hamp. Baronessen

svigtede imidlertid ikke aldeles sit givne Ord. Efter nogen Tids Forløb aabnede der sig en lille Luge i Muren, og i den viste den unge Frue sig for den ventende Hr. Engelsmand og sagde til ham, at han var en stor Skjelm, det var Noget, hun længe havde mærket, og en falsk, troløs Ven var han ogsaa, hun havde nu besluttet at vise ham, at en adelig Dame med godt gammel Blod endnu var af samme Tænkemaade som i gamle Dage. Hun troede om ham, sagde hun, at han behøvede Bessjæftigelse og No for at komme til sig selv, han vilde finde en Rok i Taarnværelset og et fornødent Kvantum Hamp, om han nu vilde bære saa god at spinde. Det maatte han endelig bekvemme sig til, thi ellers fik han ingen Mad. Derpaa gik hun og lukkede Lugen. Man kan nu forestille sig Engelsmanden der, indesluttet alene, uden at det kunde hjælpe det Allerringeste, enten han skreg om Hjælp, gjorde Alarm eller hvad han gjorde. Da han havde fastet der saa længe, at han ikke kunde holde det ud længere, og der ingen Mad kom, saa at han saae, det var virkelig Alvor, at man vilde lade ham sulte, indtil han spandt, saa maatte han til det, saa lidt han forstod sig paa den Ting. Og Hampebunten maatte han levere ud, spunden.

Man forlangte naturligvis ikke, at Garnet skulde være saa særdeles fint; nok at det var spundet, og at Bunten virkelig var spunden op. Det maa dog ellers have været en egen Fyr, den samme Engelsmand, thi da Baronnen kom hjem og hans unge Frue fortalte ham om den Gæst, der var i Familien, hvor han var, og hvorfor han var indlogeret der, og han saa formodentlig lidt harmslagen red ud til Borgen og kom ind, hvor den unge Herre sad og

spandt, fandt han ham aldeles rolig og flittig beskæftiget, hørende med det godmodigste Jevnsind paa Uegtemandens vrede Tale, hvortil han ganske rolig svarede: „J maa undskylde, Hr. Baron! Hampen er maaske spunden noget for grovt, men Sagen er, at det er mit første Forsøg.“
 Hvorefter de saa stilledes ad i al Venlighed.

Det var Aarsagen til at den Rok, der som et Minde om den Historie blev ført med fra Tydskland, gjemtes der i Lysthuset, der var bygget i Smag og Stil som det Taarn, hvori Engulfmanden havde lært at spinde.

Jeg har vist oftere til Adskillige i min Omgangskreds omtalt gamle Hr. Hoffding. Han var Fjerdelette-Hører ved Slagelse latinske Skole. Gamle, underlige Mand! men en sjelden kjærlig Ven af Fattigfolk og Børn. Naar jeg kommer til at tænke paa Dig, hvor god Du var mod mig, da jeg var en lille lystig Dreng paa syv Aar og gif Grinder for Dig; paa dine morsomme Straffepræfener paa Latin og Græsk, baade til min Fader, der var noget langsom af sig som Bogbinder, og til Andre, som Du vilde skjænde paa, og hvor let Du saa var at forsoner; din fantastiske Sværmen for din Harpe, som Du slet ikke spillede saa daarlig, syntes mig; paa den godlidende og fordringsløse Maade, paa hvilken Du delte dine Gaver ud, Du, med det Lidet, Du selv havde at raade over; paa den saa uendelig morsomme Maade, Du underviste og docerede paa! Ja vel, man sagde jo nok om Dig, maaske med Rette, at din filologiske Lærdom, den var svebt ud — med den var det forlængst forbi — at Du egentlig var, som Skolemand, en Karrikatur. Ja, ja, jeg hørte

det; det sagde de nok om Dig, men jeg ikke, jeg syntes, Du var en rar gammel Fyr, jeg holdt meget af Dig. — Jeg mindes Dig saa tydelig! — saa klart staaer Du hel og holden for mig! — I mine Dine var Du den Gang saa velsignet, Du gamle Høffding! — Jeg føler det venlige Klap endnu paa min Kind. Jeg seer dit forunderlig henrykte, rullende Dje, det glade Smil, saa lunestraelende hen over det hele Aasyn, naar jeg sang dine to Livviser: „Nys fyldte skjøn Sigrid sit attende Aar“ og „Jeg fremmed her til Stedet kom“, mens Du i en Begejstring, der var til at le sig fordærvet over, slog Harpen dertil, som Du kaldte det. — Jeg havde tidlig en sjelden Diskantstemme.

Hvor klart mindes jeg ikke, at jeg en Gang saae gamle Høffding staa udenfor min Faders Vindue paa en Kjøvle, der om Sommeren laa under vore Stuevinduer paa Gaden og var bestemt til at hugges op henimod Vinteren til Brænde. Han stod lige for et aabent Vindue og saae ind paa Fader, der arbejdede ved sit Værkstedbord og ikke strax lagde Mærke til Høffding. Støttet bagtil paa sin lange Stok, med en stor blank Messingknop paa, stod han der med streng Alvor i sit Blik og saae tavst ind paa Fader. Jeg husker det endnu, jeg blev ganske bange og hvistede til min Fader: „Fader! der staaer en Mand — der!“ Min Fader saae op. Da begyndte Hr. Høffding med hævet Begesfinger og lavstemt Røst at lade nogle bebrejvende Ytringer falde om Faders Sendrægtighed, hvorpaa Fader med Huen i Haanden svarede: „I Morgen, Hr. Høffding! ganske vist i Morgen!“ — „Mester, Mester!“ blev saa Høffding ved, „han er ikke

den Mand, om hvem Epiftet siger men han kjender ikke Epiftet, det er Hovedsagen! — Hør nu, faaer jeg min Bog i Morgen? bare Folianten, lille Mester, faa kan det være med Forklaringerne til Mandag!" — „Ganfte vist, gode Hr. Høffding!" Saa gif Hr. Høffding ganfte mild og venlig hilsende op ad Gaden.

Det var en høj og lidt før gammel Mand, klædt sædvanligen i en lang Frakke, Knæbuxer og Støvler, der gif lidt over Knæerne. Jeg mindes ikke, at jeg nogensinde har seet dem børstede, de faldt altid lidt i det Rødlige. Noget Cyniff var der i det Hele over gamle Hr. Høffdings Person. Halsklædet var ikke altid, hvad det nok skulde være, hvidt, og Sløjsen sad for det Meste lidt om til Siden. Han bar Paryk med Bidff i; men den var næsten altid om Søgnedagene noget forpjusket, thi hans lille Hund, som egentlig var dresjeret til, naar han kom fra Skolen, at tage mod den og bære den hen i Parykæffen, den gjorde det ogsaa, men saa tog den den tidt igjen selv uden Opfordring og legede med den, eftersom den var mer eller mindre lystig stemt, og som oftest lagde Hr. Høffding ikke Mærke dertil; men naar han skulde paa Skolen igjen og ikke fandt sin Paryk i Kuffen, saa behøvede han blot at sige; „Hvad er nu det for Noget, Partout! kom tjønt med min Paryk!" — saa kom ogsaa Partout strax med den. Den sad skjævt paa hans Hoved, næsten altid om Hverdage, men om Søndagen derimod næsten ganfte lige og var da gjerne temmelig pudret; da var ogsaa Hr. Høffding i sorte Klæder; men de klædte ham ikke saa uendelig morjomt som hans Hverdags-Habitus. Dog, det godlidende Humeur, den underlige, ligesom

sig bevidste sarkastiske Skalkagtighed, der laa i det for-
 træffelige gamle Mashyn, det var alligevel det Egenlige, det
 Kosteligste ved hele denne for min Erindring saa yndig
 staaende Personlighed. — Som han saae paa En, naar
 han sagde Noget! der var altid noget Venligt, næsten
 altid laa der et skjemtomt Træk i hans ene Dje, der saae
 ned fra Siden af paa En, mens han med lidt tilbagebøjet
 Hoved stod og knappede sin Frakke til eller ogsaa op.
 Hans Stemme var temmelig lav, hultlydende, og en halv
 docerende Tone lød altid igjennem den, selv naar han
 sagde: „Gaa hen til Hjortebergs, lille Christen, og faae
 mig en Fjerding Liverpool.“ Han talte altid i Afsætning-
 ger, med Pauser. En Dag kom han ganske bedrøvet ned
 til os, satte sig indensfor Døren og sagde længe ikke saa
 meget som „Goddag.“ Efter en god Pause sagde han
 omsider til Moder: „Jeg er ganske ilde deran, lille Ma-
 dam. Min Gangerpilt, min Amanuensis er bleven mig
 frarøvet!“ — „Hvorledes det?“ — „Ak, Lustre har slaget
 ham, Madam! — paa Panden har han slaget mig ham,
 Madam! Han sad paa Taget og saae paa Beriderne,
 lille Madam! Og tænk saa over det vilde, udlændiske
 Menneske, saa grusomt med sine vilde Kunstler, at han
 staaende paa sin usadlede Hest paa Diskus-Kasternes Bis-
 hugger op efter den paa Frue Tag siddende unge Prole-
 tariat og rammer mig min rare Nicolai lige paa Panden
 med et haardt Guldbæble, lille Madam! — Drengen
 kommer ganske ud af al Balance og falder ned i Lydrich-
 sens Gaard i et Kar, fyldt med ganske varm Spøl, ja
 han gjorde, lille Madam! han kunde have drufnet, men
 det gjorde han dog ikke. Derimod har han slaaet sig et

Sideben itu, og Feldtskjæren siger, han vil nok komme til at halte, Madam, saa længe han lever! — Af, min Amanuensis! — Hvad gjør jeg?" — Moder spurgte: „Kan Christen ikke være Hr. Høffding lidt til Hjælp i hans Sted en Gang imellem?" — „Af, Madam! Nicolai var mig saa tilgoden og veldresseret og kunde alle mine daglige Brevrinder udenad. — Af, det vil være mig et svært Savn! — Ja Tak, Madam, vi kunne prøve Tingen, om den kan lade sig gjøre.“

Om Eftermiddagen var jeg paa Pletten og udførte adskillige Brevrinder til Hr. Høffdings fuldkomne Tilfredshed. Det gik ret godt; og da Nicolai kom sig og Forældrene flyttede til Korsør, saa var jeg Hr. Høffdings Amanuensis i tre, fire Aar, endogsaa efter at jeg kom i Latinskolen. At dette skete, dertil gav Høffding egenlig mine Forældre den første Ide. Det var den Gang (1794) aldeles ikke almindeligt, at fattige Haandværksfolk satte deres Børn til Bogen. Det, der vandt Høffdings Interesse for mig, var vistnok det, at jeg holdt af at være meget hos ham og spurgte ham, naar der var Noget, jeg gjerne vilde vide; vel ofte ogsaa blot af barnagtig Snakkelyst. — Han vilde ogsaa gjerne passiare, og saa vidt jeg troede den Gang, helst med Børn. Hans Evne til at gjøre sig forstaaelig var ikke stor, men det Pudserlige i hans Maade at docere paa, den var kostelig og uforglemmelig!

„Ja, seer Du, Dreng! (naar han begyndte at docere eller besvare de Spørgsmaal, vi gjorde, saa gik han frem og tilbage paa Gulvet med Hænderne paa Ryggen, saae i Bejret, luftede ogsaa af og til Dine i og rev saa lidt

en Stol eller Et og Andet omfuld) seer Du, — Astro-
 nomi, siger Du, — ja, Astronomi, det er en Videnskab.
 Veed Du, hvad Videnskab er? det er det, at man veed
 Noget. — Seer Du! — der er nu mange Videnskaber,
 Dreng; — der er nu Historien, som er den Videnskab,
 der lærer os om Alt det, der er gaaet for sig lige fra
 Verdens første Begyndelse af, med Konger og Fyrster og
 med Krigsaffairer og alt saadan Noget, Dreng, baade det
 Ene og det Andet. Saa er der nu det, som Du spurgte
 om — hvad var nu det? — Astronomi, naa, Astronomi,
 ja, det er det, som han giver sig af med, Kapellanen. Ja,
 seer Du, min rare Dreng! Vor Herre veed, om det ogsaa
 er noget Keelt, for jeg har nu mine egne Tanker om den
 Ting; naar jeg raisonnerer med mig selv, Dreng, og jeg
 saa seer op i Vejret en Aften, naar det er klart, og jeg
 seer de utallige, mangfoldige Stjerner der oppe ovenover
 os, saa siger jeg alletider til mig selv: ja, Gud hjælpe
 os med at finde Rede i alt det. Og Kapellanen, min
 Dreng, han kan nu sige, hvad han vil, saa siger jeg, det
 er ikke noget Sikkert med den Videnskab. — Men se saa
 er der nu ogsaa flere Videnskaber. — Der er nu Medicin,
 den Videnskab om Mave og de indvendige Dele i os —
 ha, ha, ha, ha! — som Doktorerne ikke kan se moejed
 mere af end jeg eller Du, min lille Dreng; ja, naar vi
 ere døde — ja saa forstaaer sig, — men saa er det moejed
 for silbe! — Naa — saa er der ogsaa Mathematik,
 Dreng; — ja, se, det er nu en stor Videnskab, og saa
 er det ogsaa en nyttig Videnskab. Mathematik, seer Du,
 min lille Dreng, vil jeg nu for Exempels Skyld vide, vil
 jeg nu sige, at jeg vil vide, hvad der kan gaa i saadan

en Krukke, som den der staaer, hvad gjør jeg saa? — se, saa er det, min rare Dreng, at Mathematiken kommer mig til Nytte, forstaaer Du? — seer Du nu Krukken, min Dreng — hør, tag Krukken med det Samme, Du, og hent en Drik Ol i den, saa tales vi siden ved om, hvad egentlig Mathematiken er for Noget." Dermed var gjerne Doceringen til Ende for den Gang.

Men det var især paa Skolen, at Høffding var glimrende; naar han der gik op og ned ad Gulvet og læste op af Ovidius, Brevene ex Ponto, og vi spurgte, hvad Gederne var for Noget? — „Getherne, Du tofsede Dreng, ikke Gederne. Getherne, det var et Folk, som boede langt borte, der over ad mod det Russiske, nogle vilde og slemme Folk maa det vel have været, for Ovidius, han var nøjeb ilde ved at være imellem dem. Getherne beskrives af en græsk Autor etsteds som store, svære Folk med gyselige Ansigter og Hugtænder, og saa skal de have haft et Dje midt i Panden, men det var sagtens noget overtroist Noget. Videre! læs op, Dreng! videre; hvad er det: „og besmøre deres Pile med Dgle-Galde.“ Deraf kan man se, at det maa have været nogle slemme, grumme Menneſter! Dglegalde, Dreng! kan I begribe, hvad det vil sige at besmøre sine Pile med Dglegalde? Saadant noget forgiftigt Tøjeri at smøre paa Pilene! var det ikke grueligt? Saadant et Skydevaaben var allerede græseligt nok at faae ind i sig, og saa oven i Kjøbet at smøre saadan noget Dævels Tøj paa som Dglegalde! Dgler, Dreng, veed Du hvad en Dgle er for En? — Det er eu fæl En, fuld af Edder og Forgift! — Vi har ingen af dem her i disse Lænder!“ — Vilde vi saa ikke have

mere af Ovidius den Gang, saa enten sagde En: „Tør jeg ikke spørge, Hr. Høffding, jeg læste forleden i en Bog, det var en Komedie af Holberg, der stod i, at Ovidius det var en Skrædder i Aalborg, det kan da vel ikke have været af den Familie?“ Saa saae Hr. Høffding paa Spørgeren, saa bistert som han kunde, og sagde derpaa: „Seer Du, Dreng, Holberg, det var en stor Mand, og en nøjed vittig Mand, og kunde vel drive en Smule Skjemt med den Ting, at kalde en Skrædder i Aalborg Ovidius; men Du er ikke vittig, naar Du kommer med saadan Noget; saa er Du en uartig Dreng, og nu gi'er jeg Dig nok strax En paa Dret og det er nok muligt, at Du faaer To. — Føj!“ Saa kom der for det Meste en Anden og var heldigere; han spurgte f. Ex. om Hr. Høffding ikke vilde være saa artig at sige ham, hvad egentlig Filosofi var. „Ja, Filosofi! ja, se, det er nu saadan en Videnskab, en vidtløftig Videnskab — om Alting. En Filosof, se det er En, som kan en forfærdelig Hoben om Alleslags, og som veed Bessed om baade det Ene og det Andet og om saa godt som alle Videnskaber. Det forstaaer sig, de græste Filosofer, se det var nu igjen en anden Sag med dem. Der er nu den, som jeg holder mest af, se det var nu Epiktet, han var saadan jevn, ligefrem, og har nok været en nøjed honnet Mand, efter hans Ord at dømme. Saa er der ogsaa Diogenes; ja, han var nu nøjed berømt, men hvorfor, det veed jeg ikke; for at han laa i en Tønde, det seer jeg nu ikke at der var noget Kært ved; og at han drak Vand af et Træbæger, indtil han saae En benytte sig af den hule Haand og saa fastede Bægeret bort, det synes mig ikke der var saa

meget Stort ved; at han ikke kunde falde paa det selv, det synes mig ikke var saa meget filosofisk! Nej! saa Epiktet og Solon og Plato, det lader til at have været brave Folk. Der er Bindbeutleri med møjed saadan af hvad der fortæles om de Folk."

"Maa jeg ikke være saa dristig at spørge Hr. Høffding", — begyndte saa en Anden, da det lod til at se misligt ud med at opnaa Hensigten paa den Maade, — "hvad var det for en af de græske Filosofer, der lo sig ihjel ved at se et Ujel æde Figener?" — "Det var — ja, det var ingen Filosof, Dreng, det var en Poet; han hed — Kan Du gaa over til Ernsts og faae mig en frisk Tossillings-Kringle, og lad det saa være godt for i Dag!"

Det var ved gamle Høffdings Intercession hos Professor Wøldike, at jeg kom ind i Latinskolen i Sommeren 1795. Da var jeg ni Aar gammel. Aaret før var der gjort Aftale med en Fætter til min Fader, som var Malermester i Bergen, at jeg skulde i Malerlære hos ham. Der var allerede talt med en Mand fra Korsør om at affordere med den norske Skipper om hvad det skulde koste at komme med ham til Bergen, men saa fik jeg Kopperne og derved kom der saa siden Forandring i den Plan. — Var jeg kommen med Skipperen, saa var jeg rimeligvis gaaet ned en og hjem, thi det fortæles siden, at Stibet var blevet borte, at man aldrig hørte Noget til det siden. Min Koppesygdoms Historie var fornemmelig mærkelig for mig derved, at min eneste Søster, Maren Rebekka, som paa samme Tid som jeg laa af denne græsselige Sygdom, døde. En ældre, Johanne Marie, mistede jeg tre Aar iforvejen.

Maren Rebekka og jeg troer jeg vist vilde have blevet et Par kjærlige Sødsfende. Det husker jeg godt, at min Sorg over hendes Bortgang var stor, saa stor endogsaa, at man var bange for, at jeg snart vilde følge efter hende. Min Fader tog sig ogsaa hendes Død meget nær, saa nær, at jeg derved fik at vide, ham ubevidst, at jeg ikke var ham saa kjær som min Søster. — Den Nat hun døde, da laa jeg og var heller ikke langt fra at bukke under for Sygdommen i en anden Stue. Min Fader kom derind, trøstesløs over at have seet sin Yndling i Dødskampen. Han gik op og ned ad Gulvet og vred sine Hænder. Jeg hørte ham — det er mig, som jeg saa ham endnu i den halvmørke Stue gaa heftig frem og tilbage; han sagde: „Hun dør! — O, hun dør! — Ham der! ham kan jeg beholde, hun dør!“

Maret derefter, 1795, om Sommeren kom jeg, som sagt, i Latinskolen i tredje Lektie. Hvor mon nu alle de femten ere, der den Gang vare paa første, mellemste og med mig paa nederste Part i samme Lektie, hvor mon de nu færdes? Mon der er mange af dem endnu paa nogen som helst Part i nogen Slags Lektie heneden? Ikke en Enestes Opholdssted veed jeg Noget om.

Nogle husker jeg meget godt: Duxen det var Søren Lund (Betol, som de kaldte ham); Michael Rast; Bertel Hansen, Mads Grejsen (Gigas), Niels Blommer (Pæren), Daniel Brindt (Pilen), Anker Hammer, Knud Bøsssemager, Rasmus Bagger (Sovp) — flere mindes jeg ikke — jo, Fritz Berre.

Nogle Dage efter kom Knud Bøsse, Søren Lund og Fritz Berre hjem til Borens og spurgte Moder efter mig;

hun vidste ikke, hvor jeg var. Da bemærkede Knud Bøsse, at det var slemt, for de havde Noget, de skulde tale med mig om fra „alle de Andre.“

„Hvad for Andre?“ spurgte saa Moder.

„Fra alle Disciplene i Lektien!“

„Saa — hvad er da det?“

„Ja, det er Noget, som — mon Christen ikke snart kommer hjem? troer De ikke, Madam?“

„Han er vel nede i Haven; I kan jo gaa ned og se, om han er der.“

Deputationen kom ned i vor Have og fandt mig ogsaa; jeg gøs, da jeg saae dem, jeg vidste jo nok, hvad de vilde.

„Naa Du,“ begyndte Frits Berre, „hvad bliver det saa til? Naar skal det være?“

Jeg (skjælvende): „Jeg tænker nok paa Søndag otte Dage.“

„Paa Søndag otte Dage? Hvorfor ikke lige saa godt nu paa Søndag?“

„Nej, for mine Forældre vil have, at det skal være paa Søndag otte Dage.“

De gik derpaa igjen, delibererende, og Frits vendte sig ved Havedøren om til mig; jeg stod og lænede mig til det gamle Bæretæ og bed paa min Tommelfinger, temmelig forknøt. Frits var den Gang en slem Dreng, som jeg allerede var kommen i nogen Angst for, han raabte hen over Blomsterkratteret til mig: „Du maa ikke tro, at Du skal holde os for Nar, Du Skindbure!“ Jeg havde allerede faaet mit Skolenavn. Sagen var denne — jeg vil aabenhjertig skrifte og bekjende min første Fejl.

mit første Syndefald, der blev Udsæden til saa meget Daarligt, Kejtet, Jammerligt, Taktløst og Usikkert hos mig, der har været en aldrig overvunden Hindring for Udviklingen af det, der duede Noget, og noget Saadant har der dog vel været i mig. Mine Forældre mente det jo godt, da de fik mig sat i Latinskolen, men for det Første glemte de, at de vare for fattige til at holde mig der i udvortes Henseende, saaledes at jeg ikke stak af imod de Andre i Skolen, hvis Kammerat jeg nu skulde være. Da jeg jo kun havde en maadelig Opdragelse, den sædvanlige som simple Haandværksfolk var i Stand til at give deres Børn, og jeg nu med Et kom ind i en lærd Skole, i Samfund med velhavende og til Dels fornemme Folks Børn, Præstesønner, Embedsmænds Børn, som i den Tid ikke vidste bedre, end at de stod betydelig højere end Haandværksfolks Børn, hvilket de jo ogsaa gjorde baade i Børnelærdom og Opdragelse, saa maatte man i det Mindste have kunnet give mig saadanne Klæder paa, at jeg dog nogenlunde kunde have seet ud som en Latinskole-Discipel, men det var unægtelig langt fra, at jeg var saaledes kostumeret, da jeg kom ind i Skolen; og saa ung jeg var, saa mindes jeg godt, hvor jammerlig jeg tog mig ud mellem de mange galante Folks Børn. Der var saagar Kammerherresønner, Majorbørn, Provste- og mange Præstebørn. Jeg var aldeles ubekjendt med dem. Jeg saa op til dem som til højere staaende Væsener, og idet jeg følte, at jeg stod langt under dem, blev det mig til en uendelig vigtig Sag at vinde en Smule Gunst hos dem; men dermed, mærkede jeg nok, havde det lange Udsigter.

Jeg blev strax leet ud den første Gang jeg kom ind paa Skolen. — Notarius, det kaldtes den Discipel, der stod i Skoledøren og passede paa, naar Høreren kom, han tog mig i Nakken og satte mig indenfor med de Ord: „Der er en Karl, det er Bogbinderens Dreng; der skal I se en Fyr!“ Jeg blev omringet af en stor Del, baade Mesterlektionere og Andre, og drejet og vendt og sat op paa et Bord, for ret at kunne tages i Djeslyn — og saa lo de! — Af, jeg blev ret gudsjammerlig tilmode, det husker jeg, som det var i Dag!

Jeg saae vist ogsaa morsom nok ud: korte, korte Skindbuxer med Tinspænder i — dette skaffede mig da strax mit Ogenavn — Uldstrømper og noget for store Sko; en stumpet Trøje, der havde været grøn i forrige Tider; den var hel, men ikke allevegne af samme Stof; endelig en Hat, lav, rundpullet med en stor Skygge, kanted med brede Barettsbaand, — og under alt dette en lille forknytt Dreng med ganske snehvidt Haar. Ja vist har jeg maattet se kostelig ud for den muntre Forsamling, i hvilken der ikke var en Eneste, som jo var net og ordenlig paaklædt. — Jeg græd, som jeg var pidstet, da jeg kom hjem fra min første Skolegang, men det gad jeg dog ikke fortælle mine Forældre, at jeg havde været til Mar. Der maa dog have været Noget, som oprørte sig i mig imod at gjøre en saa ydmygende Tilstaaelse. Jeg lod et Par Ord falde om Navnet „Skindbuxer“, jeg allerede havde erhvervet mig, men det blev der ikke taget nogen Notice af. Jeg haabede formodentlig at kunne vinde En eller Andens Gunst med Tiden og bed saa, med saa tilfreds Mine som muligt, i det sure Uble, at være lidt til Bedste,

imod en enkelt Gang imellem at kunne faae en af de Store og Ansete, som Fritz f. Ex. eller Knud Bøsse eller Pilen eller Majoren eller Tykkerten, til at trække en lille Smule paa Smilebaandet ved et eller andet lystigt Indfald, en god Grimasse — jeg havde ikke Raad til at forsmaa noget Middel, jeg syndige, stakkels Dreng! — Hvor stolt var jeg ikke af, at jeg en Gang i de allerførste Dage fik en af de Allerførste i Mesterlektionen, en Islænder — „Tamberstjælver“ kaldtes han — til at erklære højt, saa Mange hørte det: „Det er en rask Dreng, den Skindbuxer!“ ved at jeg kom bag paa Majoren, som stod paa en Grav, og trak Benene fra ham, saa han faldt paa Næsen. Han vilde have fat paa mig og banke mig, men Tamberstjælver stillede sig foran mig og beskyttede mig. Senere maatte jeg jo kjøbe mig frit Lejde af Majoren ved at gjøre en eller anden Hokusfokus, hvad han nu fandt paa at paa-lægge mig. Det begyndte saaledes at gaa lidt bedre, og nu var der bare Gæt at faae tilvejebragt, saa haabede jeg det Bedste af Fremtiden.

Det var endnu en Skik fra umindelige Tider, at naar En kom ind i Skolen eller ind i en højere Lektie, saa maatte han give et pænt lille Gilde for de nye Lektie-kammerater. Meget kostbart var det vel ikke, men for mine smaa Omstændigheder vidste jeg jo nok det vilde blive besværligt nok. Der blev gjerne trakteret med Chokolade og Tvebakker om Formiddagen og saa derpaa om Aftenen med Smørrebrød, Kage og svagelig Punsch, og saa Lov den hele Dag. Jeg havde saa smaat rørt ved den Stræng hjemme og havde dog lagt Mærke til en Gang, at Moder saae spørgende paa Fader, som den

Gang ikke sagde Noget, men dog heller ikke ytrede sig ved noget ganske bestemt Tegn imod den Ting, andet end der- ved, at han kradsjede sig i Nakken og tog Huen i Haanden, lidt gnaven, og sagde: „Ja; ja! hvor skal vi tage de 3—4 Daler fra, det kan koste?“ — Det gav mig dog Haab. Saa, vel en otte Dages Tid efter at jeg var kommen ind i Skolen, saa kom der snart En, snart en Anden og lod Ord falde „om der var tænkt hjemme paa den Ting?“ Jeg begyndte jo, som sagt, at faae lidt fastere Fod mellem mine Kammerater. To af dem fulgte mig en Gang hjem og underholdt sig meget med mig i vores Gadedør om den Sag; og da undslap der mig i min sangvinste Forhaabningstilstand og i min Mangel paa Kourage til strax at tilstaa, at mine Forældre nok krympede sig ved at besvære deres daglige Budget med saa overordenlig en Udgift, som saadant et Gilde udkrævede, som sagt, der undslap mig de ulukkelige Ord: at det vilde nok ikke vare længe, før det skulde gaa for sig.

Somfru Møller og Moder talte sammen derom en Gang; der delibereredes; Skrøder paastod, at det kunde ikke være anderledes for Christens Skyld. Fader erklærede sig endnu ikke decisivt derimod. Med de bedste Forhaabninger tænkte jeg som saa: „naar det kommer til Stykket, saa giver Fader sig jo nok“, og saaledes gif det da til, at jeg en Gang, stærkt bestormet og venlig snakket for, omringet af hele Lektien, sjæleglad over et saa kjærligt og godt Kammeratskab, ikke kunde modstaa den forjørerste Stemme, der hvistede indeni mig: „det gaaer nok! det gaaer jo nok! sig kun ja!“ og saa sagde jeg: „ja, ja vist, Gilde skal der være! — jo!“

Nu gif der ingen Dag uden Spørgen fra flere Munde: „naar mener Du?“ „Nu maa Du ikke lade det vare for længe!“ Saa gled der vel en fjorten Dage med løse Løfter, og saa omsider var det da, som sagt, at den ovenomtalte Deputation kom og afpresjede mig de Ord: „Paa Søndag otte Dage.“ De Dage, indtil Søndag kom, indeholdt mange haarde, pinlige og angstfulde Timer, men ogsaa igjen nogle, oplyste af et lille Haabsglimt. Der var en Mulighed for, at Fader lod sig bevæge. Der var en Handøl paa Tapetet om hele Ribshøsten i vor Have. Blev den afsluttet efter Dnske, saa havde Fader lovet, at han vilde rykke ud med Omkostningerne. Hvordan det gif med den Ribshandel, det veed jeg ikke; men en Aften kom Fader ind i Stuen og var vred. Han talte om en gammel Bandhund, om at holdes for Nar af saadan en norsk Lamp, som havde nok i Kjæsten altid, og naar det saa kom til Stykket — hvad saa? Bitterhed var der i Faders Sind, det kunde Enhver mærke, og et uheldigere Djeblig kunde Moder ikke have valgt til det Spørgsmaal, som hun rigtignok maatte have besvaret: „hvad det saa skulde blive til? — om Disciplene saa skulde inviteres eller ikke?“ Da tog Fader sin Nathue af og slog den ned mellem nogle Duer, der gif paa Gulvet, og de for mig saa grusulde Ord lød fra hans Læber: „Na, S, jeg vil blæse Disciplene Noget; Gilde! jo vist! — vist ikke nej!! — det bliver der ikke Noget af!“ — Saa! En fortere Fortvivlelse end min herskede der ikke i nogen Sjæl i hele Slagelse By den Aften og den Nat. Det var Fredagen før den Søndag, Gildet var bestemt. Jeg aabenbarede min Krive for Moder, uden dog

ganske at gaa til Bekjendelse om, hvor dybt jeg havde forplumret mig ind i Affairen ved det bedrageriske Haab, der i disse Dage havde sledstet for mig. Jeg bad Moder, jeg forestillede hende, hvor det dog var en stor Tort, om jeg — jeg — skulde være den Eneste, som i flere Aarhundreder ingen Lektiegilde havde givet! Moder vidste ikke Raad; hun indrømmede gjerne Sandheden af min historiske Bemærkning, hun trøstede mig det Bedste hun kunde, men bestandig kom hun tilbage til de nøgne Sandhedsord: „Jeg har jo ingen Penge, Dreng! — hvor skal vi tage de 4—5 Daler fra?“

Haabløs var min Sindstilstand; mørk og angstfuld laa den forfærdelige Overmorgen der og stirrede hen paa mig. Det kom mig ordenlig for, som den rejste sit truende Aasyn op bagved Løverdagen og spurgte: Naa?! Moder vidste ikke, hvad Gjæld var, og jeg kjendte den Gang endnu heller ikke Noget til det hyperlige Frelsende, som Laaneshystemet frembyder. Havde jeg været lidt bevandret i det! ja —

Noogle Aar efter gjorde jeg Erfaringer, som lærte mig, hvor let vi kunde have faaet den Sag klar, naar Moder og jeg havde haft mere Verdenskundskab.

Hvad skulde jeg gribe til? Jeg besluttede med eet Hug at hugge den gordiske Knude over, som jeg selv havde snoet om min Hals. Jeg rendte om lige med det Samme til Knud Bøsse. — O! der var syv à otte Stykker henne hos ham. De sprang omkring i Haven som glade Rid; Majoren var der ogsaa og Pilen; og de omringede mig. De vare ellerilde af Lystighed og talte ikke om Andet end „Søndagen“, „Overmorgen“. De vilde alle saa gjerne

bede mig, om de maatte faae Chokoladen om Morgenens i Haven i det store kjønne Lysthus! — „D! lad det endelig blive saadan! — Hører Du, Christen!“ D — de kaldte mig ikke Skindbuxer, saa velstemte vare de! — Hvor skulde jeg kunne faae de gruelige, al denne Glæde forspilende Ord ud af min Mund: „Der bliver ikke noget Gilde af!“ Nej, nej, det var ikke muligt! — Jeg gif under varme Kjærtegn bort og var selv bedre tilmode.

Bed at have seet saa megen gemhytlig Lystighed var der igjen faret en Haabets Straale ind igjennem mig. — Mon ikke Tomfru Møller eller Strøder kunde alligevel endnu gjøre Fader saa kraftige Forestillinger i Morgen, at han lod sig bøje? — Hvor urolig sov jeg ikke den Nat! Men Løverdagen bragte ingen lysere Udsigt for Søndagens Frembrud. Jeg hørte min ubarmhjertige Faders Svar — han lo, han ytrede endogsaa Forundring over, at Nogen vilde overtale ham til at flatte 4—5 Daler hen til saadan noget dumt Noget! For mig var der nu ikke noget Andet at gjøre end at overgive det Hele i den blinde Skjæbnes Haand — mig selv med. Jeg vilde have skrevet en Seddel til Duxen; men hvem skulde gaa med den? maasse var han nu ikke en Gang hjemme.

Løverdags Nat kom der ingen Søvn i mine Dine. Tidlig var jeg paa Benene Søndag Morgen; jeg gif ud paa Marken for at se til vore to Køer. Det var snart gjort; saa var jeg lidt inde hos Møllerens, og saa drev jeg saaledes omkring, ganske fortabt og forstyrret; vidste neppe, hvor jeg gif eller hvor jeg skulde fly hen. Kloffen halv Ni var jeg allerede ved Kirledøren; der mente jeg

for en Tid at kunne finde sikkert Ly paa Orgelværket; jeg kunde hjælpe Graveren at træde Bælgene. Hvad der imidlertid gik for sig hjemme, det fortalte Jens Brind (Pilen) mig siden; min Moder kunde ogsaa ret mere sig kostelig ved at tale derom. Det gjorde hun hele fjorten Dage derefter.

„Pilen“ var den Første, som indfandt sig, henimod Kl. 10. Fader var i Haven, Moder sad i Stuen og læste i en Psalmebog.

Pilen

(træder ind med Kaskjetten i Haanden; han er pæn søndagsklædt. Han bukker fint høflig for Moder, — jeg seer ham lyslevende for mig — en rank, meget kjon Dreng, og saa god! — Han blev mig siden en Ven, og han var det, lige indtil han døde — det er nu allerede 20 Aar siden — som Præst paa Fyen).

God Dag, Madam!

Moder

(seer op fra Bogen).

God Dag, lille Jens.

Pilen

(seer sig om. — Pavse).

Er Christen maaske inde i sit Kammer?

Moder.

Det troer jeg ikke, — han er vel nede i Haven.

Pilen.

Kanste de Andre — er der kommen nogen af de Andre?

Moder.

Hvad for Andre?

Pilen.

Jeg mener om —

(Døren gaaer op. Majoren og Stampen (Duxen) træde ind. Majoren bukker meget skjædesløst.)

Begge.

God Dag, Madam!

(Moder besvarer Hilsenen og er temmelig forundret.

De Tre stille sig foran en stor Dragkiste og se paa to smaa Kobberstykker: General Fairfax og Ludvig XVI's Henrettelse. De snakke af og til indbyrdes. Lidt efter gaaer Døren igjen op, fire, fem Stykker komme ind, mellem dem Knud Bøsse og Tykke. De ere alle pyntede.)

Knud.

God Dag, Madam!

(Bøsse).

Moder

(seer mere og mere forbavset ud).

Men — hvad — hvad vil —

Tykke

(som har smaahvirket lidt med de tre Første og seet paa Kobberstykkerne over Dragkisten).

Skal vi gaa ned i Haven — der er vel Christen?

Moder.

Ja, vær saa god, det kan I jo!

Stampen.

Ja, for her bliver saa varmt, naar de Andre komme.

Majoren.

Der er —

(Døren gaaer op, og ser, syv Stykker komme; imellem dem Kammerherren.)

Alle Syv

(søndagspyntede og saa glade).

God Dag, Madam! god Dag! god Dag!

(Pavse).

Getol.

Men Gud, hvor er dog Christen?

Majoren.

Han er vist nede i Haven. Ja, skulle vi saa —

Fritz.

Ja, ned i Haven! — og Madam — ikke sandt, kan vi saa snart faae —

(Fader kommer ind fra Kjøkkenet).

Fritz (Kammerherren).

God Dag, Bogbinder!

(Fader bliver staaende i Døren).

Alle Femten.

God Dag! god Dag! god Dag!

Fader.

Hvad den slemme, sorte Syge — hvad —

Stampen

(venlig konversabel).

Hør Mester, det kan De sige os, — er det nu ikke sandt, at det Kobberstykke der, det er Ludvig den Sertende, som skal —

Fader.

Ah! — hvad skal det sige — at — hvad vil I her saa mandstærke og saa tidlig paa Formiddagen — hvad?

Kammerherren.

Hvad vi vil?

Majoren (og Flere).

Det var da — hvad vi vil? —

Alle de Andre.

Det var net!

(Stor Pause.)

(Pilen gaaer stille sin Vej. Stampen vil med og søger at faae Flere med sig.)

Fader.

Ja, jeg vil vide, hvad der er paa Færde med Jer, siden I kommer her Allesammen og saadan ganske pyntede —

Kammerherren.

Er det da ikke i Dag, at vi skal —

Majoren.

Christen har jo sagt, at Lektie-Gildet skulde være i Dag —

Fader.

Maa saaledes! ja, det er en anden Sag. Ja saa maa I se at faae fat paa ham, for saa har han vel Gildet i Stand til Jer. Men det maa være Noget, han har lavet til paa egen Haand, hvor han saa har rettet an for Jer. (Pause.) Ja, se lille Børn! her er ikke Noget for Jer at bide efter. —

Alle

(se først noget forbavsede ud; Nogle le højt og løbe ud. Andre ere ærgerlige. Kammerherren og Majoren se paa hinanden, nikke med truende Miner og sige, idet de uden at sige Farvel gaa hen imod Døren):

Maa, ja, ja!

(De gaa og lade Døren staa aaben.)

Fader

(ud i Forstuen til dem).

Ja, hør nu, lille Fritz og Carl! — det vil jeg sige Jer, rør ham ikke! — forstaaer I! for ellers kan I tro, jeg skal snakke med Jer! (Slaaer Døren i).

Majoren, Kammerherren, Tykke og Getol

(staa paa Fortovet og raabe ind af det aabne Vindu).

Skindbuxer skal faae lige saa mange Bank —

Fader

(vil ud efter dem).

Ja, jeg skal min S—

(De løbe).

Jeg traadte imidlertid Bælgene, eller vilde dog hjælpe Niels Graver dermed. Bagved Orgelet syntes mig, der var jeg saa temmelig in salvo. Jeg traadte alt hvad jeg kunde, selv efter at Psalmen var ude og Præsten var paa Prædikestolen. I denne Mellemtid havde en Del af de Ivrigste, med Kammerherren og Majoren i Spidsen, været ude paa alle Beje og Kanter, for at faae mig fat. Endelig kom Tykke i Hu, at jeg som oftest var om Søndagen i Kirken. De maatte da altsaa forsøge, om de maatte kunde finde mig der. — Jo, det lykkedes kun alt for godt! — Jeg vovede mig lidt frem fra mit Skjul bag Orgelet og saae ned i Kirken gjennem Pulpitur-Gitteret. Der stod de i Koret, fem Stykker, og spejdede. Organisten kom til at støde lidt til mig, saa at jeg kom udenfor Pulpituret, der dækkede mig, og geraadede saaledes ind i deres Synslinie. Strax foer Kammerherrens Arm i Vejret, vinkende og truselsfuld! Alle de Andre pegede opad, nikkede, ilede om i Sidegangene og ud af

Kirken, for at passe mig op ved Taarndøren, naar jeg kom ned fra Orgelet. Krebs, Organisten, som mærkede, at der var Noget i Vejen med mig, loffede hele Historien ud af mig og foreholdt mig derpaa, hvor langt bedre og fornuftigere det havde været, at jeg havde sagt rent ud, at mine Forældre ikke havde Raad dertil; han skammede mig svært ud for min jammerlige, usandsfærdige og tosfede Opførsel, men til min store Beroligelse og Trøst saa sagde han: „Naa, naa, Dreng! vær nu ikke saa forknøbt, tag dine Bank, dem har Du jo fortjent; jeg skal ellers nok tale med dem først, saa det skal ikke blive saa forfærdeligt, tænker jeg.“

Han gik ned paa Kirkegaarden til dem, men da han kom op igjen, sagde han ikke Noget. Prædikenen var ude. Han satte sig og spillede Orgelet, til Gudstjenesten var endt. Han tog mig ved Haanden, og saa gik jeg da, skjælvende og bævende — for han sagde ikke et Ord — Exekutionen i Møde. Kammerherren og Majoren var jeg saa ghjælig bange for. En for En kan jeg ikke sige at de andre ængstede mig meget. Da vi kom ned og ud af Taarnet, var der ingen af dem at se. Organisten sagde Ingenting. Han fulgte med hjem, og idet vi kom ind i Stuen til mine Forældre, jeg foran, lagde jeg Mærke til en forunderlig Forvandling, der gik for sig i min Faders Ansigt, som, lige idet han saae mig, spaaede et forfærdeligt Uvejr; Moders lovede heller ikke meget Godt. Men paa een Gang blev det klart Vejr. Krebs lod mig gaa et Grinde for sig; da jeg kom tilbage, saa var han med mine Forældre nede i Haven — Alt ganske gemyttligt mellem dem. Fader saae nok af og til lidt alvorlig paa mig,

Moder ogsaa, men uden nogen Haardhed eller Strengthed, naar de talte til mig. Krebs gif. Hele Eftermiddagen blev der ikke talt et Ord om den hele Affaire. Om Aftenen sagde Stroder til mig i Gadedøren, ligesom han vilde til at gaa: „I Morgen er jeg bange for at det bliver en streng Dag for Dig, min Dreng!“ Jeg vidste ikke, om jeg var kjøbt eller solgt. Mandag Morgen var jeg paa Skolen før nogen Anden. Den Første efter mig, der kom, var Stampen. Det var ikke til at spore, hverken i hans Ansigt eller i hele hans Bæsen, at han havde noget Ondt i Sinde. Kammerherren og Majoren kom siden og vare begge nok saa venlige og artige, saa jeg troede tilsidst, at de havde udtænkt noget forfærdeligt Noget, som kom siden, naar jeg mindst anede det. Naar En af dem bare lettede Armen i Bejret, saa dækkede jeg mig med min strax, thi jeg ventede en Lussing. Der kom ingen. Saaledes var det med dem alle Femten. Der vistes mig en Forekommenhed, ja en Opmærksomhed fra alle Sider, som jeg ikke kunde blive klog paa. Saa blev Fader, Moder og jeg budne ned til Krebs til Middag og Aften om Onsdagen.

Onsdag fik vi Lov hele Dagen. Da vi kom om til Organistens, fandt jeg alle femten Lektie-Kammerater der, alle budne til Middag og Aften. Der blev dandsset, og Krebs spillede for os. Sagen var, han havde sagt til dem, at naar de holdt dem aldeles tavse og lod, som det slet ingen Ting var, ikke tale et eneste Ord om det, som var passeret, men blot viste sig rigtig venlige og artige mod mig, saa skulde han gjøre et Gilde for dem, og det skulde blive ganske anderledes end de sædvanlige Gilder.

Da vi skiltes ad om Aftenen, holdt Krebs en meget kjon Formaningstale til mine Kammerater om at være kjærlige mod hverandre, enten de saa havde Skindbuxer eller hvad for Slags Buxer paa, og ihvor fattige og ringe end Forældrene vare o. s. v., og til mig om at være aabenhjertig og frimodig i alt mit Væsen og bestandig vogte mig for den Jammerlighed at ville undgaa en Ubehagelighed, lille eller stor, ved at være usand. Jeg hørte kun ganske lidt af Talen — Krebs's Punsch havde været lidt for stærk — men min Moder talte tidt om den saa vel som om den fornøjelige Dag og Traktementet; hvor munter og rar Organisten havde været hele Dagen. Hun bad endogsaa Krebs om, at han dog endelig vilde lade hende faae Talen skreven, og fik den ogsaa omsider. Men med den Afskrift havde det en særegen Bessaffenhed. Krebs havde sagt, da han leverede den til Moder, at hun ikke skulde bekymre sig om, at det Blæk, den var skrevet med, endnu ikke kunde sees; naar han en Gang var død og borte, vilde Skriften kunne læses Narsdagen efter, det kunde hun stole paa. Et Par Aar derefter tog den gamle Organist bort fra Byen, og vi hørte aldrig siden Noget til ham. Saa længe min Moder levede, kom Skriften ikke frem. Om den nu er til at læse, veed jeg ikke; thi det net sammenheftede Manuscript fandtes ikke i Moders efterladte Papirer; men dersom det er til og Talen endnu ikke er kommen til Synne, saa maa Krebs, hvor han saa er i Verden, nu være lidt over 130 Aar gammel.

Denne samme gamle Krebs var ellers i hele Byen anseet for en underlig Grillesænger og stor Melankolitus; Mange vare bange for ham, troede der var Uheld ved at

møde ham først om Dagen. Han kom ikke til Nogen, undtagen en sjelden Gang imellem hjem til mine Forældre. Min Fader havde han en særegen Godhed for. Mange mente, at han ofte under knibende Omstændigheder havde været mine Forældre en Støtte og trofast Ven. Mig gav han sig, efter den ovenomtalte Begivenhed, mere og mere af med; han lærte mig at kjende Moder og lovede, at naar jeg vilde være en god Dreng, saa skulde han bedre hen lære mig at forstaa Generalbasjen. Der var dem, der sagde, at han var en stor Musikus, at han undertiden kunde blive siddende ved Orgelet og spille, længe efter at Tjenesten var forbi; det var der Mange, der havde hørt. Om Natten endogsaa kunde han sidde hele Timer og spille paa Orgelet, hvor da hans gamle Tjenestepige maatte træde Bælgene for ham.

Jeg maa dog ikke glemme at omtale her, hvad gamle Krebs en Gang skal have sagt til min Moder, i en fantastisk Stemning formodentlig: „Den Dreng ejer en Edelsten, en stor Diamant, Madam! den sidder der, derinde, Madam!“ — og saa pegede han paa min Hals — „bliver den sleben rigtig til, saa kan han faae Meget for den!“ Det var sagtens min Syngestemme, han mente.

I Hundedags-Ferien gjorde jeg min første store Tour ud i Verden. Det var formedelt min udviste gode Konduite ved at lede et borttrømt Faar op, at jeg fik Lov til at følge min Moder til Kjøbenhavn, for at besøge en Kloster, som var Forstanderske for en stor Militair-Spinder-skole bag Solvgadens Kaserne. Vi skulde kjøre med en Kalvekudst fra Falkenstein. Jeg har endnu tydelig Fornemmelsen af den i flere Dage skuffede Forventning, inden

den endelig kom. Jeg stod hele Timer i Strædet bag vor Have og saae efter den høje, svære Vogn. Hvad Vej den maatte komme, det vidste jeg. Tre Dage blev den borte over den aftalte Tid. Jeg mindes ingen Begivenhed, der har opfyldt mit Sind med en lykkeligere Fryd end den, da jeg saae den Vogn komme! Jeg seer endnu aldrig en Fragtvogn kjøre ind ad Vesterport, uden at Hjertet hopper i Livet paa mig ved at tænke paa hin Rejse. Højt paa det forfærdelige Læs sad min Moder blødt og godt nede i en Bunke Hø bag Kudsken. Jeg ved Siden af hende, men noget højere i Vejret, oven paa en hel Stabel Oste. O, den Glæde, da Kudsken viste mig Koeskilde Domkirke-
spir! da de tre forgyldte Kroner paa Fruetaarn glimtede og i Møde! — det var dog først efter en Kjørjel paa 27 Timer, Dag og Nat. Mild Sommernat! hvad var det for mig? Moder brød sig heller ikke derom. Mad nok havde vi med, og Niels bragte den gode, skikkelige Kalve-
kudst. Han var saa god mod os Begge, som man kunde ønske sig.

Det var Sommeren 1795, kort efter Kjøbenhavns Udebrand. Da vi kjørte ind ad Vesterport, da al den Forvirring, al den Tummel mellem de mangfoldige hus-
vilde Menneſter, der mældrede mellem hverandre alle vegne, hvor man kom hen; al den Glendighed, der saaes i Filo-
sofgangen, hvor der var lavet store og smaa Telte for fattige Brandlidte; al den Jammer der var! og saa den gruelige Lugt! — den bæres mig for Erindringen endnu med al den Rædsel, som fyldte mig, da Moder sagde, at det var af Menneſter, Dyr og Lig, som vare brændte.

Jeg maa have været saa forvirret, dels af de mange

Mennesker og de store Huse og dels af al den Larm og Strig, som i de Dage især vel ikke har havt saa meget Muntert ved sig, at jeg ikke kunde sandse eller samle Noget. Jeg mindes slet intet Videre om det hele Besøg, ikke heller Noget om Tilbagerejsten. — Men en senere Kjøbenhavn-rejse og Besøg hos Moster, som foretoges 1797, der husker jeg især een Omstændighed meget tydelig. Det var med min Fader, jeg gjorde den Rejse; den var ikke nær saa yndig som min første med min søde, kjære Moder. (Hvor mon Du er, Moder? Mon vi ikke snart mødes?!) Da Fader kom til Mosters Bolig og gik med mig op ad Trappen, luftede en Dør op, for at gaa igjennem en Spindestkolestue ind til Moster, og jeg saae den store Rætte af Kotte og Gasper, saa foer jeg af Forsærdelse tilbage og var nær falden ned igjen af alle Trapperne. Jeg streg i Et væk: „hvad har jeg da gjort, hvad har jeg da gjort?“ Fader vidste ikke, hvad der var i Bejen med mig; han tyssede paa mig og fik mig da med Møje saa vidt beroliget, at han kom indensfor Døren med mig; og han og Moster morede sig begge meget over Marsagen til min Skræk, som jeg da maatte fortælle.

Tingen var, at min Fader hjemme havde mellem sine Opdragelses-Midler et, som han anvendte ved særegne vigtige Lejligheder, og som var mig frygteligere end den allerværste legemlige Tugtelse, af hvilken sidste der, i Forbigaaende sagt, blev gjort hyppigere Brug, end billigt var — troer jeg — og end det var godt for Bedligeholdelsen af det rette Forhold mellem Forældre og Børn. Paa mig har det aldrig et Djeblic virket noget egentlig Godt. Samme Mittel var — Trusler, og mellem dem

var den skrækkelige: „Nej! det Retteste er, at han kommer i Spindehuset!“ Denne han var naturligvis mig ment. Det var, forstaaer sig selv, kun Kapital=Forbrydelser, som foranledigede dette gyselige Ord. Naar f. Ex. min Navn — ja, her maa jeg først fortælle: jeg havde en tam Navn, som Fader slet ikke kunde lide, men som var foræret mig af en Skolekammerat, en Søn af en Enke, en velstaaende Husholderske paa Antvorskov, som mine Forældre vare i et venstabeligt Forhold til, og et fordelagtigt tillige, troer jeg nok, saa det var nok dem lidt overordnet. Hun havde udvirket Tilladelse til, at jeg maatte have Navnen, derfor blev den taalt. Denne samme Navn var, som jeg selv, noget spaaagtig af Sindelag. Naar den foer i Benene paa min Gudfader, Magisteren, og jeg kunde overbevises om at have leet deraf, men ikke betimeligen faaet Navnen ind, da var det det Eneste, der var at gjøre, hvis der nogensinde skulde blive Noget af mig, at jeg kom i Spindehuset. Jeg bør nu dog til nogenlunde Undskyldning for min uforglemmelige Navn, som for alle Andre var den godmodigste Legekammerat, anføre, at Magisteren, Konrektor Gottschald, var mest selv Skyld i den Syvaarskrig, der rasede mellem min Navn og ham. 1° gif han gjerne flædt til Hverdagsbrug i Gult fra Top til Taa. Og dernæst 2° var han bange for Navnen. Naar han kom gaaende sin sædvanlige Spadseretour og Navnen stod paa Gaden eller paa Hjørnestenen eller sad i Balnøddetræet, saa gif han ikke rolig sin Vej, men studsede og blev staaende lidt og stillede sig strax op som til Kamp. Selv enhver almindelig Hverdags=Navn kunde ikke have ladet være at more sig kostelig over Magisterens Positur i et

saadan Djeblik, end sige den udmærkede Romiker Klavs. Han har nu tænkt, at Magisteren fordrede ham ud, og bange var Klavs ikke. Saa mødte da den fulsorte Ravn paa Pletten. Nu hævede den citrongule Magister sin Stof og sin underlige, højtstrattende, paa „r“ stærkt snurrende Røst og sagde: „Naa, Aré'tur! naa!“ — Saa begyndte Lystigheden. Ravnens kjendte Magisteren; han vidste, han brugte Stofken kun til at fægte med i Luften; den foer dristig ind mellem Magisterens Ben, for at faae fat i hans Støvlestropper, der hang meget langt ned, saa sprang Magisteren tilbage, og saa var hans Gebærder og hele hans Maner saa morsom, saa Ravnens maasse har troet, at det Hele var en Spas, Magisteren gjorde, dels for sin egen, dels for dens Plaiser eller for min, naar jeg var tilstede. Jeg maa nu virkelig sige, jeg selv vidste ofte ikke, hvad jeg skulde tro, og saa var det vel, at jeg ikke kunde bare mig for at le — og le højt. Det var nu en af Kapital-Forbrydelserne. En anden var: hvis jeg vovede med begjærlige Blik at se opad til nogle store sorte, spanske Kirsebær i et Træ, som Ingen maatte formaste sig til blot at tænke paa at stige op i, saa kom der et Lynglint fra Faders Dine, som — D!! — Men havde jeg en Gang faaet en lille Krogkjæp fat, bøjet en lille tynd Gren sagte, forsigtig ned til mig og blot ved at række Haanden mod et Bær forraadt saa Meget som en ganske svag Lyst og Fader saa ulukkeligvis kom bag paa mig, saa var der ikke Noget at gjøre ved mig — jeg maatte i Spindehuset.

Kort før den sidste Kjøbenhavnsrejse til Møster sagde Fader en Aften til mig: „Kan Du løbe over og hente

mig for to Stilling Cerevisia." Jeg studsede lidt, men svarede dog taalelig resolut: „Jo!" og tog Tinkanden. Fader blinkede til Moder med en vis Stolthed. Jeg løb over til Holms efter den sædvanlige Kande Godtøl. Men paa Tilbagevejen uheldigvis stod der en Mand og spillede udenfor Birkedommerens paa en Knurreliste med Duffer. Han var i de Dage nylig kommen til Byen. Jeg maatte jo høre lidt paa ham, kun et eneste Stykke. Saa et til, et lille et endnu, og maaske et endnu. Saa kom der En og tog mig bag i Natten, tog Kanden fra mig og gif.

Det var Fader! Da jeg kom hjem, fik jeg Skjænd af Moder; Fader sagde ikke Andet end: „Nej, som jeg har sagt, han skal i Spindehuset, den slemme Dreng! Der faaer de nok Skik paa ham." Det hele gode Indtryk, det havde gjort paa Faders Sind, at jeg forstod lidt Latin allerede, det var slettet ud. Se, det var derfor, at den overvældende Stræf foer i mig, da jeg saae de mange Kofke og Hasper. Ved det første Besøg hos Møster, som vel har været ganske kort, maa jeg formodenlig ikke have været oppe i Skolestuerne. — Meget er der gaaet for sig i disse mine første Skolegangsaar, som vel har haft Indvirkning nok paa min Fremtids Skjæbne og paa den Gang hen i Verden, jeg havde nær jagt hen i Vejret, jeg saaes, til Manges Forundring maaske, at sætte i med. At fortælle alt det, kan ikke lade sig gjøre. Jeg sidder jo ikke her som En, der vil skrive en Barne- og Ungdomshistorie til Vejledning for Psykologer. Det kan jeg nu ikke; men om jeg ogsaa kunde, saa gjorde jeg det dog ikke. Jeg skal sige Dig, Kjære — nej, jeg skal slet ikke sige Noget, det er bedre.

Hvad var det nu? Ja, saa kom jeg i Fjerdelektie under Hr. Hoffding. Det var en meget behagelig Forandring; thi som Dux i Tredielektie, Overstfiddende, var jeg meget udsat for Snittjers Lyst til at lade Tykenden af sit Ris være i stadig Kommunikation med mine tynde Laar, som Bordet nu ikke bedækkede. I de 2—3 Aar efter Skolegildet passerede altsaa af mindeværdige Begivenheder — (lad dem nu hedde Begivenheder da!) — I. Mine Kjøbenhavnstrejser, hvoraf en gik for sig om Vinteren; det var den Gang jeg efter Hjemkomsten sattes i en saa sørgelig Forlegenhed, da jeg skulde svare paa, hvad Moster havde sagt om Gaasen. Hun havde ikke sagt Noget, thi Moster havde ingen Gaas faaet. NB. den var bleven liggende i „Skibet“ paa Vestergade.

Jeg har en Mistanke til en vis Person, som er levende endnu, som boer i en fion Gaard paa —gade, som er en rig Mand, som er en fjer Mand, nu meget gammel. Han var en ung Gaardskarl den Gang i „Skibet“; han tog mod min Gaas; han gik ind i Skjænkstuen med Gaasen og kom ikke ud i Gaarden mere, skjøndt han dog havde lovet at hjælpe mig ned af Bognen. Jeg siger ikke, at han i det Djeblig har haft onde Tanker i sit Sind med Gaasen, men at han har været med at gjøre sig tilgode med den, da den blev glemt der, det er der megen Grund for mig til at antage. Jeg erindrer mig ogsaa meget tydelig, at jeg en Gang 1817 fortalte en vis Mand, den Gang Spethøster, som jeg ret godt kjendte fra ældre Dage paa hans røde, krøllede Haar, om min glemte Gaas i „Skibet“, Vinteren 1799. Da saae jeg, at Samvittigheden vaagnede i samme Mand; han sliffede sig om

Munden; truffen var han; men han lod som Ingenting, og jeg inkvirerede jo heller ikke videre i Sagen. Jeg taler nu ikke her om den Historie for at foranledige nogen kriminel Forfølgelse mod Nogen. En Ungdomsforsæelse, som lidenskabeligt Liebhaberi for en ung, smuk, havrefedet Gaas kan have forledet til, være det langt fra mig at kræve Nogen til Regnskab for. Manden er en honnet og med Rette anseet Mand nu. Det undrer mig kun, at han ikke sender mig en god Gaas en Gang imellem.

Bed et af mine Besøg hos min gamle brave Møster — Madam Hulle hed hun — passerede der Noget med mig, som længe stod for mig som noget Drømt og først siden, mange Aar efter, blev opklaret som virkelig Oplevet. En Kandidatus, som hed Flor, ansat som Religionslærer ved den samme Militairskole som Møster, han kom meget til hende, og derved foranledigedes han til at besfatte sig af og til med mig i de Dage, jeg var i Besøg der. Han tog mig tidt med, naar han gik ud at spadserere eller naar han besøgte sine Venner i Byen.

En Gang, en Søndag Formiddag, var jeg med ham ude. Først hentede vi To paa Frederiksberg; derpaa fjørte vi alle Fire et Sted hen efter nogle Andre, og saa kom vi ud paa et Sted, hvor vi blev trakterede meget. Hvad der videre passerede med mig, det kan jeg ikke mindes. Om Eftermiddagen, hen paa Aftenen, befandt jeg mig hjemme igjen, og jeg kan godt huske, at Møster var vred og skjændte paa Flor over Noget, som angik mig. Da jeg var kommen fuldkommen til mig selv, var det mig, som om jeg havde været paa et eller andet mørkt Sted og hørt Noget, Noget, som jeg ikke selv kunde gjøre mig

Rebe for. Tidt lød det for mine Dren som en forunderlig Mængde Violiner i hundredevis, og tidt som om Noget raabte, og saa holdt Alting op med Et. Det varede længe efter at jeg var kommen hjem, at det saaledes af og til gjenlød i Dreene paa mig som Bulder af Musik og som Sang af mange Mennesker og Instrumenter, og at jeg saa mange Lys; men saa tabte det Hele sig dog omsider aldeles.

Først 1815, Efteraaret — saa Maaneder efter at jeg var ansat som kongelig Skuespiller — da jeg en Gang sad en Formiddag i en Loge for at høre paa Prøven af et Snygestykke — det var „Peters Bryllup“ — da kom det frem Altjammen, Alt, hvad der for lang Tid siden havde opfyldt mig som en Drøm. Mørket rundt om mig, Lamperne nede i Orkestret, alle de mange Musici, den Mængde Mennesker paa Theatret, den stærke Sang af Koret, de Raab af Ansøreren Schall i Orkestret, den Banken med Taktstokken — Alt dette vakte Mindet om noget Lignende, som jeg havde hørt og seet en Gang før. Det var det, som saa længe havde tumlet sig om i mit Hoved for en halv Snes Aar siden og saa siden i flere Aar var sovnet hen igjen. Og som jeg sad og grublede derpaa, saaer jeg Dje paa en høj gammel Kontrabas-spiller med Brillen paa; han hed Haskerl. Ham kunde jeg huske — nu vidste jeg det bestemt — at jeg en Gang før havde seet og hørt Noget med at gjøre. Da Prøven var ude, gik jeg til ham og spurgte ham, om han ikke en Gang for 16—17 Aar siden havde kjendt og omgaaedes en Kandidat Flor, en Bornholmer. Svortil han svarede, at ham havde han hørt Omgang med lige til for en Maaned

siden; da var han med til at ledsage ham til hans sidste Hvilested paa Assistens-Kirkegaarden. Og da jeg videre spurgte ham, om han ikke kunde erindre, at denne Flor en Gang var kommen til ham en Søndag paa Frederiksberg Slot og hentet ham paa Orgelet, hvor han, Hasterl, havde den Dag spillet Orgel? „Ja! ja! — rigtig, ja, ja, ganske godt husker jeg det,“ svarede han. Og at han havde en lille Dreng med sig? „Ja! med ganske hvidt Haar! en Bogbinder sin Søn, fra Slagelse! Ja, meget godt kan jeg erindre mig det! ja, ja wohl!“ (Hasterl var en Tydsker) „ja, ja! min Kone er jo født i Slagelse paa et Apothek! Jeg kan se den Dreng staa for mig, som han gik her i Verden! jeg bar ham selv den Dag om til hans Moster, som var en gammel Madam, — hi lidt, hvad var nu det for en gammel Madam? — Hulle, Gu' straff' mig! Hulle, Hulle! ja hun hed Madam Hulle, ja!“ Og nu fik jeg Bested. Efter en munter Frokost hos En ved Navn Andreas Schall, hvis Geburtsdag det den Søndag var, havde de fem, sex Kapelmusici, som Selskabet til Dels og mest bestod af, taget Flor med og faaet ham ind paa Theatret til en Prøve paa Syngestykket „Høstgildet“. De havde faaet ham og mig plads oppe i en Loge. Der var jeg, som ved Frokosten var bleven trakteret med mere Vin, end jeg kunde taale, snart bleven tung i Hovedet og var saa omsider falden i Søvn. Flor, som havde haft en særlig Interesse for Prøven, formedelst en ung Sangerinde, som skulde debutere i Stykket, og som han var noget beslægtet med, han glemte mig aldeles. Da Prøven var ude, gik han ned paa Theatret, for tilligemed Andre at ønske Debutantinden til Lykke,

og først ude paa Torvet kom han mig i Hu. Hastert gik for at hente mig ned fra Logen, hvor jeg fandtes endnu sovende trygt, og han bar mig lige ud i Sølvgaden til Kloster.

Jeg kan ikke beskrive den underlige Fornemmelse, der greb mig ved Prøven den Dag. Det var, husker jeg godt, en Mandag Formiddag i September Maaned 1815, netop første Gang jeg skulde gjøre Theatertjeneste i Koret — det havde jeg nemlig glemt at betinge mig udtrykkelig fritaget for — men var ved den Lejlighed, af hvad Aarsag det mindes jeg ikke mere, bleven fri. Jeg havde aldrig været ved saadan Musikprøve endnu; tilfældigvis — hvad der nu var Anledning dertil — saa gik jeg med En op i en Loge og hørte Prøven der. Da jeg sad der og havde seet mig lidt om, saa var det, at hele den gamle og indslumrede Erindring kom til Live.

Det var strax efter at jeg var kommen i Fjerdelectie under min gamle rare Hr. Høffdings venlige Skolescepter, at den Affaire passerede, som skaffede mig stor Indest og et Sæt nye Klæder af den gamle Gehejmeraad Brandt, som boede paa lille Antvorskov ved Slagelse. Han var Broder til den ulykkelige Grev Brandt, som 1772 maatte dø tilligemed Struensee, uden at han selv eller nogen Dødelig vidste anden Grund dertil, end at Juliane Marie havde syntes, det saae saa fattigt ud med Een ved saadan en stor Haupt- und Staats-Action.

Da det var den første sorte Klædning, jeg fik paa i mine Dage, og samme gamle Gehejmeraad ved mange Ytringer om, hvad jeg „vistnok“ var af Naturen bestemt til“, maaste ogsaa var med til at saae de Frøforn, hvorf

Høsten, saa rig og saa mager den nu blev, nu snart er tilendebragt, bør jeg vel ikke undlade at omtale, hvorledes det gik til dermed, især da denne Del af min Skolehistorie ogsaa er værd at lægge Mærke til, for saa vidt som den hører med ind imellem de Tilfældigheder, jeg nu synes at mit Liv og Levnet har i Ungdomstiden været saa rigt paa.

Kjender Du Calepinus?

Hvem var da Calepinus? Naa?

Det veed Du ikke?

En gammelagtig Sognepræst og kjender ikke Calepinus? Naa!

Calepinus var en Augustiner=Munk. Han blev født til Verden 1531 i Calepio, ikke langt fra Bergamo (i Italien — jeg faaer vel at sige Dig, at Bergamo ligger i Italien — naar man ikke kjender Calepinus, saa —)

Altsaa Calepinus var en lærd Augustiner=Munk; han skrev et stort latinsk Lexikon, en Foliant, saa stor omtrent som en dygtig stor Bibel af de ældste, man kjender, de med Billeder i; den var i brunt Læderbind med røde Saffians=Spænder.

Hvorledes den var kommen til Slagelse, kommen til at staa paa en Hylde i gamle Gehejmeraad Brandts Bibliothek, det kan jeg ikke give nogen sikker Oplysning om, men den stod der; og en Dag faaer Gehejmeraadens Søstersøn Frijs (Kammerherren, som han hed i Skolen) Dje paa den, og hvad enten han nu har villet gjøre sig lidt til af sin store Interesse for Latinen, som hans Onkel skal have været meget stiv i, eller hvad hans Grund har været, saa fik han det Indfald at bede Gehejmeraaden om Tilladelse til at laane Calepinus, som vilde være ham

til stor Lættelse nu — vi havde just nylig begyndt med Justinus under Hr. Høffding. Han fik ogsaa Lexikonet hjem med imellem sine Skolebøger i god No, indtil en Dag, der var Nogle samlede paa Fritz's Kammer og der opstod en Disput om Noget — lærde Sager troer jeg ikke det var — men Kammerherren, som var Aristokrat i Sind og Skind og ilter af Temperament, han slog Majoren, Tamberfskjælver, først Løg-Væbler, siden den ene Bog i Hovedet efter den anden og endte med at kaste Calepinus efter Jens Brind (Pilen), som flygtede ned af Trappen.

Calepinus var den Gang gammel og svagelig, han kunde ikke taale saadan Medfart. Et Sidebind gik rent itu paa ham, foruden at den ærværdige Augustiner læbededes paa sin Ryg slemme nok, og meget af hans Indvolbe blev revet, skrabet og solet til af nogle sorte Kirsebær, som laa paa Trappen. Aftenen efter kom en Tjener med den lemlæstede Calepinus til Fader, som endelig maatte se til at faae ham restitueret snarest mulig. Magisteren faae Folianten der, faae Gehejmeraadens forghyldte Baaben paa Bindet og gøs over den Bandalisme, som havde mishandlet en stor filologisk Maritet saa frækt.

I samme Tidspunkt maatte det nu hænde sig, at en Degnesøn, som logerede hos en Entefru Bøsssemager, havde faaet en fed Gaas fra sine Forældre. Fru Bøsssemager havde allerede spekuleret i samme Gaas og ikke utydelig ladet sig forstaa med, at en Madam Zeize paa Apotheket og hendes Søster og Kapellanens Madame skulde inviteres paa Gaasen og paa Punsch en af Aftenerne. Det syntes nu Jonas Lund (Getol), Degnesønnen, Gaaserejeren, ikke om. Hans Plan var den, at tre, fire Stykker

af hans udvalgte Venner skulde gøres til Gode med Gaasen, og at saa Fru Bøssjemager maatte ansees ret anstændig honoreret for den Ulejlighed, at besørge Gaasens stegt, ved at hun beholdt Fedtet.

Det var nu Stoffet for en Samtale en Eftermiddag hos Majoren, hvor jeg var tilstede. Der delibereredes fornemmelig om, hvorledes Gaasen, som hang pillet og færdig i Fru Bøssjemagers Spisekammer (hun hed Büchsemacher, men blev altid, saa længe jeg kan huske, kaldet Fru Bøssjemager. Hendes Søn lød, mens han gik i Skole, Navnet Knud Bøsse), skulde kunne knibes ud. Det maatte ske paa saadan en Maade, at Jonas aldeles ikke udsattes for Mistanke om i fjerneste Maade at have nogen Del i Planen.

Jeg var fra først af slet ikke designeret til at være med mellem de Udvalgte, men Sagen interesserede mig meget. Lund (Getol) var en Kammerat, jeg nok holdt af at vinde Gunst hos, og da han ytrede stor Betænkelse ved alle de gjorte Forslag, saa tilbød jeg mig, naar jeg maatte være med ved Gaasegildet, at gjøre et Forsøg paa at fraliste Fruen Stegen, som jo slet ikke var hende tiltænkt. Lidt Hævnjerrighed var for Resten ogsaa med imellem Motiverne til den Daad, hvortil jeg gik med saa stor Lyst. Fru Bøssjemager havde nogen Tid før sladret til min Fader og fortalt, at hun havde seet mig med imellem Andre, som havde været inde i Apothekersens Have for at stjæle Pærer; det var aldeles ikke sandt. Efter at jeg havde faaet en ret anseelig Refognition paa sædvanlig Vis, blev det paa det Evidenteste bevist, at hint Attentat havde fundet Sted just den samme Lørdag Aften, da jeg

var til Hest med Musikantersvenden Ibsen paa Kongevejen for at ride til Koeskilde, hvor han vilde besøge sine Forældre. Nu — mit Tilbud blev da modtaget, og Getol og jeg aftalte, at mens han var inde hos Fruen og holdt hende vel vedlige med Snak, saa skulde jeg fra Haven se til at overrumple Gaasen i Spisekammeret. Det lykkedes over Forventning godt Altsammen lige indtil det Punkt i Sagen, da jeg stod paa Gjærdet med Gaasen under Getols lange Frakke, som han efter Aftale havde maattet kaste ud af sit Kammervindue til mig i Haven.

I det Djeblig jeg gjorde Springet fra Gjærdet ned i Strædet paa en — salva venia Mødd —, saa kom Magisteren spankulerende lige der forbi. Han standsede, saae op: „Ih, se, plager D — hvad — hvad Spiloper har han nu for igjen?“ Gaasen var gledet fra mig; jeg maatte bukke mig ned for at faae den ind under Frakken, saa at han ikke fik den at se, uagtet Gaasebenene hang langt nedefor. — Jeg havde en Timestid før været omme med den restituerede Foliant hos Kammerherrens, — i min Forvirring — jeg veed nu ikke hvorledes — faldt det mig i Munden at svare: „Na, det er bare Calepini Lexikon, Hr. Magister, jeg skulde om med, og saa var jeg inde hos —.“ „Naa! — og saa ligger han og slæber Spænderne i Skarnet — det er en forfærdelig Dreng!! hu! —“ Men han gik dog strax igjen. Gaasen blev frelst fra at falde i Fruernes og Madamernes Naver. Den afleveredes til „Pilen“, hvis Værtinde, den gode Madam Balkar, stegte den, og saa blev den da fortæret af de Udvalgte, som foruden mig var bleven til syv, ^{otte} Stykker. Agurkesalat dertil skaffede jeg.

Hvorledes nu den hele Historie kom omkring i Byen og flere Dage efter kom Gehejmeraaden for Dren, det veed jeg ikke. Til mine Forældres og min allerstørste Forbavselse kom der en fjorten Dages Tid efter den Affaire Bud fra Gehejmeraaden, han vilde tale med mig. Jeg blev da pudset og heget saa godt som muligt, kom derom, og af en Sekretair, han havde, som hed Top, blev jeg ført ind til Herren. Da jeg stod foran den fornemme Mand's Lænestol, saa han først længe paa mig og saa paa Sekretairen, men sagde ikke Noget. Top sagde til ham, hvem jeg var. „Naa, saa!“ begyndte nu Gehejmeraaden og søgte at lægge størst mulig Strenghed i sin Røst, „saa Du gaaer og slæber omkring med min rare gamle Calpinus? Du Krabat!“ Sekretairen havde sagt mig, at den gamle Mand holdt meget af unge Mennesker og Børn, som svarede ham ligesrem og tydelig paa hvad han spurgte om, saa at min Frygt for det Meste var overstaaet; desuden her havde jeg jo en god Samvittighed, hvad Calpinus var anbelangende. Jeg sagde derfor: „Nej! det har jeg aldeles ikke.“

„Hvad siger han?“

„Han siger, at han har ikke slæbt om med Calpinus.“

„Hvad for Noget! har ikke Konrektoren selv seet det?“

Paa Tops Opfordring nærmede jeg mig mere til Gehejmeraaden og sagde højt: „Nej, det var en Gaas, Deres Raade! — eller Deres Excellence!“

„Hvad for Noget? En Gaas?“

Nu maatte jeg fortælle den hele Historie fra først til

sidst, og min Lykke var gjort, for saa vidt. Den gamle gode Mand lod til at more sig kostelig over den.

Nogle Dage efter blev der taget Maal af mig, efter Ordre fra Gehejmeraaden, til et helt nyt Sæt Hverdagsklæder og en sort Klædning til om Søndagen. Jeg blev nu buden til at spise tillige med tre Andre, blandt hvilke Pilen ogsaa var, hver Onsdag Middag og maatte ogsaa paa andre Dage om Aftenen være inde hos ham. Jeg var godt lidt af den venlige Gamle, lige indtil han flyttede fra Byen, saa fik jeg ham aldrig mere at se; men da jeg blev Student, kom der 20 Rd. til min Morbro'er paa Kristianshavn til mig fra gamle Gehejmeraad Brandt, og i det Brev blev „Alle, som mente mig det vel“ anmodede om at drage Omsorg for

„At det unge Menneskes Evner og

„Anlæg udvikledes og anvendtes

„Paa den rette Maade. Til Studeringen

„er det ikke saa afgjort vist

„at han er skicket.“

Jeg mindes, at jeg allerede den Gang fandt, at der var ogsaa gode Anlæg hos den gode gamle Gehejmeraad til Adskilligt; blandt Andet til nogen Satire; det kunde jeg, saa ung jeg var, en Gang især mærke. Der var en Gang indrykket i den Berlingske Avis, at Magister Gottschald var død. Den Bekjendtgjørelse voldte megen Op-
sigt og skal have gjort den stakkels Konrektor megen For-
træd, og Ulejlighed ogsaa, idet han derved fandt sig nød-
tvungen til at gjøre flere Rejser ind til Kjøbenhavn saa
vel som til Folk i Omegnen, ja maatte endogsaa indrykke
Avertissementer i mange Aviser, hvori dette Foregivende

erklæredes for falskt. Gehejmeraad Brandt foreholdt os i den Anledning — der var nemlig En, der læste Annuncen op, hvorover der blev leet — at det var høist upassende, usømmeligt, hvem der saa havde gjort det; at Disciplene i Mesterlektionen, det vidste han meget godt, vare slemme mod Magisteren, som var en meget brav Mand, en lærd Filolog, talte Latin med stor Færdighed, da han forsvarede sin Magister-Disputats, som havde gjort ualmindelig Opsigt den Gang. En spurgte nu Gehejmeraaden, om hvad den Disputats havde handlet? „Ja“, svarede han, „den handlede om et Punkt i Naturhistorien, som vel endnu ikke er opklaret, men som den Disputats med stor Skarpsindighed udbreder sig over; den giver den første Impuls til at faae dette vanskelige Punkt grundigen undersøgt. Den handler nemlig om Ursagen til den Surren, Fluerne lade høre, naar de flyve, om den kommer fra Maven eller fra Bingerne.“ — Mit Bekjendskab med den gamle Gehejmeraad Brandt havde vist en stor Indflydelse paa min Skjæbne. Det var i Bærf, at jeg skulde være taget ud af Skolen; just i de Dage det passerede med Calepinus, blev der underhandlet med en Møllebygger om mig; og Moder fortalte mig siden, at da det kunde have lange Udsigter for mig med Studeringerne — denne Betragtning burde maasse dog have været anstillet noget før — saa hentes min Fader, at det var rettest i Tide at gjøre en Forandring; og saasom benævnte Møllebygger fra en fattig Skomagerdreng havde bragt det til nu at være en velhavende Mand, Ejer af en stor Gaard m. m., skjøndt han neppe kunde skrive sit Navn eller læse i en Bog, hvad maatte ikke jeg kunne bringe det til ved Mølle-

byggeriet, jeg, som allerede nu kunde skrive en tydelig Haand, læse flink i hvad for en Bog det skulde være, som kunde konjugere og declinere, var i Færd med Grammatica græca, m. m. m. Men, som sagt, det Hele røg i Lyset, da jeg kom i en saa intim, venstabelig Forbindelse med en Excellence, og fornemmelig da der var taget Maal af mig til to Sæt nye Klæder paa Excellencens Regning, og min Fader da maatte aflægge sin Tat herfor, hvorved jeg var til Stede, ved hvilken Lejlighed han vel maa have følt sig smigret ved den nedladende Maade, hvorpaa den gamle fornemme Mand tiltalede og behandlede mig.

Det var nu ellers her igjen nær ved, at Tilfældigheds-guden havde givet min Vandring en hel anden Retning. Dersom jeg var kommen i Lære hos den Møllebygger, saa havde jeg sandsynligvis for en 25 Aar siden

- 1) bygget 17 Vejrmøller og 21 Vandmøller, dels her i Sjælland og dels paa Falster,
- 2) havde jeg nu allerede i flere Aar ejet to gode Gaarde paa Lolland,
- 3) saa havde jeg havt tre Døtre gifte, to med en Provst, naturligvis den ene først, saa siden den anden; den tredie, løbet bort og gift med en Thyroler, blev aldeles borte; — men var saa maasse nu død af Fedme.

Det gik nemlig saaledes med den Dreng, som Møllebyggeren antog i Stedet for mig, da Fader underrettede ham om, at jeg, i trettende Aar decideret Yndling af en Excellence, vel nok nu turde regne paa at gjøre en Karriere i Verden uden at give mig af med Møllebyggeri.

Det var en Søn af en Procurator, som kom i mit Sted. Han hed Just. Det var en god Dreng, men han havde kun eet Dje, han var forfærdelig rødhaaret og skjæv i den ene Skulder. Jeg var ogsaa en god Dreng; men jeg havde to Dje, havde snevidt Haar som var den Tid en overordenlig Sjeldenhed; og det er endnu at se paa mine Skuldre, at de aldrig har været det allermindste skjæve, aldrig! — Just kunde læse og skrive godt; det kunde jeg ogsaa. Regne kunde han bedre, men jeg kunde en Del Latin, og Latinen var en aldeles luftet Bog for Just. Jeg kunde allerede den Gang spille en hel Del Dandje paa Violin; havde spillet to Gange til Bondebryllupper med min gamle Ven og Lærer i Musik, Musikantersvend Ibjen. Just havde nogen Færdighed i at blæse Redekam og havde begyndt lidt med Mundharpe, men det var det hele. Han kunde nok synge lidt og sang ogsaa med for sig paa Kirkegaarden for sin Fornøjelse, naar vi Disciple vilde tillade ham at staa bag ved os, men han sang altid galt, altid for lavt, og saa sang han stygt. — Jeg var allerede den Gang i Slagelse bekjendt for min Sang. Naar jeg sang for sig paa St. Michaels Kirkegaard, saa jagde Folk, at det var en Glæde at høre derpaa.

Naar man sammenregner Just's og mine Kapaciteter, holdende dem upartist mod hinanden, saa skulde jeg tro, at Sammenligningen ikke faldt ud til min Skade, og nu skal Du høre, hvordan det saa dog gik ham. Hvad skulde der vel altsaa have kunnet være i Vejen for, at den Lod, der tilfaldt Just formedelst hans Komplex med Møllebyggerens Hus, den maatte ogsaa kunnet blive min? Just var akkurat i min Alder; Møllebyggeren havde to Børn, en Søn,

som døde af Kopper, og en Datter af samme Alder som Just. Just var ikke nitten Aar gammel, før han var Kjæreste med Møllebyggerens Datter; — det var han saa deltagende at fortælle mig selv i Aarhus, hvor vi mødtes 1805 i November. Det stod han saamænd ganske rolig og trohjertig, som om det var Noget, der slet ikke kom mig ved, og meddelte mig ret i sin Sjæls Glæde. Hun var med og Faderen ogsaa; de var der i Besøg hos en Søster til Møllebyggeren. Just kunde ikke noksom beskrive, hvad det var for en sød Pige; han vilde saa gjerne have viist mig hende strax, men jeg ønskede det helst udsat til Dagen efter. (Saa var jeg rejst).

Kort at fortælle: Just med eet Dje, ildrødt Haar og en skjæv Skulder, lidt skjæv, men dog skjæv, fik Møllebyggerens eneste Datter, alle hans Penge, blev en rig Mand, fik tre Døtre som sagt, o. s. v. Jeg med mine to — skulde jeg ikke — det er aldeles ikke fordi jeg misser under min kjære gamle Legekammerat Just! — Herre Gud, hvad var saa Enden paa den hele Herlighed? Statskæls Mand, han blev saa fed og svær, saa hans Ben neppe formaaede at bære ham, og saa døde han for saa Aar siden paa Fyen. Jeg maa ikke omtale min Ven Just, uden at vidne om ham, at han døde som en agtet og brav Mand. Han vilde saa gjerne være Ridder af Dannebrog, det blev han ogsaa to Aar før sin Død.

Det var i Foraaret 1798, strax efter at jeg var kommen i Fjerde-Lektie, at jeg var saa heldig at finde paa at kvadrere Cirkelen.

Jeg har tidligere flere Gange omtalt min Barndoms ældste Ven, min Bestfærmer under mange mislige, ^{tidt}

næsten haabløse Omstændigheder, Kvartermester Gummigut Strøder. Han stod ved Rytterne og havde ogsaa staaet Fadder til mig, som jeg nok har bemærket en Gang.

Det er mig ubekjendt, om han ogsaa en Gang, i det Mindste for en Tid, har spekuleret paa bemeldte Kvadrering, men saa maa han have opgivet det igjen; thi da han døde, som Toldbetjent i Odense, fandtes mellem hans efterladte Manuskripter ikke Noget, som hentydede derpaa, Andet end en Tegning paa et Stykke af en Tobakskardus, som Byens Historieforskere ikke have seet sig i Stand til at danne sig noget klart Begreb om, efter hvad jeg paa Forespørgsel derom for en 35 Aar siden erfarede. Tegningen forestillede en saa stor Mængde Cirkler og nogle Firkanter, men af meget mindre Indhold, saa at jeg dog ikke kan antage, at Strøder er slaaet ind paa samme interessante Opgaves Løsning, som i mange lykkelige Dage beskæftigede hans Gudsøn. Men denne samme Strøder, min Gudsfar, han oplæste en Gang for min Fa'er og Mo'er — og jeg var da inde i Stuen — et langt Stykke ud af en Avis, hvori der stod, at der i England var sat en meget stor Præmie ud for den, der kunde finde paa at kvadrere Cirkelen. Jeg lagde Mærke til, at denne Sag gav min Fader og Strøder meget at tænke paa. De talte i flere Dage ibrigt sammen derom og efterregnede nøje, hvor meget et hundrede tusinde Pund Sterling var i danske Penge. Da jeg hørte, at dette beløb sig til en fem, jex Tønder Guld, saa begyndte ogsaa Sagen at interessere mig. Jeg havde endnu aldrig været Ejer af en hel Rigsdaler den Gang, det var jo altsaa ikke saa underligt, at jeg ogsaa kunde finde mig fristet af en Gevinst, som Enhver, efter hvad

jeg havde forstaaet, havde Lov til at gjøre sig Haab om. Det var kun det om at gjøre, at finde paa at kvadrere Cirkelen.

Hvad nu det var?

Det Spørgsmaal hørte jeg flere Gange fremsat, og en Dag kom en Ljsestøber, som hørte til Husets Benner, en gammel Lollise, som hed Sundt, og sagde til Fader, at han havde spurgt sig for hos Kapellan Hammond, og han havde sagt, at det bestod i: at udfinde det Num, som en Cirkel indeholdt, men affurat, notabene.

Min Fader og Skrøder mente, at det var da vel ingen Umulighed; men Ljsestøberen paastod, at Kapellanen havde forsikret, at det var Noget, som ingen menneskelig Forstand nogenjinde vilde kunne regne ud. Da hørte jeg Skrøder, som sjelden bandede, sige: „Det er min S— og S— ikke noget Andet end Brøvl af Kapellanen, for hvor kan han sige, hvad Menneſteforstand kan og hvad den ikke kan finde paa? Han er altid saa sikker i sin Sag. Paastod han ikke ogsaa for tre Aar siden, at Solformørkelsen var regnet galt ud i Almanaken? Etod han ikke som en Aar oppe i Taarnet med sin store Rikkert, og blev det saa ikke med Et saa mørkt, at han nær var falden ned af alle Trapperne? og det paa det selv samme Minut som Almanaken havde sagt!“

Se, det var nu virkelig Noget, hele Slagelse By vidste; det kunde ikke modsiges. Siden havde Hr. Hammond forkyndt, at i hele August og September Maaned vilde der falde en forfærdelig Mængde Regn. Men hvad saa? Saa jagede mange Menneſter paa med Høsten og tjørte Sæden meget for tidlig ind; men de, som endnu

huffede paa Solformørkelse-Historien, de gav sig Tid; og i August og September Maaneder var det det dejligste Sommervejr og Høstvejr, som Noget kunde ønske sig. Hr. Hammonds Paastand havde altsaa kun lidt at betyde, og det var mig til stor Trøst og Opmuntring, da Strøder beviste det; thi jeg vil rent ud tilstaa, jeg havde i et Par Dage begyndt at spekulere alvorlig paa den Sag; men jeg var nær ved at lade mig skræmme bort af den Tanke, at eftersom Englænderne satte en saa stor Pris ud for Opøsningen af Gaaden, saa maatte den vel være overordenlig vanskelig. Ingen anede for Resten, at Opgaven bestjæftigede mig. Jeg gik, om jeg selv skal sige det, meget snildt og forsigtig til Værks dermed. Jeg indlod mig ej i Samtale med Andre derom end med den gamle Smedker Perse, som jeg vidste, jeg turde stole paa. I Førstningen lod det til, som Perse ogsaa ansaa Sagen for at være vanskelig nok; men hans Tanker fik en hel anden Retning, da jeg kom en Søndag Morgen og viste ham Syn for Sagen. Natten mellem Lørdag og den Søndag var det nemlig med Et gaaet op for mig. Jeg kunde neppe oppebie Morgenens. Mester Perse var til min store Glæde dog oppe og paa Værkstedet, skjøndt det var Søndag, og saa var han alene. Det var med Nød og neppe jeg kunde faae Ordene frem:

„Perse! O, Perse!“

„Naa, hvad er det, lille Christen?“

„Nu har jeg det!“

„Hvad for Noget? Hvad er det, han har?“

„Vare der Ingen hører det!“

„Nej vist ikke, der er Ingen derinde.“

„Jeg har fundet paa det! — det med Cirkelen!“

„Saa? Ih se, det var jo rart!“

„Ja, nu leer han, men lad mig bare faae —“

Og kort at fortælle, jeg tog naturligvis først gamle Perses højtideligste Løfte paa, at han ikke vilde til noget eneste Menneske, hvem det saa var, fortælle det Allermindste af hvad jeg betroede ham; — og derpaa maatte han gjøre mig en ganske cirkelrund Brikke og saa en firkantet Blot, hvorpaa jeg nu tydelig viste ham, at naar den Traad, som jeg lagde om Blokken, passede aldeles nøje om den runde Brik — O! — Jeg husker endnu godt, hvor det gøs i mig, da jeg lige i det samme Djeblig jeg stod og (maaske noget uforsigtig og altfor højroestet — af Glæde naturligvis!) indviede den gamle Perse i Hemmeligheden, blev vaer, at der stod En og saae ind af Værkstedsvinduerne! — Det var en falleret Smaahandler; han boede lige overfor Perse. Om han nu havde hørt det Hele! Nej! — Perse snakkede lidt med ham, mens jeg sat Cirkelkvadrerings=Remedierne i Lommen. Han gik strax igjen. Perse fik nu, ved selv at gjøre Udmaalings=Experimentet baade paa Brikken og paa Blokken, Troen i Hænderne, saa fast, at han blev aldeles overbevist. Jeg kunde godt mærke, at han var overbevist, for han talte endogsaa om, at naar jeg saa fik Præmien, saa haabede han da, at jeg ikke glemte gamle Perse. „For“, sagde han, „Christen veed jo, jeg har aldrig forlangt Noget for, hvad jeg saadan har gjort, Pusterør, Flitsbuer, Boltetræer og andre Smaating; men naar han nu faaer alle de mange Penge, ikke sandt, saa betænkter han mig nok?“ Det lovede jeg, og det var virkelig ogsaa mit alvorlige Forsæt, at gamle

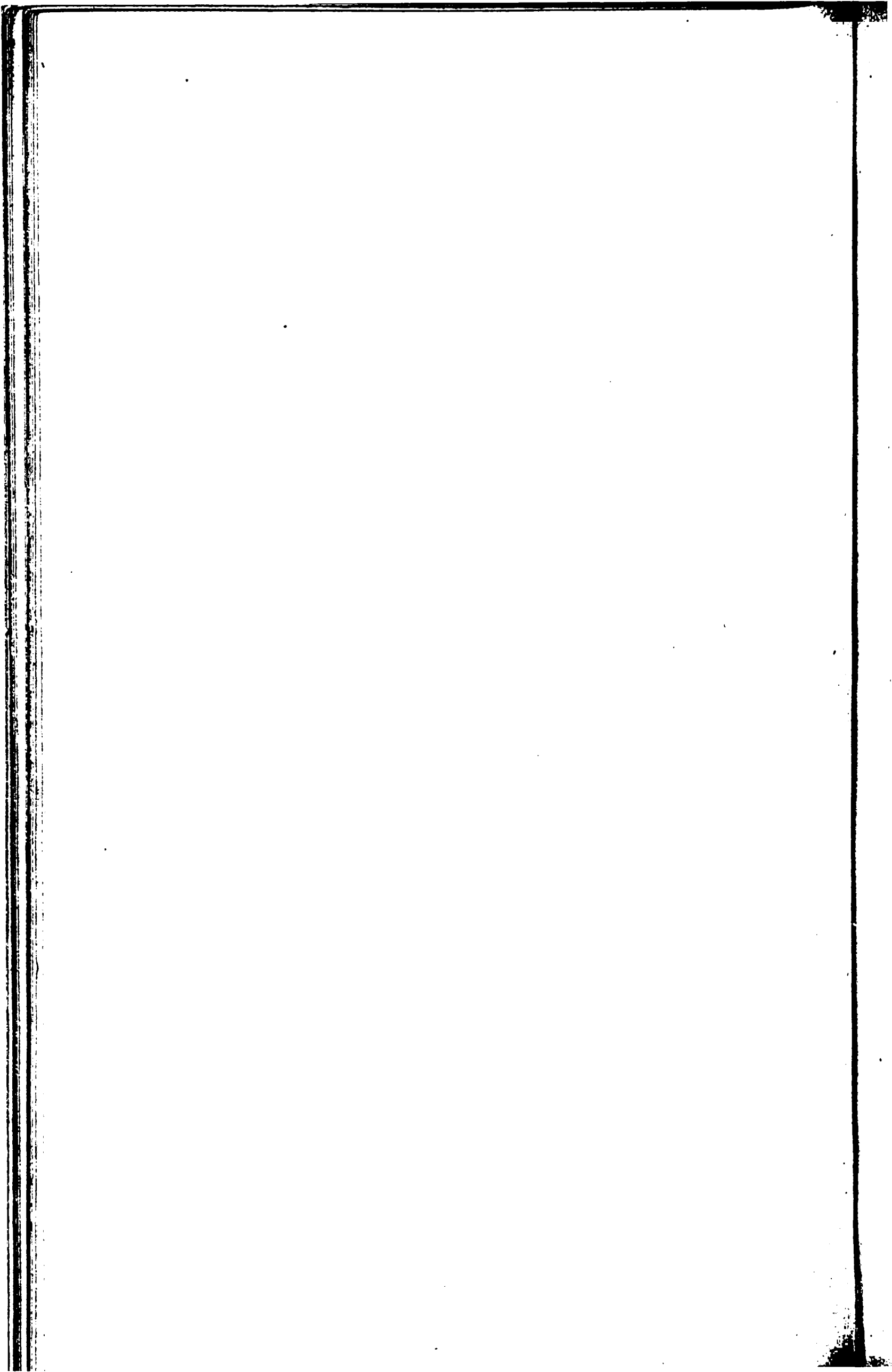
Berse skulde være En af dem, som jeg især vilde gjøre vel imod. Jeg havde allerede udseet et kjønt Hus ved Siden af, hvor vi boede, det skulde Berse have kvit og frit. Mester Berse paatog sig at formaa Skriverkarlen paa Posthuset til at besørge det Hele sendt til England, saa snart Brikken og Blokken var smukt arbejdet ud i Mahogni, da Berse mente, at det Hele jo maatte se anstændigt ud. Min Stemning og Tilstand i de Dage, medens det Hele blev bragt i Orden, kan maasse tænkes; beskrives kan den ikke.

Saa en Aften mellem disse indholdsrige Dage mødte jeg Skolekonen; det var en gammel vever Kone, som vi kaldte Ringe=Lisbeth. Hun holdt Skolen og Kirken med Renlighed og ringede med Taarnklokkerne. Hun skulde ind i Kirken og seje. Vi vare meget gode Venner, Lisbeth og jeg. At gaa med hende ind i Kirken, det stemmede meget godt med den indre Tilstand, hvori jeg var; jeg fulgte hende altsaa. Medens hun nu gik og passede sin Dønt, saa gik jeg op i Koret og nyttede; jeg stod ved Alteret og morede mig med at høre, hvordan min Stemme tog sig ud i Kirken; men saa syntes mig, at jeg ikke hørte Noget til Lisbeth; og ved det, at Skumringen nu begyndte, saa vilde jeg skynde mig ned i Kirken og søge hende op. Der stod den Gang paa Alteret to store Lys med malede Skjolde, behængte med Flor. Enden af dette Flor hang ned over Alteret, og idet jeg vilde skynde mig bort, saa snoede det sig om min Fod; jeg saldt, saa lang jeg var, og det svære Alterlys med Skjold og Flor styrtede bag efter mig ned paa Gulvet med et forfærdeligt Bulder og gik rent itu; det var knækket midt over. Det var jo nu

en gruelig Historie! Lisbeth, som kom til, hun holdt et forstrækkeligt Hus med mig, og jeg var som ude af mig selv af Sorg og Glendighed. Hvad skulde jeg gribe til? Klokkeren! Lysene, naar de havde brændt en Tidlang, saa tilhørte de ham. Hvad vilde han ikke gjøre for en Allarm! Han var jo i Stand til —! Han vilde jo forlange af min Fader, at han skulde bekoste et nyt Lys! — Hvordan vilde det gaa mig, naar Klokkeren forklagede mig hos min Fader?! Forgrædt og aldeles fortvivlet kom jeg paa Hjemvejen forbi, hvor Professor Woldike boede; der stod gamle Berse ved Borten og var beskæftiget med at slaa en Liste fast paa den. Da han seer mig saa jammerlig tilmode, saa maatte jeg fortælle, hvad der var passeret, og gamle Berse var som altid til Rede med Trøst og Raad. „Lad os gaa ind til Professoren!“ sagde han, „han er i Haven; lad os fortælle ham, hvad der er skeet, han snakker nok godt for Klokkeren, saa at han ikke gaaer ned og gjør Allarm videre om den Ting.“ Saa tog han mig da med ned i Haven; der maatte jeg nu frem med hele Jammerhistorien, og gamle Berse bad da Professoren, om han ikke nok kunde se at jævne den Sag med Klokkeren. Professor Woldike havde nok megen Medynk med min store Rvide, men han sagde, som sandt var: „Det er jo et Tab for Klokkeren; hvad skal man gjøre ved det?“ — „Ja“, svarede Berse, „men bare Klokkeren vil give os Tid, Hr. Professor! saa troer jeg nok — fortæl kun det med Cirkelen, lille Christen — kom kun ud med det!“

Jeg havde ikke Courage til at sige Noget derom; — denne store Ulykke, der stod lige for Døren, den havde jo

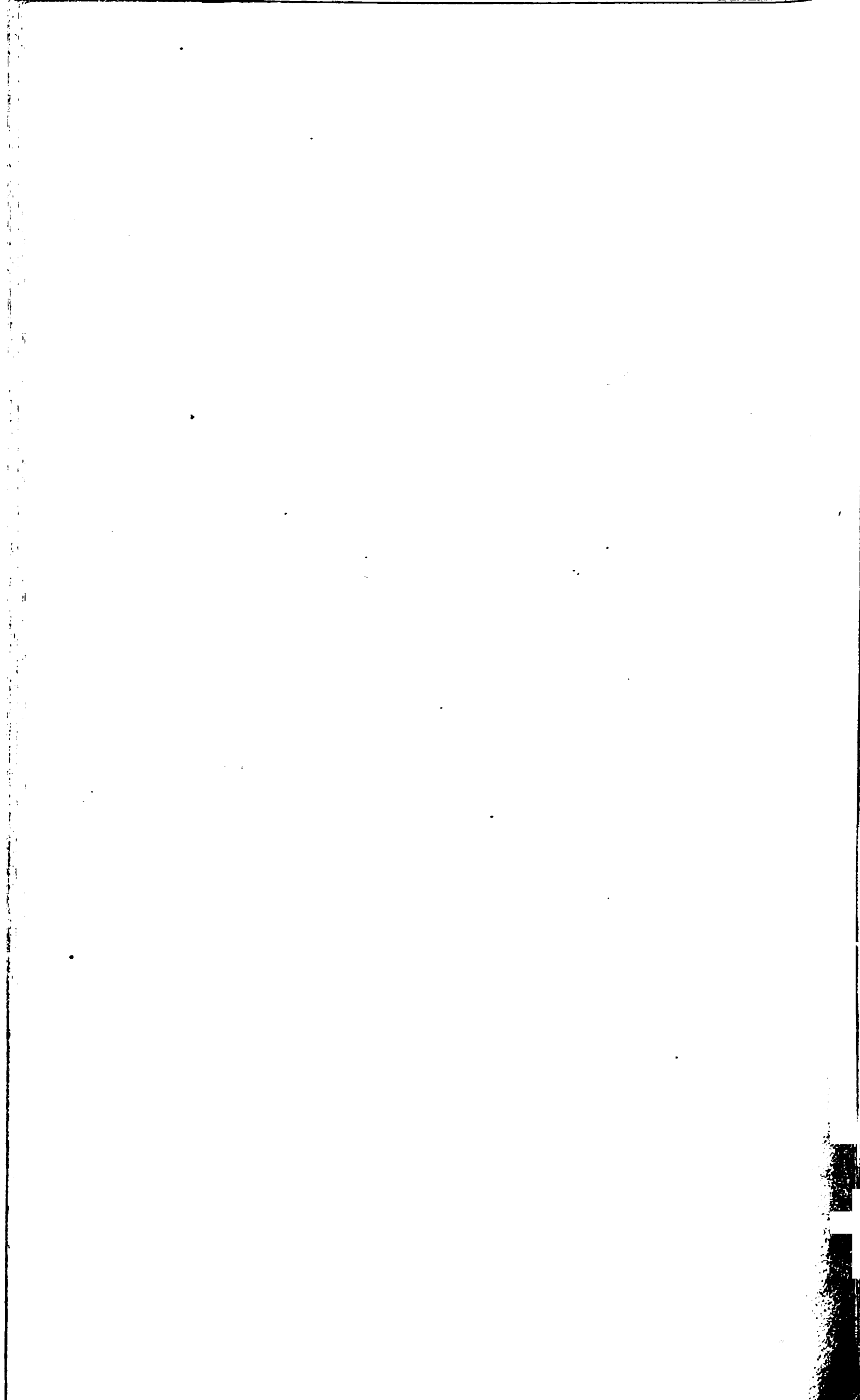
aldeles formørket alle den fjernere Fremtids glimrende Udsigter. Men Perse talte for mig. Han fortalte Professor Wølbike Alting. Jeg maatte naturligvis frem med min Brik og min lille Blok. „Der kan jo Professorens selv se,“ sagde Perse, da jeg maalte begge Dele, „slaaer det ikke akkurat til? Jo, om en tre, fire Uger, saa have vi vore 100,000 Pund Sterling, og se saa!“ — „Ja, ja, ja,“ sagde gamle Wølbike, „saa kan jo Klokkeren nok faae Lysen betalt. Men jeg vil dog se at bilægge Sagen, lille Christen! for man kan jo ikke vide, om Englænderne kunde gjøre Banstueligheder.“ Det var den første Gang jeg saa den herlige Mand — sjeldne Skolemand! — nær ved og talte med ham.

Brudstykker

af

en dansk Rejsendes Breve til Hjemmet.

Første Brev.

Til min Kone.

Berlin den 15. Juni 1826.

— — — Du skal, efter min Mening, for rigtig at være med, føle min Sammer, høre min Henrykkelse, og derfor snakkede jeg saa meget om de Søsyges Kvalmer — den eneste Maade, hvorpaa jeg kan vente at vække din Medfølelse for mine unævnelige Lidelser! — men nu videre.

Middagsmad ombord begyndte jeg paa, men neppe fik jeg arme Mand Suppen i mig, før en underlig Stemme i mit Indre sagde: Lad Stegen staa! gaa hen og læg Dig! — Jeg gjorde saa. Altsaa den Middagsuppe kostede en Kdl. — Jeg laa og hørte med sand menneskelig Deltagelse Grevinden sukke og stønne, Tydsferen tale om Smaakvalmer, dem han idelig stræbte at bekæmpe ved Kortkunster og Hundeglam. Natten nærmede sig. Alt listede sig lidt efter lidt ned i Kabytten. Den gamle Amtmand sad og fortalte mig meget morsomt om det interessante Færs. Jeg kunde gjerne hørt paa ham hele

Matten igjennem. Omsider tøflede jeg ogsaa ned og lagde mig op, som et stort Husbagerbrød sættes op paa en Hylde, i mit sig i anden Etage befindende Sove-Lukaf. Jeg laa her, ikke synderlig sovende, og anstillede mange mærkværdige Betragtninger over Menneskets forssjellige Maader at gaa i Seng paa og at snorke. Krigsraaden steg to Gange til Sengs, og hver Gang gav han en sær Lyd fra sig, sigende derhos: Av! Derpaa snorkede han ind. Hans Snorkemaade var der Intet at sige om. Juftsraaden jolbede sine Hænder og sagde: „At ja! At ja! ja! ja! ja!“ omtrent i en resignerende Tone, ligesom han vilde sige: „Der gif den Dag! — Meget har Du ikke tjent i Dag! — aa! — der kommer en anden!“ — Tydsferen lagde sig paa Gulvet, strakte sig for langt og rev derved en Andens Hovedgjærde ned. Den Fornærmede var en russisk Digter, som gif til Badet for sin Sundheds Skyld. Han bad ham om at genere sig lidt; Tydsferen brød ud: „Ein freies Leben führen wir!“ — men et almindeligt Kor: „Stille!“ bød ham at indstille sit lystige Frischlebens-Væsen til næste Dag, hvorpaa han lagde sig ned paa Siden og snorkede øjeblikkelig saa infant, at man godt kunde mærke, at det var Løgn. Selv da han virkelig sov ind, blæste han sin Sidemand i Matten. Denne, en engelsk Maler, vendte sig om og satte sin Raftet for hans Mund. Nu blev Alt roligt. Jeg gjorde mange smukke Reflexioner over Livet, Mennesket og Naturen, men kunde ikke falde i Søvn. Maaske det har været i Drømme, thi glemte ere de. Var jeg altsaa falden i lidt Søvn, længe har den ikke været. Kl. 2 gif jeg ned af min Hylde. Jeg jolte nemlig i det Hele, at jeg ikke

var paa min rette Hylde — slet ikke. I det jeg traadte ned, satte jeg min Fod i Ansigtet paa Russeren. Han vaagnede og blev uhyre vred; — alt hvad jeg bad og undskyldte, det hjalp ikke. Vred var Poeten og skjændte; paa Tydsk var der imidlertid intet Urefrænkende i hans Brede's Udtryk, men det, han var værst med, var hans Rusfisse, som han, knurrende stille, blandede ind imellem. Det maa have været yderst fornærmende, men da jeg ikke kan forpligtes til at maatte have forstaaet ham, saa blev jeg rolig, sindig og — vittig. Jeg sagde nemlig til ham: „Min Herre! det er umuligt, at det kan have forvoldt Dem nogen stor Smerte, at jeg satte min Fod paa deres Næse! — Se, saa tynd, saa sylfelet som jeg er! — o, det er en Drøm, der maa i samme Djæblig have oprørt deres Fantasi! Naar jeg sætter selv denne min jernskoede Wellington paa en Næse, da betyder det kun lidt mere end Alfedandsen paa Aladdins Næse, da han laa og sov i det lykkelige Arabien.“ Russeren lo og vendte imod mig en Del af sit Legeme, som jeg vist gjerne kunde have sat min Fod paa, uden at risikere at vække ham. Du store, forunderlige Skaber! hvorfor skal dog Somme have saa meget for meget og Andre have saa meget for lidt!

Jeg gif op paa Dækket; hvilken Morgen! Beed Du, hvad jeg tænkte paa? Jeg tænkte: Naar nu Du kunde have været med, og Marie, saa havde jeg nu vækket Dig. Saa havde vi to gamle Menneſker paa firſindstyve Aar (per additionem) taget hinanden om Livet, staaet her sammen og seet mod Ost, hvor Solens Guld alt begyndte at tindre friere! — Vi maatte da absolut have glemt, at vi vare begge midt paa Livsvejen, troet, at vi begyndte

den sammen. Jeg veed bestemt, vi havde smægtet som lykkelige Turtel- eller i det Mindste som Kropduer! — O, denne Morgen! — og Marie! — ja vist og sandt er det, det gad jeg — havt Jer med en Gang paa saadan en Rejse! Ja, Du maa vide, at den Morgen var nu ogsaa saa overordenlig dejlig! — Søen var saa skøn og rolig, blev lidt bevæget ved Bognens Fart igjennem den, men det var nu bag os; foran var den stille. Sevent hen, rask, skred det herlige Triumf-Kjøretøj — Menneskeforstandens Triumfvogn, kunde man kalde den — hen over Havfladen. Mod Nordost den meklenborgske Kyst — Wismars Taarne strakte sig som tre hvidklædte Piger i Vejret for at se, hvem der kjørte forbi. Mod Vest Holsten; foran os begyndte Travemündes Taarn at rejse sig. Hele det store skønne Hav omkring os saa roligt! Hvilken Fart! Det kan man kalde en Vej, ikke Strandvejen, hvor et Menneske bliver slaaet med hele Tønder Sand i Djuene, bare fordi han vil se foran sig, naar han sidder i en Vogn for at kjøre til Slottenlund! — Her — ingen Støv, ingen gale Heste, ingen drukne Kulsviere, ingen mødende Hrefudske, som kjøre deres Bognstænger ind i Kbyggene paa Folk! — og hvor rulle de Hjul! — hvor stadig kraftige! Med Næver, hvori befinder sig 60 Hestes Kræfter, griber Dampens Genius om Pumpcylinderen, og de svære Hjul pidske afsted som Spindeltoner, en Dreng sætter i Bevægelse paa et Bord ved at rulle dem i Fingrene — hu! hvor det gaaer! Hvor det morede mig her at gaa alene paa Dækket og se mig omkring og betragte Maskineriet! Hør — Du gøs ved at se paa dets Arbejden — og se! — der kommer en sort, lang Mand frem med en

Jernnøgle. Han titter ned i Bærket — han fæster sine
 Dine alvorligt paa et Punkt; — det farer mig koldt ned
 over Ryggen, da han hurtig flyver hen, griber en Hævert
 og letter, inde i Maskineriet, Noget i Bejret. Det hvæser
 i Pumpen — Dampen ligesom snuser frem — den vil ud
 — men den maa blive i det Rum, den er indsluttet i.
 Kanailen vilde hellere fuse udenfor, for at tumle sig i den
 friske Morgenluft! — Det troer jeg! — Nej, vær saa
 artig, siger Manden, og bi lidt, endnu maa Du arbejde
 i syv Timer, saa ere vi ved Maalet! — Han slaaer et
 lille Slag paa Cylinderaxen, en lille Kile er mindre fast;
 Jevnheden i Bevægelsen bliver endnu bestemtere — og
 mægtigere endnu gaa Pumperne op og ned og spille med
 Hjulene. Hvilket herligt Bærk! — Se der, hvor mørk
 en Skygge der lægger sig hen over Havet! Det er en
 uhyre Røgmasse, der vælter ud af Røret. Den er vor
 Bimpel; den driver over ad Pommern til! — Se — der
 staaer alt en Sky højt oppe over ad mod Wismars tre
 Somfruier — den har vor Skibsmave udaandet! — Hvor
 nydeligt! der! se den lille Sky hen over Holsten! — hvor
 den skinner, som om den var indfattet i Guld! Der
 nedensfor Horisonten er Solen, omtrent en god dansk Alen
 under Vandet! — D! nu kommer den! og hvor velsignet
 artig den dog altid er! den veed nu, at jeg staaer her med
 henrykte Blikke for at hilse paa den. Hvor betænk som!
 — den veed nok, at jeg har kun sovet lidt i Nat, at Dje-
 nene nu især due kun lidt paa mig, og at jeg altsaa ikke
 kan taale at se den Ansigt til Ansigt! Er det nu dog ikke
 meget honnet af den? Den har et dejligt Stykke klart
 Petinet med Guldstriber over sig. D! der kommer den

hel frem — hvor prægtig — se — se hvor alle de smaa Engle der, i Skikkelse af Skyer, i dejlige Grupper paa alle Kanter ere oppe for at modtage den, se hvor dens Straaler kjærtagne dem! — Leer Du? Siger Du: gamle Nar! hvor han skaber sig?! — Saa? — Altsaa for det jeg var søsng i visse Maader, omendstjøndt det dog ikke brød løs, saa maa jeg slet Intet have følt paa den dejlige Sørejse, som nu bagefter taler mig til? — Jo den Morgenstund glemmer jeg aldrig; at jeg hos mig selv vil opbevare Mindet om den i Fremtiden, især fordi Smaalmaalmerne virkelig ikke tillod mig at nyde den med den høje Henrykkelse paa Stedet, det skulde jeg ikke tro Noget gjorde Nar ad. Og vil jeg i Fremtiden, naar jeg i Vinter sidder hjemme som en fornuftig og elskværdig Ægtemand hos min gode Hustru, ret fornøje mig over denne Sommer, maa jeg saa ikke nu især søge at male med varige Farver, hvad der selv under Kvalmer har fortryllet mig? — Derfor — jeg gjør det til en Lov: Ingen maa læse ovenstaaende Side, undtagen Folk, der veed, hvad det vil sige at se Solen staa op en skøn Sommertid paa Havet.

Lidt efter lidt kom da Rejsefjælskabet krybende ud af Sovehullerne, gnikkende sig i Djnene, strækkende sig, raabende paa Vand, Kaffe, Skaaler, varmt Vand, skjældende over Langsomhed og gebærdende sig ynkeligt. Bildtydsteren kom nu ogsaa frem, og neppe stod han med Foden udenfor Kabinetsdøren, før han begyndte at gø: vav vavvav vav! vav rrrrrrr! men Ingen hørte efter ham, hvorubover han fortrædelig stillede sig hen ved Kælingen og spyttede bister ud i Vandet. Thedrikken, Kaffejænten, mere og mere Liv ombord. Den fløjelsbestoede Grevinde kommer

frem og seer raskere ud. Statsraaderne A. og B. komplimenterende hinanden uden Kvalmer. Den Sidstes Frisur er ruineret, han undskylder det galant, erholder Alles Tilgivelse, vækker almen Deltagelse ved Fortællingen om, hvor ilde han befandt sig igaar, seer Glæden i alle Ansigter over, at han har sovet „meget, meget fast og vel“ — kysser sin Søn paa Panden, Døtrene paa Munden. De skylle derpaa samtligen Mundene, vasse sig og ere som Gjenfødte. En Officer med et Kors kommer til mig, indlader sig yderst vennehuld og charmant i Snak med mig. Han har hidtil ikke bemærket mig, det gjør ham inderlig ondt. Han ytrer en levende Glæde over den skjønne Morgen, beklager at have sovet saa længe, spørger mig om min Rejseplan, taler inderlig deltagende om min Kunst, om mine Fortjenester — er sød — ret inderlig fortryllende aimable! Jeg faaer paa een Gang det djævleblændte Indfald at sige til ham: Jeg har maaske den Fornøjelse at tale med Lieutenant B. (en Officer, som rejser udenlands paa Kongens Bekostning, jeg tænkte det var ham, som nu tiltraadte Rejsen). Paa Øjeblikket er Ridderen forvandlet. Alle Artigheds Smilemusfler synke sammen. Kulde, Tørhed træder i alle Træk i den venlige Nedlædigheds Sted. Stikkende begge Hænders Tømmelfingre ind i Vestegabet under Armene, med halvt fravendt Ansigt, svarer den Riddersmand fjer, tør og stille: „Nej — jeg er Kaptein K.“ — og er i to lette Sætser ude af min Atmosfære. Jeg blev ham ikke kvit saa snart, thi han lugtede gyseligt af Pebermyntekager. Heraf kan nu læres, at man aldrig maa titulere en Ubekjendt; thi træffer man en lille Grad neden for, saa griner Samiel sin Helvedblatter

— thi man rammer da næsten altid Forsængeligheds-Centrummet, og ikke den ydmygste Erkjendelse kan siden læge Saaret. Denne Kaptajn saae fra den Stund ikke mere til den Side, jeg stod, og forstummede i Djebliffet; naar jeg gav den allermindste Skilling med i Laget. Jeg usalige Menneſte! — Længe kunde jeg næsten ikke trøſte mig over den grumme Skjæbnes Haardhed imod mig ved denne Lejlighed. Jeg tog min Cigar og min Kop The, satte mig i Forstovnen og saae kummerfuld hen over Havfladen. Morgenens Skjønhed havde tabt sin Skjønhed for mig. Skygrupperne vare ikke Engle mere. Wismars Jomfruer vare tre hvidkalkede Murstens-Taarne. Solens Guld og Skyens Rant var afflidt; for mig var det nu Solen ligesrem, som bedre kunde sees i det Lynde af Skyen end gjennem Midten, da samme igjennem samme ikke kunde sees det allermindste; Alt var mig nu saare simpelt hverdags. Der sad jeg alvorlig og skuede hen over Havets Flade. Da sagde vor flinke, rare Kaptajn: „Der har vi Lodserne.“

Lidt efter standsedes Maskinen. Vi holdt. Lodserne kom ombord, og nu gif det ind ad Travemünde. *Hør!* den Indsejling! — Tænk Dig! — den herlige Morgenstund, stille — mild! Den herlige holstenske og meklenborgske Kyst! — Udenfor Indsejlingen ligger der en dejlig stor Fregat, en Russer! Den havde et hertugeligt russisk Lig ombord. I alle Love og Master hang Noget i Guirlandeform, der saae ud som smudsige Matros-skjorter: det forestillede Sorg. Nu kom vi det dejlige Travemünde Bad forbi. Hvilket herligt Anlæg! *Smaa* Huse for Badegjæster, anlagte inde i Skoven, *det store*

Hus, Søbadene, Altsammen meget fortræffeligt. Opad i Traven stod Stænger med Tønder paa, som Kaptajnen bildte L. ind vare Mærker for en Mængde Penge, som vare forliste der med et Skib. Opsejlingen ad Traven er saa dejlig, at jeg ikke kan sige Dig, hvilken glad Sindsstemning jeg var i under den. Paa begge Sider af Floden rullede Hjulene os forbi Plantager, nydelige Landsbyer, Byen Travemünde selv, som er ret venlig og net. Vi kom forbi en lille Landsby, Godmund, som fører et eget Slags Selvregjering. De have aldrig nogensinde det Allermindste med Proces at gjøre. Alt jebnes mellem dem selv. Afgifter til Staten samles Alt under een Sum sammen; dertil skyde Alle til efter bedste Evne, og den Fatige gaaer fri. De se aldrig Dyrigheds personer hos dem. Forbrydelse kjende de ikke. Skulde nogen af Byens Indvaanere gjøre sig skyldig i Noget, der kvalificerede sig til Forbryder-Straf, saa er han, fra det Djeblik af, udslettet af Byens Samfund, ansees som død. Vi kom forbi det Sted, hvor Lübederne havde haft deres Flaade liggende, da de vovede at føre Krig med Danmark; og det Hus, hvor de lübedske Borgemeistre samlede sig for at raadslaa om Krigen, staaer der endnu. Indsejlingen var himmelsk, det er nu vist! At Traven er fiskerig, kunde jeg gjerne paa-staa her ligesvem, thi foran en Landsby, vi sejlede forbi, hang en betydelig Mængde Garn, over 50 lige ned mod Floden. Men da jeg ikke kan paa-staa, at have seet Fiske, saa slutter jeg, at der er Fisk, af den Mængde Garn, som jeg nemlig antager tilhørte Fiskere, Folk, som fiske, ikke for Løjer, men leve deraf, leve af at fange Fisk med de Garn, som her i stor Mængde saas opstillede paa Flod-

bredden. Du mærker dog vel min Omstændelighed; følger Du med mig? er Du ved Haanden? Thi jeg skriver ikke disse lange Breve for Løjer; jo, vel nok for Løjer, men for at bibringe Dig med det Samme landøkonomiske og flere Kundskaber til at leve af i Fremtiden, samt for dog at vise, med hvilken Aandsnærværelse jeg rejser. Se, det kan man kalde Breve paa en Rejse til mit Hjem — eller hvad var det nu?

Klokken 10 Løverdags Formiddag vare vi ved Lübeckers-Broen. At over Millioner Menneffer stode paa denne Bro og saae vor Ankomst, det er overdrevet; men en Pige stod paa en Side af Broen og skuldede Tøj, det er bestemt. Amtmanden, L., en sygelig Lieutenant, som gik til Oldesloe, og jeg gik sammen i Land. Vi kom over en Del af Lübeck's fordum stærke Volde. Det saae fast ud som et nydeligt Have-Anlæg. Vi kom gennem Porten, gammel var den. Den saae ogsaa ud saa myndig og mørk som en gammel affediget Bramarbas af en Bagtmester, ret ligesom den vilde sige: „Hvad! — gaaer I igjennem her og tager ikke Hatten af? saa skal ogsaa Satan komme efter Jer! — O hör, Hr. Wullenweber, Hr. Borgemester Buchbinder! behag at komme ud lidt, det skal der drister sig til at marschere raff ind og saluterer ikke den Hvælving, under hvilken I have gaaet ind og ud saa mange Millioner Gange!“ — Men Borgemestrene høre ikke. De ere gangne til Hvile, og vi kunne roligt og ugenert træde ind i Rigsstaden. Allevegne samme sitre, solide Miner. — Selv det stakkels Hus der med sin revnede Carl, hvor alvorlig mørkt seer det ikke paa mig; det synes at sige til mig: „Glo ikke paa mig! — Hvad

er der at se paa mig nu?" Alle Husene se ud i det Hele, som om de vare gale i Hovederne over, at man nu begloer dem, ligesom en gammel, forhen dejlig Dame, der i sin Tid har gjort Opsigt, naar hun bliver rhyntet og gusten ærgrer sig over at blive seet paa som en Kuriositet. Vi fandt isvrigt, som Stik og Brug er, Byens antike Udseende interessant. Uhyre gothisk er det, det er vist, og det første Skue deraf morer. Nu kom vi omfribet ind i Bærtshuset „Fünf Thürme“. Der tog vi lidt Frokost og fik vasket os. — Jeg tog mig en Tur, blev vækket af N., som udenfor Døren bankede paa og forespurgte sig, om jeg sov. — Derpaa spiste jeg til Middag og gik saa for Stams Skyld med N.s Familie til et Par Kirker, hvor han vilde bese Malerier og Mærkværdigheder. Jeg fandt intet Kært ved det Hele, undtagen de 12 Apostles Marsch. Naar Klokken slaaer — der er nemlig et Uhr inde i Kirken — komme Apostlene ud af en Dør, marschere i Gaasegang forbi vor Herre Jesus, vende sig mod ham og gjøre Reverens. Deres Maffekniks var dejligt! Jeg var isvrigt inderlig kjed af den Driven om. I Besynderlighed blev det mig byrdesuldt, da jeg, paa Grund af at jeg dels ved Bordet, dels under Spadsferingen havde drevet lidt lystig Snak, tilsidst mærkede, at jeg havde sat Lattermufflerne saaledes i Bevægelse paa de gamle Herrer og den sfrantne Lieutenant, at jeg ikke behøvede mere end blot at lukke Munden op, for Alle slogrede. Jeg begav mig derfor bort, da den mandlige Del af Selskabet siden drev ned i den mig som saa imponerende beskrevne Kathskeller, hvor jeg kun saae Skummelhed, lugtede Duggenhed, følte dygtig Kulde og

ikke blev en eneste virkelig interessant Gjenstand vaer. Men da de Andre kom hjem, saa erfarede jeg, at jeg hændelsesvis havde handlet meget viseligen. De havde druffet gammel Rhinsvoin og maattet betale 5 Rd. 2 ½ derfor. Ha! ha! ha!

Jeg veed nu for Resten intet mere Nytt eller Mærkeligt at fortælle om Lübeck. Jeg kunde ikke faae at vide, hvor den Port var, Franskmændene stormede 1806. Det ærgrede Lübecerne, at jeg spurgte derom. — Jeg sov Løverdags Nat temmelig slet, fordi det tordnede. Jeg havde nemlig begaaet en taabelig Dumhed: alle mine Penge havde jeg givet til Bærten i Huset om Aftenen, for at faae dem verlet i Louisdorer. Først i Sengen tænkte jeg efter denne dumme Streg. Om nu Manden døer i Nat? Tordenen kan jo slaa ham ihjel! — saa sidder Du net i det! — Aldrig har jeg været saa angst i Torden som den Nat. Om Morgen kom den brave unge Mand med mine Guldpenge; Alt var i Orden.

Kl. 6 satte L. og jeg os i en Chaise for at gaa til Schwerin. Her besaa vi paa en Spadseretour Slots-haven, temmelig gammel i Stil, men net. — Paa Schweriner Slot har Wallenstein boet. Kjender Du ham? — Nej. Det var den i Bibelen meget omtalte Holofernes! At sige i Bibelen kaldtes han Holofernes, i 30-Aars Krigen Wallenstein og var her en Tydsker, som havde 50 Pager i sin Tjeneste og var i sin Tid en mægtig Herre; men saa tænkte Kejseren: Nej, det bliver for galt! Den Karl seer mig over Skuldrene. Og saa — som sagt, saa gjort. En Morgen ligger samme Wallenstein i sin Seng og tænker paa ingen Ting, da kommer Posten

fra Wien med en Bærel fra Kejseren paa Wallensteins Hoved, at betale à vista. Der var Intet at indvende. Budet ventede, skulde have det med strax. Wallenstein maatte skjære det af og give ham det. Fra det Øjeblik af faldt han i Tungsiindighed og hævede sin hele store Hofstat, gav Bagerne Afsted og begav sig bort. Ingen vidste længere, hvor han var; omsider fandt man ham i et lidet firkantet Bræddehus, hvor han ensom tilbragte sin Tid med at opklække Orme. En Mand ved Navn Schiller har søgt at gjengive ham til Livet og Menne- skene, men det er kun til Dels lykkedes. Overalt, naar Hovedet først er borte af et Menneske, lad saa kun det Andet have Helligasten! Som sagt, Wallenstein har — at sige før Kejseren sendte Bud efter hans Hovedtøj — bygget en Fløj af Schweriner Slot, har altsaa gaaet her højt egenbenig og maasse her staaet og spekuleret paa, hvad han skulde gjøre for at faae Haas paa Kong Gustav Adolf, hans Modstander.

Da vi havde drevet om en lang Stund med vor Bejviser, ladet os fortælle af ham om de uendelig mange Fisk, den store Sø indeholdt, om at Mecklenburg havde fire Millioner Indbyggere, at der var svær Jagt i Landet, besonders Ræve og vilde Gæs — at der isvrigt ikke var giftigt Ungeziefer eller Sligt i Landet, at Byen var meget stor og folkerig, at han stod sig i Folkemængdens Dine som en anseet Mand formedelst sine Bærel-Duelig- heber, at der var kun eet eneste Fyrretræ i Landet nu til- overs, og at det havde Tordenen slaaet ned i for tre Aar siden og ganske opbrændt, at Pigerne i Schwerin alle vare stemt thtbenede, paa en nær, som var en Berlinerinde og

rejst for en Uges Tid siden, at der var dejlige Geste, tappert Militair, smukke Vogne, meget Høavl og fint Flæsk, at Borgerne vare meget øvede i Taalmodighed ved Hoffets Artighed mod deres Kvinder, at Bandet var ferst næsten overalt i hele Staten, undtagen udenfor samme, nemlig ved Dobberan, at han nu førte os ind af et andet Hul paa Byen end det, vi kom ud af o. s. v., kom vi da hjem, erfarede, at vor Cicerone var en meget duelig Marqueur, sov til Kl. 4 og rejste af i en ny Chaise til Grabau. Fra Grabau fik vi, for de øvrige 23 Mil til Berlin, een Kudst.

Paa denne Tour, nemlig da vi efter en fem Miles Kjørsel havde naaet en lille By, Perleberg, og om Aftenen Kl. 8 førte derfra, oplevede vi, formedelst Kudstfens Dumbhed eller private Forbindelse med Bedkommende, et rædsomt Modstykke af Nat til den nylig beskrevne Morgen paa Søen. Alljaa, Mandag Aften Kl. 8 $\frac{1}{2}$ førte vi ud af Byen Perleberg. Jeg mente, at det vilde været bedre at blive Natten over i Byen, da Himlen saae saa mørk ud og enkelte Regndraaber, svære, halv lunkne, tydede paa Uvejr. Men Kudsten mente, de halvanden Mil vare værd at tage med i Aften; saa skulde vi overnatte hos en Mand i en Kro, han holdt meget af, og kjøre tidlig videre, det var meget bedre. Jeg tav.

En god halv Time efter var det næsten mørkt. Regnen pidskede ned. Vi lukkede Chaisen, saa gif det endda an. Men nu begyndte det at smaalhyne, først lige for os, en brummende Drønen længe efter gjorde, at vi ikke ændjede det. Lidt efter lhynde det paa een Gang fra tre Kanter. Drønet kom tættere paa Glimtene, ingen halv

Time saa var det mørkt og et ordenlig reelt Tordenvejr, med Lynild fra alle mulige Kanter. Men det skulde blive bedre. En lille Dreng mødte vi; han gik med sammenfoldede Hænder og græd; han havde langt hjem, sagde han. Regnen blev nu stærkere. Uvejret stod os næsten lige over Hovederne, men endnu kun næsten. Rudsken var lystig: naar der kom et Skrald, saa sagde han paa sit mecklenburgske Plattysk: „Ja ja! Herre Gud! vi høre Dig nok! vi veed nok, Du er der! lad kun det Spektakel fare!“

v. s. v. Men nu kom der et Lyn, som lystte Himmelen og Jord op som en Middag! — Saa flovnede Mecklenburgeren: „Almächtiger Gott!“ sagde han stille og sukende, drejede Hestene hen under to store Træer og holdt.

Det var saa mørkt, at man ikke kunde se for sig, uden naar Lynstraalerne lystte. Nu fulgte paa hver Straale et umiddelbart Skrald, saa frygteligt, saa 10,000 Kanoner kunde være knaldede af i stor Stilhed, uden at man vilde kunne have hørt dem. Det var saa frygteligt, saa man kunde have bildt sig ind, at vor Herre sprængte Kloben i Luften med fint poleret Jagtfrugt. Blæst, ja Storm havde rejst sig. Regnen — Regn kan man ikke kalde det — Bænde fra Himmel=Egnene styrtede sig ned, opfangedes af Stormen for at smides lige direkte ind i Djænnene paa vore Heste og os selv. Men Hestene taalte kun den Salut een Gang.

De rejste sig pilrette i Vejret, men sank som ituflagne strax ned i Røerne over Lynglimtene, som under de uhyre Skrald i samme Djæblig flammede om Ørerne paa dem og os. Nu maatte Mecklenburgeren vende om og vilde nu med stor Villighed have kjørt tilbage, om vi vilde have tilladt det, men da derved kun var lidt at vinde, siden

fremad ikke var værre end tilbage — thi Regnen og Uvejret var overalt udbredt — saa holdt vi med Kyggen mod Binden. Jeg lukkede mine Øjne. Lynilden gjorde saa ondt i dem. L. var stille. Rudstien stod i Vand næsten til Knæerne, saa gyselig regnede det, og holdt Hestene, som, i hvor gamle de vare og saa udafede, saa de kun vare ved idelige Smeld og Smæf at sætte i Gang, nu ved det højtidelige Naturoptrin vare saa exalterede hvert Øjeblik, som deres Bagbens Længde vilde tillade det. Naar Lynilden spillede, saa sank de ned, og naar Skraldene bragede, saa fore de i Vejret, som om Kuller og Spedalskhed sad dem i Hovederne. Koldt var det. Jeg var ærgerlig over Rudstens Ufælsagtighed, som for sit Rnejpe-Bekjendtskabs Skyld havde sat os i denne Glendighed. Her holdt vi midt i en Sø, omgiven af store hule Træer. Fra alle mulige Kanter flammede Ilden ned paa os og over os. Skrald i Skrald — Himlen snøs ret. — Hvad den nu er bleven saa vred over! — Stormen hylede ikke — den syntes vel ikke, at den kunde være bekjendt at komme med Hyl, naar de andre Elementer saaledes brillerede — den brølede — ja, den brølhylhvinede — den hvinhylbrølede! o Sproget er jammerligt indrettet for saadant et Vejr! Under denne frygtelige Naturoprørthed, som først oprørte mig, men siden stemte mig til Eftertanke, indsaa jeg, at det var Tid at tænke paa Efterlægten.

Ligejom Søressende gjøre Testament i en Flaske, overladende samme i Vølgerens Bold, saa besluttede jeg at tilkjendegive min sidste Villie ved at skrive den op med Blyant paa Blade af min Notitsbog, give dem i Bindenes

Bold og lade dem og Tilfældet sørge for deres Ihænde-
 kommen til Bedkommende. — Jeg gjorde mange meget
 fornuftige Dispositioner, at sige i saadan en Stynding, i
 saadant et Bejr, siddende her i en Chaise, som Binden
 hvert Djeblif lettede i, ligesom sigende: skal jeg? skal jeg
 smide Dig saa højt i Bejret, at Du skal høre Profeterne
 profitere? Jeg fortalte nu først, at jeg var ihjelslagen af
 Synild Matten mellem den 11. og 12. Juni 1826. Mit
 Navn var ***, jeg var født i Slagelse paa Sjælland,
 var lutherst af Religion, thnd af Figur, men lykkelig
 Ægtemand og Fader til sex Børn; at jeg var Skuespiller,
 men ikke desto mindre ønskede mine smaa thnde Ben be-
 gravede i kristen Jord, da jeg paa ingen Maade godvilligen
 tillod, at Hunde og Svin, og nu aldeles ikke mecklen-
 burgske, skulde gnave den Smule Kjød i sig, som befandt sig
 paa samme. De Penge, som fandtes i min Kuffert,
 skulde ufortøvet afleveres i Adelgade 272 i Stuen, tillige
 med et smukt Bers, som Du og Børnene skulde hynge
 over mig i Tordenvej. Min fine blaa Kjole skulde Her-
 tugen af Mecklenburg have for min Begravelses-Jord.
 Mine uldne Strømper i Kufferten skulde, uden at tages
 fra hinanden, opbrændes paa Marken under en douce
 Musik, da jeg ikke skjottede om, at Mecklenburgerne skulde
 have mine Lægges Bestaffenhed at raillere over, til hvilken
 de let kunde slutte sig ved Synet af Strømperne. I
 mine Børers Lommer fandtes 5 Markstykker i Kobber,
 dem skulde de have i Drikkepenge, som uopholdeligen bare
 mig, paa en anstændig Maade, til nærmeste Landsby
 Min ene Frakke skulde gøres i Penge, derfor skulde der
 bygges et Marmor-Gravmæle paa Stedet, hvor jeg sæl-

dedes, det skulde have latinisk Inscription. Min nye Kasket
 skulde deles i tre Parter og hver Part ophænges i Hoved-
 kirkerne, Nr. 1 i Wien, Nr. 2 i Berlin og Nr. 3 i Dres-
 den, for at dog Noget af mig kunde naa Bestemmelsen.
 Min Gravskrift begyndte jeg netop saaledes: Fulminaria
 coactus necessitate, da L. her udstødte et rædsomt Skrig,
 og Hestene fore saa højt i Vejret, at jeg ikke kunde tro
 Andet, end at de i dette Elementair-Oprør vare bleve
 forvandlede til Hippogryfer. Rudsken skreg højt: „Almäch-
 tiger Gott!“ og jeg rejste nu Panden i Vejret, tænkende:
 der kommer vel din Døds-Pil — men det stod ikke endnu
 i den store Bog — dette var derimod Uvejrets Central-
 punkt. Nu bleve Skraldene efterhaanden mere adskilte fra
 Lynene. Vi vendte og kjørte ad Natteherberget til. Hvilken
 Vej! een Sø var Alt! Broerne var det Livsfare at kjøre
 over, Brædderne laa løse, et rent Underværk at Hestene ikke
 brækkede Benene ved at gaa over dem. Bognen gik mangen
 Gang i Vand lige til Arterne. Langsomt gik det og kjæ-
 deligt, og Uvejret hørte langt fra ikke op. Regnen især
 blev endnu stærkere. Al den Regn, jeg hidtil har kjendt,
 er mod denne at ligne, hvad et Barn er mod Rundetaarn.
 Endelig kom vi da Kl. 12 for et Hus. Det var omsider
 den længjelsfuldt forventede Kro. Alt var i Søvn. Et
 elendigt Hul, da vi endelig kom ind i Stuen. Et kvalmt
 stinkende Bærelse modtog de saa højlige til Hvile og Bes-
 derkvægelse trængende Eventyrere. — Hu! — tre Senge
 stod der med smudsige Lagener paa. Smuds i alle Kroge!
 Alt! Du store Naturens Herre! Nu havde Du skyllet hele
 30 til 40 Mile af Jorden saa skræffelig over, intet Træ
 var blevet tørt, intet Blad, intet Straa paa Marken, ingen

Fjer paa nogen Fugl under Himlen var der til, som ikke var lige saa vaad som den fornemste Fisk udi Havet og lige saa rent skyllet — og dette Bærelse stod endnu tørt her — stinkende og æfelt! — I Kjole, Buxer, Vest, hele Mundering, paa Støvler nær, lagde jeg mig, gysende for den Kniv, som maaske udi denne Nat skulde i Søvnne paaføre mig den dødelige Afgang, jeg nys befrygtede af Tordenen. Men — vi rejste os dog om Morgenens, om ikke styrkede, saa dog temmelig hele paa Lemmer, drak snabset, halvblunken Mælk, gav meget for den, rejste af og glædede os inderlig over at slippe med 2 R og 8 S danst, hvor vi havde ventet at maatte lade vort Liv. NB. Det er sandt, jeg slap ikke: mit fjerde Silketørklæde hængte jeg saa net til Tørre i Gaarden. — Der hænger det endnu? — Jo — nej, om Bærtindens graabrune Hals hænger det vel i denne Stund, en glimrende Belønning for hendes Renlighed. — Nu er der ikke mere Mærkværdigt ved min hele øvrige Rejse hertil. Jeg kom rigtignof igjennem en Skov med Røvere i, men de ere hængte og senere nedgravede i Jorden. Paa Bejen i samme Skov løb jeg efter en stor dejlig Firben, som ikke kunde finde sit Hul. I en By, som hedder Fehrbellin, laa vi Natten mellem Tirsdag og Onsdag. Alt ikke værdt at tænke videre paa. — Paa Grændsestedet, hvor Preussen begynder, kom jeg i Snak med en preussisk Kriger fra Waterloo, Leipzig etc. Han morede mig. Bejen til Berlin bar helt igjennem Spor af, at Uvejret havde strakt sig overordenlig langt. Den er sandig, men vi slap saaledes for Støv. Kun en Mil udenfor Staden paa een Side er en fast slagen Vej. — Herre Gemini! Hvilken usjel Omegn her om Hoved-

staden imod Kjøbenhavn! — Kl. 4 førte vi ind i Berlin om Onsdag Eftermiddag. — Berlin! det kalder jeg en Residens! — Nu derom i næste Brev.

Andet Brev.

Til Ludvig * og Ludvig **.

Berlin den 23. Juni 1826.

Gode Ludvig!

Bed at benævne Dig, hvem jeg her tilskriver nærværende Epistel, Ludvig, har jeg den store Fordel endnu, at jeg har frie Hænder — jeg kan nemlig mene Ludvig * eller Ludvig **, ligesom jeg vil. Det er mig umuligt at beskrive Jer, hvor denne Ide fornøjer mig. Det er nu atter en Frugt af min Udenlandsrejse! Nye Ideer vækkes op af Sjælens Indsø. Universalsolen har nu kunnet komme til at bestråle den overalt, den er kommen i Sjæring og Bevægelse. Som Døgnsfluer Mil-Tril-Kvadri-lionsvis myldre ud af en længe stillestaaende Pøl, naar Baarsolens Skaberaande kysker den, saaledes — altsaa ikke det allermindste anderledes — gaaer det med Sjælekræfterne, naar et livligere Liv en Gang puster ind imellem dem, naar den højere Organismus, dædalisk vakt, svinger sit aandelige Maskineri kraftigere og sikrere.

Du vil med en temmelig Grad af Sandsynlighed kunne anse det for afgjort af Overskriften, at jeg er i

Berlin, Du vil af min Kones Breve, hvem jeg udtrykkeligen havde gjort det til en Samvittighedsfag at lade Dig højt oplæse disse Mesterstykker af Rejsebeskriverstil, erfare, hvad vidværdigt der er passeret med mig paa min vidtløftige Rejse hertil, betragtet land- og søværts, altsaa maa jeg nu kun beslutte mig paa at give Dig et Begreb om: Berlin im Sommer 1826 in artistischen und mehreren Rücksichten. Du seer da vel nok, min gode Ven, at her ingenlunde bliver Tale om Brøvl, fantastisk Passiar ud af en Pølseende og ind af et Naalesøje; venter Du det, saa læg Brevet fra Dig, for Dig er det ikke skrevet. Solid taler her — en Enthouusiast, men en dyb Granster — som Enthouusiast! Her bliver ved Gud ikke spildt meget godt sort Blæk, firgroschens Papir og zweigroschens Penneslid paa Grinebider=Sludder, som siden koster 8 Groschen Rourant for at faae flængt til Hamburg alene, ikke at regne hvad Du kommer til at betale, naar Roth=Räppchen bringer Dig det i Hænde. Nej, seer Du, jeg er altfor klog til, at jeg ikke skulde lægge mig efter Soliditet — om jeg saa ingen anden Grund havde der til end min Uengstelighed for høje Bedkommendes Paa-pasjelighed; men en anden, langt inderligere liggende, din og Mennesselighedens Ugtelse langt værdigere Grund byder mig at forsage Brøvedjævelen, alt hans Uvæsen, alle hans Gjerninger. Jeg mener det aandelige Princip, det Princip hos mig, som jeg allerførst af alt mit Rejsetøj pakkede dybt ned i min Sjæls Kuffert, hvor det ligger tørt og godt, hvorfra det, hver Gang jeg aabner den, udbreder sig som en oplivende, kvægende Duff over mit Væsens Sjæren og Læden.

Kjørt i Sand fra Lübeck lige til Berlin, paa en Mil nær, maatte denne sidste Mil-Chaussee naturligvis gjøre et behageligt Indtryk paa mig og vække den villigste Modtagelighed for Berlins nærmeste Omgivelses Skjønheder. Jeg var ogsaa virkelig vakt og lød med mit venstre Dje vendt til højre, det højre til venstre for ret at opfange Alt i Forbigarten, men paa de Sandgrave nær, som omgave Chausseen paa begge Sider, nogle gamle Træer, der syntes at ville bilde mig ind, at de vare Bøge, prægtige Veteraner, Ruiner af en pragtfuld Skov, Løgn og Sludder — intet Andet end det senest henvisnede af en stakkels Plantage, som den gamle Kurfyrste — der, som man seer Prøver paa overalt, absolut vilde bilde Efterverdenen ind, at Paradiset havde ligget i det Brandenburgske — havde anlagt, men som i hans levende Liv allerede drillede ham paa det Nærværende ved at gaa sin Vej Træ for Træ, saa længe indtil han omsider efter 11 forskjellige Forsøg opgav det Hele; en Kjædelslifter-Familie, der baltrede sig i Grøften; 13 Huse, adsplittede hist og her langs med Vejen, forestillende Landhuse og Filial-Trakteursteder — saae jeg Intet, der var en Kongestads Omgivelser endog saa blot anstændigt, førend jeg kom til Byens Port, Drienburger-Thor kaldet. Dette er nu ellers ikke den brillante Indførselskant, men mig, kommende lige fra en Sandørk, maatte den dog nødvendig frappere. Nu — jeg var da omsider i Berlin og fik strax Lejlighed til at se mig lidt omkring; vi kjørte til 7 forskjellige Herberger; forgjæves, Alt var optaget. Jeg saae et Lejebæt, foer strax ud af Bognen og afforderede — og en Time efter vare vi her hjemme. Jeg frygter for at kjede Dig ved

at fortælle med Omstændelighed, hvor godt det gjorde min sandbesudlede Krop at faae den vasket, faae en ren, hvid, kølende Skjorte paa, blive barberet, redt, thi se, min gode Ludvig — Formaalet for min Stræben er Soliditet, Nøjagtighed, Udførlighed. Se dog paa dette Brev — hvad siger Du? Alene Synet deraf udenpaa! — Læg det f. Ex. paa Kongens Nytorv med Seglet opad, sig saa: det er fra ***, og Verden, at sige Fortiden, den Slægt, som kjendte mig fordem, vil sige: det er ikke muligt. Altsaa Soliditet! — men der er Maade med Alting! Nu — jeg forbigaaer da alt Uvæsenligt. I Forbigaaende sagt, jeg logerer i Kronenstræde Nr. 54 paa anden Sal hos en Tapetzier, som hedder Werner, en Mand af Middelhøjde, kan omtrent være 44 Aar. Han har været Soldat i den engelske Legion, er en meget godmodig Mand, gaaer med langt Stjæg, bare Ben i Tøfler om Søndagene, da han har den Maade at banke Børnene med samme. Konen er lavbenet, lidt tyknavet og siger iuten Morjen indtil henimod To, da siger hun Intet, thi saa sover hun.

Jeg er ellers i Beraad med mig selv, efter hvilken Methode jeg nu skal udbrede mig for Dig angaaende mit Ophold her i Staden med Hensyn til det Vidværdige, her forefindes, om jeg skal indrette mig paa Afdelinger eller i broget Raad lade Alt sride forbi dine Blikke, efterhaanden som jeg selv har seet, hørt, nydt. Ja, det vil jeg.

Efter at jeg altsaa var klædt paa, foer jeg øjeblikkelig hen i Skuespilhuset. Da der var begyndt, vidste nu jeg meget bestemt, som berejst Mand, at vi ikke kom til at betale den fulde Pris. Ved Kassen tiltaler han altsaa en

anseelig Mand med tre Ringe paa Fingrene, en Diamants
 Brystnaal, Pudder i Haaret, med et Ansigt, hvori hele
 Preussens Glorie, Belle Alliance og mere var afbildet i
 kort Begreb, saaledes: „Der volle Preis wird doch ja
 nicht bezahlt?“ — „Was b'liebt?“ — „Ich sage, der
 volle Preis wird ja wohl nicht bezahlt?“ — „So! —
 sagen Sie das nicht, ich bitt' Sie.“ — „Aber es hat ja
 schon angefangen!“ — „Ja, wir dachten wahrhaftig, Sie
 würden nicht kommen, so haben wir uns daran gewagt!
 Der Preis ist übrigens voll! B'lieben Sie Parquett,
 Gallerie oder — vielleicht — ein Bischen Spazierengehen,
 weil es schon angefangen hat? — Ha! ha! ha!“ — —
 Jeg lod, som den Ting ikke kom mig ved, tog mine tolv
 Groschen frem og fik min Billet. „Kjøbmanden i Be-
 nedig“. Devrient stod just paa Scenen som Shylock.
 Men, tænkte jeg, det er Fanden ikke Devrient! — det er
 jo daarligt! — Hvad er det for Pauser — Mumlen,
 Hviſten, Haandgebærder? Jeg tilstaaer, Devrient beha-
 gede mig ikke i nogen stor Grad. Men Kjære! Stykket!
 Hvilket Stykke! og det gives ikke hos os!! — Jeg saae
 Gern jun. Det var en Komiker! — Du havde nu be-
 stemt leet højt strax. Jeg var saa gyselig træt, min Latter
 kom først siden og især Morgenen efter. Han spillede
 Tødens Tjener Lancelot! — Den reneſte Natur, man
 nogensinde kan tænke sig! Det var en komisk Rolle. Jov-
 rigt var der just ikke meget Mærkværdigt ved Forestillingen.
 Vi kunde saamænd give det Stykke lige saa godt. Men
 Sceneriet — Dekorationer! Jo strax her fik jeg Dine
 at se med. Hvilken Theatermaler her maa være! tænkte
 jeg ved mig selv. En Situation bare: Broen ved Ni-

alto! Skibene laa ikke stille, de sejlede omkring paa Rhe-
den, forekom det En. Og saa Bærelser! — Dog, det
skulde vise sig langt anderledes for mig! — Stuespilleren
Fr. Stümer satte mig i et behageligt Forhold til en Rũth-
ling Weiß, et Directeur-Faktotum. Esperstedt, Komponisten
Blume! af, jeg glemmer jo næsten den Bedste: Theater-
maler Gropius!

Med alle disse omgaaes jeg paa det Venligste. De
vise mig Alt, hvad Byen ejer af Herligheder og Kunst —
og Du maa tro mig, det er en uhyre Mængde. Hvad
Berlin er for en By i arkitektonisk Henseende, et Athen,
en Skole for alle Kunstens Dyrkere! — Hør Du, det er
overordenligt. Du kan nok altsaa forestille Dig, hvor et
Menneske gloer, naar han kommer lige fra Frue Skorsten
og for Exempel seer Gensd'armes-Pladsen her med de to
dejlige Kuppel-Kirker og lige imellem dem — o, det gud-
dømmelige Stuespilhus! — Det kalder jeg et Theater;
og nu Indretningen, det Indvendige, Højden! — Alle
Dekorationer gaa op i Vejret! — en Plads for Scenen!
Paa Malersalen var jeg ogsaa hos den prægtige Gropius
— en dejlig Dreng, jovial, munter, godmodig og glad
ved sin herlige Kunst. Jeg har seet der nogle Bagtæpper
med Løfter, som synes at dække hele Overdelen af en Sal,
saa man staaer og gloer derpaa og spekulerer: hvordan er
det nu med den Stue, den har jo helt Loft! indtil man
da omsider betænkter sig, det er Bagtæppet — saaledes
malet, at Pokker selv ikke troer Andet, end at det gaaer
ud over hele Stuen! — I dette Stuespilhus befinder sig
ogsaa en Koncert-Sal med tilhørende Forsale! — Jeg

stod som henrykket ved at se den! Det er lige saa meget et Kunstmuseum som en Sal!

Madam Neumann saae jeg da! — Hvilket Kjæledæggebarn fra Naturens Haand har ikke her Modesmag, kvindelig Glimreshge, Behagelyst, Publikums Raseri forfuset! Her er Alt: Skjønhed, livfulde Dine, Rejsning, Skabning, Stemme for Romancen, Skuespiller-Talent! — Hun spillede undertiden, saa man paa een Gang gjerne kunde baade le og græde.

Jeg har seet Meget her, men i alt dette Meget endnu ikke truffet Devrient, som jeg har seet ham afbildet i Blade. Denne store Skuespiller — thi han har været stor, det kan man se og høre — lever nu i Erindringen hos sine Beundrere her. Det, der endnu er levende i ham selv, forbyder hans slette, hæse, utydelige Organ mig at blive ret klog paa.

Skuespil er overalt Stedbarn her for Operaen. Men den behandles her med sand kunstnerisk Sands og Omhu! Allsaa det er dog Noget. Det er Meget. Tre Operaer har jeg seet opførte, alle af Spontini: „Nurmarrhall“, „Bestalinn“, „Alcidor“. — Den fjerde, „Offerfesten“, som jeg ogsaa har seet, vil jeg kun for saa vidt berøre, som jeg deri har hørt Wild, Tenoristen ($\kappa\alpha\tau'$ $\epsilon\zeta\omicron\chi\eta\nu$) og Mad. Seidler, Sangerinden, Skuespillerinden, Fruentimmeret, Mennesket, Skabningen. O Herre Gemini! — Af de ovennævnte Operaer maa jeg løseligen berøre „Nurmarrhall“, for at faae Tid til at snakke en Smule om „Alcidor“, og lidt ordenlig om „Bestalinn.“ — Seer Du, kjære Ludvig, disse Sager, som de her fremstilles! Det kalder jeg at give Operaer.

„Murmarrhall“ var den første, jeg saae. Musikken trættede mig; uvant til Personerne kunde jeg ikke blive flog paa nogen Ting i Sammenhæng. Hvad Handlingen var, veed jeg tilforladelig ikke mere af end de Børn, som ubi denne Stund komme til Berden. En Mad. Schulze slog mig saaledes paa Torsten med en uhyre Arie, som varede saadan en 30 Minuter — kom det mig for — hvori hun brød en Slump saadanne Triller og saadan en Kvalster af Kullader af sig, at jeg tænkte: nu ligger hun der! hun staaer det ikke ud! Men hun stod det ud. Hun har en uhyre stor Næse, som naar hun kom ret i Fart med Kulladerne, rystede paa hende som min lange Dirrefinger, naar jeg slaaer Triller, og saa løb den lidt rødlig an med det Samme. Du forbarmende Skaber! tænkte jeg ved mig selv, da Arien var ude og Huset rystede af Bifalds-Ntringer. — Men uagtet nu dette Hovedpersonens Parti forekom mig saa skjærende, Sangeren Bader aldeles ikke vilde smage mig heller, saa gav to Gjenstande mig Fyldestgjørelse, nemlig Orkestret, som jeg her hørte i dets hele Magnificence, og den velsignede Grosspussjes Dekorationer — jo een Ting til: Optogene og alt hvad Sceneriet betræffer. Spontini førte an; han fører nu an som en Starnager, der med en lam Arm sidder og banker et Par halvt ihjelslæbte Heste. Men Orkestret var Boffer ikke at sammenligne med de sidste. Det viste, at det kunde finde Bejen, om der saa aldrig havde siddet nogen og ageret Kudst. 90 Personer stærkt, vant til en Sammengriben, som aldrig savnedes, lod det mig ganske glemme Anføreren. Men dog kunde jeg ikke bare mig for at tænke: O! hille en Ulykke, Ser skulde Schall være i

Spidsen for! — Hør, kjære Ludvig, vort Orkester er dog ellers et stolt Orkester! Bistnok er jo dette stærkere, sommetider træder ogsaa dets større Kraft med stor Virkning frem, men det maa jeg nu sige rent ud, det er min Tro, at man maaske ikke træffer et Orkester af lige Størrelse, Mage til vort. (NB. under Schalls Anførsel). Det kan jeg gjerne være besøjet til at sige, naar jeg af alle underrettede Folk hører her, at Berliner-Orkestret excellerer mellem alle i hele Verden. Nu — det er ogsaa prægtigt, men anført af Schall! — Død og Plage! hvor saa Berlinerne vilde faae Djnene i Bejret; og Næserne! — Dog de staa saamænd svært nok opad! — Ouverturen til „Murrhall“ er prægtig, ildfuld og original, men saa kom der med eet en Rossini-Bremse om Dreene, og det gjorde saa ondt! — Hvad Decorationerne angaaer, vil jeg kun nævne een: Et Landskab. Dmtrent en fire Mils Bej borte faae man en svær Indsø, venlig belyst af Middags-solen. Omkring denne Sø pragtfulde indianske Landhuse, Templer, Gravmæler, Træer — seer Du, ingen Bøgetræer eller Bæretreer eller Nøddebuste faae man i dette indianske Landskab, ikke eet! — sært nok! men lutter saadanne Træer, som Djet maatte dvæle med Opmærksomhed ved, fordi det, om det endog ej vidste at give dem Navn, dog umulig kunde miskjende, at de hørte hjemme her. Den hele Natur var indiansk! Planter, Søværter, Dyr! Og saa — en D ude i Søen! — nu, derom snakkes vi vidtløftigere ved. — Jeg mærker paa mig selv Forsnagen af den Morstab, det skal være mig, naar jeg kommer hjem at snakke mig ud over Alt — Alt, hvad jeg her seer og nyder stum som en Fi! thi hvem har jeg her at snakke

med? — nej denne Pine, at se saadanne Sager og maatte kvæle sin Glædes Kaseri! Naa — jeg skal snakke! — Jeg skal holde mig skadesløs! Og ville I ikke høre paa mig — smile I nederdrægtig lumst ad min Enthousiasmus, saa veed jeg nok, hvad jeg gjør. NB. Paa Theatret skal Ingen faae et Ord af mig — Ingen! — men hjemme i 272 — o, hvad vil ikke Udelgade blive for en Gade! — Jeg seer det! Man vil strømme derved! Man vil bo der for Nemhedens Skyld — Huslejen vil stige i Prisen — Kunstner og Haandværker vil komme op igjen. En højere Grad af Liv vil bevæge sig, især henimod Prindsensgade, og — dog — hvorhen river mig mit profetiske Blik? — Seer Du — det er nu bare ved Tanken om den daarligste Oper, jeg saae her! — O! — men det er min nydelsestrige Tilstand i det Hele, der gjør mig saa fornøjet ved at tænke mig Utter-Nydelsen med Jer. Og nu Rejsen videre — Dresden — Wien! Nu Naturen! hvad vil den ikke smide af sig? — Ja, vist og sandt er det — havde jeg dog bare faaet En med mig. — Dog, maaste snakke jeg saa min glade Stemning bort strax og beholdt ikke Livlighed nok tilbage for Jer siden. — Den anden Oper, jeg saae, var „Westalinn“! Den indtog en høj Plads hos mig mellem mine Yndlings-Syngestykker. Handlingen smuk, ædel, fornuftig og Musiken fortryllende. Det er Spontinis bedste, sige ogsaa alle. Deri optraadte Wild som Gæst. Jeg fik ham da omfider at høre; det er den gehaltrigste Tenorist, jeg endnu har hørt: der er Kraft, Klokkeklarhed og Renhed, jeg kunde forstaa hvert et Ord i hans Recitativer.

Gode Aone! — at sige nu tiltale Læseren, Ludvig *

eller Ludvig **, hende — vendende sig specialiter til Forhøjningen ved Vinduet.

Synes Du det er Ret? — Du skulde nu probere, hvordan min Sindsstemning er. Kunde Du ikke da skrevet under Adresse til Stümer, om Du havde glemt min Anvisning: Poste restante? — Troer Du, jeg vil gaa mere her i Dyrehaven og tænke paa Dig? — eller drive om i det sachsiske Schweiz og se efter Huset Nr. 272 i Adalgaden højt oppe fra en Klippespids nu paa næste Søndag? og staa der med lang Hals og tænke paa Dig? — Nej ingeniunde! — ikke mere i denne Verden! — Du har gjort mig megen Sorg! — Du skal aldrig faae mig at se mere, troer jeg, hvis jeg ikke nu snart faaer Brev. Aldrig mere! Jeg har hver Morgen en Berliner-Slobrot og grønne Saffians Tøfler paa, ren hvid Skjorte og lugter af Esprit de Portugal, saa det er fælt, men Du faaer mig aldrig at se i denne min Herlighed. Jeg flyer ind ad Ungarn til, lejer mig paa nogen Tid ind hos en Eremitinde i en behagelig Skovegn, driver Jagt, Fiskeri og Fuglefangst, forbedrer hendes Lands indvortes Kultur og søger paa flere Maader at glemme, at der en Gang har været et Fruentimmer Nr. 272, som fik mig narret til at rejse ud, langt ind i Tydskland, for at hun imidlertid hjemme kunde slaa mig af Tanterne med stor Ligegyldighed. Nu, saa stræb da at berolige mit Sind! Tænk paa, naar jeg i Slutningen af August en Morgenstund kommer Dig i Møde med Slobrot og grønne Tøfler, tænk paa denne store Time, hvorledes dit Regeme vil dirre, hvorledes Du vil trippe og slagre med Bingerne som en ung kjælen Due, skrige, gispe og sige: „O Du Herrens Belsignede! est Du

— Du der i Slobroken — est Du min Ceder fra Libanon, min Rose fra Zions Dale, min Myrrha fra Assalon?
 — saa kom, se — se hvor jeg aabner mine Armes vide Porte for at tage imod Dig." Ja, det vil Du sige, og Du vil synke om, vanmægtig som en Bogfinke — og forgaa i overvættens Fortryllelse og Berufelse! — Nu, skynd Dig og skriv, ellers forbliver jeg i Ungarn, og Du skal aldrig se mig mere undtagen om Natten, saa skal jeg per duplicationem animalems omsvæve dit Leje og forstrække Dig, idet jeg paatager mig Mus- og Rotteskikkelse. Nu — saa skriv da! — — —

Den 28. Kl. $\frac{3}{4}$ til 6 om Morgenens.

Gode Ludvig!

Jeg kommer til at lukke Brevet, som nu er yderst fortræffelig forseglet, op igjen.

Siden Skæbnen saa vilde det, saaledes har villet det, nemlig at vor Vært ingen Tid fik til at bringe mit Brev paa Huset, saa tænker jeg nu som saa: dette Brev vil jeg nu skrive paa, lige til jeg omtrent sætter mig paa Bognen, hvilket skeer enten i Overmorgen Aften — thi mit Rejseselskab mener, at det vilde være bedst at kjøre om Natten herfra — eller paa Løverdags Morgen, saa tidlig som Lærker tage Sko paa. Altsaa vil jeg fortsætte Skrivelsen. — Jeg har nu, ved at besinde mig siden igaar Middags, i hvilket Mellemrum et Bund dejlige Kirsebær og Operaen „Iphigenia in Tauris“ have bidraget deres til at stemme mig bedre, besluttet at udbrede mig over Resten af mit Ophold, saaledes som jeg har gjort det angaaende den første Halvdel.

Jeg slap ved Operaen „Bestalinn“. Som sagt, det er Spontinis bedste Musik, sige Alle. Jeg kan kun sige, det er den bedste af de af hans Bærker, jeg her har hørt. Saa ildfuld som den, ligesom hans andre Musiker, er, saa ædel er den helt igjennem, dejlig holdt i en Stil, som Sujettet fordrer. Her var Orkestret især værdt at høre. Men Wild! Det er en Tenorist! Ham har Naturen skjænket Malm, Klarhed, Skjønhed og Styrke, saa at han kan høres midt igjennem alle Instrumenternes Brusen; herligt lyder denne dejlige, mandige, rene og veltalende Stemme igjennem Alt, gjennem Korister, fægtende Soldater, Trommer og Piber, Torden og Lynild! — Det kalder jeg en Tenorstemme, og saa ren — Regndraaben, idet den fødes i Wetherens Skjød, er ikke renere. — Det var ikke ilde jagt! — hvad? — Nej, kjære Ludvig, den Karl, det er en Sanger! — Hvor jeg var glad ved at høre ham. Han var Vicinius. — Ovenmeldte Madam Schulzes fürchterlige Røst hylede sig ogsaa igjennem denne Oper. Her rystede hendes Næse dog ikke slet saa unheimlich, eller løb an — Komponisten har i denne Oper betænkt Sangeren sparsomt med Kullader. Denne Oper burde vi dog forlængst have haft; thi det kalder jeg en Oper! — Jeg beder Dig for Guds Skyld, Kjære, Bedste! se dog ikke, men se først! — Naar Du har seet Magen til Elegance, ren, ædel Stil i Dekorationer, og Magen til sand Kunst, saa — Bestas Tempel for Exempel! Na aa aa aa! sagde jeg, da Tæppet rullede op. Man saae Scenen anlagt i Tempels Midte, lige under en uhyre Kuppel, hvorfra den yndigste Belysning kom ned fra oven. Lige under Bøjet fra oven den evige Ilds Alter, omgivet

af Præstinder, en Kolonnade i ædel Stil omgivende det Hele. — Alt, jeg seer det endnu for mig! — Saa Dekorationen i sidste Akt: Julias tilberedte Grav udenfor Rom. Hør, kjære Ven! i dette Øjeblik staaer endnu dette klassiske Kunstværk af en Theater-Dekoration saa skuffende for mine Øjne, at jeg først nu huskede paa: det er et lige nedhængende Tæppe! — Murene om Rom, Staden i sin karakteristiske, maleriske Beliggenhed omkring paa Højene, Kapitoliet, Triumf-Støtterne, Mausoleerne, Templerne, Træer, Planter, Buske paa Mure og Huse. — O! man kunde ikke se sig mæt paa den Dekoration! Dagen efter maatte Gropius lade den gaa ned for mig; og det gjorde han — ikke det alene, men han sørgede for, at den blev saa godt belyst, som Tid og Omstændigheder vilde tillade. Denne Oper er det Bedste, jeg har nydt af Scenens Gaver her! Det er en Oper; naar saaledes Alt forener sig, alle Kunster arbejde sammen, arbejde med Lyne og Lyst, vejledes af virkelig Kunstneraand, saa kommer der noget stort ud. Optogene! — hvor ædle, værdige, grandieuse vare de ikke. Det Par hundrede Mennesker, som omgave Licinius's Triumftog, bevægede sig paa det snevre Rum — en Scene bliver dog aldrig et Forum — med en Frihed og Raskhed, som viste, at Sagen var tænkt ud i et virkeligt Instruktør-Hoved. Dansene, Kampene, Legene, Alt, hvor var det ikke gjennemtænkt nøje! — Korene fuldstændige, rige! fornemmeligen Fruentimmer-Korene dejlige. Men En stod foran, med en Arm som paa en Fuglestræmmer, en lang, spids opadløbende Pande, to Øren som et Par flade Desjert-Tallerkener og et Skjæg, som jeg rigtignok ikke kunde se, førend jeg gik op paa Theatret

og tog det i Djesyn. Hun slog med Naffen, da jeg begloede hende, og sagde indvendig paa Tydsk: „Was juden Sie nach?“ — Præstinderne vare alle kostumerede og, som det Hele, rigtigt: Alle med glatte Bander, Alle som sig burde, men hun, Julia, med det store Snudehorn, havde uhyre Krøller. Hu! skreg det inde i mig: Ja Du skulde Du krølles! — En Scene i Stykket selv ikke at forglemme: der hvor Julia, efter Sammenkomsten i Templet med Licinius, gribes i den Brøde, at have ladet Ilden gaa ud. Hendes Dom fældes af de forsamlede Præster og Præstinder, og ved Slutningen af det prægtige Kor, kastes det sorte Klæde pludselig over hende. Hun styrter til Jorden. Det er en yderst gribende Scene. Saa herligt, men derhos velgjørende i sit Indtryk, er Stedet, hvor Ilden fra Himlen i et stærkt Tordenkrald falder ned og antænder Flammen, som hun lod gaa ud! — Det er virkelig skjønt! Denne Opløsning af Knuden er saa poetisk dejlig — og virksom, betragtet som Theater-Koup. Nu intet Mere om denne min Yndlings-Oper, ellers bliver jeg ikke færdig.

„Alcidor“, Oper i tre Akter af Spontini. Gud ske Lov, at den i indvortes Gehalt, baade i Henseende til Musik og fornemmelig til Text, staaer langt under „Be-stalinn“! — Jeg siger: Gud ske Lov! Thi ellers maatte det vel saa have hændet sig, at jeg havde maattet drive to, tre Evin ud i Stoven ved den Lejlighed. Hvad Højde dette Værk for Resten staaer paa i Henseende til det Udvendige, behage I at slutte Jer til af denne besynderlige Omstændighed: Jeg havde forsonst at forspøge mig med Textbog, og — forstod jeg et eneste Ord i samme

respektive Oper, veed jeg mere af Gangen i Handlingen end denne nærværende Gaasfjer, hvormed jeg giver Jer Tilstaaelsen om min Ubidenhed, saa gid jeg maa blive skabt om til saa dum en Gase, at man ikke en Gang kan finde en Pennefjer paa samme til at vaase med, end sige skrive vittige og fornuftige Breve! Ikke et Bogstav, som sagt — og dog har jeg med fængslet Opmærksomhed kunnet se hele Operaen ud; hvorfor? fordi det var en Oper mest til at se paa! — Nej, nu har jeg dog en dejlig Indbildningskraft; jeg har seet Elysium; jeg har seet Afgrunds=Swælgene i Underverdenen, Borherre i Stads=Uniform, Fanden i Negligé, Engle=Grupper, Djævole=Bander, Havbund, Søgrund, Sky=Grupper og gjort Kameler, Leopard, Tigre, Ratte, smaa Piger, store tykke Fruer med Brillen paa af dem; kort, jeg har en Indbildningskraft, hvormed der kan udrettes en Del, men hvad jeg her saae af Forvandlinger, Dekorationer, Grupperinger, Engle= og Djævole=Optog, Rampe, Dandsje — nej! nej! nej! det er for galt! — Stykket aabnes med en uhyre Mængde vulkanske Bæsners Færdsel i en Afgrunds Swælg, der saae ud som en Grube dybt i Jorden, midt i et gedigent Fernleje. Og Ilden fra Vulkan=Bærstederne oplyste denne Grube! — Ertjen hang ned som Drue=Klaser i krystalliseret Skikkelse, ligesom glødende, dryppende ned! — Gange ind til Afgrundene! — Swælgene gaaende ligesom ned i Dybet! — Nu Dæmonernes Arbejden, Hamren i Taft med Orkestret, deres frygtelige Udjeende. — Det var rigtigt Kostume! bestemt! Thi se vulkanske Dæmoner ikke saaledes ud — og det skal først bevises — saa er det højest rimeligt, at de kan se saaledes ud. — Jeg skal

være en Kanaille, om jeg ikke fløj i Vejret, da de Sataner slog med Hamrene i Amboltene! De arbejdede, saa jeg svædte ved det! — Og — Koret hertil! — Spontini er en genial Karl! Det er han bestemt!

Saa kom der siden en Guldhæl til Syne. — Man kunde — her maa jeg bande! Jeg kan ikke bare mig! — Gid jeg maa — — — om jeg kunde holde ud at se paa den Dekoration, saa straaledede den i Guldglands. I Baggrunden Altertrappen, paa hvilken en stor Mængde Krigere laa dejligt grupperede! — Saa fremkom — at, Herre Gud! Tænk Jer ogsaa bare den Theater-Maler! er han ikke rent forbandet? Bover paa at fremstille Sylfibernes Rige. Paa Havets Bund fører han sine Tilskuere ned, og det saa naturligt, at man giver sig til at svømme for at komme op. Ligesom et Menneske, der paa Gammelholm faaer en, to eller tre Gamle, saaledes gav flere ethousiastiske Gemytter sig til at arbejde; — og det Menneske, denne Gropius, han veed at gjøre en saadan Søbund saa tillokkende, at man faaer Lust til at gaa til Bunds igjen, man ræddes ikke! — O hvilken Kunst, den Malerkunst, naar den er paa den Højde! Sivrer grupperede, ligesom deres Hoveder af, saa herligt! Bunden med sit hvide Sand, Muslingsfaller etc., Fiskene i Søen, de dejligste Aborrer, at sige Guldfisf — Allesammen lige til Al og Brasen, Alt af Guld, spillende omkring i Vandet! En Gjedde paa den Længde, saa naturlig og appetitlig! — Nej! dette Sylfibernes Hjem! O! Og altid denne forstandige, korrekte Sandhed i Alt, hvad der hører til, angaaer Sted og Tid! — Nu Sylfeketoret paa denne Søbund. — Tænk Dig, naar denne Scene kommer,

saa er Theatret i Førstningen omhullet med et blaaligt
 Flor. — Det er nu Fanden ikke Flor, det er midt i
 Søen, man seer ind i den. Fiske, Sødyrene — Alt i
 den venligste Karakter! — Saa Sylfedronningens Ynd-
 ling, Mad. Seidler, paa sin Trone! — (Sylfedronningens
 Yndling!! — Snak! jeg veed Pokker ikke, hvad hun var.
 — En Prindsesse, som Havnymferne tog i deres Be-
 skyttelse! — syngte gjorde hun som en Guds Engel!) —
 I tredie Akt. Gud hjælpe mig, om jeg veed, hvordan
 jeg skal begynde! ja, for I troer, jeg er allerede for længe
 siden halvskjantet. Jeg skriver min gode, sunde Menneſte-
 forstand rent bort. — Der forekommer i tredie Akt et
 Sted, hvor det er, veed jeg ikke nøje at angive, og det
 kan være Der det Samme — Sylfekongens Residens skal
 det nok forestille, eller maaste hans Landsted. Kort, en
 Mur af Staalſkjolde omgiver det. Sylfekongen siger til
 Helten i Stykket, som Bader spillede: Hør, Du raison-
 nerer ikke — hører Du! ikke et Mul, eller jeg fører Dig
 paa Djeblicket op i mit kongelige Residensslot, som ligger
 paa Hjørnet af Elysium og Wetherien! — Hvad behager?
 spørger saa Menneſket, boer Du da ikke her? — Nej til-
 forladelig gjør jeg ikke nej; jeg ligger her bare om Som-
 meren! — Ah! saaledes! da gad jeg saa vist dog seet din
 Bopæl. — Det kan Du let faae at se. Den er strax
 herved, neppe 35000 danske Mil. Du behøver bare med
 det Sværd, Du bærer ved din Lænd, at røre ved Staal-
 skjoldsmuren, saa forsvinder nærværende Landsted, og mit
 elyſeiffe Rige favner os. — Hr. Bader betænker sig ikke
 længe, trækker ud, pիրrer ved Staal-muren, den gaaer fra
 hinanden. Skjolde blive til Skygrupper, Blomstertrandse

med svævende Engle omguirlandere hele Scenen, som med Et er forvandlet til en nydelig Sommernats Himmel, besaaet med Stjerner. Et magisk Tryllelys bestråler det Hele, et Serafkor, rent, yndigt, omtoner det Hele, og den Henrykkelse, som beruser Tilskuerens Dje, Dren, alle, alle Sandser, er saa himmelsk sød, at man ikke kan beskrive den. Denne Forvandling overgaaer Alt, hvad Menneftes Fantasi kan skabe sig; Ovidius har ikke kunnet anordne den brillantere. Den Gropius! — Det er et Helvedes Mennefte! — Hans Kunst tager mig virkelig min Stuelyst saaledes fangen, at mine andre Sandser blive noget stedbørnlig behandlede. — Men det er ogsaa en dejlig Kunst, den Theater-Malerkunst, at sige bragt til det, han viser ved den! — For Resten er det en kunstig Karl; han gaaer, naar han er paa Malersalen, og sthyder til Maals efter Klatter, han har sat paa et Træ eller slygt, med en Bøsse, han har ladet sig gjøre i Wien, men som ikke er nogen Bøsse, men et Slags Pusterør! og saa leger han med sine Papegøjer! — En prægtig Fyr!

Jeg havde nær begaaet en Majestæts-Forbrydelse mod Tonkunstens Helligdom. Glemte Operaen „Iphigenia in Tauris“! — Men det kom nu af min Misfornøjelse over, at Offerpræstinden, Mad. Milber-Hauptmann, var saa gyselig halt! — Nyelig kommen med Nød og neppe levende fra en uhyre Sygdom, kan Menneftet ikke taale at sãvne Bifalds-Viraken længer. Hun maa heran, hun slæber sig ynkeligt frem ved en Stav! — men Enthousiasmens Flamme brænder endnu skikkeligt klar i erkjendtlige Hjerter, de tage imod hende, det læger, trøster, og nu ofrer hun Kunst, Smag, Sands, Menneftesforstand op!

Hvorfor? For en Virak, hun snart vil se formindsket betydligt, naar hendes Beundrere faae No til at se nøjere paa det Navgale i at betræde Scenen som Heltinde i en græst, alvorlig, ædel Handling — haltende, ynkelig slæbende sig frem! Men Toner er der i den Hals — himmelske! — Dog, seer man paa det lidende Ansigts Træk, saa hører man dem ikke som søde Toner, man troer det er Klagetoner over legemlige Smerter. Dette gjorde mig led af det Hele. Men det hørte jeg, det er en yndig Musik! — og var Milder-Hauptmann frisk om 14 Dage, og kunde som før udføre Partiet, saa troer jeg — — nej, rent ud med Sproget! — nej, nu staaer min Hu til videre Fart! til det herlige Wien, hvor jeg — siges der — skal se Skuespil, som her Operaer. Det er meget sagt!

Sørgeligt, at den skønne Skuespilkunst her er et meget forknøyt Stedbarn! — Ikke en Snus har jeg seet, som ret har interesseret mig af Skuespil; ikke truffet en Rolle, som ret har vakt mig. Mine Lunger vil jeg ikke tale om, de ligge ved Gud saa stille, saa rolige, saa det ghyser i dem. De ere ikke vant til den lange Hvile! Hvad har jeg nu seet af Skuespil? Kjøbmanden af Benedig, Røverne — ah! jeg gider ikke ramse op, hvad jeg ikke vilde gaa nok en Gang efter.

Fransk Komædie faae jeg i Mandags paa Charlottenburg: Koffen og Sekretairen; det blev godt spillet. Det var et vakkert Selskab, unægtelig i mange Henseender stiftende Skuespilselskabet her. — Sammenspil, Simplicitet, Naturlighed, Alt, hvad godt er, kunde jeg ret vel, selv i min Sprogkyndighed, blive flog paa. Paa Königsstädter-Theater har jeg seet et Schau-Spektakel-

Zauber- og Ritter-Melodrama kaldet: „Ein Uhr“. Det nedrigste Kuskomsnuff, som man kan tænke sig. — Her viste sig en Komiker, Schmella, han er Berlinernes Yndling.

At Herre Gud! Altsaa indtil Dato — to Dage før min Rejse — har jeg endnu ikke seet det Allermindste af Skuespilkunst, som har ret fornøjet mig. Kütthling, Weiß ere gode Skuespillere, Devrients Levninger ere værdt at tage med, en Hr. Krüger, ung Helt — aa ja! Men — en Nyge, en Frydendahl, Lindgreen, er her i Sandhed ikke, NB. at dømme efter det Dusin Skuespil, jeg omtrent endnu har seet. — En Nielsen sandelig ikke heller — langt fra! Og skal jeg dømme efter, hvad jeg har seet, og som man kalder einzig, charmant, wunderschön! etc! etc! saa kan jeg ikke slutte mig til, at de Sager, som formes delst Sygdom ikke kunne gives, i nogen høj Grad vil interessere mig. Komikerne har jeg dog seet. Uden Anmælselse kan jeg bestemt sige: dem viger ingen af vore Bladsen for. Al Respekt for Operaen — men Resten! — Dog, Alt kan ikke være til højeste Fuldendthed herligt. Kongen ynder mest Operaen. Og nu — — nu faaer jeg dog snart holde op. — L. staaer i dette Øjeblik og seer paa mit Skriveri, seer ned i Sofaen paa det Færdige, gysrer og siger: „Og det er et Brev? Ih Du store Gud!“ — — —

Berlinerne ere højnæsede Folk, man seer strax Løve-ridderen i den ugleste, mest tyndbenede Spæthøkerdreng eller Bojamentier=Dito. Jeg kjender nu temmelig godt disse Folk; i 14 Dage har jeg allerede, fra i Dag af, studeret dem, seet dem i alle Stillinger og Situationer.

Man kan i ingen Henseende mis kjende den Nation, som overbandt den store Kæmpe Roland for nogen Tid siden, ligesom og at der ikke lever det Allermindste i noget Individets Erindring, der tyder paa Tanken om 1806. Ihvor Herre bevares! — Hvor de komme frem, ere de højmelede, vil absolut føre Ordet. Paa Gaden seer man iligemaade lutter Tegn til, at Berlin er Verdens=Betvingernes Hjem. — Kommer en Fremmed f. Ex. en ung Berliner Skoledreng i Vejen, han render paa ham — og siger maasse i det Højeste: „sagt Nichts!“ — Men jeg har mine store Løjer med denne Nation. En lille Napoleon af støbt Jern, som jeg har faaet for 12 Gr. (en Brystnaal), med den driller jeg ret Berlinerne. I Hvidt stikker denne lille Sorte — Ufbildningen af den Mand, der jog dem Allesammen saa mangen Gang, krængede dem, som man krænger en Strømpe, helt og holdent omkring i deres egne Buxer — som sagt, i Hvidt stikker den af, og hvor de glo! Men saa underlig er dog Banens Magt, de glo paa Manden med de forslagte Arme, men tie eller smaa=hoiviste imellem sig selv. Vist og sandt er det, at Berlinerne forekomme mig som et brutalt Folk, og snyderste. — Kommer man i Theatret paa Kant af En og vil frem om man siger nok saa høfligt: „Erlauben Sie?“ — klemmer sig nok saa artig og forsigtig frem — han viger lidt eller intet. Sin Bagdel sætter han rask og frejdig frem og tager den først til sig, naar man giver ham et net lille ligefrem Puf, hvoraf han kan drage den Slutning, at han kan faae mere. I Theatret er han sød: han daffer i sin Næve ved Endestederne, thi her have Nummerne deres visse Stationer, hvori Skuespilleren lægger

Hovedet ned paa den Medspillendes Bryst eller paa sit eget, om han er alene. I disse Stationer, ikke egentlig indrettede saaledes af Komponisten, men valgte til at være Punkter, i hvilke Kjenderen lader sin længe indeflemte Beundrings Storm bryde løs, arbejder nu den unge Berliner med ufortrøden Kjæthed og siger derhos: „Ach, das ist wunder schön, o Gott!“ — At jeg ikke en Gang hørte et Bifaldsraab eller Tegn dertil ved det næsten Frappanteste ved Operaen — Gropiusjes Arbejder — det er vel i sin Orden. — Et dejligt Folk er Berlinerne! — I Søndags kjørte jeg ud til Charlottenborg og var selv trettende paa en Vogn med een Hest for — ja, selv trettende, og Hesten var endda nær ved at styrte, da Farten begyndte. Fra Begyndelsen til Enden — jeg sad ved Siden af en Farversvend (kunde jeg se paa de blaa Striber i hans Næver) — faldt der ikke paa hele Vognen mere end denne følgende Emule Konversations. Jeg (efter længe at have pint mig — thi snakke lidt maa man dog): „Erlauben Sie: Wie viel bezahlt man dem Kutscher?“ — Farversvenden (gloer paa mig): „O ja!“ — Jeg (som nu ikke giber gjentage et Spørgsmaal længe efter): „Kann man“ — Han: „Was b'liebt?“ — Jeg: „Ich meine“ — Han: „O ja!“ — Nu ere vi komne til Charlottenborg. — En Madame (stiger af Vognen og træder hen til mig): „Ach! verzeihen Sie, mein Herr! mein Sohn ist ein wenig taub, darum kann er ja nichts hören.“ — Jeg bukkede. Dermed var den konversationsrige Rejse til Ende. Men hjemad! — Jeg kommer løbende henimod en Vogn, som netop manglede to Personer. Jeg sætter mig op. Ved den Slags Vogne, jeg her traf paa, er den Indret-

ning: Man sidder som paa to Sofaer langs i Vognen, vis-à-vis. Jeg sad lige overfor en høj, temmelig gammel og yderst sentimental paaklædt Jomfru (saae det ud til at være). Hun oplivede allerede det forsamlede Selskab meget ved sin muntre, aandfulde Talehøstenhed, havde faaet smaa Parader i Gang og sad med stor Selvtilfredshed og gotte sig over Selskabets Anstrengelse med at faae de indputtede Nodder knækkede. — Hun løste dem altid alle selv. — Samtalen faldt nu mere generelt. En tyk Mand paastod blandt Andet højt med en ægte Preussers-Stemme, at man i de allerfleste Tilfælde kunde slutte sig til Menneskets Indre af hans Manerer og Baner. Jomfruen fandt denne Bemærkning skarpsindig og billigede den, efter at have meget kjælent anmodet mig om at tage mig i Agt for at trykke hendes højre Knæ, paa hvilket hun (hvissede hun) var en Fontenelle. — Jeg syntes ved denne Lejlighed ogsaa at spore Lyst til at give en liden Skilling med i Lasset, om den saa var aldrig saa lille. Jeg stadfæstede Mandens Paastand, sigende med megen Dybsindighed, om han vel havde lagt Mærke til den synderlige Omstændighed: at Mennesker, der bed sig i Underlæben, usejlsbarligen skulde befindes at være kløgtige, lyse Hoveder? — Manden gav sig strax, uden at genere sig det Allermindste, i Færd med Underlæben, hvor svær det end holdt, thi den var ikke indrettet til Andet end til at hænge ned udenpaa henover Hagen, og sagde: „Ja, da haben Sie völlige Recht, ganz Recht!“ — Den gamle Jomfru forlangte at vide, hvad det var, han „beistimmte“. — Og neppe havde han gjentaget min Øtring, før hun sad der som født med sammenbidte Læber. Selskabet fik Bemærkningen efter-

haanden meddelt, og da jeg forlod Bognen, veed jeg vist — om min Paastand ellers holder Stik — at der vandrede fem fløgtige, lyse Hoveder ind ad Brandenburger Thor.

Fruentimmerne i Berlin synes at være et elendigt, stngt Folkesærd. I Skuespilhuset f. Ex. tæller jeg hver Aften: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 — endnu ikke et taaleligt Ansigt — 11, 12, 13 — der sidder da eet — ja saamænd! Djnene, men altfor tykke Kinder! — Nu kan jeg godt se hele Logeraden rundt, det bliver derved. — Nej, Kjøbenhavn har Piger og Koner! Nej — Naturen i Berlin duer ikke; Kunsten priser jeg. — Børneopdragelsen staaer paa et højt Trin her. Det er vel ogsaa en Virkning af Kunstjandsen. Hver Onsdag og Løverdag kommer en Flok dejlig svinske Drengene med sorte Kapper over deres lurvede Trøjer og med trefantede Hatte paa, som, naar de blive satte paa Enden, ere højere end Drengene. Toget holder i Nærheden af mit Logis udenfor en Brændevinsmands Dør. En Korol istemmes, som er indøvet ligesom halv firstemmig. To Drengene er der især, som hvine, saa det klinger igjen i Vinduerne. De to Gamle vræle svært i med, og det gaaer nu grumt til. Ja, endog en Slags Mottetto hørte jeg forgangen! Saa dan en Sang kunde selv ikke være Fanden anstændig, det jeg troer. Naar de saa ere færdige, styrte de af hen mod Døren, saae hver sit friske runde Brød, rive det sommetider fra hverandre ned i den med dejligt grønt Skimmel belagte Mændesten, og sare saa afsted hen mod Lustalten, hvor Berliner-Ungdommen aandelig og legemlig udvikles. Det maa være dersfra, at den Tone gaaer ud, hvori de

Preussjere, jeg seer paa Restaurationen, tale, svare, se paa Fremmede o. s. v. Ellers maa jeg sige, det er det Allerfletteste, man kan gjøre, naar man er artig mod Berlinerne. Det le de ad, tage imod det som en Tribut og vise ikke det mindste Artige igjen. — NB. Jeg siger, saaledes finder jeg dem, jeg støder paa; men at leve 14 Dage i en By og ikke støde paa eet Menneske, som man kan frakjende Storsnuedethed — Skuespillerne undtager jeg aldeles — det er dog fælt! — Rigtignok sandt, at jeg, som ikke kan omgaaes med Noget undtagen gode Folk, som jeg liker godt og kjender godt, jeg duer ikke til at bedømme Folk. Men jeg kan ikke lide Preussjerne, for saa vidt jeg nu kjender dem, det maa jeg sige Jer, for at give Jer en Ide om, hvor fortrinligt mit Ophold maa have været i andre Henseender, siden jeg saa godt har kunnet taale Savnet af god Omgang; thi Rütbling, Weiß og Stümer ere idelig beskjæftigede, deres ledige Timer have de ærligen ofret mig til at føre mig om i. — Nu troer jeg da nok, at Du saa omtrent kan være fornøjet! — Jeg seer efter — har Du i dine Dage faaet Magen til Brev? — Nu giber jeg ikke mere, min Haand gjør ondt! — Jeg spiser til Middag hos Stümer!

Den 29.

Efter Maaltidet kjørte jeg med Stümers ud for at bese Berlinerens Bellevue, et Sted, som Magistraten har anlagt til Berlinerens Fornøjelse — en god halv Mil fra Berlin. Jeg kom med det Samme igjennem en Del af Byen, der saae ud præcis som Koeskildes Indkjørsel. Jeg mente, det var en usjel Udkjørsel, Byen her havde.

En Svoger af Stümer, som var med og meddelte mig allehaande Oplysninger, svarede: „Nej, vi ere ikke ude af Berlin endnu; se hist Ringmuren! — Deroppe komme vi først til Porten Strahlauer-Thor.“ Vi befandt os netop i en Sandvej, det gik Hestene til Bugen, Bognen til Arlerne i rødbrunt Sand, fint malet som Aske. Paa begge Sider den usleste Kornmark; jeg vilde ikke give en Mark dansk for hele Høsten i sin Tid — og det var Berlin endnu! „Fy for Fanden!“ sagde jeg (at sige paa Tydsk), „hvor det seer ilde ud! Das ist ja buten blank, binnen frank!“ — „Ja hi nu bare,“ sagde Manden, „kan De ikke forlænge deres Ophold i Berlin en 50 til 60 Aar, saa skal De se Løjer. Her skal nu anlægges Gader, bygges Huse, Palais o. s. v.“ — „Ja saa!“ — Igjennem Sandasse slæbte Hestene os en elendig Vej, gjennem en Råd jammerlige Spinkler af henvisnede Birke-træer, omsider til et Lyststed, „Treptau“ ved Spree, som her danner ligesom en Slags Indsø med ret maleriske Der, o. s. v. Oppe fra Altanen paa Huset saae det net nok ud.

I Spree drukne Berlinerne sig, naar Støv, Røg og Snæs samt deres egen Storsnuedthed og Brautelyst blive dem for svære. Af Herre Gemini! Dette er Alt, hvad vor Herre undte et Folk af Natur-Skønhed; og Berlin selv, seet fra dette Punkt! — Det saae ud, som om der nylig havde været en uhyre Ildebrand, med hvilken man netop havde saaet Bugt; saadan var hele Herligheden indhyllet i Skyer af Røg og Sand! — En firstemmig Hornmusik hørtes ude paa Bandsladen, hvor vi lod os ro ud. Gillemand, hvor blæste de Karle! hvilket Foredrag! og

faa paa Søen! De ledsagede en Baad fuld af Mennesker, som havde engageret dem for det Samme.

Nu god Morgen, mine gode Venner! — Tager nu til Takke med min Passiar. Get kunne I ikke tage fejl af: at jeg har havt Jer i Tanterne, at jeg har det venligste Ønske, at dele Alt med Jer, hvad jeg har nydt, seet og hørt. Brøvl er jo en Del af dette, men I maa ikke rive det itu. Nej, faa giv mig det hellere tilbage. Det indeholder dog Erindringer fra en Sommer, der tegner behagelig, siden den nu alt kan give mig munter Stemning nok til at skrive et saadant Mesterstykke af et Brev — i Længde. I Aften skal jeg formodenlig se det sidste Skuespil her, thi i Morgen Aften rejser jeg formodenlig til Dresden. Om tre Dage haaber jeg at tænke paa Alle, som tænker paa mig, højt oppe paa Spidsen af et Bjerg i Sachsen, over hvilket Bejen skal gaa til Töplitz.

Spørg endelig min Kone, om hun fik Bud til Dampskibs-Kaptainen efter min Stof. Jeg haaber dog at mine Blomster passes, at Maria spiller, at Rosa gaaer i Skole, at Kongen er kommen hjem, at W. ligger paa Landet, at Sofie S. er der, at min Bratsch ikke kommer til Skade, at min Kones Humeur, som naturligvis ikke kan være couleur de rose i denne Tid, formedelst at hun nok faa omtrent er gift med den af Danmarks tvende Millioner Mennesker, som var det Mandfolk, der ene og alene ikke blot i flere Henseender baade med Hensyn til det, hvori vi leve og røres, jeg mener herved naturligvis det i vor Organismus, som gaaer væsentligere ud paa det Højeste og Renligste, passede for hendes dyriske Magnetisshed, men ogsaa ligesom den Fisk, den Stjerne, efter hvilken

vi gaaer, naar vi følge Central-Instinctet af vor Princip-Dualisme — naa, det er nu det Samme! Min Kone er nok, vilde jeg sige, den heldigste Kone her i dette nordlige Klima med mere, ikke at tale om meget Andet. — Thi jeg vil nu bare henholde mig til min Moralitet. Lever jeg ikke fristeligt og nærer mig i denne Tid uden Noe? Er min Skabning maasse ikke i denne Tid — naar jeg ligger om Morgenen og strækker mig — seer jeg da ikke tydelig, at min Skabning er meget anstændig for en Mand i min Stilling? Hvad min Kultur angaaer, da kan jeg staa ved Siden af Flere, som langt fra ikke ere saa kultiverede, som jeg kunde have været, det tør jeg nok paaistaa uden at lyve mere, end antagen Routume tillader, her i Preussen i det Mindste, hvor slegt behandles med Liberalitet og Intention. — Men at min Kones Humeur er godt, det skulde jeg ikke tro eller haabe! At sige: hun gaaer da vel ikke over min Fraværelse barbenet under Loftet som en Flue og skaber sig? — Det beder jeg om maa lades være, da Beskedenhed og $\frac{3}{4}$ Taft for det Sømmelige vil lære hende, at hvad en Flue kan være bekjendt i sin Stilling, det frabedes.

Tredie Brev.

Til ***.

Berlin den 26. Juni 1826.

— — — Imorges tidlig var jeg med min Vært ude for at se Balpladsen ved Groß Görschen, hvorhen Berlinerne gjøre Balsfarter som til det nærmeste Punkt af de mange, ved hvilke de dvæle i sejerdrukken Grindring om deres nyere Heltetid. Preusserne ere nu et Folk af bare Kæmper; naar man taler med dem om Krigsbegivenheder, saa skulde man fast tro, at 1806 og 7 var 617 og 18; at Jena- og Eylau-Affairerne henhørte i den brandenburgske Hedenold, saa rent ere de svundne af deres Sukommelse. Naar man bare nævner Ord som Slag, Bataille, Kanoner, Sværd, saa gnistre Djene paa dem; komme de saa i Gang med at fortælle om Fægtning, Indhug, Massakre, saa gestikulere de gyseligen med Arme og Ben, og man synes ordenlig at se dem lige op til midt paa Laarene at blive dnyngvaade af Blodbækkene, de endnu i deres modige Tanker ligesom vade omkring i.

Min Værts Broder søn, en Sadelmager, en Sachser, fortalte mig i Aftes, at han ganske usforvarende ogsaa kom med i Bataillen ved Groß Görschen. Han var kommen til Berlin kort isorvejen for at besøge sin Kjæreste. Da Rygtet om Franskmændenes Fremrykningen imod Berlin meddelte sig, blev alt stridbart Mandsskab opfordret

til at samle sig, modtage Baaben og under Anførsel af en Oberst (hans Navn har jeg nu glemt) at forstærkte Armeekorpsen ved Groß Görtschen.

„Jeg vilde nødig med,“ fortalte Sachseren; „som de Franskes Ven og trofaste Bundsforbandte var ingen Sachser forpligtet til at gribe til-Baaben for Preussens Sag, og det forekom mig underligt, at mit Besøg i Berlin, som kun var for at se min Kjæreste, førend jeg tog til Wien, hvor jeg skulde forestaa et stort Bomstjærers Værksted, kunde forpligte mig til at gaa i Krig for at frelse Berlinerne. Jeg var just hos min Kjæreste, som tjente hos en Murmester her omme i Frederiksgaden, da Proklamationen blev trommet ud. — Den gik ikke mig an, mente jeg. Men min Kjæreste var af en hel anden Mening. Da jeg hørte de Ord i Opfordringen, som løb paa, at Enhver, af hvad thdsk Nation han end var, maatte nu kun se i Franzosen Thdsklands Blodsjende og gribe Lejligheden til at astvætte i fransk Blod den thdske Friheds Stam o. s. v., og vilde han ikke dette, saa maatte han, som mistænkkelig Person, finde sig i at blive sat i Forvaring o. s. v., saa jeg paa min Kjæreste, og hun saa paa mig. Jeg var overbevist om, at hun vilde ligesom jeg være betænkt paa et Middel for mig til at ungsaa saa vel Andel i Kampen som det at lade mig indespærre som mistænkkelig Person, og begyndte derfor at tale om, hvor vidt det skulde være muligt, at hun kunde i nogle Dage for det Første beholde mig hos sig. Herskabet var i Breslau, hun stod ene for hele Huset; jeg kunde ganske fortrinligt være hos hende i Skjul i en 14 Dages Tid; det vilde heller ingen Skade være for os, som unge nylig

Forlovede, at lære hinanden nøjere at kjende i daglig Omgang, og hvad mere jeg kunde anføre for min Mening. Jeg saae mig med det Samme allerede om efter Vejlighe-
 den, da hun til min største Forundring begyndte: Du vil blive her? Du vil undslaa Dig for at tage Del i Kampen for Fødelandet? — Jeg erklærede mig strax imod dette Udtryk, men hun blev ved: Saa er det mit Fødeland, mit, og den skal aldrig blive min, som skjuler sig, naar Mod og Mandshjerte kunde frelse det. — Hold Munden! sagde hun (thi jeg vilde indvende Adskilligt): Du siger, at Du ikke skylder Preussen dit Liv og dit Blod. Velan, mig skylder Du een Ting, det er: at bevise mig, hvor oprigtigt Du elsker mig. Komme de Franste atter ind i Berlin, saa bliver jeg aldrig din. Her kan saa ingen taalelig Pige nære sig. Jeg veed nok, hvor nær de vare ved at faae Kløer i mig, da de vare her sidst. Mine to Søstre skilte de rigtig begge to ved deres Kjærestes. Min Moder tog sin Død af Sorg over deres Skjændsel. Du har her intet Fødeland, siger Du? Du har jo tusinde Gange sagt til mig, at her var dit Alt. Hør nu Jakob! Du maa ikke tro, at jeg gjerne jager Dig i Døden, men Franskmændene have forstyrret mine Forældres Lykke her paa Jorden, jeg hader dem, og alle skiftelige Piger ghyse ved at tænke paa dem. For mig skal Du gaa i Kampen i Morgen. Mit Sødsfendebarn hos Apothekerens roser sig af, at en Elsassers for hendes Skyld blev Preusser og gif med, endog mod sine Landsmænd. Han bærer nu et Kors paa sit Bryst og er Ol-tapper og i god Vej for sit Mods Skyld. Du skal ikke gjøre mindre for mig, om Du vil tænke paa at gistes

med. mig. Gaa og faae Gevær og Sabel paa. Kom
 saa i Aften igjen, saa blive vi sammen hele Natten til
 Kl. 3, da Alt skal rykke ud. Er jeg ikke værd at vove
 et Liv for, Jakob? Det er jo for mig, for mig. Paa
 mig skal Du ene og alene tænke. Slaa I Franskmændene
 tilbage, saa frelse I Berlin og Berlins Piger. Du frelser
 din! — Du græder? sagde hun og holdt op i sin Tale.
 — Jakob! Du græder! — Og det er ganske sandt, jeg
 græd. De skulde seet det Syn, hvor den dejlige Pige
 stod der og talte for mig. — Jeg græd bare over den
 Forestilling, at Franskmændene skulde faae fat i dette vel-
 signede Barn! — Hun forstod at give En Courage, det
 er vist! Havde hver femte Soldat i Preussen havt en
 saadan Pige til at sætte Mod i sig, saa havde Jena nu
 sikkert sit Sejersmonument som saa mange andre Bal-
 pladse fra den Krig af. Jeg var fra det Djeblik af ikke
 Andet end Cossis Kjæreste. Jeg tænkte paa intet Andet
 i hele Verden end paa at slaa Franskmændene fordærvede,
 saa de maatte lade Berliner-Pigerne være den Gang. Jeg
 tav og tog min Hat. Jakob! sagde hun, og ikke et Ord
 svarer Du mig? — Jeg tog hende om Livet og trykkede
 hende tæt op til mig. — Du skal ikke tro, jeg er bange
 for Trøjen, Cossi, sagde jeg, det er mig kun om en gyldig
 Raison at gjøre, og den har Du givet mig. Jeg gaaer
 til Tøjhuset og faaer Gevær og Sabel, Krudt og Rugler.
 Ingen Pige skal rose sig af at have en kjæffere Kjæreste
 end Du. Men lad saa heller ingen Karl kunne rose sig
 af at have en troere Pige end jeg! Naar jeg nu kommer
 hjem lemlæstet, hvad saa? — Nu græd hun, holdt mig
 fra sig, betragtede mig venligt, trykkede mig heftig i sine

Arme, som om jeg aldrig mere skulde faae Lov til at slippe ud igjen. Jakob! — Det var gyseligt af Dig at komme med det nu. — Lemlæstet! — dog, det er mig det samme, bare ikke død! — Slaaes I ikke, saa — nej Franskmændene! Franskmændene! — Gaa Jakob! her kan Du ikke blive! Jeg kan ikke taale at se Dig mere, dersom Du ikke skulde have været med, og Franskmændene bleve slaede tilbage; og tage de Berlin igjen, og Du ligger skjult her hos mig, saa vil jeg bestandig tænke: er han værd at holde Tro og Love, han, som ikke vovede sig for sin Kjæreste? — Gaa Jakob! — Gaa smukt som Du er, saa vil Du blive styg fra nu af i mine Øjne, om Du ikke marscherer med, men kjønnere dersom Du slaaer Franskmændene, om Du saa ogsaa kommer noget lemlæstet hjem, men det gjør Du ikke! — Du maa bare passe, at de ikke komme Dig ind paa Livet, det, siger min Farbroder, er det Vigtigste i Bataillen. — Jakob! gaa! Jeg kan ikke taale at tænke derpaa. Men blive maa Du ikke, naar Du vil have mig til din Kone. — Gaa!

Jeg gik ogsaa lidt efter. Jeg meldte mig, fik Sabel og Mundering, Kiffel, Krudt og Kugler, da jeg var en øvet Skytte. — Jeg blev optagen i Jæger-Kompagniet. For Resten var der ikke Een, der sagde et venligt Ord til mig, fordi jeg, som en Fremmed, gik med i Krig for Preussens Sag. Jeg var en Sachser, sagde jeg; — det lod slet ikke til, at jeg var velkommen. Men jeg tænkte kun paa at holde Franskmændene ude af Berlin for Soffis Skyld; alt Andet var mig Nul og Intet. Vi fik Ordre til at samles kl. tre om Morgenen tidlig, naar Alarmtrommen gik. Jeg sagde min Bært Farvel og kom

Al. otte til Soffi. Hun var ikke paa sit Kammer da jeg kom. Jeg saae efter, om Laasen paa mit Gevær duede. Jeg rettede paa Stenen. Fire nye havde jeg i min Patronkasse. Jeg talte Kuglerne. Patroner havde vi ikke faaet. Kuglerne vare alle for store. Jeg gav mig møjssommeligen til at skjære dem mindre til, og under denne Bestjæftigelse havde jeg ikke lagt Mærke til Soffi. Hun var kommen ind, stod bag ved Stolen, og da jeg siden kastede mit Dje i Spejlet lige overfor, blev jeg hendes Haand vaer, som hun holdt over mit Hoved, ligesom om hun velsignede mig.

„Saa rolig som Du er, Jakob!“ sagde hun, „Gud fri og bevare mig! Du sidder der og passer Kuglerne i Riffelen, ligesom det var en Sagt, Du skulde ud paa! — Herregud, den affhyelige Krig! — Hvad vilde Du ogsaa her i Berlin paa denne Tid?!“ — Nu græd hun, og jeg maatte sætte Mod i hende. Ligesom hun havde faaet al min Rædsel overvunden bare ved Forestillingen om, at Franskmændene vilde gjøre Pigerne Fortræd, om de kom ind i Berlin, saaledes maatte jeg nu paa samme Maade opmuntre hende. Kloften var bleven 11, Spise og Drikke blev der ikke tænkt paa. Paa Ingenting blev der tænkt — andet end: om vi saaledes skulde sidde hos hinanden Aftenen efter. — Jeg veed nok dette: Som Soffi der sad paa mit Skjød og havde sine Arme om min Hals, maatte jeg hvert Djeblik med Magt tænke mig Franskmændene storme ind i Berlin og fare om mellem de unge raske Piger som Høge i en Dueslot; ellers kunde jeg ikke med No betragte min Riffel, der laa paa Bordet og mindede mig om, hvad der forestod nogle saa Timer efter. Jeg har tidt og mangen

Gang siden spurgt hende, hvad hun den Nat tænkte paa. Hun siger, det kom hende for, som vi vare endnu inderligere Kjærestes, der aldrig mere kunde skilles ad. Og at hun dog en eneste Gang havde havt i Sinde at foreslaa mig, om det ikke dog maaske kunde være bedre, at jeg blev fra Franskmændene i Morgen. Men saa havde hun skammet sig og tænkt mig komme tilbage, mig som en Sachser, fremmed mellem Berlins Forsvarere; tænkt sig, hvorledes Alle nu vilde sige til hende: nu har Du en Preussjer, en kjæt Mand til Kjæreste, og at Ingen skulde kunne rose sig af en bedre Kjæreste i hele Verden end hun; saa var hun bleven rolig. Hvad vi den Aften talte om, veed jeg ikke. Men da vi længe havde siddet sammen og det dagedes, stod vi op. Hun saae ud af Kvistkammervinduet, som vendte ud mod den Side, ad hvilken vi skulde marschere. Soffi sagde: „Naar Du nu er borte, saa bliver jeg staaende tilbage.“ Imens havde jeg taget min Kiffel, hængt min Sabel om mig og sagde til hende, idet hun saae ud over Omegnen: „Soffi! hør nu — nu slaaer Klokken tre Kvarter. Vær nu rolig og hør mig. Vi ville skilles ad, før Allarmtrommen gaaer. Vi have nu intet Mere at sige hinanden. Skal jeg være rolig, saa giv mig et Kys, og fra det Djeblik af skal min Mund være lukket, indtil vi enten sees igjen i Aften eller aldrig mere.“ Saaledes tog vi Afsted med hinanden. — Hun lod rigtignok, som om hun aldrig vilde lade det sidste Kys saae Ende, men hun sagde ikke et Ord. Jeg ikke heller. Vi vidste nok, hvad vi tænkte. Jeg gif.

Da jeg kom paa Allarmpladsen, var der fire Berlinere der. De saae, det var Sachseren, der kom. De talte ikke

til mig, jeg ikke til dem. Deres ligegyldige Væsen brød jeg mig lidet om. Thi om hele Preussen havde spyttet paa mig og belønnet min Beslutning, at kæmpe med for dets Sag, med Haan og Mistanke og skjældt mig hundrede Gange for en sachsisk Overløber, jeg havde kun Soffi at stride for. For hendes Skyld var jeg ene og alene væbnet til at gaa i Krig. Franskmændene holdt jeg af som Soldater og Sachsens Benner, men at de vare slemme efter Fruentimmer, naar de kom ind i en erobret By, det var unægteligt. Jeg gik blot med for at holde dem fra Soffi. Tanken om hende gav mig lige saa meget Mod som den bedste Preusser, det følte jeg, og Andet følte jeg ikke til. Jeg talte ikke eet Ord til noget Menneske. Da vi ordnedes, vidste jeg min Plads, den søgte jeg; der var en Afskedstagen og en Hylen, saa det var fælt. Jeg saae bare henad, hvor Soffi boede, og talte ikke et Ord. En spurgte mig studs, om jeg havde lagt Mærke til, at Ruglerne, vi havde faaet i Aftes, vare for store. Jeg tog en fem Stykker op og viste ham, at de vare skaarne til, og indlod mig for Resten ikke i Snak.

Vi marscherede af. Vi Jægere bleve øjeblikkeligen posterede i en Slags Bedetkjæde, da vi nærmede os Groß-Görschen. Strax faldt der Noget for, saa at jeg ikke fik megen Tid til at tænke. Der kom en fransk ridende Jæger og vilde igjennem. Jeg tænkte: kommer han ind i Berlin og faaer fat i Soffi, saa — Jeg holdt paa ham, hvor ondt det gjorde mig, at jeg skulde skyde en Franskmand, men jeg traf ham godt, ladede roligt igjen og var betids nok færdig til at standse nok En. Men en halv Time efter lagde jeg Mærke til, at jeg stod ene. Kjæden var

trukket længere frem. Jeg skyndte mig afsted, kom ind i en fremstormende Infanteri-Linie og stormede med. Imod et Batteri gik det. Jeg skjød min Kiffel af mod en Artillerist, traf en Officer, og nu var der ikke Tid til at lade igjen. Jeg vendte ligesom de Andre Kolben til, og det gik skrækkeligt! Jeg tænkte bestandig blot paa at stoppe Franskmændene, og derfor var hver Fremrykkende min Fjende. Gud maa vide, hvorledes jeg bar mig ad, men en stærk Brygl var jeg; hvor jeg slog med min tunge Kiffel, der faldt stedse Noget, enten en Mand eller en Hest. Men saa maa de nok have lagt Mærke til mig, for paa een Gang kommer der en Kanonkugle, slaaer ned i Jordbanken ved Siden af mig og begraver mig mellem Sten og Jord. Da jeg kom op og fandt mig, paa et Hul nær i Hovedet, hvoraf Blodet strømmede ned over mine Skuldre, uskadt, var der stille i Nærheden om mig, men der laa saa skrækkelig mange Mennesker og Heste imellem hberandre. Jeg maatte tænke paa Soffi, førend jeg kunde saae Mod til at se paa de mange kjække Franskmænd, som her laa døde. Langt paa højre Haand var Bataillen i fuld Gang. Nedensfor ved en Høj gik flere herreløse Heste. Jeg listede mig hen til en fransk Dragonhest, den stod taalig, lod sig tomme op, jeg satte mig paa den og gav mig rolig til at overskue Terrainet. Da hører jeg længere udenfor mod Venstre: Vive L'Empereur! og et Kavalleri-Korps stormer frem, hen ad Højre til. Jeg vidste nu, hvorledes jeg var faren. Hesten var knap til at holde, den vilde med sine Landsmænd. Men jeg fik den drejet af, og i flyvende Galop holder jeg henad, hvor jeg maatte formode at træffe Soffis Landsmænd — saaledes maatte

jeg altid tænke mig dem, ellers kunde jeg ikke beholde
 Kontenance. — Jeg kom til dem, just som et Korps re-
 gulaire ridende Jægere satte sig i Anmarsch. Men paa
 een Gang tager Fanden ved min Franskmand med mig hen
 imod et fransk Regiments venstre Flanke. Jægerne fulgte.
 Vi huggede ind, og en Massakre begyndte, af hvilken jeg
 kun veed saa Meget, at jeg med den svære Sabel hug
 dygtig omkring mig til alle Sider. Noget Tid gik det
 godt. Og det lod, som om man skuede at komme mig
 nær. Men just idet vi efter halvanden Times Myrden
 og Slagten hørte et almindeligt Sejersskrig og saae
 Franskmændene at være betænkte paa at trække sig tilbage,
 langt fra ikke at kaste Geværer og sly, som det hed sig,
 saa kommer en lang svær Karl slyvende imod mig, skyder
 sin Pistol af og rider mig og min Hest formelig ned under
 sig. Da sagde jeg stille: Soffi, Farvel! — og sank be-
 vistløs ned. Gud veed, hvor længe jeg laa der. Men da
 jeg slog mine Øjne op, saae jeg kun den maanelyse Him-
 mel, hørte langt borte en Klokke ringe og følte, næst en
 stor Smerte i mit Hoved og over min højre Haand, kun
 en svær Hunger og Tørst. Jeg laa fri paa Skrænten af
 en lille Banke. Den var rundt om oversaaet med faldne
 Franskmænd og Preussere. Jeg kunde mod min Formod-
 ning rejse mig, røre baade Ben og Arme, og ransagede
 de Omkringliggendes Lommer for at finde Noget at spise.
 Mad fandt jeg ikke, men kun et Lommeuhr, som gik.
 Klokken var tre Kvarter til Tolv. — Jeg tog Uhret til
 mig, men jeg græd ved at tænke mig, at jeg stod her
 som Fjende og plyndrede en Franskmand. Endelig fandt
 jeg i en død Hests Sadelposer et Stykke Brød og i en

sal den Preussers udstrakte Haand en Flaske fyldt med fransk Vin. Mættet og lædset vandrede jeg over den frygtelige Blodmark hen imod Groß Görtschen til. Som jeg her gik alene mellem denne Mængde Slagne, paakom mig først Rædsel og Frygt. Jeg faldt hvert Øjeblik, for min Fod gled paa den blodvædede Jord. Hvert Øjeblik greb jeg i et Ansigt, hørte enkelte Døendes sidste Stønnen og blev tilsidst saa ynkelig tilmode over de Gyseligheder, jeg selv havde deltaget i, men som jeg aldrig før havde kjendt til eller forestillet mig saa græsselige, at jeg endog saa en Gang tænkte: Var Du ikke bleven Kjæreste med en berlinsk Pige, saa gik Du nu ikke her mellem slagne Franske, som Du har været med at myrde.

Jeg var vist ikke den her paa Balpladsen, som var i bedst Humeur. Naar jeg tænker paa, hvorledes jeg var tilmode, da jeg gik her mellem de mange Døde, som Maanen saa gyseligen skinnede ned paa, saa begriber jeg ikke, hvor jeg fik Mo og Kourage fra til at gaa med og holde mig brav. — Jeg sad længe paa en død Hest og kunde ikke gaa længer, saa jammerlig var jeg tilmode. Det var især Synet af to Franskmænd, som laa i hinandens Arme og vare døde, begge af svære Sabelhug i Hovedet, der gjorde mig saa bitterlig ondt. Men saa hørte jeg med Et Jægerhorn langt borte. Jeg lyttede. De kom nærmere. Et lidet Jægerkorps kom marscherende ud af Groß Görtschen langs ad Bejen, der, som jeg nu blev vaer, gik lige ved Siden af mig. Jeg blev siddende paa den døde Hest. Da de marscherede syngende og jublende hen ad Bejen til Berlin, saa hørte jeg nok, at det var Preussere. Ligesom de vare forbi mig, rejste jeg mig

stille og sluttede mig ganske ubemærket til dem. Nu erfarede jeg da Udfaldet af Bataillen. Franskmændene vare huggede sammen, vare henvejrede som Avner for Binden, skulde huske det, til de kom igjen o. s. v. o. s. v. Kloffen var eet da vi marscherede ind i Berlin. Vi bleve, som de saa Levninger af tre frivillige Jægerkompagnier, der, uagtet den oprindelige Bestemmelse, havde været med fra først til sidst, tage imod ved Porten med Jubel og Glæde. Paa Pladsen kom Obersten til os og takkede Alle og Enhver med største Ros for vor udviste Bravour. Det var nu blevet Dag. Jeg ventede paa, at vi snart kunde gaa hver til Sit. Da skreg En af bagerste Geled: Hr. Oberst! Der er Sachseren, som holdt sig saa kjæt! Der staaer han! — Hvor? raabte Obersten og mange Andre. Jeg saae mig ogsaa uvilkaarlig om. Tre pegede hen paa mig: Der staaer han! — Obersten kom hen til mig: Træd frem min Søn! Du har vundet Dig som en Preusser fremfor Noget. Her hester jeg Dig min egen Medaille paa Brystet. Naar det atter gjøres fornødent, at vi Alle møde, saa venter jeg, Du svigter ikke. — Jeg bukkede og tav. Jeg tænkte paa Soffi, som nu stod og ventede i Kammervinduet paa mig; det var jo kun af hende jeg brød mig om at høre Roes. — Alle omringede mig og kaldte mig en ærlig Preusser. — En var især rørende, han bad mig at tilgive ham; han havde ikke i Morges troet, jeg mente det saa oprigtigt. — Jeg brød mig lige saa lidt om deres Roes nu som om deres Haan i Morges. Vi fik Lov til at skilles ad.

Jeg kom til Stedet, hvor Soffi boede. Kjældermanden var oppe; da han kjendte mig, lukkede han mig op, og

stille listede jeg mig op ad Trappen til Soffis Kammer. Døren stod paa Klem. Hun stod i det aabne Bindu og saae ud over Egnen, hvor den varme Dag havde været. — Nu er Klokken snart tre Kvarter til Tre, saa er det fire og tyve Timer siden, tænkte jeg, da Uhret slog paa Væggen; hun vendte sig om for at se paa Uhret, da seer hun mig staa i den aabne Dør. — Jeg fløj til for at gribe hende, da hun vist ellers var falden om af Skræk, thi hun troede, sagde hun, at det var mit Gjenfærd, der stod. Ligesom Soffi og Jakob var vort sidste Ord Matten iforvejen, saa var det nu vort første. Jeg veed vist, at jeg i det hele Døgn ikke har luffet min Mund op til noget eneste Menneſte. Hun var ene i Huset. Hun havde heller ikke talt med Nogen, men for det Meste staaet i Binduet og seet ud over Egnen, hvor hun vidste vi havde vor varme Dag. Da vi nu kom lidt til os selv, besaae hun mig nøje, om jeg ingen Skade havde faaet, blev da yderst forſkrækket over Hullet i mit Hoved, som nu vel gjorde noget ondt, men ikke havde videre at betyde, da det blev vasket ud med Vand. Sugget over min højre Haand var værre, det forbandt hun og lagde noget Balsam paa, siden har jeg heller aldrig videre tænkt paa det. Men da Alt saa var i Stand, saa kan De tænke Dem, hvilke Dage jeg havde! Saa skjøne faaer jeg dem aldrig mere! Hun førte mig om i Familien, ligesom for at gjøre sig til af mig, og allerede Dagen efter var hendes lille Kammer vort Brudekammer.

Siden da en Gang Talen igjen var om, at et Korps Frivillige skulde samles og rykke ud, hørte jeg hende ikke med et eneste Ord ytre nogen Lyst til, at jeg skulde være

med. Hun har endogsaa nogle Gange flaaet paa, at hun ikke kan begribe, hvor hun fik det Mod fra at opmuntre mig til at gaa med til Groß Görſchen. Det maa virkelig have været derfor, ſiger hun ſaa igjen, fordi mit Søſtendebarn altid roſte ſig af ſin Kjæreſte; jeg hørte ogsaa baade hende og Flere kalde Dig den galante Sachſer, og en Gang, da der blev talt om at oprette et Frikorps, da ſagde hendes Søſter, den gifte, at der hød den galante Sachſer ſig nok neppe til. Det ærgrede mig, og for de Franſke var jeg ogsaa grumme bange.

Der ſeer De nu, hvorledes jeg kom til at blive Helt. Her er min Medaille, jeg har den aldrig paa, uden naar jeg gaaer til Alters. Dels ſynes mig, jeg dog der end mere levende føler mig opvakt til at takke vor Herre, ſom ſparede mit Liv den Dag ved Groß Görſchen, og dels hjælper det mig tidligere til Guds Bord, thi De har nok mærket, naar Preuſſerne ſe et Kors eller en Medaille paa et Brøſt, ſaa ſaae de Reſpekt; det har nu ellers tabt ſig meget, da der i de ſenere Aar er ſaa ghyelig Mange, der bære deſlige Tegn."

Her er nu bleven en Art af Fortælling frit uddragen af den vakre Sachſers Paſſiar med mig om ſit lykkelige Liv og ſin Krigs- og Kjærlighedshistorie. Du kan da ſagtens tage til Takke med den for een Gangs Skyld. Nu maa jeg ellers ſige Dig, at hvorfor jeg intereſſerer mig for denne Bravour af Preuſſernes Heltehistorie, det er naturligvis fordi Sachſeren ene og alene blev Kriger for Pigenſ Skyld. Jeg maa tilſtaa, at jeg er ikke ganſke ſikker paa, om nogen Pige i Verden ſkulde kunne have ſaaet mig til at gaa med Franſkmændene for Preuſſernes Skyld.

Men hvem kan vide det? I sit to og tyvende Aar Kjøreste med saadant et Barn, som denne Soffi efter hans Beskrivelse maa have været — hvem kan vide det?

Imens jeg her fortalte Dig nærværende Kriger=Affaire, kom vor Stedson ind og var gyselig oprørt over et græsseligt Slagsmaal, der skal have fundet Sted ved Strahlauer Fischzug (et Slags Folkefest ved Treptau, som Berlinerne sætte megen Pris paa). Han fortæller, at et Par affyelige bekjendte Udhalere, som ideligen ere paa Færde med at afstedkomme Bøvel=Spektakler og ofte overfalde Folk uden mindste Anledning, blot — om for Exempel det falder dem ind, at den eller den Person der med Brillen paa seer fornem eller — som Folk af samme Surdejg hos os kalde det — hoven ud, saa ere de ikke bange for at rive sliq en Person ned af Hesten, om det er en Ridende, og prygle ham fordærvet uden videre — at disse, siger jeg, skal nylig have gjort dette ved En af Berlins Elegants. En ung rask Slagter, som en Gang siden bebrejdede dem denne affyelige Udfærd, mente: „det er Skade, at I aldrig en Gang rigtig træffe Jeres Mand.“ Karl med Brillen paa! ytrede saa En af dem, jo han barer sig nok! — Ved dette Strahlauer Fischzug kommer nu fire Stykker af disse Mennesker i Møde med to Herrer, begge med Brillen. Disse holde og betragte Personerne. Det er nok for dem til at begynde Spektakler. De nærme sig, og En af dem hugger den ene Herres Hest med sin bløtnappede Stok lige ind i Djet, saa den stejler og styrter bagover med sin Rytter. Men denne glider ned af Hestens Side, og skjøndt han i det Samme faaer et Hug i Hovedet, saa Blodet strømmer ham over Ansigtet, rejser han

sig dog rask, tørrer Blodet og Brillerne væk; Slagsbrodereren seer den unge Slagter og har i det Samme en saadan Lusning af dennes knyttede Næve, at han falder om og bliver liggende. Den anden Rytter var stegen af strax og havde ikke biet, til han blev overfalden, men da han vidste, hvorledes han var faren, ved at se Anfaldet paa sin Kammerat, saa greb han to af Udhalerne og slog dem sammen med Hovederne, saa de løb i Et og de faldt. Den Fjerde grebe Slagterne og bragte ham paa Politiskammeret. — Til hele Berlins Glæde skal Slaget, som den Ene først fik, rent have gjort det af med ham. — De tre Andre, hedder det, skulle være visse nok paa først at komme til at staa i en Slags Gabestok ved Treptau, hvor Mængden af de Lusterende, mellem hvilke til Dels det gemene Optrin er foresaldet, gjør denne Slags Straf meget passende, og derpaa at behandles som Stratenrøvere. — Saaledes skal de have.

I Morgen gaaer jeg til Charlottenburg for at se Dronning Louises Monument. Det skal være særdeles skjønt. En Berliner faldt i dette Øjeblik ned af vor Trappe og brak Halsen paa et nyt Merstkums Ribehoved, han gik ned i Haanden. — En Blytæller faldt iforgaars ned fra den øverste Spids af Friederichskirkens Spir, men da han faldt i sin egen Stol, som hang lige under ham, kun een Alen fra Spiret, hvor han stod over, saa tog han ingen Skade. — En hel Familie fra Landet, en Præstefamilie, væltede i Aftes ned i Spreen, men der var ikke saa meget Vand, at en Flue kunde drukne deri, end siges en talrig Præstefamilie. — En Broelægger har brudt sit Ben fornylig, en Aften han kom hjem; han faldt i et flent

Sul, hvoraf der er mange i den Gade, han nylig har besørget brolagt. — En Jomfru, som en Politibetjent greb, idet hun stak en kostbar Brystnaal til sig i en Juvelerboutik, bekvæmede paa Gaden af Omfindtlighed over, at En af Mængden sagde: hun var desuden et uanstændigt Fruentimmer. — En Smørhandler blev forleden kaldt op paa Politikammeret, fordi han var bleven anklaget for at have solgt Smør med Orm i. Han forsvarede sig saaledes: Som Anfænger mente han i sin Enfoldighed, at siden Folk immer spurgte saa flittig efter de Øste, hvori de fleste Orme vare, saa maatte maasse Smørret og Kjødet ogsaa især faae Uffætning, naar Barmen havde forsat det i saadan Tilstand. Politiet agtede ikke Ustyhledens naive Detailkneb, men hensatte ham i 6 Uger paa Band og Brød med hans eget Smør paa. — En gammel Præst hørte jeg i Onsdags holde en Tale fuld af megen Salvelse til fire unge Gejstlige, som skulde paa Bibelselskabets Regning gaa til Afrika og omvende Morerne. Han sammenlignede dem med Skorstensfejersvende. 1. Del: Hvorledes de skulde fare ind i Morerne's Hjerter. 2. Del: Hos hvem de skulde bestille Strabere, Koste og Pudserne. 3. Del: Hvorledes de skulde bruge Straberne, Kostene og Pudserne. 4. Del: Hvorledes de skulde raabe ud af Morerne: Abba, Abba, kjære Fader! — En for Tyveri afstraffet Litteratus har skrevet et Carmen med sit Navn under, hvor han brugte Udtrykket: Bort elskede dyrebare Kongehus! Han har faaet den strengeste Ordre til at afholde sig fra alle deslige familiære Udtryk, da Kongen mener, at ingen infam Person bør tilegne sig Del i ham. — Man har truffet en gammel

Jøde, der lever af Kludehandel og i lang Tid var bekendt for at være en fattig Mand, i en Udelmodighedshandling af et sjældent Slags. Han har for flere Aar siden mistet sin eneste Datter, hvis Tab skal have gaaet ham nær. Siden den Tid har han anvendt, hvad han ejede og erhvervede, paa at kjøbe fattige tre- til fireaars Pigebørn rent ud af Forældrenes Hus og paa sin Bekostning lade dem opdrage hos anstændige Familier paa Landet. Naar han fik et saadant Barn fat, gav han det sin afdøde Datters Navn, lod det fuldstændig forsyne med Klæder og satte det da i Pension, uden at Forældrene siden erfarede det Allermindste herom. Det blev opdraget som hans, og naar et godt Parti var at gjøre for det, fik det 500 Daler af Jøden som et Laan, han kunde forlange tilbage, naar det faldt ham ind. De vidste ikke, at de havde ham at takke for Noget. Det hedder, at den gamle ædle Jøde i en Række af 40 Aar skal have opdraget, forsynet og udstyret 80 Pigebørn; han har bestandig haft hemmeligt Opsyn med dem, og det skal have været Sorgen over eet af disse Plejebørns flette Opførelse, som har foranlediget en Ntring til en gammel Søster, som han har hos sig, hvorved den brave Oldings hemmelige Anvendelse af sin Formue er kommen ud. Søsteren, som syntes, at hendes saa ringe ansete Broders Højmodighed ikke burde staa som Lyset under Skjæppen, har bragt en gammel Kassabog, hvori Alt, hvad der angik denne Artikel, hvilken Jøden havde behandlet som en Handelsaffaire, stod optegnet. Rebekka hed alle Plejebørnene med Tilnavn af Bhen, hvori de opdroges, eller af Kredsen, Distriktet o. s. v. Det opdagedes derved, at flere af Rebekkaerne havde været ansete

Mænds Koner. En lever her i Berlin som hædret Ægte-
 fælle af Forstanderen for et af Hovedstadens betydeligste
 Handelshuse, med hvilket den gamle Jøde ofte stod i et
 Slags Forbindelse ved sin Kludehandel, da Huset havde
 flere Papirfabriker. Hvilken Resignation, aldrig at til-
 kjendegive eller ved en eneste Ytring forraade til Noget,
 hvad Forhold han stod i til Husets Frue, som maaske
 ofte saae den gamle uanseelige Mand komme og gaa, uden
 at hun drømte om, hvad hun var ham skyldig. Saaledes
 skal han have haft sin Gang i flere Huse, hvor hans
 Plejebørn boede som agtede Husmødre og Koner. Det er
 efter hans Død, som især forvoldtes ved Sorg over at
 et af hans Børn udartede i saa høj en Grad, at han traf
 hende, efter at hun forgjæves i tre Aar havde været efter-
 spurgt og søgt om af Plejeforældrene, paa en af Berlins
 Gader som en af Hovedstadens gemeneste Skjøger, at
 hele denne ædle Jødes Vandel er kommen for Lyset.

skrevet, har dog Noget, som han kan vise frem paa offentlige Steder. — At tage et saadant Brev, en Bog Manuscript frem, lade den spadserer omkring (i Konvoluten alene) — hvad behager? — Og hvad Snak giver det ikke Anledning til paa Posthuset? „Sr. L. har i Dag fra Udlandet faaet et Brev, der vejede 12 Mark!“ — Hvad? Hvad Soliditet det tyder paa hos Rejseren, det vil jeg nu slet ikke omtale.

Dette Brev faaer Du ikke, før jeg er kommen til Wien. Det bliver forfattet som en Art Dagbog, kommer til at udgjøre min eneste Morsskab paa den kjedelige Rejse, det vist vil blive herfra til Wien, idet jeg agter at experimenterer paa Dig, hvor vidt det vil kunne lade sig gjøre at more ved en Rejsses Beskrivelse, som gaaer saa raff som muligt, saa økonomisk som muligt, mellem Berlin og Wien. Egenlig — det falder mig for sent ind nu — er Du ikke i den Stilling, min gode L., at en rejsende Broder burde tænke paa at fornøje Dig. (Jeg vil aldrig tale om, at Du ikke en Gang skrev mig saa stort et Brev til, som jeg kan sætte op paa Neglen af min Tommelstot, da Du var i Berlin — sy!) — I denne usigelige Hede, som det er i Dag (jeg troer endog mit Smule Fedt er i Begreb med at smelte), falder det mig just ind, at jeg skriver til og tænker paa at more en Mand, der nu gaaer hrer Morgen i den dejlige Have, maasse end ogsaa med Tøfler paa bare Ben, i grøn Frakke, med Raskjet eller gul Straahat paa Hovedet, kan tage Meder stænger i Hænder, staa, om han vil, fra Sol op til Sol ned og lade Abborrer og Skaller æde Orme af Krog (det forstaaer sig, fordi hans godmodige Sind ved Gud ikke

nænner at trække op og forstyrre den pæne lille Fisk i dens
 uskyldige Moro, især da det virkelig ikke gjør godt at faae
 Ondt af en spids Fiskekrog), staa ved den store blaa,
 kolige Sø, se sig om og sige: O dejligt, dejligt! hvilken
 Morgen! — Jo vist, at skrive Breve fra Berlin til saa-
 dant et Menneſte, er det sandt kristeligt? — Men nu er
 der begyndt, det er besluttet, altsaa — det Første jeg da
 melder er, at jeg med denne Dag ender min sidste i Berlin
 — for denne Gang. I Morgen gaaer jeg med to The-
 ater=Personer, en Dandser og en Musiker, til Töpliz, at
 sige: ikke til Töpliz i Morgen, men ad Töpliz til. Der
 til følges vi ad. — Mit Ophold i Berlin er i Kunst-
 henseende temmelig udførlig beskrevet i Brevene til min
 Søne, til Ludvig* og til Ludvig** og til***. At jeg
 ikke har kunnet udtømme mig i Lovtaler over Devrient
 her, forundrer Alle, hører jeg, undtagen C., tages mig
 vel endog ilde op af Nogle, af C. ikke. Den Lovtale
 giver mit Hjerte ham, han er den sunde uforudindtagne
 Menneſteforstand. Han siger: „Ja, Devrient staaer ikke
 R. synderlig an. R. har læst hele Bøger fulde af pane-
 ghrifte Kritiker over Devrient. Hans hele Sjæl har været
 i mange Aar fuld af de herligste Forventninger angaaende
 denne Kunst=Heros; nu kommer han for selv at se, for-
 langer Fuldkommenhed af en som et studereværdigt Møn-
 ster prist Kunstner, forlanger Sandhed og Natur i deres
 reneſte Kunstbejdning, og finder — finder hverken Sand-
 hed eller Natur. Basta!“ Gern jun. er en prægtig
 Mand for mig, den bedste Komiker, jeg her har seet. De
 paa Königsstädter Theatret ere vel fortræffelige alle. Pu-
 blikum lo og klappede i Hænderne, hver Gang baade

Schmelka og den Anden (hvad det var han hed, jeg skal se efter paa Plakaten siden) kom frem. Jeg lo ogsaa, men indvendig — og af Latteren. — Hvad mærkværdigt der siden mit sidste Brevs Afgang er mødt mig i Berlin, skal Du nu in nuce faae meddelt. Jeg er til din Tjeneste til Kl. 7, saa maa jeg hen at høre Duvturen til „Ferdinand Cortez“ og se lidt af første Akt; saa hjem at pakke ind. Stuespillet har, som Du mærker, ikke skjænknet mig stort. Sandt er det, Scenens fortrinligste Kunstnere i det alvordlige Stuespil ere dels syge, dels borte. Wolff, f. Gr. og flere. Operaen har fornøjet mig overordenlig. Grosspius har jeg fortalt om. Madamerne Seidler og Wild — altsaa er jeg saa at sige færdig, naar jeg endnu en Gang i mit stille Sind gjentager: Tat, Tat, Tat! for de fem Aftener! For „Bestalinden“, „Alcidor“, „Nurmarrhal“, „Iphigenia paa Tauris“, Winthers afbrudte „Offerfest“, og nu i Aften „Ferdinand Cortez“; thi at det vil være herligt, det er jeg forud vis paa. Skulde mod min Forhaabning dette ikke slaa ind, saa skal det ikke blive glemt.

Mødt er der mig Intet af stor Betydning i Berlin. Jeg har beseet og roligen betragtet de mange Marmorstatuer af virkelige og andre Helte, som Berlin er forskjønnet med. De gamle Syvaars-Krigere paa Pladsen deromme, (hvad den hedder, veed jeg ikke), Schwerin især og den gamle Desjauer, lade til at have været ildfaste. Karle. Blüchers Statue mangler Noget. Han staaer i en fremstormende Stilling. Der burde være en Haand, som greb ham i Rappen. Man vil mene, at naar Gneisenau, som nu gaaer her halvt ubemærket omkring, ikke havde mangen Gang holdt lidt igjen og derpaa sagt: „Nu af“

sted!" saa var det gaaet skjævt. Det minder mig om de danske Sømand, Niels og Christen Juul. Det hedder jo hos Malling, at Christen sagde: „Slaa nu, Niels!" — Da slog Niels og vandt. Jeg har dog haft den Fornøjelse en Gang for et Par stikkelige Mennesker, en Musikker Weigl, en Maler og en Hallenser=Student ved Navn Aber, paa en Spadseretour at fortælle Noget om Danstensk gamle Dage, om Slaget ved Rjoge f. Ex., — at sige: det i Rjogebugt — om Svarteraa, om 1801. Jeg havde en Gang nær taget fejl og talt om Slaget ved Gadebusch. Preussjerne ansaa det dog nok for muligt, at der i hin Tid var krigerisk Blod nok i Danstensk Arer. Nu derimod findes det ene og alene, mene de, i Brandenburgerne! — De vilde Hedninge, fra hvilke disse stamme, kunne neppe med større Fanatiskhed have ofret deres Guddomme Menneskeblod, end deres Efterkommere synes at længes efter en ny Lejlighed til at ofre mere til deres.

— Kriger=Uren er Ny=Brandenburgernes Afgud. Hvilke Hedninge ere nu de værste, de gamle eller de nye? — Jeg skjændtes med samme Preussjer om Fodstykket til Blüchers Statue. Jeg paaftod, det var revnet. Men han sagde nej og væddede med mig. Da vi kom hjem, vilde han absolut ikke gaa med for at bese det, før Hallenseren var horte; saa satte han sig magelig ned, lod Rødvinen hente, betalte den, og vi drak den til vort Smørrebrød in bona caritate. Da jeg saa vilde vide, hvorfor han da med saadan en bestemt Visshed paaftod en Ting, han siden selv indrømmede at forholde sig anderledes, sagde han blot: „Dem Hallenser möcht' ich's nicht gern gönnen,

daß etwas an unserm großen Rauch zu tabeln wäre!" —
Preussist! —

Jeg maa holde op lidt, kjære L. Kjælderfolkene her
overfor flaaes en Smule; det kalder gjerne mange Nabo-
folk sammen. En Rejsende bør jo studere Nationer. Hvor
er der bedre Lejlighed hertil end i Folkebevægelser? Her
er Folk i Bevægelse, hele Gaden Folk; altsaa! — —
I Anledning af Kjælderfolkene's Bæsen fik jeg af min
Bærtinde en dejlig Historie, som jeg, naar jeg i Aften
har pakket ind, og efter at have fortalt lidt om det Sidste,
jeg seer i Berlin paa Theatret for denne Gang, skal med-
dele Dig. Nu er Klokken mange; strax syv — o!

Al. 11 om Aftenen.

Indpakning besørget, Alting i Orden. Al. 4 i Morgen
kommer en Karet for Døren, med halvfjerde Hjul under,
halvtredie Hest for, en halv Kudst (det er en Jødefarl).
At han bliver hel nok til at kjøre halvtredie Hest, det
troer jeg vel, men at have en Jøde til Kudst er mig saa
underligt, at jeg ikke kan tænke mig ham anderledes end
som en taalelig Halvdel af hvad jeg forstaaer ved en
Kjøresvend. Han holder Bidsten som en Allen og Tøm-
merne som et Stykke Sirts, han skal rive af. Til Hesten
siger han det Samme, som man siger til Svin, man hyjer
ud af en Have; Alting griber han an, som om han stod
indenfor en Dist paa Østergade, men munter er den gamle
Svend og kan være brav nok til at kjøre med for 9 Rbl.
preussist 28 tydske Mil. — Jeg var ikke nær saa glad
over „Ferdinand Cortez“ i Aften som over de andre
spontiniske Sager, jeg nu kjender. Dog er Wild fortræffe-

lig. Orkestret ogsaa, men Musikken er, synes mig, langt mindre gehaltrig end de forrige, især „Westalinden“. Jeg har taget Afsted med alle mine vandre Kunstbrødre her: den herlige Weiß, Rütthling, Krüger og den stolte Karl, denne Gropius. Gid jeg kunde have blevet og seet „Ferdinand Cortez“ ud, bare for hans Dekorationers Skyld! Det er sandt, en saadan Mand spiller en stor Rolle ved et Opera-Theater. Jeg har taget Afsted med Berliner-Theatret i en Billet til den elskværdige Stümer. For at vise Dig, at jeg ikke heller for selve Bedkommende af Theatret synderligen skjuler mine Tanker, (jeg mener at gjøre deres lunde Smag og Mennekesforstand den bedste Kompliment ved Oprigtighed i denne Henseende), saa meddeler jeg Dig herved et lidet Stykke af min Billet til ham:

„Deinen Musa-Tempel hüten die lieblichen Musen! —
 er stehe immer fest und hehr auf seinem sandigen Grunde!
 — Ach! da habe ich nun, vor lauter Lustigsehnwollen,
 eben etwas recht sehr trauriges gesagt! Ich meine wahrhaftig mit diesem: sandigen die reelle factische Bedeutung des Wortes. Denn in der Nähe dieses Hauses der Musen und Gratien, was habe ich nicht ausstehen müssen! — Wie habe ich nicht die Göttinnen bedauern müssen! Wie oft sah ich sie den Tempel freundlich umflatternd, die Pforte gütigst suchend! Ein rauhes Wehen des brandenburgischen Haiden-Windes erhob Wolken von Staub und warf sie den lieben Genien so unverschämt, so dummdreist in die Augen! Wie die Holden sich die Augen rieben! wie sie sich räusperten und endlich mit verfinsterten Gesichtern davon flogen! Vier, fünf Mal habe ich dennoch gesehen, daß sie ruhig, ihrer würdig, ungestört

hineingezogen sind; da rief ihnen aber auch der Tongott selbst, von innen heraus, den rauhen Wind besiegend, sein harmonisches Komm! Komm! entgegen, und munter hüpfend, den ruhigen Augenblick benutzend, schwangen sich die Lieblichen hinein. Mehrmals kamen sie zufrieden, sich englisch über ihre Priester besprechend, wieder heraus. Nur einmal — sie hatten „Nurmarrhall“ gehört — kamen sie taumelnd, einzeln, einander von der Seite fernher anblickend, ganz verdukt vom Tempel aus. Ich staunte sie an. Sie kamen mir — wie soll ich's Dir sagen? — sie kamen mir wie brandtweinbetrunkene Bauerdirnen vor. Sie wirbelten sich in niedrigen Kreisen, anfangs auf dem Platze, eine Zeitlang herum, wurden nach und nach leichter, schlossen sich dichter an einander, umfaßten sich endlich wieder göttlichschwesterlich, und mild wie reine Flammen in einander zerfließend, entschwanden sie meinem entzückten Blicke!“

NB. „Nurmarrhall“ er nemlig saa skrækkelig overlæsjet med Larm=Musik, saa Menneſter blive forstumlede af den, end ſige de ſintbyggede Muſer.

Mit Følgeſkab ſeer ikke intereſſant ud og lader kun til at kunne komme i Liv, naar Talen er om at drage den Ting i Tvivl, at Berlin koncentrerer i ſit Skjød den hele kultiverede Verdens Kultur, i Kunſt ſom i Videnskab. Jeg talte lidt med Muſikeren i Aften paa Theatret. Men det er da intet Under, at Menneſtet kunde blive exalteret ved Ting, ſom der blev ſagt ham. Han ſtod nemlig i Paaflædnings-Bærelſet hos Weiß og gjorde Staccato=Strøg paa en Violin, væddende med to Andre om Aftenſmad, at dem kunde han gjøre med hvad Bue det ſkulde være, hvorpaa man bragte ham en Kontrabaſ=Bue. Derover

blev han vred. Men man opfordrede ham til at holde Ord eller give Aftensmaden. Han var naragtig nok til at prøve paa at staccatere med Bue-Uhret, men blev leet ud og maatte ud med Aftensmad. — Hans Humeur til at være brav Rejsende tør jeg ikke vente mig meget af. Han bliver, hed det paa Theatret, lige fra Restaurationen fulgt Kl. 4 til Bogns! — Naa, det kan jo gaa meget brødt derfor. Bare der nu maa forefalde Noget, som jeg kan føre ind i nærværende mit Dagbogs-Brev.

Det var nu Historien om Kjælderfolkene derovre. Ja — men den maa jeg oversætte efter Bærtindens, Mad. Berners, Fortælling, thi paa hendes fortræffelige Berlinsk at foredrage den, det er jeg ikke i Stand til. Jeg sad og skrev ved Vinduet og hørte, som jeg oftere har hørt, Folkene derovre skjændes frygteligen. Da kom Bærtinden ind: „Ach Herr Jeh! juter jroser Gott! jraufames Spet- tafel wieder! Sieh mal!“ — Jeg kom til Vinduet. Manden derovre kom ud af Kjældereren og havde sin Kone i Haaret og en Pudel ham i Benene. Hele Fortovet midt ud paa Gaden var fuldt af Tilskuere. Blandt disse mærkede jeg, i Forbigaaende sagt, et Ægtepar, der stod meget andægtige og tilskuede Affairen. Da Kjældermanden sit sparket Hunden væk, saa gav han sig til med en Slags Tamp at mishandle Konen skjændigen. Men den Kone, som stod blandt Tilskuerne hos sin Ægtemand, tog sin Arm fra ham, traadte ham nu under Djnene med Næverne i Siden, og saa vidt jeg kunde slutte af hendes Miner og Gebærder, sagde hun: Saadan skulde jeg gjøre ved Dig! — Manden vendte sig tvær og gif; hun bag efter, muf-

kende. En lang Rebflagerdreng endte Scenen mellem Kjælderfolkene paa en god Maade. Som Manden er ivrigt i Færd med at smøre paa, gaaer den raske Dreng bagved ham og slænger ham en Krands Hysing, han stod med, om Halsen. Han traf rask til, og baglænds faaer han Krabatan trukken om, saa at han faldt lige i det just der værende brede grønbetrukne Bassin, hvortil Gadekommissairen havde ladet Kende-stenen vore. Der blev nu en uendelig Jubel mellem Folket. Konen reddede sig imidlertid ned i Kjælderen, og Manden slap ikke Pøbelen af Hænder, før han gav sit Ord paa at lade Konen være i Fred. Stulende som en Hønsethy listede Slubberten sig ned. Folket adspredtes efterhaanden, lidt efter kommer han ud ganske pudset, seer sig om til alle Sider, og med eet Sæt er han om Hjørnet. „Nun jeh! der verfluchte Teufelsmensch“, sagde min Madame: „Nich Gott! o Gott! Nun kann er Regel schieben, so'n Rabenaas! nach so'n Affaire! — O jeh! o jeh!“ — Da jeg nu nøjere begyndte at spørge hende ud om Folkene derovre, satte hun sig op paa Kommoden og fortalte Følgende. Men, som sagt, Du maa tænke Dig hendes ægte Berliner-Foredrag saa vel i Sprog som Stil.

„Hun er et møiet fornemt Fruentimmer! vist er hun saa! hun var en Slags Subernangt (Gouvernante), saadan en Slags Husholderst hos en Greve inde fra det Schlesiße. Hun stod sig meget godt, for jeg maa sige Dem, hun havde Penge, vist havde hun! Nej — saa skulde hun over til Grevens, som var nok Minister eller saadant Noget ved den hellige Alliance, der blev holdt i Wien eller derude. Nok er det, hun skulde over Hamburg og

gaa til Søs og saa træffe sammen med Greven i London. Der kunde de nok ikke komme over til uden til Søs, hvordan det var, og saa rejste de af fra Hamburg paa et Skib. Nu, hvorom Alting er, saa kommer der en Argian- (Orkan) Storm paa, som de allerbedst sejlede derude, og saa vælter Skibet, og der kommer for meget Vand i det, som er nu meget slemt paa Søen. Der omkom mange Mennesker, vist gjorde der det! — men Subernangten havde faaet fat paa en Anstalt, saadan en Kasse eller Noget, og var saa lykkelig, at hun virkelig reddede sig en Tidlang paa samme Kasse. Nu havde der været en Lejetjener med ombord paa Skibet, og det er den nedrige Person, ham derovre, som nu efter saa grusom en Opførsel kan gaa og spille Regler. Saadan en Hyæne! — Han var nu ogsaa falden ud i Vandet, og han svømmede omkring længe og havde faaet en stor Nare at holde sig til. Men han kjendte nu Fruentimmeret meget godt, da han ogsaa var her fra Byen af, og saa snart han faaer Dje paa hende, saa søger han at komme hen til hende. Nu behager De at forestille Dem, at da hun, den Stakkels, siger til ham: Hej Landsmand! o, forlad mig ikke, men hjælp mig, at jeg kan komme herfra med Livet! — saa spørger han hende, om hun havde Penge hos sig. Da græd den stakkels Subernangt og rakte ham sin lille grønne Pung, men da han vil gribe den, saa falder den i Søen og drukner. Nu kan De deraf slutte Dem til hans gemene Strafbeer, at han blev arrig og sparker bagud for at ville ribe hende ned af Kassen. Men saa i sin Nød og store Forlegenhed, da man jo i flige Tilfælde, troer jeg, nok kunde tage Fanden selv om hans Hals og klappe

ham paa det Venligste, saa siger hun: Hør Landsmand, gode Lejetjener, jeg har Penge staaende i Hamburg. Kommer vi herfra med Livet, og han bliver hos mig, saa skal jeg hjælpe ham i Vej! Nu bliver han da meget venlig og holder sig om hende og hjælper hende. Vejret er ganske stille, og han mener, der kommer nok et Skib. Nu om Natten saa begynder han at smigre nok saa galant for hende og gjør ordenlig lidt Rour til hende og, rent ud sagt, frier til Subernangten i Søen. — Man veed jo nok, Livet er kjært. Mennesket havde jo ogsaa en ganske net Person at se til, og saa forlovede de dem sammen paa Skibskassen. Og tænk saa! neppe en halv Time efter saa kommer et Skib og tager dem op, og de kom atter igjen til Hamburg. Men nu vilde hun ikke. Hun vilde rent slaa op med ham, da hun snart mærkede, at Lejetjeneren ikke var et Skud Krudt værd, end siige en jalant Subernangt. Men saa kan De behage at tænke Dem hans Trækter og List. Han skaffede to Vidner paa, at de højtideligen vare forlovede sammen, endssjøndt hun svær paa, at der var ingen andre Vidner end den stille Maane, Stjernerne paa Himlen og Søen. Men et Fruentimmer! man veed nok, hun har ingen Forsvar, naar hun er ganske alene. Er det ikke sandt? Desuden forsikrer hun højt og dyrt, at hun, da hun gav ham sin Tro paa Kassen, saae op mod Himlen og sagde paa Hollandst: Jeg gaaer fra det snarest mulig. Men nu var der ikke Andet for, hun lod sig forstrække og vie til ham. Dog narrede hun Personen. Nu blev hun ved at paaastaa, at hun slet ikke havde flere Penge staaende i Hamburg end et hundrede Dukater, som hun strax hævede, da de kom

der sammen fra Skibet. Hun sagde bestandig, at flere havde hun ikke. Nu er det, at han banker hende hver Dag, for at hun skal sige, hvor de andre Penge staaer. Men hun siger, hun har ingen Penge flere. Men hun har. Det er ganske fornuftigt af Subernangten ellers, at hun siger det; for naar han mærker, at hun ingen har, saa lader han sig stille fra hende, det er det, hun vil. Men hun indseer jo godt, at kommer hun ud med Pengene, saa drifter han dem op paa Reglebanen, og saa, naar hun er fattig, saa jager han hende dog væk. Hun spekulerer altsaa meget rigtig, men det koster hende svære Brygl, hver Uge nogle Gange. Det Eneste, som den gemene Tyrann er generet for, det er hendes Pudel, som bider ham i hans Bagben, naar han slaaer hende. — Nu kan De begribe Hr. —, at de kun leve maadelig sammen. Men Penge-Postkarlen kommer tidt til hende hemmeligen, naar han er ude, det seer jeg nok; hun har vist ikke lidt til Bedste maaste. Naar hun nu bare holder sig, saa bliver de nok skilt ad, for han giver hende Potteskaar i Hovedet (∴ en god Dag), mærker han, at det var hele Rigdommen, de 100 Dukater. Derpaa, maa jeg nu sige Dem, lurser jeg. Lader Lejetjeneren sig narre og hun slipper fri for ham, saa skal vores Mitchell (Madam Werners Stedson) tage hende. Hun er nu gammel og kan jo ikke leve længere end som en ganske kort Tid, saa gjør han et andet smukt Parti med en kjon ung Pige, som er hans Kjæreste; men hvad kan det hjælpe nu, de har inte Noget nogen af dem? Nej, derfor spekulerer jeg som saa: først den Gamle, naar hun bliver skilt fra sin brølandes Hjerne derovre, og saa kan han i Guds

Navn siden faae sin Kjæreste, naar saa vor Herre falder hende, om hun har Penge — men hun har!"

Saaledes løb akkurat paa Dansk Madam Werners Fortælling paa Berlinsk. Du Dig nu paa at fremsige den ret i naturligt Sladder-Kjællinge-Foredrag; den er meget god til at bruge en Aften, naar man er bleven læns for god Snak. Ellers lærer man heraf, hvor meget man maa vogte sig især for ugiste Fruentimmer, enten de nu ere Subernangter eller hvad de ere, at lade sig af romantiske Situationer forlede til at give Egtteskabsløfter fra sig. Hun har dog vist være greben af det Ensomme i denne vilde Havnat, af Maanen og Stjernerne foroven, forneden, og alt saadant Noget! Reflexionerne, behage Du at besørge selv.

Jeg kan hilse Dig fra Frederik den Anden. Jeg stod i Aften paa Slotspladsen og læste Inscriptionen paa den kongelige Bibliotheks-Bygning: Nutrimentum spiritus. Jeg lo, men i samme Øjeblik fik jeg Hals, Dine og Dren saa fulde af Støv, at jeg blev rent fortunlet, og idet jeg vilde frelse mig ud af Hvirvelstuen ved at løbe bort, rendte jeg med Hovedet lige imod et Hjørne af Palladset, saa Ilden stod ud af mine Dine. Nu gif der et Lys op for mig; da jeg kom hjem, saa fortalte vor Stedsøn, Hr. Mitchell, mig, at det kunde gjerne være, det havde været Frederik den Anden. I hans levende Live havde han aldrig kunnet udstaa de Lærdes skoptiserende og Bemærkninger over bemeldte Inscription. En Gang havde han fra Slotsvinduet seet En, som standsede og lo, da han læste: Nutrimentum spiritus. Han gif ned i Slotsporten og kom ukjendt i Snak med Manden. Denne

sagde: „Det er slet Latin, jeg gad dog vist, hvem der har besørget den tosfede Inscription.“ — „Det har nok Kongen selv,“ sagde Fritz, „han paastaer, at i hans Tid var det godt Latin.“ — „Saa hils ham og siig,“ sagde Manden, „at eftersom han har al den Berømmelse, han som en dygtig Konge, en stor General og klog Statsmand kan forlange, saa kunde han gjerne overlade sine Magistre Vren for Opfindelsen af en Inscription paa sit Bibliothek.“ — „Siger I det?“ svarte Fritz med bistert Ansigt. „Jeg er selv Kongen, I taler saa ubeskedent til. Hvad skal der da staa? Nu?“ — Men Manden var bleven saa forbløffet, at han ikke var i Stand til at sige Ordet. Kongen vendte ham Ryggen og gik vred fra ham. Den arme Værde stirrede forvirret saa længe efter Kongen og hans Nutrimentum spiritus, idet han gik over Pladsen, at han løb lige ud i Spreen. Først da han stod i Vand og Dynd indtil Halsen, skreg han: «ingenii». — Men Kongen, som siden hørte dette, mente, at det var ikke Umagen værdt at benytte sig af et Raad, som var fundet i Spreens Mudder, og lod den gamle Inscription staa.

Nu bare en liden Kunst-Samtale med **, saa et Par Ord endnu, og saa pakke vi ind, baade dette og os selv.

Jeg saae igaar med ** et Maleri, som hang paa Væggen hos Restaurateuren, hvor jeg spiser til Middag. Jeg: Kan De forklare mig, hvad den Bevægelse vil sige, Figuren der gjør? — **: Bevægelse? Den rører sig jo ikke af Stedet. — Jeg: Jeg mener — — den Stilling, hvori hun staaer, udtrykker jo en Bevægelse, og hvad siger den? — **: Ah! ja det er en skrækkende Stilling.

— Jeg: Ja vist, det er meget sandt, men hvorfor er hendes Stilling bleven saa skrækkende. Seer De, der sidder en stor Flue, den er hun bleven bange for. — **: Hvor? — Jeg: Ih der! der sløj den! — **: Ja saagu! det gjorde den jo ogsaa! — Troer Du, jeg lyver? Er ikke denne Samtale bogstavelig sand, saa gid jeg aldrig maa blive troet af Dig eller Noget. Og dersom Du troer, at ** spasede, saa fejler Du.

En Ting maa jeg endnu meddele Dig. Min Afsty for Smaatyranner kjender Du; for de store ogsaa; men her er nu Talen kun om smaa. — Nye Borgmestere i Smaatjæbsteder falde saa ofte, om de endog som Studenter og Kandidater vare ganske gode og fredelige Fyre, til at blive grumme Borger-Tyranner, naar Stjæbnen kalder dem til at være Stats-Styrere i det Smaa. Du veed jo nok ham i **, som vi begge kjendte, som just udmærkede sig ved sin sjældne Borgmester-Konduite, at han løb omkring i Byen og skar Bognstægler itu egenhændig, pryglede Bønder fordærvet, mishandlede frugtfulde Koner, som bønfuldt om at erholde som en Naade, hvad der var simpel uafdisputerlig Ret, saa at det gif paa Livet løb, i det Mindste kostede det et usødt Barn sit; han løb, fort sagt, som en uvan Tyr, for — at holde Orden i Byen; slog Borgerne halvt til Døde, for at bringe Liv i Borgerstabet; pryglede Damer, Herrer, Oldinge, Børn, Præster og Leviter c. s. v. Du erindrer Dig nok de mange Historier, vi hvert Aar hørte, naar vi besøgte **. Det var nu i de Tider. Nu er jo alt Saadant langt bedre. Humanitet og god, sindig Konduite er Noget, hvori nu alle unge Borgmestere der i Landet udmærke sig, og

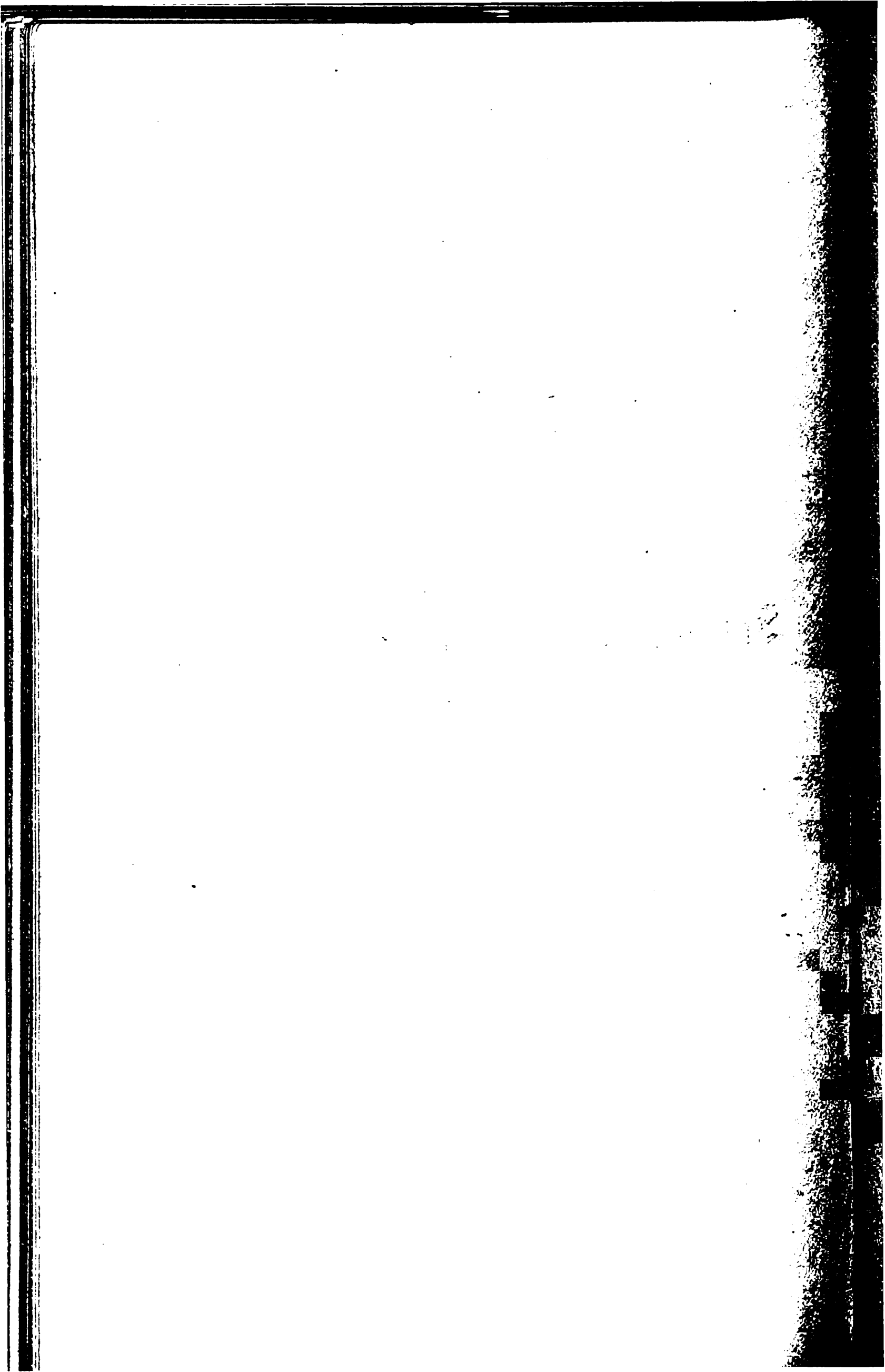
det er jo særdeles behageligt. Hvad jeg nu vilde sige: Du erindrer Dig altsaa nok, hvor mangen Gang jeg, naar vi hørte om s Excesjer i forrige Tider, ønskede: Gid jeg var stærk! gid jeg var Konge! eller gid jeg var Amtmand bare! — — Herre Gud! Her i Berlin skulde jeg da opleve Fyldestgjørelse for min Ulfky og min saa lidt saarede menneskelige Følelse.

En lille Borgmester i *** skal være paagreben, en Tyr aldeles i ovenmeldte Stil. Han har ofte været paa Spil, men ved en Lejlighed, hvor mange Mennesker vare samlede, er han gaaet omkring og har delt Brygl ud med sin Stof. Hændelsesvis kom han til at slaa en ung Borgers Kone Armen itu. Manden jagde: „De maa ikke slaa saadan, Hr. Borgmester!“ — „Maa jeg da slaa saadan?“ svarede denne og drev den stakkels Mand een over Hovedet, saa han faldt og blev liggende. — I Stedet for at anfælde Borgmesteren paa oprørst Vis, som det med Rette vilde blevet kaldt, styrede de nærmest Omstaaende Mængden tilfreds. Sex af dem tog ind til Hovedstaden øjeblikkeligen, meldte hvad der var gaaet for sig og bad om Undersøgelse. Den erholdtes strax. Borgmesteren, som ikke har det Mindste til Undskyldning for sin gale Udfærd og ikke kan kalde det Oprørstale, at en Mand, staaende med sin lemlæstede Kone i Armen, siger til Overfalderen, men Graad i Djuene, som det udtrykkelig hedder i Beretningen: „De maa ikke slaa!“ — Denne Borgmester er nu arresteret; Kongen har personligen hørt Borgernes Klager og lovet dem fyldestgjørende Ret.

Nu god Nat, kjære L. Klokken er snart Et. Matten bliver saa mørk og stille. Gaden den er saa øde og tom.

Bærtens Dreng bliver ved at spille, Wanzer spadserer her
rundten om. Faarekillingen piber, Tubernangten hun klynker:
Mitchell, kom og tag mig med Guld og med Klynker!
Dovre paa Taget skinner Lys paa Kvist — Se kun til
Kvindernes Kænter og List! Pyntemadamen hun ligger
og lurker, seer, jeg har Lys; hun troer vel, jeg kurer? —
Væk med dit Uble, o Eva! — Du sukker? — Gaa, stam
Dig noget! se, Lyset jeg slukker! Ingen Berliner skal
rose sig af, at han har seet mig i Svaghedens Grav.
Nu da — god Nat! Du stadslige By! Jeg fra dit
Sand og din Tørhed vil fly. Skjøndt, det forstaaer sig,
det er ej dit Alt, men Sand og Bind sammen, det er
dog fatalt!

Smaastykker af „Brevduen“.

Subskriptions-Plan.

Under Titelen:

For Tænkere

udkommer, saa snart alle de Titusinde have tegnet sig, som
skriftlig og mundtlig nu i flere Aar have plaget mig, for
at jeg skulde samle og udgive mine Værker, en Bog, som
vor Litteratur i flere tusinde Aar har savnet, og, som jeg
haaber, vil ikke alene finde hines Bisald, men lige saa
Manges til. Min Musa — som hedder Grine-Birthe
og er, som Læseren seer, altsaa ikke blandt de gamle Ni
— har ofte indgivet mig Et og Andet, som Mange have
beundret og vidst at pille den dybe Visdoms Kjerne ud
af, der laa deri, og ved denne deres Skarpsindighed sattes
i Stand til at nyde det Fremfattede, medens Andre —
Musen forlade dem det! — have slængt Bladet hen i den
værste Krog i deres Hus og derpaa sagt til Pigen i stor
Brede: Stine! vil hun gaa hen til Akteur Rosenkildes i
lille Kongensgade Nr. 73 og sige Brevduen af! — men
strax! — hører hun? strax! — Udgiveren af dette Blad
har faaet Skyld for Forfatterfabet, men jeg Undertegnede
er det egentlig og vil nu træde frem med mine retmæs-

sige Fordringer paa den Beundring og Roes, som Brev-
 duen hos mange dybsindige Læsere har høstet. Det Mis-
 hag, de Krænkelser i anonyme Breve, Affigelser af Bladet,
 Skjældsord, Stikpiller paa offentlige Steder, som Bladets
 Udgiver har døjet for min Skyld — kan han beholde.
 Den Fordel, jeg ved mine genialste Produkter har for-
 skaffet ham, vejer vel op mod Skaden. Som sagt, jeg
 vil samle alle mine Bærter og udgive dem til Verdens
 Nytte, at sige ene og alene for Tænkere. Den berømte
 Roman, hvoraf der i Manuskript har cirkuleret noget Frag-
 mentarist, vil deri fuldbendt, affilet og poleret udkomme.
 En skøn Rejse-Journal og en Del Karakter Tegninger,
 som jeg samler i mit Bindue, naar jeg drikker mit Thevand,
 Alt, hvad der findes i mine Skuffer af den Slags, som
 svarer til Navnet: For Tænkere, vil jeg samle og næsten
 forære Publikum — maasse til en Nytaarsgave, eller og-
 saa som en Fastelavns Bolle. I Fortalen siger en for-
 standig, lærd og mangeaarig Ven af mig Undertegnede
 disse Ord: „Jeg har min Salighed aldrig læst en saa
 fortræffelig Bog, det er vist!“ — Disse Par Ord sige
 meget, de sige næsten lige saa meget som det, der ofte
 staaer bag efter de Ord i Adresse-Listen: „Forsfatteren,
 eller Hr. Prof. N. N., Hr. Dr. N. N., Hr. Provst N. N.
 siger i Fortalen: o. s. v.“ — Nok er det, denne Bog skal
 blive en god Bog for Folk i alle Fag, i alle Situationer,
 at sige, Notabene: Tænkere. Men paa Gaden maa
 Ingen læse den, thi da gjør han sig til Nar! og det er
 ikke min Mening, paa offentlige Steder ikke heller: for-
 gangen Dag læste min Fætter Kristen Stillepind en Stump
 af mig, med en Mundfuld varm Chokolade i Munden,

men han spruttede Chokoladen ud paa en ung haabesuld Mands snehvide Permissioner og blev nødt til at gjøre Afbiigt, da Mennesket maatte gaa hen og staa Fadder som et Svin. Nyttig skal Bogen blive. Igaar fik jeg et anonymt Brev fra En ude paa Hospitalet, med en Rigsdaler i og de Ord:

„Jeg Undertegnede har leet min Mave i Stykker
 „over de Stykker, der har staaet i Brevduen i den
 „senere Tid, de have været mig af stor Nytte, da jeg
 „første Gang i Dag har Appetit. Højtærede! Deres
 „Blad“ — NB. thi det blev egentlig sendt til Udgive-
 ren — „er ved Gud det ypperligste Blad i den be-
 „kjendte Verden, saa vidt mig er bekjendt. Jeg ønsker
 „Dem al Held og Belsignelse! Lidt til Tobak!

Ærbødigt

* * *

Breve af den Slags har jeg — thi mig blive de siden leverede — over de tusinde af. Jeg vil derfor haabe, at min Bog gaaer af som varme Kartofler, vidste jeg ikke det, saa maa jeg rent ud sige, det vilde ærgre mig at begynde derpaa. Det er ikke for Fordelens Skyld, at jeg udgiver denne Bog, ingenlunde, thi den skal kun koste 1 Rdl. eller lidt over, og al Indtægten agter jeg at give bort til Understøttelse for nogle unge Mennesker. Subskription modtages hos Brevduens Udgiver i lille Kongensgade Nr. 73 og hos Bogtrykker Popp. Og det erklærer jeg højtidelig: at kommer der Ingen, saa vil det være mig yderst ubehageligt.

NB. Enhver afholde sig fra højvise og næserhukende
 Gluffer herangaaende! ikke en Gang hjemme, alene, bør
 de finde Sted! Da nærværende Forehavende sigter til det
 Offentliges Nytte, hvilket jeg skal bevise, naar den Tid
 kommer. — Min Stil kommer Ingen ved,

med Agtelse

S. S.

i. e. Solon Solonsen.

P. S. Falsk Navn, jeg hedder egentlig Søren Cathrine
 de Bultkammer. Nu maa De ikke tro, at det
 Hele er Løjer! — Som sagt, i lille Kongens-
 gade 73 subscriberes, og kommer der Mange, saa
 kommer Bogen ogsaa — bestemt!

Snurrige Fataliteter.

(Uddraget af Assessors Stambøger, 6. Bind, Pag. 3191).

Du gøtter Dig ret ved at fortælle En en ikke meget bekendt Anekdote. Du er særdeg og venter, at han skal bryde ud i Skæggerlatter; han siger i dets Sted: den fortalte jeg Dig jo paa Gaden i Formiddags! hvor det er rart! ikke sandt?

Eller Du faaer en eller anden udmærket Karitet, en ny Gaade, Anvisning til et nyt originalt Arrangement af et levende Borkabinet, eller Du har udfundet en ganske uopfindelig ny Figur i det kinesiske Gaadespil. Du farer afsted til Fru B. „Ah! min Naadige, her skal De høre en Gaade!“ Du reciterer den med Ild og Sjæl. — Hun gaaber: „Den sidder jeg jo her og bryder mig over!“ — Nu slyder Du, fortrædelig over dette Uheld, til Frøken S. „Læs, min Dejlige! her skal De se et Borkabinet — hvilke Ibeer, hvilke Tegninger! Der — seer De — den Venus der — hør nu! De skal“ — „Ah!“ afbryder hun Dig, „jeg sidder jo her og slyer mig Fingrene omme paa Dragterne dertil — vi prøver det i Aften hos os.“ — Hvor Du raser! Du iler til Fru St. Nu vil Du dog have den

Fornøjelse af din Gang, at vise denne aandrige Kone din skarpsindige Udfindelse af den nye Figur; men hvad ligner din Fortvivlelse? Du kommer ind og finder hende springende og hoppende af Fryd over, at hun nu kan triumfere over den unge N., som gav hende den Figur i Aftes og væddede med hende om et nyt Patience-spil til hendes Ægteherre, at hun ikke kunde udgranske det. Hvor skrækkeligt!

Tu akkompagnerer din Sang med Violinen eller Klaveret, men er bestandig en Takt forud eller bag efter Dig. — Det er behageligt! — ikke?

Der staar jo B., siger Du paa Gaden til Dig selv; Du lister Dig bag paa ham, pikker ham rask paa Skulderen, han vender Ansigtet hurtig — og Du staaer med opløstet Arm for at lade hans Næse tørne imod din stivt udstrakte Langfinger. — Nu seer Du et fremmed, Dig aldeles ubekjendt Ansigt at stirre paa Dig, saa staaer Du der fjønt! — Hvad?

Du kommer gaaende rask ned af en Gade og seer ikke Prindsessen af N. før hun er næsten lige for Dig. Du træder rask til Side, for at gjøre ret en sirlig Reverens, men Du tager Dig ikke i Agt for Kjælderhalsen, som Du træder tilbage i, falder næsegrus ned, din Hat flyver fra Dig midt ud paa Gaden, mens Du ligger der barhovedet og kikker ud af Kjældersturet, og Prindsessen leer, i Stedet for at lægge Mærke til Dig som ret et galant og artigt Menneske. Det er fornøjeligt!

Du skal til et Bal, Du klæder Dig nok saa pyntelig paa, i pæne hvide Bentklæder og Silkestrømper. *Bejret* er dejligt, Du gaaer derhen. Du kommer lykkelig og vel

igjennem alle Gader og Stræder, har ikke en Gang Støv paa dine blanke, smukke Dandsesko; nu møder Du en Flok Kæer; Du gaaer rolig forbi dem og aner intet Ondt, Kæerne gjøre Dig Intet, tænker Du, men se! det er varmt, og Fluerne er slemme efter Kvæget, en Ko vifter om sig med sin lange, vægtige Hale, for at faae Fred for de paastrængende Insekter. Koens Hale er uren, den slaaer til, og da Du i det Samme gaaer den tæt forbi, faaer Du Slaget tværs over dine dejlige Permissioner; Du er nu smurt til, har ikke andre at tage paa, og maa da gaa hjem gjennem mange Gader, ved høj lys Dag, med denne Eversstreg over dine Buxer og over alle dine Glæder — maa det ikke ærgre en anstændig Kavaler?

Du gaaer en smuk Søndag Formiddag og promenerer med en Ben under Armen. Du seer Tomfru H., som Du er dødelig forelsket i, komme Dig i Møde. Du sætter Dig i Positur, piller lidt i Halstørklædet, skyder Brillerne lidt fra, for at kunne fryde Dig ved Glansjen af hendes Dine. Hun gaaer Dig forbi. Du tager rast og ærbødig Hatten af, men tænker ikke paa, at der bag ved Dig kommer en lille vever Pige med et Fad Tykmælk, Du hugger bag ud med Hatten og slaaer Pullen lige ned i Fadet, saa at dets hele Indhold, paa Fløden nær, som bliver siddende paa din Hat, flyver om Dreene paa Tomfruen, Pigen og Dig selv. Den Sidste bander Dig dygtig — den Første monstret sin Pynt, tilkaster Dig et bredt Blik og retirerer ind i en Dør; men Du? hvordan er Du tilmode?

Du er i et stort, fornemt, altsaa meget stille Selstøb. Du er kommen til at sidde ved Siden af en døv Mand.

Du vil sige Noget til ham, for at begynde en Samtale, Du veed ikke Andet, end at han hører saa godt som Du, og begynder nu: Det er et dejligt Vejr igjen, Gudsfelov! Han: hvad behager? Du gjentager den sublime Bemærkning. Han opfordrer Dig atter, og omsider maa Du raabe ham ind i Dret, hvad hele Selskabet har hørt Dig fire, fem Gange fortælle ham. Bliver Du ikke flov derved?

Hr. Gr. P. staaer om Aftenen i Parkettet lige over for Dig, der er nogle Bænke imellem Eder. Han bukter, Du er nok saa glad og gjengjælder med ret et dybt Bu. Han ændser det ikke. Du gjentager dit Bu. Hvor flov bliver Du nu ikke, naar Du tilsidst af hans gjentagne Bukken bliver underrettet om, at han slet ikke bukter for Dig, men maasse fordi der er Noget, der gnaver ham i Nakken, eller han hilser paa En, der staaer bag ved Dig, som Du ikke førend for sildig bemærker.

Du sidder i et Selskab ved Bordet. Den lille Frøken R. med Duesjnene, som Du har et godt Dje til, smiler til Dig og bukter sig i det Samme ned, for at tage Noget under Bordet. Du kan ikke styre din Lyst til at faae et lille Haandtryk appliceret gennem denne Kontraband-Bej og taber ogsaa Noget ned, for at være nødt til ogsaa at bukke Dig ned under Bordet. Idet Du nu gjør bet, er Frøkenen kommen op, Du seer hende ikke derunder og farer op i en Hast. Du støder Hovedet mod Bordet Suppetallerkenen styrter ned over al din Stads, og Alle se paa Dig og Suppen, der strømmer ned ad Dig. Det er ogsaa ret morsomt?

Du møder en velklædt Mand. Du vil gaa af Bejen, det vil han ogsaa, thi han er lige saa høflig som Du; men nu gaaer I begge til en og samme Side, altsaa stedsse imod hinanden. Nu beslutter Du at gjøre Front for ham op til Muren — det gjør han ogsaa — og der staaer I da begge To. — Bliv der nu et Øjeblik, ellers render I jo atter paa hinanden!

Har Du aldrig forsøgt, hvor rart det er, naar man er ret hungrig en Aften og man da farer ind i en Spise-sal, hvor man troer, Alting er paa rede Haand — og finder, der er ikke en Gang dækket Bord endnu. — Det er behageligt!

Naar Du kalder fire, fem Gange paa Tjeneren, og han kommer ikke, saa bliver Du vred, farer op af Stolen og skriger, saa det ryster i Vinduerne: „Lars da!“ — Han er kommen ind, staaer lige ved Siden af Dig og venter paa, hvad Du har at befale. Du bliver dog ganske underlig derved, det kan ikke nægtes. — Eller ogsaa farer Du ud af Døren ganske bister. Han kommer løbende i det Samme og render Panden imod Dig, idet Du af al Magt skriger: La —!

Du sidder ved Siden af Amalia K. Du har ret gjort Dig lætter for hende paa alle Maader og er ganske henrykt ved hendes Venlighed, der gaaer saa vidt, at Du ganske sagtelig fornem et lille Tryk af hendes Haand, da hun bad Dig om at skjære Venderne for. Du er ellers en god Trancheur og glæder Dig derfor over denne passende Lejlighed til at udvikle nok en Fuldkommenheds Blomst for hendes Øjne. Een And er meget lykkelig erpederet. Nu kommer Nr. 2, din Tillid til din Kunst er

voret, Du kan ikke nægte Dig smaa Tempos, Formitets-
 Greb, der klæde godt og tilkjendegive Sikkerhed i Sagen;
 dine Dine glide ogsaa imellemstunder fra Anden hen til
 den søde Amalia ved din Side. Hun giver Dig et op-
 muntrende Bifalds-Smil, det opflammer hver Tøne i dit
 Indre. Du har kun een, at, saa uskyldig Uergjerrighed,
 den, ved saadanne domestikale Færdighedskunster at ville
 glimre i Damernes Dine — er det at undres over, om
 Du griber Dig an, naar et saadant Charite-Smil straalet
 Dig i Møde? Du sætter med fordoblet Kraft, Liv og
 Sjæl din Gaffel i Anden. Du støder paa et haardt
 Ben i den, den smutter af Tallerkenen for Dig og, o ve!
 lige ned i Skjødets paa den yndige Amalias dejlige, kost-
 bare Skjole. Der staaer Du! er Du nu ikke en uheldig
 Ungling? Men i saadanne Djeblikke gjælder det at vise
 Andens Nærværelse. Du trækker rask dit Tørklæde ud
 af Lommen og begynder at tørre den elskede, den dyrebare
 Gjenstand Saucen af; men se, Menneffe! hvor har Du
 ogsaa Djnene? der staaer Du jo og tørrer Smørret af
 Frøkenen med hendes eget kostbare kinesiske Shavl, som
 hun før i Haven gav Dig i Bevaring. — Usalige Stund!
 udbryder Du, i hvilken jeg fødtes! Ha! — bort —!
 Nej bliv, Søn, fortviol ej! raisonneer dog som en for-
 nuftig Mand — bliver Sagen ugjort, fordi Du fortvioler?
 Viis nu, at Du er funderet i Natur- og Folkeretten, og
 at Du ikke lader de Ting, der ikke ere i vor Magt —
 som Epittet siger — gjøre Dig uheldig. Viis Sjæle-
 styrke! glem ikke, at Du — — ja, tænk bestandig: vi ere
 fejlende, daarlige Skabninger, der ere de Luner undertastede,
 som — fort, Du er fornuftig! I Tilfælde, at Du stulde

komme i en Situation, hvor sligt Tilfælde kunde møde Dig, saa læg det nu paa Sinde, hvad jeg har sagt her, saa kommer Ulykken ikke bag paa Dig som en Tyv om Natten. Du vil møde den med Mod i mandigt Bryst, og aldrig, enten i den ene eller — —

Epistel fra Digteren Vandstrøm til Magister
Skjærvøje.

Jeg har den Ære herved at tilstille Magisteren en Plan til et af mig forfattet Sørgespil, som jeg haaber vil vise mine Fjender, at mine dramatiske Digter=Fortjæ-
nester, rigtig vurderede, ere lige saa store som alle mine
øvrige. De veed, værdige Ven! at Skjæbnen spiller i den
nærværende Kunst=Periode i Tydskland en betydelig Rolle.
Ligemaade gjøre ogsaa et vist Slags hvide Pudelhunde
øverbordentlig Opsigt i Dramaet. Disse to Digtarter,
forbundne i Et, tænkte jeg, maatte jo gjøre dobbelt Virk-
ning. Denne Tanke avlede Forsæt, Forsættet Udførelse
— Udførelsen, haaber jeg, forrest og fremmest min Muses
Protector og Vens forsøgede Velvillie, mine arrige Fjenders
Sønderknuselse, og endelig særdeles befordre et lidet Græ-
pediet, som jeg, ved at faae det opført ved en vis Lejlig-
hed (derom mundtlig), ikke venter at gaa fejl af. Læs
nu, og meddel mig, smagsfulde Ven! Deres Bemærkninger.
Jeg er ikke saa blind for Andres Indsigter, at jeg jo

gjerne tager imod et eller andet godt Raad. Planen med-
 deles Dem herved løselig til Overtænkning: — — Der
 er, som i ethvert vel indrettet dramatisk Bærf, en Helt og
 en Heltinde, som er hans Elskede. Desforuden har Helten
 en Hund, Othello kaldet. Denne er ham fast lige saa kjær
 som hans Elskerinde; thi Othello er tro som hun og klog
 som en Portbetjent. Nu vil Skjæbnen, at Elskeren er
 meget fattig og bestandig, særdeles paa hans Geburtsdag,
 overvældet af alle Slags Ulykkes-Tilfælde. Hans Elskede,
 der er lige saa fattig og ædel som han, smægter under en
 gammel mistroist Formynders Opsigt, der ikke vil give
 sit Samtykke til hendes Giftermaal med Helten, men vil
 tvinge hende til at ægte en anden rig ung Mand. Men
 Elskeren forstaaer at hjælpe sig; han korresponderer med
 Kjæresten, og det ved Othellos (Hundens) Hjælp. Om-
 sider røres Formynderen ved saa mange Prøver paa en
 sand oprigtig Elskov; han giver Elskeren sit Samtykke og
 tillader ham Afgang i sit Hus. Dette skeer just paa hans
 Geburtsdag. Den Elskede giver ham en Present, og for
 at gjengjælde hende den, opbyder den unge Mand sin hele
 Formues Kraft for at kjøbe hende et Garnitur Brüsseler-
 Kniplinger, da han veed, hun, som alle Skjønne, gjerne
 pynter sig. Amanda er ganske fortryllet, men da Knip-
 lingerne have nogle slemme gule Skjolder, vil hun vasse
 dem ud i Mælk. Om Aftenen aflægger Helten et Besøg,
 og Othello er med. Det elskende Par forglemmer i deres
 Henrykkelse Alt uden om sig. Staaen med Mælken og
 Kniplingerne staaer i Kammeret paa et lidet Bord. Othello,
 som ikke altid i sin ædle, men fattige Herres Brød er fri
 for Næringsforger, lugter Mælken og — o Be! — sluger

den tillige med Kniplingerne, det sømteste Kjærligheds-Pant, med ulukkelig Graadighed i sig. Tænk Dem nu her Amandas Fortvielse, Heltens modige Kæsen og den skjælvende, ængstelig klynkende Othello under Sengen. Helten, som har anet, at der paa hans Geburtsdag nok vil indløbe Fortrædeligheder, er belavet paa Dødt — han har Pistoler med sig. Han tager dem op, sætter dem for Panden, medens Amanda rusker Pudlen i Kuffen — (den maa være afrettet til at stifte Hovedet frem). — Han vil trykke løs, men — atter Skjæbnens Geburtsdags-Forsølgelse! — Pistolerne har han glemt at lade; ny Fortvielse — hvilken Scene! hvilken Mangfoldighed af Begivenheder, omgrændset af et lille Sovestammers Rum, et halvt Minut af Tid! det giver Situation! der er Holdning! der kan blive Kolorit! — bare jeg saa havde en Karl, som kunde ret brøle igjennem! — en Othello har jeg — og indstuderet, min Faer! o! og instrueret! men det maa jeg sige, der er ogsaa Talent! — Ja, som sagt, denne Scene vil gjøre Effekt! — Nu videre!

Efter et Løb af et Aars Tid forglemmer man da denne sørgelige Tildragelse, og Heltens Geburtsdag kommer igjen. Den er udseet til hans Forlovelsesdag. Han, Amanda og Formynderen sætte sig til Bords, ogsaa Othello er nærværende. Alt skal fryde sig i Dag, altsaa jaaer den trofaste Elskovspostillon sin Tallerken under Bordet, velforsynet med Steg, og en dito med Suppe fra Middagsbordet. Unglingen vil nu bevise Formynderen, at han har samlet sig nogen Formue; den bestaaer i Stakammerbeviser; han tager dem ud af sin Tegnebog og lægger dem med et stolt Smil paa den Gamles Tallerken. Nu

kommer Skjæbnen igjen — denne Gang i en Tjeners Skikkelse, som træder ind af Døren, det forårsager en Trækvind, der blæser Papirerne ned under Bordet i Hundens Suppesfad. Othello er atter forblindet af Gult-Raseri, sluger ogsaa dem i sig; da man vil tage dem op, ere de forsvundne. Ethvert følende Hjerter, som har Følelse, vil kunne føle med Digteren. — Hvilken Situation! — Den rasende Elsker farer op, griber i Frakkelommen efter Pistolerne; den i Taarer svømmende Amanda skriger i fortvilet Angst: „Hold inde, Barbar!“ Hun mærker naturligvis hans Absigt og skyder op for at forhindre den. Den Gamle, ligesom sønderknust af Forstrækkelse over den overhaandtagende, pludselig opkomne Jammer, er ganske elendig og veed ikke, hvad han skal gjøre. Hans store Snusdaase staaer aaben for ham paa Bordet; han vil rejse sig i en Hast, for ogsaa at forsøge paa at stille den fortvoblende Elsker tilfreds. Idet han sætter Hænderne paa Bordet for at staa op, farer han med alle fem Fingre i den aabne Snusdaase, hvis rige Indhold ved Omvæltningen rinder ud og strømmer ned i Suppesfadet til Othello, der rolig endnu ikke aner Virkningerne af den Glendighed, han — Skjæbnens blinde Værktøj — har frembragt. Den Gamle mærker Intet til denne, siden saa saare stærkt indgribende Hændelse. Han gaaer hen imod Parret. Helten holder nu en Slags dialogisk Monolog, idet han i stum Fortvibelse seer efter, om der er Krudt paa Fængselhullet. Denne Monolog er bearbejdet efter Hamlets — være! og ikke være! — Han er færdig. Amanda fattet en stor Beslutning. Hun vil dø med ham, og lister sig til at tage den anden Pistol op af hans Lomme. Han

sætter sin for Panden — hun ligesaa med sin. Da han
 seer det, smiler han, rækker hende sin højre Haand, som
 hun trykker, idet hun siger: paa een Gang, min Elskede!
 — De vil nu begge trykke til, men i det Samme begynder
 Othello ved Fadet at nyse, hoste, hærte, fnyse noget ganske
 frygteligen. Parret vender sig — det gjør en Stands-
 ning i Affairen. — Dyret seer paa dem med Dine, hvori
 Smerte og store Lidelser ere at læse (— Hunden maa
 være barberet, ellers kan Mimiken ikke blive tydelig —).
 Man seer i medlidende Følelse paa det arme Dyr. Du
 vil dø med os? spørge begge paa een Gang. De knæle
 ned ved Siden af Fadet, de klappe Dyret og glemme for
 et Øjeblik deres egen Fortvivlelse af Forundring over
 Dyrrets pludselige Sygdom. Othello vrider sig, piber,
 hulker og — reverenter talt — faaer ondt og maa sig
 b Men se nu! — der komme Statkammerbeviserne
 ganske uftadte tilbage igjen! Elskeren griber et af dem og
 springer op, for med en Serviet at astørre det. Han
 seer den væltede Snusdaase paa Kanten af Bordet lige
 over Fadet, og — Knuden er løst: Othello har faaet den
 spildte Tobak i sig og maa derfor af med Unglingens
 ufriwillig ranede Rigdom igjen. Sedlerne tørres, der
 mangler ikke een. — Hvilken Overgang fra den ræddeligste
 Fortvivlelse til den frydeligste Fornøjelse! Den Gamle,
 som Parrets Beslutning at ville dø har flaaet lam og
 væltet om i en Lænestol, hvor han af Mæthed og an-
 stormende Sorg er flumret ind, vaagner og overrasses be-
 hagelig ved Skæbnens forunderlige Vendinger, hvoraf han
 tager passende Anledning til en stor Epilog i stor Stil.
 (Denne er færdig). Ved Slutningen styrter Othello i

Kjærligheds og Taknemligheds Favn. For Resten overlades Gruppen til Akteurernes gode Konduite.

Det er Planen. Eftertænk den nu nøje. Paa Lørdag kommer jeg ud til Dem med Stykket. Jeg forbliver med Agtelse, og naturligvis med ømt Venskab, gode Maa-gister!

Deres

F. H. Vandstrøm.

Af Assessor Rohmhagens Dagbog.

Aftenen den 4. Juli.

(Deklameres som Monolog).

Gud bevares! hvad kan dog ikke et Menneske holde ud! — eller maaske er jeg død! — Ih! nej, det kan jo dog ikke være muligt. Jeg føler jo med den allerevidenteste Sensoriellitet den vegetabiliske Naturs Progression og Animalitetens Influence paa min Psykiskhed. — (Nu kommer jeg dog lidt efter det, kan jeg mærke. Herre Gud! dersom nu den lumste Doktor fik dette at se! hvor han vilde blive ærgerlig; jeg veed nok, alligevel han skjuler det, da han er bange for min Indflydelse, at han siger, jeg er dum, uden al videnskabelig Uandsdannelse, slob — som en udstykket Potpourrifrukke — skal han en Gang have sagt — hi Du! hi Du kun! —) — Nu, hvad var det nu — naa, ja vist! her er jo Liv og livfuld Natur nok;

for saa vidt altsaa, at mit indre Jeg ikke maaske bedrager ved de aller — (se Konversations-Lexikonnet) Illusioner, saa at jeg troer at være levende og maaske er ganske død, saa er jeg levende endnu; ja vist er jeg, det er jo mine nye Tænder, min nye Partyk — ulyksalige Brydelse! siden Du bedækker mit Hoved, er jeg et rent Offer! — Der staaer Konversations-Lexikonnet (min sande Ven, min eneste Trøst! maaske min eneste tro Ven. Mennesket er et Væsen som er — nu derom siden). Ja, der staaer jo Konversations-Lexikonnet — (havde dog nær kommen i Binden i Aftes, husker jeg nu, med min Onkel, skal dog i Tide se efter, hvad det egentlig hedder. Jeg paastaer: afromatist siger man om Stalerne, f. Ex. at synge en afromatist Skala. Han siger, at — og han lo rigtignok noget ganske lumst, saaledes som han plejer, naar han gjør Nar, det han slet ikke er fri for — han sagde, afromatist det var — jeg troer, han snakkede om farvet eller farveløst, hvad det var). — NB. huske at faste op i Morgen efter afromatist).

Jo vist er jeg levende — nu mærker jeg det med Bished, thi igaar Aftes var jeg jo levende, da hun var her oppe paa mit Studerekammer, hun, der staaer der nede ved Pumpen. — O, Du guddommelige Ellen Ammenssen! — et urimeligt Navn! et æfelt Navn! det kan jo dog aldrig synges i Recitativ — hun skal have et andet Navn! — Amalia! søde Amalia! — der staaer hun. Hu! jo nu mærker jeg, at jeg lever — jeg elsker, gjør jeg, jeg elsker Dig, Amalia! Hun mærker det — hun mærkede det igaar Aftes; her — der paa Bæggen er Mærket! — Svilken arrig lille Tasse! Jeg vilde kysse hende, og saa

flaaer hun mig lige sporenstregss efter min Kindbakke! —
 Om jeg ikke havde gjort en Vending! — hvor den lille
 Lalle klastede fladt paa Bæggen! og alle fem Fingre,
 ganste sorte af Blaabær-saft, satte sig paa det pæne nye
 Betræk. Der staa de! — O hvor de staa! levende Minder
 om mit Hjertes Drifter! — Hvad det nu var — nu kom
 jeg fra det. Ja jeg lever, og lever for min Elendighed!
 som et Bytte for min Smertes Kovfugl! O Gud — ja
 jeg lever—! hvor det dog er muligt, at man kan være saa
 grændseløs ulykkelig i deene sublemariske Verden (se Konv.
 Verit.); thi jeg har været saa uheldig siden — i Morges
 — nej — det begyndte i Aftes egenlig, med Ellen, da
 hun — Amalia skal hun hedde — da hun slog efter mig
 med sine Blaabær-Fingre — siden det Djeblik har Ulyk-
 ken forbitret mig mit Liv og gjort mig virkelig ganste
 uheldig i det Hele. Jeg vil tegne det op; det sønderriver
 rigtignok mit Hjerte, men jeg vil. Skal jeg være Offeret
 for Skjæbnens giftige Hugtand, saa faaer jeg at finde mig
 deri! Jeg udarbejder jo desuden denne Dagbog for min
 ældste Søn, den skal vejlede ham paa Livets Tornesti og
 gjøre ham lykkeligere end hans Fader, at sige om jeg
 skulde ikke være ogsaa saa malitieux uheldig at faae en
 Kurv. Der falder mig ellers her en herlig Gaade ind:
 Hvad er det? Faaer jeg, saa faaer jeg Ingen; faaer jeg
 ingen, saa faaer jeg. O Herre Gud! hvilken Gaade!
 den er jo dog vel rigtig? Faaer jeg — en Kurv — ja
 naar jeg frier til den søde Kone, Gud hvor hun er elst-
 værdig! — og saa faaer en Kurv, saa faaer jeg ingen —
 at sige Sønner, Børn etc. etc. — men faaer jeg ingen
 — at sige Kurv — saa—aa — ypperligt —! Den skal

vi dog en Gang lægge Dufel for Tanden; kan han knække mig den, Faer?

Naa, det var nu min ullykkelige Skjæbne! lad mig nu se! — slog efter mig med Blaabærfingrene; o I hellige Himmelmagter! jeg var nok saa fry over at hun ikke traf mig — men —. Var da paaklædt og gaaer. Med mit hvide Lømmetørklæde i Haanden, overordentlig pæn og — min Tour, hvor den sad! — kommer ud paa Gaden; der staaer nedensfor min Trappe den tykke Kammerraad og min yngre Broder Studenten (den politiske Strik). Kammerraaden vender mig Ryggen, min Broder seer mig ikke, før den flove Knægt stikker i en Latter, saa —! Kammerraaden drejer sig, seer mig aldrig saa snart, før han ogsaa stikker i en Latter, saa uforfæmmet! lige paa Gaden! Jeg blev ghjelig opbragt, det vil jeg aldrig nægte. — „Kun en Ubling kan aldrig blive vred“, siger — (se Konv. Lexik. — det staaer der dog vel?) Men — jeg stod dog stille; saae stor, alvorlig, rolig ned paa dem — jeg stod paa Trappen — som sagt — stod alvorlig — men rolig, høj. Men saa blev der først en Latter til Gavn. Hvilken Scene! Jeg paa Trappen, mit hvide Tørklæde i venstre Haand og sammes Tømmelfinger i Venklæde-Klappen; med Højre legende med mine Signeter. Venstre Fod frem, Kroppen tilbagekastet, et fint, højt, ironisk Smil paa Læben. Min Broder nedensfor — pegende med den ene Haand op imod mig — under en uafbrudt Latter seende paa Kammerraaden, der rækker begge sine Arme op imod mig, som for at farne mig, alt under et evindeligt Hyl af Latter! — Det blev galere endnu. Amagerkonen i Porten rejser sig, stikker Hovedet udenfor, seer mig, stikker i Latter,

farer tilbage, vælter en Kuro med Blomkaal i og — leer dog! — leer saa gyselig, at man kan høre hende over hele Gaden. Folk, som komme fra begge Ender (af Gaden), høre Latteren, se Grinebiderne — se mig — fare midt ud paa Gaden, og — le — le højt. Overfor lufte de Vinduerne op — flokke sig sammen — stirre nysgjerrige ned — faae Dje paa mig — og le — sfoggerle! Jeg bliver staaende — smiler og — vinder mere og mere i Fatning. Nu kommer Ellen fra Porten af ud, seer, hører, vender sig imod mig. — Ih — men Hr. Assessor! — hi, hi, hi! — sniser hun ud — vender sig, stikker i gyselig Latter og — farer ind igjen. Jeg bliver staaende, smiler — og — er fattet! Maa jeg spørge, siger jeg til min Broder, stor og rolig, hvad er der hos mig, som vækker din Latter i en saa besynderlig Grad? Han lo stærkere, jo roligere, større, højere jeg vedblev at være. «Medium tenuere beati», — det er: skab Dig dog ikke saa lapsagtig, hold dog Maade! (jeg sagde det paa Latin for Høfligheds Skyld). — Nu grinte — jeg finder selv Udtrykket fælt, og betjener mig ellers aldrig af slige Pøbel-flokker, men her er det passende, thi det var Grin — nu grinte han og hele Slænget paa det allerforstræffeligste igjen. „Men hvordan F. . . . seer Du ud!“ mælede han da endelig. — Nu var det da rigtignok forbi med al Rolighed, Størhed, Højhed. — Jeg kan ikke taale at se ud — hu! — Spejlet op! — jeg seer — seer alle Ellens Blaabærfingre — lige over min Næse, Mund, Hage — spændte saaledes, som hun havde taget for sig, da jeg vilde kysse hende. — O Gud! om jeg ikke havde haft en inderlig Gedhed for Pigen, hvor jeg havde tilintetgjort

hende! — Men Kjærlighed! Du er Bredens Magthaver,
 Du er den Lidenfkab, som vældig styrer det menneffelige
 Hjertes Anliggender! — og — o Gud, hvor jeg ogsaa
 elfter den Pige! — Jeg kom ind, fik vasket mig — lod
 Folk paa Gaden adspredes lidt og gif faa rolig min
 Gang ud ad Porten til.

Den fortvivlende Elsker.

Monolog.

Nej! det kan jeg ikke holde ud,
 Det er altfor pinlighaardt at døje!
 Det er nu den fjerde Gang, min — Brud,
 Som hun kaldte fig — ha! græd mit Dje!
 Atter! — atter! — atter! — atter har
 Zephyretta Wims holdt mig for Nar!

Jeg vil dø, jeg vil! — Ha flyd mit Blod!
 Kom, min Ven i Farens Stund — o Sabel!
 Du har feet mig, da det gjaldt om Mod,
 Hvor jeg hugged' Næfen af von Schnabel! —
 Du, min Ven! ffal bane Livet Vej
 Ind til Fredens Hjem! — Av! — av! — av nej!
 Det gjør altfor hæfflig ondt! — Nej ffikke
 Mig ihjel — det giber jeg dog ikke.

Hænge ikke der Piftolerne?
 Godt! — velan da! en af Jer ffal lette

Farten for mig! — Mon det er den Kette?
 Jo! — Du skjælver Arm? — Ha! — en — to — tre! —
 Dog nej! — hvorfor slukke Livets stille Fakkelt
 Med et saa forstrækkeligt Spektakel?! —

Gift er meget bedre. Ja vist, Gift.
 Laan mig lidt, I Rotter der i Krogen!
 Bare der nu ikke kommer Nogen! —
 Her er nok! — Nu rolig, vilde Drift!
 Jeg skal tæmme Dig! — kvalsyge Hjerte!
 Her er Lindring mod din Elskovssmerte!
 Se troløse Wims! gys for dit Bærk! —
 — Mon Portionen ikke er for stærk?! —

Nej, saa vil jeg heller hænge mig,
 Her er — o Triumf i Dødsminutet!
 Selv har hun endnu i Aftes puttet
 Den i Kommen paa mig! — Bibelidse! Dig
 Raarer jeg mig til Ledfagerinde;
 Trofast og usvigelig Veninde! —
 Sno Dig om min Hals! og slyng mig saa
 Over i det dunkle Himmelblaa!
 Uh! — det kildrer! — er der intet Andet? —
 Jeg vil heller styrte mig — i Vandet!

Blanke Bover jmaa!
 Sølvbølger blaa!
 I skal favne mig!
 Jeg skal synke Dig
 Op til Bryst, Najade!
 Vi skal flyde glade

Sammen hen til Kyften, hvor
 Glemsel af Troløshed boer! —
 Smerte — svind!
 Taare — rind!
 Let, o stille Bove!
 Kul, at jeg kan sove
 Ind til evig Ro fra al min Kval! —
 Falske! dine Taarer, uden Tal,
 Om Du ogsaa græd dem for mig, bryder
 Jeg mig aldrig mere om! — Jeg flyder
 Hen i Bølgedøden — spotter med din Graad! —
 — Naar man bare ikke blev saa kold og vaad! —

Nu — Get veed jeg dog — det Taarn, hvor Ingen
 Springer fra for Løjers Skyld —
 Dig hen iler jeg! Min Smertes Byld
 Skal et Spring fra Gitterværket lindre!
 Nu skal ingen Bælgen længer hindre
 Mig i Farten fra min Pinsels Bo!
 Jeg skal finde Hvile — Ro! — !
 Nu farvel! — dog — denne Taarnespringen!? —
 Luften kvæler En — det er just Tingen!

Død! — har Du da ingen — Arm,
 Som fra denne Hjertejammer
 Frelse kan min pinte Barm? —
 Du, Natur! — for disse Sjæle-Flammer
 I dit kolde, haarde Bryst
 Ingen Lindring, ej den mindste Trøst?

Vel da! — om endogsaa tungt det falder, —
 Trodse vil jeg Ser — Dig Elskov med!
 Hører mig! jeg sværger højt en Ed: —
 For at drille Ser — jeg — døer af Alder! —

Adskillige Leveregler til et anstændigt Levnets Befordring.

(Ud af Acerra philol. Rosifont. Amstelod. pag. 112).

„Du bør aldrig spytte ud af Vinduet, især og par-
 tout ikke om Astenen, men og ikke om Dagen, thi posito
 et Vindstød — det kan jo ganske imod din Villie letteligen
 fare velklædte Menneſter, ja endogsaa en Standsperson
 ind udi hans Dine, og om han jo vel kan viffe sig med
 sin Næseklud, saa er det dog upassende og kan forvolbe
 Dig dit Huses Ruinering.“

Exempel:

Kardinal Mazarin førte en Gang gennem Rue de
 St. Honoré i Paris og et Vindue blev opslaget og han
 bekom en Klat Fugtighed paa sin Hage; men han lod
 holde og lod examinere, hvem der boede. Det var den
 i sin Tid bekjendte og til Hove sær afholdte Abbé de
 Petrain, som Kardinal M. selv holdt af. Dog, fra den
 Dag fik han aldrig mere Gehør hos ham og kunde
 faae nogen Empleo, hvor stor end sammes Duelighed var
 til mange forskjellige Sager, men døde i Fattigdom.

„Saa og naar Du smider tørt Snustobak ud af Daasen. Gjør det stille i Gaarden, men aldrig paa Gaden, thi det er en absurd Affaire.“

Exempel:

Admiral Tromp, mens han endnu var Schoutbynacht, gaaer paa Torvet i Antwerpen. Han tager sin Daase op udenfor en Tobaksbod og slaaer samme ud. Men nu staaer, ham uafvidende — dog man bør jo se sig for! — en Herren=Staat og samtaler med en anden Fornem. Paa een Gang farer der begge de tvende Herrer en god Del af Schoutbynachtens Daase ind i deres Djne. Men Tromp fik dog begge de tvende Herrer paa sin Nakke og havde svær Fortrædelighed af dem, da samme troede, det var med Intention.

„Samme gjælder om flere andre Ting, saasom Pa-pirshyfter, blæse Piber ud, slaa Blækflaster ud og mere saadant.

Nogle have for Skik, at naar En snyder sig, saa at trække ham Næsekluden fra. Dette er en Spas, men kan blive farlig og bør undlades! —

Naar Du seer En staa paa Gaden, og han ligner din ganske fortrolige Ven paa et Haar, saa bank ham dog ikke paa Skuldrene med din Stok, thi —“

Exempel:

En ung Fyr kom gaaende paa en af Berlins store Gader og saae sin Broder staaende. Men han gav ham bag fra en svær Hivert. Og nu vendte hans Broder sig om, men saa var det ikke ham, men det var en Prinds af Hesseu-Homburg, som nu lo deraf, men hvor let kunde dog ikke Saadant blevet hans store Fortræd! —

par-
osito
ligen
erjon
med
solde

e de
han
lob
den
de
den
ikke
var

„Naar Dig klemmer din Støble, da have Nogle for Skif, hvor de paa Gaden staa og tale med en Mand, at hugge med Hælen imod noget Fast, for at faae mere Rum til Tærne, dog det duer ikke.“

Exempel:

En stod saaledes paa Breitenstraße i Mannheim og huggede bag ud; men han stod tæt ved en lav Kjælber og slog med sin Hæl ind i et Vindue til en Mælkemandlerste og ned slog et Kar med Surmælk; og Manden, som var Graver, kom derop fra og saae meget tungsindig ud over at hans ganske sorte Paaklædning var paa det Uheldigste tiltrækket. Fløden laa over hans sorte Kalot og den bedste Part af Mælken i store Stykker paa hans Skuldre og Bryst: hvorudover at den Rejsende lo heftigen. Men det forværrede dog Sagen, og han kom i Bøder.

„Bland Dig aldrig med dem, som drive Spektakel med Bægtere under Navn af Løjer, thi det er 1mo stor Synd og 2do kan let blive en Malheur derudaf.“

Exempel:

Paa Skidentorvet i Kjøbenhavn var en Gang et stort Hul gravet til Vandrenders Estersyn. Nu kom Nogle om Aftenen ind fra Porten og vare lystige, og det skulde gaa ud over Bægteren. Men da samme mærkede dette, lod han, som han sov i et Kjælberskur. Og de kom til ham og tog hans Morgenstjerne fra ham og mere. Men saa vaagnede han og foer op og snappede en Lygte for at se at faae dem grebne. Dog de vare ham for bens stærke. Lygten sluffedes ogsaa for ham, og nu maatte han da ophøre med Forsølgelsen. Men paa sin Raabgang siden saa gif han i Hullet, formedelst at han selv havde

sluttet Lygten, der er Barteegn for Sligt. — Og om Morgenen derpaa blev han optagen og iført den spanske Skappe. —

„Hust vel paa, naar Du gaaer i Kompagni, at medføre Næseklud. Da nu Fingrene sjelden mere bruges — seer ogsaa ilde ud.“

„Gaa ikke paa Gaden og stil din Klokke efter Taarnstiver og sligt, thi Du kan enten rende Andre lige i Synet eller snuble og tabe Bærket, som man ikke finder paa Gaden; undtagen at man er rig, og dog, skjøndt man ikke kan savne saadant, ligner det dog ingen Ting.“

„Naar Du møder sildig om Aftenen Bogne med Bært i, da have Nogle for Skik at gaa tilbage, men spørges hvorhen? Du gaaer tilbage, og der kommer en anden, Du gaaer nu atter af Bejen, da kommer der atter en tredje, thi nu er det deres Tid — men Du skal strax, at Du seer samme, sætte din Næseklud for og stemme dit Bejr og rende, thi da slipper Du nemmest. Dog om Bægterpibning finder Sted, da stands og hold ud, thi ellers kommer Du let fra Schlla til Karybdis.“

„Naar Du seer Komedianter agere og din Sidesmand siger til Dig: „Er det dog ikke alligevel ganske hypperligt,“ saa siig bare: „Aa Gud bevares!“ med Mildhed og venlige Miner. Men siger en anden Sidesmand: „Er det dog ikke noget ganske Gudsjammerligt?“ da siig igjen: „Aa Gud bevares!“ blot med den Forandring, at Du sætter Dig stærkt tilbage og Haanden for den ene kind, vrifter med Hovedet og seer op udi Bejret, da kan Ingen vide, hvad Du vil, og Du er bedst faren, om der bliver Larm. Thi naar Ingen er bleven klog paa Dig,

„Saa kan hverken Slagterne slaa Dig eller Studenterne begrine Dig.“

„Naar Du seer En noget borte, som Du vil sty, formedelst at Du skylder ham Penge, da, om Du troer, han har seet Dig, saa gaa strunt hen til ham, og sig: „Ej Mester! gaaer han nu ud? jeg vilde været til ham — ja det er sandt, saa kan jeg først gaa hen paa Banken, jeg skal saa have verlet — farvel! — adies! — vær nu hjemme om en tre Kvarteer — adies! adies!“ — Men lad ham ikke komme til Orde. — Mærk Du derimod, at han ikke seer Dig, saa stik i stærkere Gang, som om Du gaaer et Grinde af stor Vigtighed — gaa travlt ham forbi — stir lige ud for Dig — helst noget bister — bidende i dine Læber; og rhykende Panden, da, om han saa bliver Dig vaer, vil han tænke: han skal i Affaires — og dermed slaa sig til Ro.“

Gaade.

Mit Første er kort, mit Andet er stort,
 Mit Tredie naaer Himmels Bue.
 Min Højre er blaa, min Venstre er sort;
 Jeg mægter en Trone at true.
 Naar Ewigheds Verdeners maalløse Hav
 Sig dyster i Rhynger og synker i Grav,
 Da bruser min Torden, da stormer min Røst
 Og splintrer og knuser hvert dødeligt Bryst.

Men bryder Du kjæft ved min Grav
 I det fraadende Hav
 Fordømmelfens Stav,
 Da svinder min Væfen i Intets Favn,
 Og taber fit Navn.

Nogle Leveregler.

(Meddelte af en Blytæfker).

Jeg har feet Mennefter i mange Aar fra Højheden af og kan for faa vidt gjerne tale med desangaaende.

Nu om en god Dpførsel:

Man figer: en god Dpførsel dertil hører at gaa baglænds ud af Døren, hvilket er Løgn. — Thi
 pr. Er.

Gaaer jeg baglænds ud af en Dør, fom der er Trappe lige op til, da bliver jeg ved en Precipentence og Saltmortalé-Spring til en Latter for Bedkommende. Mens kommer ogsaa en Frugtkone og vil ind, fom mig er passeret. — Nu hvad fkeer faa — jeg træder Samme — faa hun ffriger og larmer, og jeg maa da vende Herfkabet indvendig Bagbollen til — fom plejer at fige — for at complimentere og excufere mig for hende. Dog bedre naar Rentennement er til det, at lade hende ffrige, indtil vi faae rekommenderet os til Herfkabet.

Men nu noget Andet. — Om at spytte.

Du gaaer ind til en Herre — husk at spytte udvortes — for at ikke dit første Ord til din Gønner skal blive et Spyt. Føj!

Men har Du gaaet i Tanker, til Du kommer lige til Døren, da se Dig vel for, at Du ikke gjør Fortræd, naar Du vil af dermed. Thi

pr. Ex.

Jeg gaaer nu i Tanker — og ringer nu paa Klokkerstrengen. Nu komme de posito strax og oplukker, saa har Du i din Mund —

(Dog dette gaaer væk — da man sjelden kommer i den Kajsus. Men kan ogsaa blive staaende, om De synes

T. S. Blytækker).

Nu mere. — Om at gaa med Andre paa Gaden.

Det er begribeligt, jeg gaaer aldrig med Nogen, naar jeg er fuld om Dagen; men bør man egentlig drikke sig saa fuld, at Nogen behøver at skamme sig ved Medgangen? troer nej. — (Det gaaer ud, Hr. Ven! —

T. S. Blytækker).

Du skyller Penger bort, og naar Du sidder hjemme, saa kommer de og vil fræve Dig.

NB. Naar jeg i gammel Tider sadte op i en af Kronerne paa Fruetaarn og saae dem først ringe paa min Dør i Studiestrædet — saa at gaa væk igjen stille og monfante, derhos kaagende op ad Taarnet, da lo jeg tit indvortes. Mens nu er Du en Jordborger og driver din Dont hjemme. Du skyller een, Du skyller to, trende, fire — ja vel flere Personer ud af begge Kjon. Hvad skeer — Mandagen er en slem Dag med de Ting. Kan Du

komme tidlig oppe fra Sengen af, om Du kanste er udgift mener jeg, da vær fling og far ud af din Sengefammeradt og i Klæderne og gat saa i Byen. Mens Du kan ikke, saa bliv hjemme, at sige infognito. Mens Du kan ikke — at NB. Nogle i Huset veed det, ja saa —

NB. Du sidder — paa din Stol posito, og forretter, da banker det, nu stille — Du har taget Nøglen af Døren — Papiret siber for Nogle-Hulvet og m. m. videre. Du har gjort dit, vær saa rolig bare og men for alting stille! — Nu holder Bankningen op — vær stille — Han er lumsk, han lader, som han gaaer, mærk det, o han vil just have Dig haardelig fat — stille! — Banker igjen — hold Dig stiv. Nu hvidsker han igjennem Hulvet, kalder — svar nu dog ikke, men stiv! — Han er saare intrikat og siger: „Jeg seer Dem nok, vær kun saa artig — luf op!“ — stille! — Nu lurder han, men nu mærker han, der er Intet derved at gjøre, saa gaaer han, men Du — vær stille længe endnu — indtil at han brummer — brummer han, idet han gaaer, da kan Du, at sige paa Højsotter, liste Dig til Hulet og seturifere Dig — nemlig om han gaaer ned ad Trappen. Men dog NB. med den hderligste Forsigtighed. Man har Exempler paa særdeles Krigspuds, at nemlig han lader, som han brummer og gaaer, men staaer der dog lurende — Thi han har nu lattet sig fore at fange Dig —

pr. Ex.

Saaledes sadte jeg hjeme engang og netop just en Mandag; paa min Dør er et lidet Kighul med sort Tastes Gehæng fore, meget peen. Han brummer og gaaer væk, det havde varet 3 Kvarter og over. Med sædvan-

lig Forsigtighed soever jeg hen til Døren paa Søffer. Lister stille det lille Gehæng bort og kiger yderlig sagte ud. O! men Fristeren sover ikke — nei se hvor Skarnet var usigelig træff! Hvad saae jeg vel, mener min Hr. Ven? — O! — hans ene venstre Die lige tæt ved mit høire — bare Glasjet imellem — O! han lurede mig op den suule — den snige Herre, han var mig den Gang for stiv. Men ved sliq Kasus saa maa en anden Maskine sættes i Gang: Se, jeg blev vel konsternert noget — men i Hast tog jeg mig sammen og lo — saa venlig og saa kjær som mig muligt var, og lo højt — og sagde — mens jeg oplukkede Døren — ej hvad Hr. Stephensen — ih Gud bevares, er det Dem — ih — men hvorfor sagde De det ikke — gode Hr. Stephensen — hvem De var! — det er jo dog Hr. Stephensen? — ja for mine Dine skal mig fejl — nej jeg skal sige Dem, min Tanke var, at det var en vis Herre, som jeg har soven paa han skal aldrig faae mig i Tale, da jeg skal sige Dem, jeg vil ikke tale med ham — det har nu sine vigtige Aarsager: — Nu begynder da Hr. Stephensen og snakker om Benge — mens jeg lader ham — det er gjerne det Bedste — han kommer kun lidt til Orde — o. s. v. mens Du bør vogte Dig for den Ting — og har Du Righul — da veed Du nu, hvad Trækker den Slags Folk ere mægtige til. For Alting — stille! taalmodig! — det er Principaliteten i de Dele.

Nu mere: om nogle Fruentimmer. Hvad er et Fruentimmer? En for Staden uundværlig Ting af aller største Vigtighed. Og alle de Personer af samme Rion i sit Fag ligeledes, mens Fruentimmer — og — Fruentimmer bør tages i Agt for:

Som nu pr. Ex.

Jeg gaaer aldrig paa Gaden om Aftenen tæt op til et Fruentimmer, som kommer mig imod, da, om hun har nogen positiv Absigt paa mig, men som jeg ikke vil — saaer jeg saa overmaade let een Gadedørs Nøgle i mit Ansigt. Men naar jeg seer hende komme ansættendes, da iler jeg bort fra samme over paa andet Fortog. Hun skjælder mig nu ud — men jeg gaaer og takker mange Gange. — Det er nu betræffende slemme Fruentimmer. Mens om Dagen. — Et Fruentimmer møder mig paa Bolden, som galant Mand gaaer jeg affides for hende, men er jeg kjøn, ja Gu plirer hun til mig — og er forliebt, men dog forstaaer sig, med det Gode, og anstændig. — Men da er det just, at det gjælder, thi er jeg forlovet og jeg nu seer for meget paa en saadan — saa bliver jeg borte i det, og det duer ikke. Men jeg holder for at bide sig i Tæpperne, se til Jorden og rende stærk væk, det hjælper.

Jeg, til Hr. Mr—g.

Motto: Bliv ikke vred! —

De har alletider været meget rask paa det imod mig, Søjstærende! Hvor De har kunnet komme til, har De altid gjort mig og Mit til en Skiveskydning for en Vittigheds-Jagt, som vanærer det virkelig tænkende Menneske —

— maaffe mere end De troer — men! — Ikke vilde jeg være i Deres Sted, velædle Hr. Dimmeling! ikke for Alt, hvad der er til i denne Verden, det maa jeg nu her ved erklære; og til en liden Nævselse vil jeg nu fortælle rent ud en ret morsom Historie, som skal bevise, at De med al den Pral, De fører om Aftenen hos Things, hvor De drikker Deres Ol. og gjør Andres saa surt eller bedst, saa man tidt maa hjem saa tør i Halsen som et Par Forelskede efter en Wiener=Bals paa et Vergulv, dog alligevel er en Praler, som netop i det Kapitel, De altid fører paa Bane: nemlig Deres Hus=Regimente, er den største Rujon, som Jorden har seet i de sidste sexten Aar; det er meget sagt; endnu mere — De er en større Rujon end jeg. Ja! — jeg skal bevise, hvad jeg siger. At jeg offentlig tager Dem fat, det har De fortjent; ja ved Gud har De saa! De har omrailleret mig, saa hele Gaden peger efter mig, naar jeg lader mig se, og det formedelst at De tilfældigvis kom til at se, hvad der passerede mig den Morgen, da jeg var saa uheldig at faae paa Dret af min Kone, hvilket var en Fejltagelse og forvoldt ved, at min Kone troede, det var mig, der havde lagt Oldenborrer i hendes Seng, som jeg tør gjøre min Ed paa aldrig er faldet mig ind. Men at De sandt Deres Glæde i at præcludere saa umanerlig ubelikat og, mildest talt, saa ubeskrivelig nederdrægtigt desangaaende forrige Aften mellem saa mange Menneſker derover, at De har forvoldt, at jeg nu staaer i alle Aviserne omkring i Landet som en Aar med et Dreſigen i Ansigtet, det skal jeg hævne mig over! — „Ja hævne vil jeg mig, og hævne blodigt, saa sandt jeg er en Bologneser!“ — Forstaaer De mig? —

De gjør Nar ad mig? — Vi lidt! jeg skal vise Dem, hvordan man bærer sig ad med at fordrive dum Grinebiberlatter! — Jeg er fornærmet, ofte fornærmet af Dem, tirret og drillet, min Stilling som Mand og Herre i mit Hus er af Dem paa en tvetydig Maade gjort fordægtig; at jeg nu ogsaa en Gang viser Dem i Deres sande Nøgenhed, det kan Ingen fortænke mig i. — De har saa lidt givet Nygtet Noget at rende med om mig, jeg har nu faaet Dem at se i Deres sande Skikkelse. Hr. Enevolds-Hus-Regent, som De kalder Dem selv! — Herre Gud! — Stærke Kæmpe! mandige Herre! bliv ikke vred, om jeg beviser det hele højstærede Selskab, hvor De hidtil har glimret som en svær Karriol af første Rang som Ægteherre, at det var Løgn det Hele!

Medborgere!

Jeg har et Kvistværrelse ud til Gaarden for mig selv skraaes for Hr. Dimmelings Bærelse til Gaarden, men højere. Hans Sovestue og længere henne hans Spisekammervinduer vende lige ud mod mine. I Morges stod jeg tidlig op, da vi skulde vaske, og saa skulde jeg gjøre Ild paa og koge Thevand. Jeg holder af Naturen. Jeg vilde nyde en halv Time af en skøn Morgen og se Solen staa op. Jeg staaer — at sige da mine Vinduer her vende ud til lutter fire, fem Stages Huse, saa kan man ikke; men en skøn Tanke er det altid at staa i et aabent Vindue, omtrent naar Solen staaer op! — og ryger Tobak. Mit Dje falder, idet min Pibe begynder at fænge, ind i Hr. Dimmelings Sovestue. Han er vaagen, jeg seer ham vende sig om og med yderligste Forsigtighed

probere, om Madam Dimmeling var vaagen. Hvilket han
 iværksatte med en stor Fiffighed, idet han med en liden
 Fjeder kildrede hende under Næsen; da han nu havde for-
 sikret sig om, at hun var i Begreb med en dyb Søvn,
 seer jeg ham forsigtig rejse sig op og med den seværdigste
 Færdighed at iværksætte en hemmelig Echappade over
 Madamen ud paa Gulvet, (at en Egtemand, som paa
 offentlige Steder praler med enevoldst Herredømme i Huset,
 ligger ved Bæggen, overlader jeg til upartiske og retsindede
 Læses Bedømmelse; at det just beviser Hr. Dimmelings
 Regiments-Kvartermesterstab — det synes mig ikke — dog
 — Faktum tale)! Han bliver staaende lidt og seer med
 en Uengstelighed, som var til at male, hen paa sin sovende
 Arrigane, som jeg ved mig selv faldt paa at kalde hende,
 skjøndt jeg dermed ikke vil gjøre Hr. Dimmeling til nogen
 Thezeus — (at min Tone er sarkasist, det er saa tilgive-
 ligt). — Han vil være vis paa sin Sag og træder nær-
 mere, strækker sin Haand hen til hende, og Fjederprøven
 foretages nok en Gang. Arrigane slumrer — Thezeus
 gaaer. Jeg seer ham liste sig sagte ind ad en Dør og
 forsvinde. Jeg kan ikke begribe, hvad Manden har for,
 Noget mærker jeg nok paa Alting at Mennesket spekulerer
 paa. Som jeg staaer grundende derpaa og seer Noget
 af min Pibe svinge sig i bølgende Bugter op imod Him-
 lens Blaa, som Digteren saa skjønt udtrykker sig, og lader
 mit Dje følge dens stille svævende Flugt, saa faaer det
 en anden Direktion og vender sig mere østlig, og jeg faaer
 et Syn, som nær havde gjort mig uvis, om jeg drømte
 eller stod vaagen i mit Kvistkammervindue og røg Tobak.
 Jeg seer nemlig den gode Hr. Dimmeling staa i sit Spise-

kammer og paa det Allerflittigste at flø i sig af en rund
 Terrin med kold Kirsebær-Suppe, som stod paa et Bord
 ved Vinduet. Hvor det gik! — Skesuld paa Skesuld,
 og med Fingrene ned efter Kirsebærrene! — saa rap har
 jeg længe ikke seet Hr. Dimmeling, men Uengstelighed var
 der over ham. — Hvert Djeblik standsede han og skottede
 til Døren, saa i Terrinen igjen! og det gik dejligt! —
 Jeg saae, hvor det gottede ham! — Slitmund! — Kommer
 hjem sent ud paa Natten — tør i Halsen, vil læsse sig
 — forstod ham nok! — men den arme Mand maatte
 jammerlig undgjælde for sin Slitvornhed! — Jeg vendte
 mit Dje fra ham og kastede det ind til den sovende Dia-
 dam Dimmeling. Hun rører sig. Hun strækker sig. Hun
 smiler. Jeg skal aldrig nægte, det er en meget kjon Kone.
 Hun tager for sig med sin venstre Haand og kløer sig paa
 Halsen med den højre. Hun smiler atter! og virkelig
 fornøjede jeg mig derover, da det i Frastand er ret net at
 se paa. Som sagt, hun griber efter Noget og drejer med
 stor Hast Hovedet om — væt er Hr. Dimmeling! —
 Hendes Ansigt malede omtrent disse Ord: Hvad? oppe?
 Hvor mon han er? Er det nu Tid at staa op? o. s. v.
 Der var noget Forundrende, noget Fortrydeligt i hendes
 Ansigt. Hun seer sig om. Hans Klæder ligge der, langt
 kan han ikke være borte. Hun drejer sig om mod Kam-
 merdøren, den staaer paa Klem. Hun ud af Sengen! —
 Dimmeling arbejder flittig i Terrinen, aner ikke den
 Uvejrssty, der trækker op over ham. Hun lister sig ud af
 Døren. Dimmeling stirrer ned i Terrinens Dybde efter
 flere Kirsebær. — Hun træder ind i Episefammeret, og,
 idet Gemalen sætter sit Hoved i Terrinen for at slubre

den jøde kolde Suppe i sig — lister den velsignede Kone sig bag ved ham, griber ham rask i Nakken og trykker Mr. Slikmunds Hoved lykkelig og vel helt ned i Terrinen, saa Suppen stod om Drene paa ham. Madam Dimmeling var vred, meget vred, da en ung brav Kone vel maa harmes over en sildig hjemkommende og tidlig opstaaende, paa Slikkeri udgaaende Egtesælle; hun var med Rette vred. Hun greb i samme Djeblik et Kræm-Ris og trakterede min gode Dimmeling meget passende med samme. Han sprang voldsomt omkring med Terrinen om Drene, — han kunde ikke faae den af — han maa have været meget fortrøblet, thi jeg kunde tydelig høre de hule Jammerstrig inde i Terrinen. Da hun var færdig, løb hun ud, slog Døren i og tog Nøglen af Døren. Hun lagde sig i sin Seng og græd og var meget vred. „Den velsignede lille Kone var virkelig en bedre Stilling værd,“ sagde jeg ved mig selv, og en Taare randt ned ad min Nattrøje. Men Hr. Dimmeling foer omkring, den uselige Blindebuk, paa en jammerlig Maade, og den stjønneste Kirsebærsuppe løb i Strømme ned omkring hans hele Korpus Delikti. Jeg vidste nu, hvad det var, ellers havde det været mig saa let at faae et Slag af Stræf derover som at kls mig selv i Hovedet. Thi han saa ud, som han var halshugget — og at Noget var lagt ham ovenpaa Stumpen, mens Blodet flød ned over ham. Men jeg, som havde seet Alting, jeg vidste bestemt, at han ikke var halshugget paa nogen Maade, at han havde et Hoved, men det sad fast i Terrinen. Suppen flød, hver Gang han gjorde en Bending med Hovedet, saa der blev en Aabning, og de prægtigste Kirsebær trillede ham snart ned

over Nakken, snart ned over Ansigtet og Skuldrene. Han maa have været i en slem Situation, thi han spillede sommetider omkring, som en pidstet Top. Omfider kom han til at løbe mod Benet af en stor Kobber-Potte, saa at hans Hjelm brast og hans Friheds Time slog. Med begge Hænder greb han Fligen af sit linnede Klædebon og tørrede sig i Ansigtet, men det var forgjæves Arbejde, da Linflædet selv var dnyngvaadt af Suppe. Solen stod nu ogsaa stærkt paa, og Fluerne begyndte at gjæste den arme Mand. Han bankede paa Døren, smaafnurrede, bandede, bad, jamrede sig og græd, men Ingen hørte hans Klager og Smaapuffen uden jeg, og bønføre ham kunde jeg ikke, om jeg ogsaa havde villet, som jeg ikke vilde paa nogen Maade, da jeg undte ham al det Passerede. „Amalie! Amalie dog!“ hvistede Dimmeling kaldende, men hun laa længe stille hen og brød sig om Ingenting. „Bil Du ikke komme og lukke mig op? — Amalie! — hør nu, kom nu! — Gud velsigne Dig, gode Amalie, der er en Bi herinde, som vil bide mig, skynd Dig Barn! — Av! — hørte Du, hvor den stak mig — D! — Av! — Av! — og de Hælvedes Fluer — væk! — D! Amalie, kan Du være saa urimelig! — Hør Amalie! Du skal faae det, Du veed nok! — Amalie!“ — Hun lettede sig, stod op — aabnede Kammerdøren til Gangen, og en vakker Parla-mentering begyndte.

Hun: Hvad vil Du sige med det, Du veed nok?

Han: Bil Du nu bare lukke op! — av — Hør! jeg bliver saa forstucken — aa!

Hun: Hvad vilde Du i Suppen, Du? har jeg ikke een Gang advaret Dig?

Han: Aldrig — skal jeg mere — av! Hør, skynd Dig, Kone! jeg bliver et elendigt, mishandlet Menneſte, ſkynder Du Dig ikke (pidſter om ſig eſter Fluerne). Du ſkal ſaae Fløjl til en Pels til Vinteren.

Hun: Og til to Spencere?

Han: Av! — ja (jager).

Hun: Og i Eſtermiddag kjøre ud?

Han: Ja — min ſøde, rare Kone! — Av — ſkynd Dig.

Hun: Og i Morgen?

Han: I Morgen ogſaa? det koſter ſaa forbandet, Du — av — ja! ja!

Hun: Og ſaaer jeg ſaa nyt Betræf til Meublerne i Salen?

Han: Ja da — aa!

Hun: Og vil Du ſaa lade være at drive ude om Aftenen herefter til Klokken tolv?

Han: Ja — beſtemt!

Hun: Og ikke prale i Byen af, hvor raſt Du rejſer her hjemme?

Han: Ih Gud bevares! Kone! — Herre Gud! ſkynd Dig!

Her braſt jeg ud i en temmelig stærk Latter, ſe Dine fløj over Gaarden fra hvert Bindue hen imod mig. Bedkommende bukkede ſig i ſtor Haſt, Gardinerne blev nedrullede, eller rettere ſagt, Dækket ſaldt. — For mig var Lyſtſpillet endt, for Hr. Dimmeling endte det viſt ſom et Sørgeſpil. — Nu har jeg, tænker jeg, viiſt dem ſam-
ſammen, mine Herrer! at Hr. Dimmeling juſt ikke er nogen
Selt, og haaber ſaaledes af ham herefter at blive befriet

for al mulig videre Tiltale, om han ogsaa en Gang in-
 lem skulde se, at Omstændighederne nøde mig til at finde
 mig i Et og Andet her hjemme. God Morgen!

Urbødigt

Berle Drachenblut.

Nutidens Afornuft.

(Fremstilt i Originalbreve).

Stomagersvend Sebastian Nagel til Somsfru Lisette Bach.

Allerkærreste Mamsel Lisette!

Sej klæder mej hiærtelig over deres gode Komporte-
 mang og Velbefinden, hvorom jeg med det allerfoste vender
 at blive underrøttet. Hvad mej er angøendes saa befinter
 jeg mej saa vel som muuligt er i disse gritiske Tidspungt.
 Stungs skeneerte den tunge Føleisen og de nye snævre Lau-
 tings Beenglæder mej mejet i at stodere Menneskeligheden
 unterveis. Sej indseer nu vel, at Glæder skaber Folk;
 det skønnede jeg af Modtakelsen i Hærbergene, hvor Kro-
 tonerne mejet fint veed at finte sej i de reisentes forskellige
 Dentenzer. Min Kærlighet til dem sporede jeg fost ret,
 da jeg var skilsmisset fra dem, mit hiærte begærede verken
 mad eller Drigge, og dag og Natt løb Kinderne mej ned
 ad taarerne. Det er Grusomeligt! at skilnes ad med el-
 stofsflamen i hiærtet og Honingsfot at bliive samen, Igge
 sant, min enkel, o, kunte jeg dog aldtid værre i deres
 Saavetamer? hvor lyggelig var jeg da, men denne Salige

Tange maa jeg nu slaa af mine Tanger i mange Tider —
 — af Gott, hvad skal der blive af; Hvor mange
 fornøielige Secunter og timer har jeg ikke tilbragt i de-
 reses Saavelamer, naar den nodige frue var i Hvidst
 „das waren mir selige Tage?“ kunde jeg synke endnu,
 mens i Rosentimer erre Forsvuntne. Vore hjerter simba-
 tiserter, omslyngte hverandre i Gudsnavn, og vi øste af
 vores dybe Gemydder tilbørligheds Klæder, som den in-
 dere Virgens rørlige og viltere Liv alene kan give, og
 som kun danede boletiserter Mennesker fornemme, men
 slettes ingenlunde raar og lave Siæle, uden følelse for den
 høire stræben efter en idealist Bæren eller ikkeværen, som
 hans kongelige Høihet Prints Hamlet af Storbritanien
 siger. Ja hule Lisette, jeg har deres Dmgang og Be-
 tænksomhed at tage for mit intre Gemyds htre Udannelse, ti
 uden dem var jeg en gemeen Mennesk i Aand, Kraft,
 Billie, Ansyn og vidsskap! og havde aldrigen mine Læve-
 dage opsvunget mig til den dransendendale Virgen. Og
 saa i følge deres Raad haver jeg besøgt Domkirken i
 Cöln. Til ævig Amindelse for mig og vore forventende
 efterkomere haver jeg afkræset mig en lille steen, som skal
 erindre mig om den mærkværdige begivenhet, at jeg nemb-
 lig haver seet denne bykning, der stætte skal svæve for min
 lærende Følelse. Med min Udannelse gaar det rask vor-
 warts; min Mæster bor her i et Læsebibliotek, han er en
 overmaade Mand af høi Gemyddt og stor Kraft, gandske
 opafsrende sig til den bolitiske Vidensskap. — Menneskets
 Utvikkeling er uentelig, det følte jeg i forgaars ved synet
 af Ellermans datter, der hvirkelig er en stor og for-
 dræffelig skønhed uten Lige, nei hendes Lige haver jeg al-

drig seet i Indighed og Ansælgelighed. Alt haver tre sfo-
magerføende, alle fra frankfurt am Main, hængt sei i
dereses Spanræmme paa Kroloftet af al for megen Kær-
lighed, og den fjerde, som var en Bræmer og Altgesel-
derhos, døde Dagen førend han vilde hænge sei paa
hændes Beigne, af skarlagensfæber. NB. alle fire vare
Fruensarbejdere. Den gammelthyste Kunstjants er engang
vakt i mej, og jeg gløder af patriotist Ild for voreses
forsatning, der gandske ligner den gammelgrædske. Bivat
den thyste Handværksstand!! de skulte se os sidde i Hær-
berget ved et glas Ol og jævne Vertensanliggenderne,
hvem der igge der bliver en Patriot, har intet hærte,
intet Gemndt. Svar mej snart.

Ævig

dereses i Døden trofaste Væn

Sebastian Nagel

i Arbejde hos Hr. Peter Kiegelmann.

Stomagermæster i Mainz, boer i Læse-
bibliteket, ligeoverfor Kluppen.

Jomfru Lisette Bach, Kammerjomfru hos Fru v. K., til
Sebastian Nagel.

Dyrebareste Sielevæn, Kæreste Væsen!

Vor inderlig har ei Deres kære brev rørt mig, stedse
gæmmer jeg det i min Barm, at ikke Husholderssens uin-
hviede Dje skal faa Dje paa det. Hun sover deshvære
endnu bestandig med mig i et Hværrelse. Denne gemene

Person fortsætter uafslædeligt sin fisisismoraliske omgang med den grove Kludst og har ingen Sands for højere Dentenzer. Hvor nogen kan synke saa dybt fatter min Forstand ikke. I Gaar hvor jeg i Kirken, at havde De dog været ved min Side. Vor dybt rørt, vor jerteopløstende, vor humoristisk talte den unge Hr. Pastor, jeg havde kunnet hulke højt, vis jeg ikke havde glemt mit Lømmetørklæde jemme. Han talte om den voxende Imoralitet i hvor moraliske Tid, om de syndige Meenneskers nedrige Drifter, om hvort Gemyts Svingninger og hvankelmodige Terters Dentenzer. Han roste Bestandigheden, det faste Sind hos Manden, men hos Kvinden Kvindelighedens omme Dverstrømmen i fortrolig Omgang, den fortryllende, godmodige Mildhed, og hvore Meningers smægtende Slutning til det stærktjølende mandlige Køn eller Maffulinum. Troe skulle hvi blive hængende hved hvore Mødres Sæder i Oltiben, ikke i den egentlige graa, men i Midalderen, og holde fast hved hvore Forsædres Skikke! tilraabte han os med dybt behvæget Stemme, paa det at Himmelen ikke heller paa sin Side skulde forlade os. Med hvaade Dine git jeg jem af Kirken og saae inderlig foragtende paa den fritænkterste Kammertiener, der mødte mig og kaldte mig til den naadige Herre. Hvenlig tog han mig hved Haanden, sigende: Lisette, du er et godt, humoristisk Barn, fuld af omme Følelser, siig mig dog, hvor har min Kone nu igen gjort af Klædebørsten? I det samme traadte Fruen ind og sagde paa en virkelig gemeen Maneer: Er hun dumme Gaaes her nu igen, hun gjorde bedre i at stoppe sine Strømper! O, min Tertevæn, hvad gives der dog ikke ogsaa blandt os Kvinder for følesløse Siele. Den naadige

Frue er ellers god, men intet Hvæsen af første Bordenz, og kiender kunz de nedrige Husglæder, men ikke et fromt entusiastisk Hertes høiere Sving til en bedre Hværen. Hvad de siger mig om deres Mester, begejstrer mig gandske for denne Mand, ligesom ogsaa deres egne geniale Anskuelser. Hvad Oldemandens Datter anbelanger, da er den naadige Herres anden Kammertiener Rasleche virkelig en humoristisk jovial Yngling, fuld af Følelse og Hertensgodhed i sit Indre. Hvistnok kan Oldtidens Stordommelighed ikke maale sig med Nutiden, som er det Eneste, det Store og det Sande! Jeg forbliver til Døden og saa længe det skal hvære

Deres evig elskende
Lisette Bach.

Fru Lisette Bach til hendes Søster Trine Flint.

At, i vilken Barm skal jeg udgyde mit overstrømmende Herte, uden i Din, jertelskende dyrebare Søster. For lykkelig er Du, at den sparsomme Natur har nægtet Dig alle de rasende Lidenskabers urolige Behvægelser, og at du i et stort, smtsøgende Hertes rene Behvidsthed, med en patedist Siels indre Nydelse, kan overlade dig dit barnlige Gemys forgløse Skalten og Hvalten. Ja lykkelige Stone! Du kender ei Livsspirens søde Rørelser i den tvindelige Siel, omme Følelserz Barndom, milde Fornemmelserz første Spretten i uskyldige Herters høiere Nydelsers Morgenrøde, den hede Længsels Smægten og

Stræben, et følende Hvæsens Kærlighedsflammes fyrig bange Hengivelse, Gemytternes højeste Attraa! Men du kender ej heller Fertejammerens Smerter, Sielemarterpinen, Barbariets Indgreb i Sindsnydelferrne, lave jordiske Attraers dræbende Is, og den moralske Bildheds raa Begreber. — I Ægtefolk leve et roligt Planteliv, og Enhver af Eder harmonerer for sig. Efter dit Sind hvilde du hvære ganske lykkelig, vis ikke din Mand havde den romantiske Smerte i Armen og den orkaniske Fejl i Leveren, som plager ham saa ofte. Men jeg var fra min Barnedom af født til et højere Sving, og er ogsaa nu et Offer for min større Dentenz.

Du kender mine Følelser for Sebastian Nagel! Med megen Møje havde jeg forædlet hans raa Natur, og gjort den modtagelig for sømme Følelser. Han hvar i min Dmgang bleven from, aandrig og elskværdig, en Perle blant Stomagersvende, uden derfor at tabe sin mandige Krafts høiere Takt, da Skæbnen kaldte ham fra min Side til fjerne Lande. Haab om hastigt Gensyn lindrede Smertens Fylde. Dengang tænkte jeg ikke at en anden Følelse saasnart vilde fjerne mig fra mit Fertes hulde Yngling. O, I barbarriske Mænd, hvorlidet ere I den herlige Kvindelighed værd! Den naadige Herre, der besøgte mig i min nye Tjeneste, gav mig den huldsalige Trost, at jeg hvar skabt for en høiere Bestemmelse. Sandelig, det føler jeg nu, da en hværdigere Yndling besidder mit Ferte, min fulde Elskov. Om ham vil jeg tale, og glæmme den utafnemmelige Nagel. Han hedder Emanuel Elsterjeg og er Compagnirirurgus hoved Garderne. Allerede hans Navn er fortryllende. Jeg lærte at kende

ham, da han skar den naadige Frues Ligtorne. Vilken ædel Holdning, vilken mandig = kraftig = yndig Bæft. Se skulde du, vorledes han med sine søde Kærlighedsspilopper fantaserer omkring mig, og i Overmaalet af sin Streben efter Genkærlighedens Himmellykke, leger med mine Bølgeloffer, beundre hans med Længsel parrede høje Alvor, hans dybe Bidstabsoverbevisning, den rolige tapre Bestedenhed, der troner paa hans Pande, og kroner hans hele Hvæsen; høre skulde du, hvore overstrømmende Sieles stumme Underholdning; og lade din Søster hvederfares Retfærdighed, som, i selve Kærlighedens Arm, skuende den Elftes hvaade forte stirrende Dinepar, hved at hvedligeholde herlige Ustyldsskabningers tabte Ligevægt, Anstendighedens Balangse.

Ogsaa min ny Hvæn er ganske for den dyrifte Manetissimus, og har allerede anstilt diverse Erbirementer med mig. Han siger, jeg er af den hulde Modernatur selv gjort til en Klarseerske. Jeg skulde blot overlade mig til mit fine Nervesystems aandige Tilbøjeligheder, da vilde jeg snart til alle Bantroendes Bestæmmelse kunne læse med den bare Mave. Naar jeg engang er kommen saa hvidt i hans Privatlektioner, skal jeg ogsaa offentligen overlade mig de unge Herrer Doctorer i Medesinen til Udhyvidelse af Kunsten og Bestyrkelse af deres Reputation. Vilken herlig Udsigt for mig til Hæder og Ære! O jeg hvil hvist elste ham evigt, denne Engel i Mandsskikkelse, denne mine Glæders og min Lykkes Skaber, der igæn har formildet min Ærgelse over hans Røn, uden vem jeg ikke mere kan jubstere.

Din tilforn i Bertet sønderrevne, men nu udsigelig
sølige Søster

Lisette.

Jeg Andertegnede's Mening om denne Hovedstads
meget og temmelig affkypværdige Transtigt,

NB. som jeg nok veed Ingen kan gjøre ved, men jeg mener nu bare
saa, gid Fanden havde den!

Erhødigst
Carl Pous.

(Hvori jeg med det Samme agter at forklare mig over Et
og Andet, det Almindelige betræffende, og over mig selv og min
Person og Andet med mere, som heri forekommer. Jeg ønskede ellers
gerne, at man nu ikke strax vil begynde at — — Fy for Ratten!
der har vi Transtanken — jeg maa tale videre: Da jeg aldrig ud-
taler L, saa glemmer jeg det sommetider i min Stil, som bedes
undskyldt).

Min i mange Aar for sin Durabelhed almindelig
agtede Taalmodighed er nu at faae enten til Kjøbs eller til
Leje for en enlig Herre eller Dame uden Børn, da den
nu paa ingen mindste Maade er mig til Nytte mere. Jeg
har baaret over med menneskelige Svageligheder og Torfska-
ber (som jeg, naa jeg vil være vittig, for en Allegoris-
Skyld kalder dem) men nu kan jeg ikke mere, hvorudover
min Taalmodighed er mig blot og bar til Byrde, og alt-
saa kan den faaes for en billig Kjendelse. — Nej dog,
uden Spas, jeg skal fremsætte Faktum og overlade til
velsindede og villige Menneskers Dom, om jeg har Ret

eller jeg har Uret. Sagen er denne: I mit Hjerte elsker jeg usigelig alle Menneſter, baade af Han= og Hunkjønnet, dog meſt Hun, da det er det, jeg iſær præfererer ved mange Lejligheder, men foruden diſſe to Ting elsker jeg følgende: 1mo god Mad, ſprængte Wender og Rødkaal, Gaafesteg, Broſfugle, Dyrerug, Bildgaas — Hamborg Drebryst, Øſters og — men jeg bør nok ikke gaa videre, da, om jeg huſker ret, ſaa var det nok iſær Maden;

men nu videre: pro 2do fredelig Omgang og min ſtore Læneſtol bag Kaffeſtoven, o, den er mig ſaare kjær! — min tamme Kavn, mine ſtore Meerſtums Piſkebødder (nu har jeg 24), 3^{tio} Kaffe og grøn The, og ſaa et Slag Rambuus paa 50 Spil med Organisten fra 6 til 11 — ikke eet Minut ſenere eller tidligere. 4to om Formiddagen erkjendiges paa paſſende Steder om, hvad der vanſer paa Gaſſelen. Saaledes troer jeg nok, at mit Skilberi er omtrent færdigt; dog een Ting: jeg hader Katte, Band, vaade Ben, harſke Silb, Tranlugt — men her maa jeg nu med det ſamme allerførſt puſte og fatte mig, da min Forbitrelſe er ſaa usigelig, bare ved at jeg begik den Fejl, at jeg ſelv her ſkrev det forbandede Ord; der ſtaaer det: Tranlugt — o! jeg kan forſikre Dem, at nu ſidder jeg her, og ſidder virkelig varmt inden Bægge, min hele Væſentlighed befinder ſig ordenlig ſaa inderlig vel. Paa Tromlen ligger en knyttet Næve ganſke fuld af Lugtendes — tort, her er jeg vel! — Alt er godt! men det forſikrer jeg, at bare fordi jeg nu i Haſt ſatte det forbandede Ord der, nemlig Tranlugt, ſaa er jeg ikke mere det ſamme Men=

nesse; mit Hjerte truer med at sprænge min Brystbug, — det er virkelig! ja — jeg kan ikke risikere betydeligt ved herved at erklære at:

det banker med stærke Slag og høje
mod Knappen i min Trøje.

Ja — uden den ubeskrivelige Sjæleero, som plejer at ledsage mit Livs Bane, maa jeg rent ud tilstaa, jeg maatte fortvivle. Thi — nu er det for mig, her i mit varme behagelige Værelse, saa væmmeligt af bare Stank, blot ved at det Ord: Tranlugt staaer der skrevet! — Er det da at undres over, at jeg tager til Gjenmæle? Nej, ingen god Borger-, Stats-, Politi- og Menneſkeven kan for- tænke mig deri, og nu vil jeg ogsaa, saa snart jeg faaer fyldt mine Lunger med lidt ren Luft, tolke mine Kvaler og mine Nag for et humant Publikum! — Nej — Alt er imod mig! Alt vil forene sig denne Onsdag Formiddag for at faae mig, saa snart muligt er og ske kan, lagt ned i min Gravhøj; thi se! — som jeg aabner Vinduet for at aande lidt friere og renere, saa indfuser hele Strømme af transvanger Luft og — mit hele Jeg er ikke mere. Jeg føler min Stilling. Medførende behage at melde sig, da Deltagelse i saa Tilfælde er meget behagelig. De undskylder, at jeg maa forlade Dem, da min hele Hus- Lykſalighed under nærværende Konjunkturer er ikke 1 R og 4 B værd, og mer giver jeg ikke for en Portion Boeuf- Steg og en Sopfen. Saa vil jeg heller løbe over og faae det, mens Klimatet her saa kan sætte sig lidt.

Nu har jeg imidlertid fattet mig, er roligere, Maven mindre tom, og jeg haaber, at jeg inden Kloffen talder til de højere Pligters Bestridelse henne hos Fousſannés,

at jeg skal have meddelt mig med Klarhed og Bestemthed den Gjenstand betræffende, for hvis Skyld min Pen i denne Stund og Time arbejder til Almenhedens Nytte.

Uf det korte Udkast heroventil bliver det mine højt-ærede Læsere klart, at jeg er en Mand, som lever stille hen for mig selv og aldrig har brudt mit Hoved med Andres Sager. Men — Staten, Fædrelandet, Hovedstaden, mine Medborgere, Landsmænd, eller i det Mindste dette Kvarteer eller denne Gade, hvor jeg boer, det højprægtige Torv, hvor jeg skal gaa hver Formiddag 4 Gange eller mere rundt for at faae Appetit, Alt dette kræver mine Sjælevner anvendte, da jeg, naar det saaledes skal blive ved, snart vil være en Byrde, saa vel for mig selv som for Andre, saasom ingen Ting forstemmer mig saa net, som naar jeg har løbet Spisejædnen igjennem, og nu skal vælge, jeg da mærker, at det er Skarn med min Madlyst. Jeg finder desuden, naar jeg huster mig rigtig om, saa har mit hele Liv været en skjøn indvortes Stræben efter at gavne det store Hele; men jeg har aldrig kunnet komme til. I den franske Revolution, pr. Ex. da var jeg næsten altid, naar jeg undtager min Spisetid, beskæftiget med at tænke over, hvornedes man med Et kunde gjøre Ende paa den Jammer o. s. v., men saa kom Bonaparte mig i Vejen, og saa mærkede jeg, at der var Intet at gjøre for mig. Siden, da han begyndte at gribe for vidt om sig og ligesom saa en Maade at ville spille Herre næsten over alle Potentater og bar sig ad, som om han alene forstod mere end Alverdens Konger og Kejsere, ja endog ikke skammede sig ved at bante dem i Feldten, paa flere Steder offentlig, som er skeet ved utallige Lejligheder, da han ordenlig

gjorde sig til af, at han kunde gjøre dem i Stand, som hans Mundheld var, hvilket slet ikke var saa farligt, da Enhver kunde gjort det Samme, naar Borherre havde betroet En de Gaver, saa at han burde just ikke rose sig saa meget af det. Men hvad jeg vilde sige — da han saa tog for sig selv og blev altfor voldst, saa satte jeg mig mangen Gang ned her i min Stue og studerede paa, hvordan han kunde tæmmes, og saa sagde jeg til mig selv en Gang, ligesom jeg sad i Stolen og skulde til at blune lidt: Naar bare der var Enighed, saa fik han Bast, det gjorde han; og neppe var jeg vaagen, saa kom Posten og saa fortalte man, at der var oprettet en hennig Anniance med Bonaparte, og saa fik han ogsaa Bast og det dygtig. Saa var nu ogsaa den Vej lukket for mig. Saa kom Grækerne og rebellede med Tyrken. Da begyndte jeg at studere paa, hvor mange Menneſter der dog er her i Berden, som ikke har nogen Empleo, og det er bestemt, jeg sagde til mig selv: vidste jeg, at jeg kunde være her inden Mandag, for det var min Broders Geburtsdag, saa gif jeg ved Gud med. Men saa hørte jeg, at der gif hele Tusinde derhen, og saa saae jeg da nok, at det behøvedes ikke. Nu Spaniolerne, som var paa en Maade temmelig grove mod deres Konge og vilde ordentlig raissonnere. Der gif det mig ligesaadan. Jeg sagde en Morgen tidlig, Kloften var ikke otte en Gang, til Konen, som reder min Seng: „Dorthe,“ sagde jeg, „veed hun hvad, hun skal se, at Spaniolerne de gjør det for grovt, pas paa, om Svoger taaler det.“ Og den var ikke fire om Eftermiddagen, saa var Franzosen paa Benene, og nu faaer de Smør, som er Ret! Jeg har desuden flere Horn i Siden paa Spa-

niolen. Han var her i Landet 1808, og da laante en af dem en Stok af mig med Bonaparte paa Knappen, og da han saae ham, saa bliver Menneffet saa indtændt kralilst, at han giver sig til paa en Maade at ville ligesom banke mig over Skulderen, saa Stokken gif itu. Det var nangt ude paa Marken, saa at jeg gjerne kunde have slaaet ham igjen, da han aldrig kunde vente nogen Sukkurs; men som Fremmed og Gjæst her, troede jeg, at man burde ikke genere ham. Og han generede sig da heller ikke, men slog mig bnant andet over min Næse, saa at jeg siden den Tid ikke kan fordrage de Folk. Iblandt flere Ubehagenigheder saa har jeg det deraf, at det Bogstav L, det kan jeg ikke mere næse; men siger meget ofte af Banvare, og saa skriver, N, saaledes er det altid gaaet mig. — Jeg vil dermed sige, at det antid steer som jeg tænker paa, saa at jeg andrig kan faae nogen Ting sat i Pennen, før det er sat i Værk. Og saa er jeg nidt efter nidt rent kommen i Bane med aldrig mer at bryde mig om nogen Ting. Her i Byen var nu saa tidt baade det Ene og det Andet, som endnu ikke var saa fuldkomment, som det kunde være, og jeg har derfor ogsaa tidt sat mig for at arbejde Noget ud, enten som Forslag eller gode Raad eller saadan Noget, men det drev immer over, formedelst at jeg veed nok, det kommer siden, og at, saa snart jeg sætter mig paa Stolen for at tjene mine Medborgere, saa inden jeg saaer begyndt, saa er en Anden færdig og kommer med det. Er det med Emaat, er det med Stort, det er Et og det Samme. I forrige Maaned rendte jeg mod et skarpt Kendsens-Jern og saldt paa Hovedet i samme. Jeg rejser mig yderst rasende, at sige i mit Indre — og

følte paa Gangen, at jeg var bleven halt. Min Forbitrelse steg et Trin hver Gang jeg gjorde et Trin, og da jeg kommer hjem og Dorthé nutter op for mig, saa skriger hun af Skræk ved at se mig. Jeg svarer og siger: „Gaa sin Vej med Lyset,“ for jeg var ordenlig skamfuld over at jeg hantede. Men da jeg kom ind, saa saa hun det dog, og saa brød min Nasenhed ud. Nu fortalte jeg det Hene, og hun sagde: „Vil De have nidt Draaber, da De er meget alterneret.“ Men jeg var ogsaa græsselig! „Hør Dorthé,“ sagde jeg, „veed hun hvad, se paa mig,“ sagde jeg. „De er saa bleg som en Bæg,“ sagde hun, „og De ryster som et Espeløv,“ sagde hun. „Dorthé,“ sagde jeg, „siden forneden, saa raaber hun immer for Løjer, at hendes Haar børster sig, men veed hun Noget? — Jeg kan godt sige:

Mit Haar sig børster.

Det forsikrer jeg — paa Ver! naar jeg tænker paa den Gadekommissair, men det er bare af en grændseløs Arrighed! for er det ikke sandt? — er jeg nu ikke nemmenæstet for hene mit Niv? — tag mig Støvleknægten! og hjælp mig!“ Men saa fik jeg da at se, hvad det var: min Bagfliske var stødt af Støvlen, og deraf kom det at jeg haltede, men det er det Samme! Sæt at — nu sætter jeg, at jeg havde gaaet barbenet! — havde ikke da, uden Trivl, det ramt min egen Hæl personlig, som nu traf min Bagfliske? En Gadekommissair bør derfor, om muligt er, immer være — ja det er nu det Samme, da det har staaet, som det pnejer at gaa mig, i et andet Blad, og nu maa jeg ogsaa ud at røre mig, da det latter ad Midtag. — Næste Gang videre; bare nu Ingen ogsaa kommer

mig her i Bejen igjen; og siger, hvad jeg har tænkt, for det gaaer gjerne saa; men jeg har ogsaa Pligter mod min egen Person, og derfor maa jeg nu snutte for denne Gang.

Et Stykke Fantasi.

Det var en Mandag. Vintersolens Straaler tittede ganske venlig ind ad mine Binduer, og jeg besluttede, loffet af deres milde Hilsen, at faste mig et Par Timers Tid i den frie Naturs Arme. Da disse ere meget sølede nuomstunder, saa tog jeg Galocher og Chenille paa og gik ud for at spørge Stildvagten udenfor Vesterport, om Værten ikke skulde være kommen. Gaaende forbi Slagterboderne, faldt mit Øje ned i en Ballie, hvori der laa to Kalvehoveder, som med vemodige Blikke saae ud over Kanten ned efter 4 Kalvesødder ved Foden af Ballien. Der laa et usigeligt Udtryk i de livløse Hoveders stive Stirren. Disse Ord laa umiskjendelig paa det Enes Tunge, der hængte ned mod Fødderne: „Jeg tør give mit Hoved paa, at det er mine Fødder, i det Mindste de tre.“ Der var noget Grueligt i disse letsindig henkastede Ord. Hovedet vilde han give paa, at de tre Fødder, som slet ikke kunde være ham i mindste Maade til nogen Nytte mere, vare hans. Hovedet — hans Alt og ikke en Gang hans eget! — Letsindige, taabelige Ødselhed, Staternes, Nationernes Ruin! — sagde jeg ved mig selv, idet jeg

bad Slagteren sende mig begge Hovederne hjem til for-
 loren Skildpadde. Mig selv ubevidst laa der vel ogsaa
 i denne Beslutning en Lyst til at vise Hovedet, at det slet
 ikke mere havde Ret til at give sit Hoved paa nogen Ting
 mere her i denne Verden. Ved denne Hændelse var
 imidlertid min Lyst til at kaste mig i Naturens Favn
 gaaet over, og mine Tanter begyndte at sværme om i det
 Filosofisk-Følsomme og Filosofiske. Idet jeg nemlig pas-
 serede Slagterbodernes Række, hvorfra saa mangt et ærvær-
 digt Ko-, Stude-, Faare-, Kalve- og Svinehoved tilfastebe
 mig betydningsfulde Blikke, tænkte jeg som saa omtrent:
 „Hvad ere vi dog, alle vi Beboere i denne Verden til
 Hobe? Der ligger nu et Hoved af en Dyr, som maasse
 igaar knejsede kraftigt og fornemt paa sin stærke Krop,
 — som maasse igaar endnu under de gladeste Forhaab-
 ninger travede Hovedstadens Spir i Møde; som maasse
 endnu igaar har staaet udenfor Slagterens Port paa
 Vesterbro og seet med kritiske Blik paa Frue Taarn, rystet
 med Hovedet, sammentrukket Mulen i et spodsk Smil —
 og i samme Moment faaet et saadant Slag med Dyr
 paa den kritiske Pande, at baade Taarn og Bold og Stad
 løb i Get for de misfornøjede Kunstdommer=Djæveler.“
 sagde jeg videre, „havde Du nu, eller en anden brav Mand
 her i Staden, havt det Hoved paa, saa kunde det dog
 aldrig — aldrig arriveret. Hvorfor skulde det netop sidde
 paa en Stud, en rigtig Stud! O! det kunde sidde paa
 den Krop, der maasse kunde have baaret det højt, og
 meget højt i Vejret, til saare megen Ære og Anseelse,
 og nu skulde det! — væk!“ — tænkte jeg igjen, „Du er
 i Stand til at grillisere saaledes over det Dyrhoved, at Du

faaer ondt i dit eget." Jeg stirrede længe paa de andre
 Hoveder ogsaa, især faldt mig mange, mange sørgelige
 Betragtninger ind, da jeg saae paa et velsignet stort Faare-
 hoved, som en vakker Tjenestepige lagde i sin Kurb.
 „Hvad," sagde jeg til mig selv og gif hen imod Amager-
 torv, „hvad kunde der ikke blevet af det Hoved i vore
 mærkværdige Tider, om det havde siddet paa Skuldrene
 af en —" „Stal De ikke have et Læs god Tørv, gode
 Herre?" sagde en Bonde her til mig og forstyrrede mig,
 idet jeg just tænkte noget meget Fortræffeligt angaaende
 den hellige Alliance og andet mere Politisk, som da enhver
 god Verdens- og Statsborger har Lov til. Jeg gad ikke
 svare Bonden, saa vred blev jeg paa ham, formedelst at
 han forstyrrede mig og maasse berøvede Verden noget af
 det Sublimeste, som endnu er tænkt om den Sag. Da
 jeg var kommen op i Frederiksberggaden, mødte jeg fire
 Svin, som ret lod til at være ved roligt og velstemt
 Humeur og traskede fro og tilfredse op ad mod Gammel-
 torv. „Hm!" sagde jeg og faldt atter hen i Tanker, idet
 jeg satte mig paa Bagerens Trappe. „Der gaa de nu
 ganske muntre og villige fremad, og Karlen der med
 Stjæppen er den Eneste af dem alle fem, der veed, hvor
 de skal hen. De gaa nu samme Bestemmelse i Møde som
 de andre, over hvilke Du har faaet Hovedet fuldt af fa-
 talistiske Griller. Du skal dog en Gang indlade Dig i en
 Disturs med en af dem, man kan ikke vide, hvad Nytte,
 Oplysning og Opbyggelse Du kan have deraf." Drengen
 stod stille og snakkede med en Gadefjører om det Urime-
 lige i, at denne nær havde fjørt Benet over paa en So,
 som han selv førte i en Snor. Det største Svin i Flokken

vilde nok se efter, hvad det var, der laa i Bagerens Kende-
sten, og skred hen imod mig. — De andre benyttede Kaste-
minuterne til lignende Forskninger andensteds. Da Galten
var ganske nær ved Fødderne af mig, siger jeg til ham:

Jeg: Hvor I se muntre og lystige ud, godt Folk,
I skal dog vel ikke paa Bal — det skulde man snart tro,
saa rask springe I afsted. —

Galten (— seer stivt paa mig, med en Kartoffel i
Gabet, som den alt havde faaet fat paa —): Maa jeg
spørge, hvem jeg har den Fornøjelse at tale med?

Jeg: Jeg indseer ikke, hvorfor Du just skal vide,
hvem jeg er, men jeg kan gjerne sige Dig det, jeg —

Galten (afskydende, lidt spodst): Geneer De Dem
ikke, jeg bryder mig ikke mere om at vide det end saa
meget (slaaer ud med den ene Taa og stænkter en Mand's
Buxer til); jeg beder om Forlæbelse! — (Manden sloop
den over Nakken, den farer over Kende-
stenen og render
Tryn i en Brødkones Kurb. Hun skjælder den ud for
et Ervin. Galten leer).

Jeg: Hvor kommer Du fra? hvor har Du hjemme?

Galten: Jeg har hjemme i Ordrup. Jeg kommer
nu fra et Gæstgiversted paa Broen, hvor jeg har ligget
i Nat. Jeg veed det ikke ganske bestemt, men jeg troer,
jeg skal i Huset hos en Familie som deres eget Barn.
Min Tante, som ligger derovre i Urtekræmmerens Kende-
sten, hun er bare gaaet med for sin Fornøjelse. — Gud
bevares, hvor det er et Søl paa Landevejen. Jeg seer
De har Galocher paa. (Prælende): Det ærgrer mig, at jeg
ikke ogsaa fik mine med — men det kunde ikke have hjulpet

— for seer De — (strøger sig af og til med Foden om Djnene).

Jeg (med Betydning og Bægt): Skal Du i Huset hos en Familie? — hvad er det for en Familie? — (for mig selv) Arme! — Ulykkelige! — Forblindede! — o! — (sukker) — Hvor gammel er Du?

Galten: Fem Fjerding Aar (strøger sig). Turde jeg ulejlige Dem med at bevise mig en Tjeneste? — der er kommet mig Noget i mit ene Øje — vilde De ikke se at faae det ud?

Jeg (smilende): Nej, min Gode! Det kan Du gjerne lade sidde. — Jeg bad i Morges min Svigerinde at kjøbe mig et Svinehoved til Sylte. Dit kan være mig saa godt som et andet. — Faaer jeg det paa mit Bord, saa skal Grannet nok komme ud.

Galten (stirrende paa mig med vaade, vemodige Blikke, som om der anede ham Noget): Hvad! — hvad mener De? — (ghyser) o det aner mig! (roder med Fortvivlelse i Kændehestenen): De Grusomme! de have bedraget min uerfarne Ungdom! — aldrig skulde de faaet mig til at gaa den lange Vej herind i det Søl, havde jeg troet det! — men — Dag og Nat skal jeg rode om Jeres Leje!

Jeg: O Eladder, Kjære! hvormed —?

Galten (slaaer en forbitret Krølle paa Halsen og grynter): Min Tryne skal —

Jeg: Din Tryne? — vildledte Yngling! din Tryne, dine Tæer, din Hale, Alt hvad Du nu kalder dit — kan om saa Timer være mit, om jeg vil — Du —

Galten: Men der er jo dog Net i Landet! —

Betænk selv, min ædle Fremmede, vilde De lade Deres Tæer, Tryne og Øren o. s. v. fylte? — Behag at sætte Dem i mit Sted!

Jeg: Nej min Gode! Du maa forlade mig, der er saa vaadt.

Galten: Ogsaa Spot? — O! jeg maa sige Dem, jeg er født i en ulukkelig Stund! Skulde jeg nu ofre mit Liv paa Fraadseriets Alter! O — ve mig.

Nu kom Driveren, og med et meget lydeligt Drag over Nakken befalede ham: afsted! — Galten sprang ned ad Gaden, og besynderligt at hverken Karlen eller Andre paa Gaden kunde forstaa ham, men det gik i Et væk: o ve mig arme Yngling — væ! de Grusomme! — mig skeer stor Uret! — væ! væ! — Paa Gammel Torv fik han Øje paa en stor Kartoffel; her standsede et Djeblik den Fortvivlendes Sammerskrig, og nu drev den mig af Syne.

Dagen efter om Aftenen — hvad skeer? Jeg havde glemt den hele Affaire. Vi skal have lidt Sylte i Aften, siger min Kone. Paa Bordet marscherer op et prægtigt Svinehoved. Kort at fortælle: Jeg giver mig i Færd bermed, og hvad finder jeg i det ene Øje? — en lille Glasflise. Da gjenkjendte jeg min unge Fremmede fra igaar. Samme Træk. Hint Dannelses forraadende Smil om Overtrynen. Det samme genialste Glimt i Øjnene. Jeg var ikke ganske fri for lidt Bemodighed, skar et Stykke af Trynen af og sagde: „Saa snart er det dog gjort med os her i denne Verden!“

Brev fra Søren Gjerne.

Undertegnede, en Mand, som gjerne gaaer paa Ro-
 medie, forpligter sig herved til at tilmelde enhver, saavel
 inden- som udenbys Theater=Recensent Et og Andet, hvad
 der af Bigtighed passerer, saa og hvilke Stuespillere der
 have spillet, da Plakaterne formedelst indtruffen Forhindring,
 Sygdom o. s. v. kunne fejle. Theater=Kritikerne, som ved
 Forretninger forhindres fra at møde selv, undgaa saaledes
 at bedømme Akteurer, der ligge i Sengen. Jeg Under-
 tegnede, som i min Ungdom har bidraget meget til Kun-
 stens Fremme ved flere kritiske Forsøg, som jeg gjerne om
 Morgenens, førend Stykket, udarbejdede, da mine Forret-
 ninger vare ude hele Dagen til 9 slet om Aftenen, kan
 med en liden Historie bevidne, hvor skrækkelig man kan
 støde an, naar man forlader sig blindt hen paa Plakaterne.
 Jeg havde den Gang en Ven, som var Akteur og var
 min meget gode Ven, saa at jeg ved hver Lejlighed pous-
 serede ham og bragte det ogsaa dertil, at den hele Verden
 streg Bravo, naar de bare saae ham paa Gaden, samt
 klappede. Vi omgiktedes da desformedelst meget og vare
 næsten altid sammen. Han læste mig ud af Dinene, hvad
 Vitueur jeg vilde have, hvad Mad jeg helst spiste, hvad
 Tobak jeg røg, fort, der var i 19 Maaneder, at sige
 Stuepil-Maaneder (det var i 1794 og 95), et ubryde-
 ligt Venskab mellem os to uadskillelige Venner. Men —
 saa var der en vis Anden, som jeg ikke vil nævne, da der
 lever Familie af ham endnu i Amerika og jeg elsker

Fredelighed; denne var mig en Pest. Storsnudet og rast i hele sit Væsen, gjorde Nar ad alle mulige Recensentere, (den Gang vare vi fire), var aldrig den, der, naar han saae En paa Gaden, skulde saae meget som sige Godmorgen eller vise mindste Attention. Mødtes vi paa et offentlig Sted, og han saae en af os staa ved Disken, saa maatte Ingen vente, at han læste En Noget ud af Dinene, ikke en lille Kop Kaffe en Gang — (NB. undtagen en eneste Gang, det var den Aften, da „Høstgildet“ gif første Gang, havde jeg just sat mig for at gaa paa Komædie. Dags Formiddag traf vi sammen hos Sultanis, hvor just vi fire den Gang værende Recensentere vare samlede med nogle Benner derovre fra. Da trakterede han mig med en Kop Chokolade. Men fem smaa Minuter efter fik jeg bitterlig ondt og maatte bort. Jeg havde den hele Dag ikke No eet Kvarteer, før hen imod 6 om Aftenen, saa tænkte jeg, det gif vel an at se Stykket, men jeg kom kun ind ad Døren for at rende ud igjen og maatte, efter fem forgjæves Forsøg i første Akt, som endtes med, at en Bogbindersvend stillede sig for Døren og forhindrede mig i at komme ind, forsøje mig hjem under de bitreste mundtlige Udtryk imod Forfatteren til min usigelige Pine og mine to Marks Forlis, den lede Akteur). Grov og hojmodig var denne Herre, men — da han virkelig itød sig saa forbandet godt hos Publikum — saa roste jeg ham dog meget, roste Alt, hvad han spillede: Rub og Stub var genialst, stort, mesterligt, kort Alt, hvad jeg kunde finde paa; men han foragtede min Ros, han gjorde næsten offentlig Nar ad mig og min æsthetiske Bandel, grinede ad mig paa Gaden og var, rent ud sagt, ret en

opblæst Person; saa svor jeg: vil Du forjmaa mit Ven-
 skab og Beskyttelse, Du — saa skal jeg vise Dig, hvad
 Du og hvad Kunstnerne alle ere, naar vi Recensentere
 ville Jer til Livs — Du skal se! . . . jeg svor en græsselig
 Ed. Det var just en Mandag Morgen — og, som for
 at jeg ikke skulde slaa det hen, hvad passerer? Vi mødtes
 siden paa Fortovet udenfor Dyvetes Hus, og se! han
 vilde ikke paa nogen Maade gaa af Vejen, da jeg dog
 havde Retten. Jeg sagde: Hør min Herre! vil I gaa
 væk, seer I ikke, at jeg har Kendestens-Ret. Hoorpaa
 det uædle Menneske svarede: Har I Kendestens Ret? —
 vær saa god da! — og lagde mig ynkelig ned i samme.
 Som sagt, da svor jeg. Jeg løb lige hjem, Plakaten
 havde jeg. Om Aftenen gik just „Bagtalelsens Skole“.
 En vis Rolle deri, som jeg nu ikke tør nævne, thi saa
 kunde man jo strax se, hvem jeg mener, udførtes den Aften
 efter Plakaten af Hr. K. Hr. K. vil jeg kalde ham, nem-
 lig min Fjende. Nu var det just Tilfældet, at min gode
 Ven L. ellers udførte denne Rolle, og, som Flere sagde,
 yderst slet, men jeg havde da altid, for venlige Forholds-
 skyld, anseet ham i vores Blad med god Bedømmelse.
 „Ha — ha!“ sagde jeg ved at se K.s Navn, „vel-
 kommen min gode K.! er Du der — saa Du skal nu
 gjøre Kaalen fed? min Ven skal skubbes til Side? — nej
 Gu' skal han ej! — Du skal se, hvor jeg skal smøre
 Dig — og lære Dig at pille af igjen! —“ Nu recen-
 serede jeg Stykket og levede min gode K. ikke 26re for
 47 Skilling. Det var virkelig en net sammensreven Kritik.
 Grundig, klar — æsthetisk skøn! — Jeg skreg af Hens-
 tyttelse som et Barn, da jeg læste den: voilà la bonne

critique! voilà la bonne critique! Det var ogsaa, uden Overdrivelse sagt, den bedste, jeg endnu havde forfattet, og den kostede mig megen Tid fra mine Forretninger. Jeg skrev nemlig den Gang Spisesedler for de sex herværende Spiseværter imod fri Beværtning — at sige frit Valg mellem alle Retterne, to Portioner og saa Komodie-Plakaterne. — Den Gang var min Stilling virkelig meget behagelig! — men nu videre! — Jeg er yderlig vel tilmode. Jeg gaaer til mine Forretninger og har oven i Kjøbet om Middagen den store Glæde, at min Jonathan, min D. er den Dag ved Bordet. Han sidder lige overfor. Efter Suppen siger han: Maa jeg? — og vil helde Vin i mit Glas, da han, som sagt, læste mig det Mindste med det Største ud af Djnene. Jeg svarer: D jeg beder! — jeg beder!

D.: De har vel seet Plakaten?

Jeg: Jo (sarkastisk smilende; med Bægt): jeg har seet den! (nikkende betydningsfuld til ham, tager Glasset). Paa god Fornøjelse i Morgen af vort Blads Læsning, min Ven! — god Fornøjelse! — (drikker ud).

D. (rækker sig over Bordet og hvister): Er De færdig?

Jeg (ligejaa): For en Time siden. D! De skal more Dem, søde D, De skal more Dem.

D. (kalder): Trine! — giv os en Flaske St. Julien.

Vi levede nu meget nydelig den Middag. Jeg spiste, til en 5—6 Glas god Vin, en dobbelt Portion Rosiner og Mandler, og vi vare lykkelige ved vort Ven-skab. Han gik, og jeg tænkte idel Fred og Fryd ved Tanken om den Opsigt, Nr. 29 i Morgen skulde gjøre.

Morgenen kom. Jeg kunde ikke bare mig. Neppe har jeg faaet Kritiken i Stand til Stykket om Aftenen, før — jeg afsted hen til Sultanis. Den Første, som her møder mig, er Mr. X., som staaer med Bladet i den ene Haand og en Postej i den anden. Alle Menneſter ere i en yderst lystig Stemning, men det, som jeg ikke kunde forklare mig: X. med. Neppe seer han mig, før han iler hen til mig og med en Stemme, som jeg virkelig længe antog for Kærligheds, siger han: „Edele Mand, som jeg misgjendte, vær bestandig min Vejleder, min faderlige, skjøndt strenge Dommer. Du, som jeg har hadet, Du, som jeg — o Du haardt Forurettede, Du, i hvis Kop Chokolade jeg har blandet for 18 Skilling Kinder-Pulver forleden Dag! — o! kan Du tilgive mig! — o! — Du laa i Bandet formedelst min Brutalitet igaar Formiddags, og i Dag læser jeg din faderlig-alsvorlige Kunst-Vejledning og Omhu for mig offentlig! — o, Du er meget større end jeg — David! David! Du er meget retfærdigere end jeg! — Hvor jeg føler mig for evigt bunden til Dig — hvorledes skal — kan — tør — maa jeg takke Dig! vil Du have Katakia eller Bitter — sig — vil Du have — Sultani! giv ham en Sopfen Parfait' Amour! — Vil Du have en lille eller en stor? — O! — giv ham Parfait' Amour — thi hans Kjerlighed er fuldkommen, som hans Højmodighed“ — etc. etc. etc.; thi han blev ved. Jeg drak Snapsen; han havde virkelig faaet mig i den Tro, at han fandt sunde Bemærkninger i min Kritik, og nu, overbevist, ramt, vilde gjøre sig gode Venner med mig. Jeg tager ham i Haanden, han klemmer min fast — trækker mig til Vinduet og siger, omringet af alle Til-

stedeværende, med en paa en Gang forandret alvorlig, men venlig Røst: „Du har vundet en ny Ven, ædle Sjæl, da Du har tabt den gamle! — vær rolig! — gaf og vær rolig!“ — Mig var nu hele Sagen bleven en Gaade. Men skrækkelig skulde den blive løst! — Jeg gif. — Megen Grinen og Fnisen fandt Sted!

Jeg skulde om Eftermiddagen ud paa Vesterbro. Paa Amagertorv møder jeg, lige netop paa samme Sted, hvor jeg under Gaars Dato var bleven nedlagt i Skarnet, min Ven Hr. D. Jeg flyver ham i Møde, ventende at se Glæden tindre ham ud af Dine. Han holdt mig Stoffen for, saa at jeg rendte Hjernefulen lige mod den derpaa værende Knap. „Hvad vil I, Slynge!“ begyndte han. „Tak for Fornøjelsen, I lovede mig igaar — apropos! — Her laa I jo igaar i Rendestenen — Slubbet — I kan vel taale et Bad i Dag igjen!“ — og plump! ligger jeg lige i det fra Bryggeriet udstrømmende Svalevand varmt og godt. — D. gif under haanlig Latter. Ikke eet Ord fik jeg sagt! — ingen Dplysning, ingen Talen til Rette.

Baad og snavset iler jeg hjem og klæder mig om. Fortvivlet aner jeg Uraad. Alting blev klart for mig om Middagen ved Bordet hos Simmoni. — Jeg sidder og spiser et Stykke Dresteg; Bigen kommer og siger højt og lydelig disse Ord: Jeg skulde hilse Dem fra Madamen, at da Hr. D. har skrevet til hende, at han ikke spiser her, hvis saadan en Slynge, som De er, skal sidde ved Bordet, saa behøver hun ikke Deres Tjeneste. Sedlerne faaer hun nok skrevet. Vil De nu rejse Dem, der er En, som ingen Plads har! —

Men, siger jeg, lille Trine, vil hun høre mig, jeg har jo ikke i mindste Maade fornærmet D.

Trine: Har De ikke? har De ikke rasket ham til i Deres Theaterkritik, saa ikke en Hund mer tager et Stykke Brød af ham?

Jeg: Jeg?

Trine: Ja De! — har jeg ikke selv læst det?

Jeg (rolig i Bevidstheden om min Ustyrbighed): Hvor da?

Trine: Igaar jo! har Nogen læst Magen? — veed De vel, saadan en Kritik — naar min Mand var Akteur, og blev saadan talt til —

Jeg: Men min søde Pige.

Trine: Na, gaa væk! vil De være grov mod en af Madamens bedste Kunder — hvilke Udtryk! — har De kanske glemt det, vær saa god og læs selv!

Jeg: Men lille Trine — K. spillede jo Rollen — se her Plakaten! ham var det jo, jeg kritiserede, Pige!

Trine: K. — er De gal? — K. var jo her i Aftes! det var Madamens Geburtsdag — D. kom ogsaa siden. I Dag staaer det jo ogsaa i Adresse=Avisen undskyldt, at K.s Navn var af en Fejltagelse sat paa Plakaten. Men — gaaer De da ikke selv paa Komedien, naar De recenserer?

Jeg: Jeg skal sige lille Trine, mine Forretninger ere just ude paa den Tid.

Trine: Ja men Gud bevares, saa kunde De dog have et Bud der, som kunde se efter saadant Noget! — ja, der er Madamen, tal nu selv med hende.

Jeg overbeviste nu let Madamen og fik hende til at

mægle mellem mig og D., saa at vi bleve gode Venner, men dog kun Mund=Venner! Aldrig mere fæstede den paa indvortes Agtelse grundede Tilbøjelighed sig mere i vore Hjerter, og mit Liv randt hen i lang Tid temmelig glædesløst. — Men fra den Tid stolede jeg aldrig mere paa Plakaterne. Jeg recenserede endnu selv indtil Anno 99, da slog en arrig Akteur mine to Fingre itu, og saa maatte min Kones Søster vænne sig dertil, indtil 1801, da blev jeg ansat som Gadekommissair, og saa ansaa jeg det ikke passende for mig — Jeg maa ikke glemme at tilføje: jeg kritiserer altid Rollen uden at nævne Akteuren ved Navn. Havde jeg nu brugt at nævne Navnet, saa havde D. seet klart, hvem jeg vilde til Livs, og saa var Sagen rigtignok aldrig gaaet saa vidt.

Men nu, som ovenfor er sagt, nu er jeg i den Stilling, at jeg lever af min Pension, men gad dog gjerne gaa paa Komædie om Aftenen. Da nu vores herværende Nutids=Recensentere vel, ligesom jeg i min Tid, have nok at gjøre med at passe deres Næringsvej og ikke kan selv møde, saa erbyder jeg mig mod fri Komædie at melde dem Et og Andet til videre ydermere Sikkerhed, men dog med Navnet fortiet. — Skrive kan jeg ikke, da som sagt mine Fingre ere for krogede til samme. — Mundtlige Bemærkninger over Musiken, Operaen, Dandsen og Sligt kan ogsaa have, men vidtløftigere Kritik maa besørges selv.

Søren Gjærne.

NB. Friske Afhandlinger af det dybere Slags, passende for et Morstabs=Blad af det højere Slags, bekommes immer færdige à 6 β.

Smuse Kunst-Kritik.

Jeg har rigtignok ladet mig fortælle, at der blandt de Kunstdommere, som Tirailleuren formodentlig har Sigte paa, skal være en Mand af Værdom, Smag, Forstand, Aand og Kundskab om den Sag, han dømmes i. Skulde det være muligt? — Men hvortil da det synderlige Indfald: saa ufjendeligen at massere sig? — Nej, det er Snak, det er jeg vis paa, og hvilket Hensyn skulde da forhindre mig fra at give denne Stjemt Blads i mit Blad?

imprimatur!

C. N. Rosenkilde.

Indledning.

Help Gott mit Gnaden,
Hier wird ock Seepe gesaden!

Efterat have saa temmelig grundig studeret mig til, hvad en Kunst-Kritik er, og hvorledes en rigtig Kunst-Kritikus skal forholde sig i sin Birken, har jeg Undertegnede givet efter for de mange Steder fra indløbende Anmodninger til mig om at paatage mig Kunst-Recensions-Bæsenet over Hovedstadens Marionet-Theater. Jeg vil gjøre mig den størst mulige Møje med at røgte mit høje Stald, men mine ældre Kolleger maa endelig ikke tage mig det ilde op, at jeg hjælper mig, som jeg kan, og laaner mig frem hos dem, thi jeg skal have den Værd at sige os — jeg har ikke selv Tid til, enten at gjøre mig en orden-

lig original Samling af passende Kunst=Ord og Tale=maader eller samle mig en Portion Mottoer og andet Pilleri sammen, hvormed en rigtig Kritikus bør være forsynet, før han maa tænke paa at kunne faae det fornødne Sand slaet i Djnene paa Folk. Jeg laaner dem derfor af de højcædle og velcædle Herrer, bedende dem at betænke: jeg laaner jo ikke som i Arithmetiken een, som er ti, saa righaltige ere de Floskler, vi Recensentere — om Forladelse at jeg er saa dristig! — betjene os af, sjelden. Desuden venter jeg Billighed af mine Kolleger i saa Henseende De knibe fra Tydsfernes Litteratur=, Kunst= og Theater=Blade, jeg kniber fra dem.

Kunde jeg nu bare svinge mig op til den Anseelse og særdeles store Indflydelse, hvortil mine Kolleger have bragt det! — Naa! naa! Rom blev ikke bygget paa een Dag. Nu skal jeg stræbe det Bedste muligt er. Grundighed, Liberalitet, Humanitet, samme Upartiffhed som den, jeg saa ofte har beundret hos mine Herrer Kolleger, skal blive Gjenstanden for mine Bestræbelse. Et ædelt Publikum vil ikke lade dem dø i Fødselen, mit Djemed er at gavne, hvorfor jeg ønsker saare nødigt at blive mistkjendt.

Erbødigt af
Søren Gjernes.

NB. Det faldt mig ind, just ligesom jeg i Morges kom ud i Luften, at det maasse vil bedst konvenere mine Herrer Kolleger at jeg indskrænker mig til Afbenyttelsen af et vist Antal Ord, Kunststudtryk og Talemaader, og saa forpligter mig til at lade dem have alle de andre i Fret. Jeg har samlet mig estersølgende sammen og haaber at

kunne hjælpe mig igjennem med dem. Skulde De nu siden hen lægge nogle af, som De ikke mere bruger, saa tør jeg vel igjen ty til Skatkammeret. De Artikler, som jeg anseer for D'Hrr. Kollegers mest afbrugte og mig dog vel tjenlige, ere:

Elfskærdig, klassisk; vi se med Fornøjelse; Livlighed; Ynde; vi¹⁾ finde kun at tilføje; sjælegribende, ret pudseerlig²⁾; ædelt Udtryk; — Holdning; falsk Holdning; rund Holdning; — her har jeg selv opfundet et nyt Ord: holdt Holdning — men det vil jeg beholde selv, Ihr Herren! — I behøve ikke at ty til mig! — fast holdt³⁾; svagt Spil; smukt Foredrag⁴⁾; rundt Foredrag; ædelt Foredrag; havde fortjent lydeligt Bisald; ren Diktion; at snurre heldigt med en Nok, deraf videre: at snurre rent, at snurre skjønt, at snurre lækkert, at snurre sødt med en

¹⁾ Vi, det er et stolt Ord. Naar jeg nu begynder med mine Duffer, saa siger jeg ogsaa vi. — Det maa jeg vel nok?

²⁾ Kart Udtryk, dette ret; det er saadan et Slags Distinktions-Tegn egenlig; jeg har nok mærket Jer det af; f. Ex. naar I seer Noget, som I ikke kan dable og ikke vil rose — fordi I har et eller andet Smaahorn i Siden paa Vedkommende, saa hedder det saa net som grundigt: ret brødt, ret pudseerligt, ret vakkert. En skjøn, ærværdig, ærefrygt-indgydende Tone for Læreren at tale til Skolaren! — Brav? — Jo, I have studeret Jeres Fag! — en Skjelm skal sige Andet.

³⁾ Ikke Løs-Holdt.

⁴⁾ Dette Ord vil naturligvis forekomme sjeldnere hos mig, hvilket jeg er glad ved, da jeg saa Stam ikke veed, hvad jeg skulde svare den virkelige, fornuftige Kunstjender, som en Gang fik i Sinde at spørge mig: Hvad forslaaer I ved et godt Foredrag i Musiken?

Kof; spillede med Flid⁵⁾; Referenten saae med Fornøjelse sine Bemærkninger bemærkede⁶⁾; Nuancer, nuancerede; skarp Nuance; streng Nuanceren; Opfatning; Farvespil; givet med Farvespil⁷⁾; viste sit Talents fulde Styrke; mindre heldig; Spils Kulminations-Punkt; kold, uden Følelse, men mesterlig; Hverdags-Karakter; kort Omrids⁸⁾; fortræffelig i Spil og Sprog, der skulde have været fransk, men dog klang noget svensk; karakteristisk; vi finde os besjødte til at erindre; temmeligt Liv; Præcision; Triumf for Hjerte og Aand; mandig Djerthed; stor; genialt; snurrig; ægte Skole; rene Klokke-Toner⁹⁾; sjelden Nydelse; hjertegribende skøn; klar, ren, tæt, fast, løs.

Kommer der difficile Kasus, saa forstaaer sig, saa tager jeg, hvor jeg finder Noget, at sige Afslagt; mine Duffer kunne jo godt nære sig med, ja maa anse det for en Ære, at svøbes ind i et af Eders afflidte Recensions-

⁵⁾ Ikke af Banbare.

⁶⁾ Dette Udtryk er fortræffeligt og snildt og er med stor Succes brugt af flere Tusinde Theater-Kritici.

⁷⁾ Ikke Regnbuens.

⁸⁾ Dejlig Ting med den raske Expedition, hvormed Ihr Herren sammesteds gaa frem. Kunde jeg bare lære at fatte mig saa kort! Hvor det er en Glæde! — Kort og solid tillige: det er Knuden. Jeg læste saamænd forgangen 8, siger otte Akteurer, recenserede i 12 Linier og det i et nyt Stykke. Hvad det er vakkert!

⁹⁾ Klokker-Toner kunde man vel ogsaa sige? — Jeg kan stam lige saa godt slumpe til det Ene som til det Andet, da jeg næsten ikke veed, hvori der er de bedste Toner, enten i en Klokke eller i en Klokker. Men — Ihr Herren ere da Kjenderne ex professso, det er noget Andet.

Stykker, som kanske alt har gjort sin uendelige Virkning og baaret de skønneste Frugter.

Apropos: bare et Par endnu:

Binde Bidske sælsomt; uægte Maneer; voila la bonne comédie; sand komisk¹⁰); Udenomsvæsen; spidse Næsen paa et Stykke og ikke faae en lang; ikke sikker i Papirerne; sund, god, ægte genialst Skole; ædel, høj og honet.

Nu kan jeg nok hugge mig igjennem.

Mottoerne tager jeg ligesrem, hvor jeg finder dem, latinste, tydske eller franske¹¹). —

Nu begynder jeg. NB. Naar selve Recensionen begynder, saa bedes Læseren læse skræffelig hurtig, ellers forsejles Total-Indtrykket.

Marionet Theatret.

Motto.

Arte opus est: autem sollers quoque perficit usus,
Perficit ars quidquid, repperit ingenium.

Pub! (Recensenten tørrer Sveden af Panden). Ja, det er sandt, jeg overdriver det ikke, naar jeg herved højtidelig forsikrer, at jeg sveder paa D'Hrr. Kunst-Critico=

¹⁰) Vil vel sige det, som I leer ad? — I have Ret! — den, som Andre leer ad, naar I mule, det er en Fjæleboer. Sy —! Smør ham! — driv ham ud af Templet, det er en Duekræmmer! eller En, I have Pique til, og det er jo Et.

¹¹) Havde I hr Herren ikke Tid til at søge en Smule Italiensst op? det seer dog saa forbandet net ud, men nu ikke noget altfor ravgalt Tøjeri, for ellers staaer jeg jo som en Nar, jeg gamle Menneſte!

rum Begne, naar jeg forestiller mig; hvad det dog maa være for et. Fandens Arbejde med den Kastenop i Konversations Lexikonnet efter lærdomsforraadende Artist-Noticer, i Digterne efter Disticher og i alle mulige tyske Kunstvejsvisere efter at finde passende Kunstudtryk, nette, sirlige Talemaader, humane Bidskesvib til Skrabet, samt pæne Mottoer, da samme klæde saa usigelig skjønt. Det maa jeg rent ud sige, da jeg skulder Sandheden en saadan Erklæring, at skulde jeg gaa paa egen Haand, saa gav jeg det Bæsen op, bestemt! men nu har jeg det jo ret saa nemt, saa det er en Lyst, nu er det en ren Børneleg. Thi — vil jeg lægge Bind paa Grundighed alene, ret den sande gamle, gediegne, reele og derhos dybe Kunst-Kundskab, saa veed jeg jo, hvor den er at finde. Vil jeg være rig, elegant og derhos dyb og belæst tillige, saa har jeg jo det hele Skatkammer liggende her for mig, kan læse mig til Alting. O! naar jeg bare tænker paa, hvilken Kritik jeg skal lave til paa Løverdag, jeg sværger paa, jeg dirrer af Fryd! — Kaster jeg nu blot mit Dje op til nærværende Smule Motto, som jeg saa nemt slap til, er det at undres over, at jeg er usigelig glad? — Saadant et Motto: — om Forladelse at jeg endnu en Gang nedskriver det! —

Arte opus est: autem sollers quoque perficit usus,
Perficit ars quidquid, repperit ingenium.

Der staa de gyldne Ord! — de burde skrives med Ildbogstaver over hver Mands Dør, saa nydelig klæde de over en Kunstkritik. Hvad de ere paa Dansk, det veed jeg ikke, da mit Forbillede og Mønster aldrig sætter Oversættelsen hos; (han har nok af visse Aarsager forsvoret

det, jeg forsværger det af samme Aarsag). — Gav gjerne en Mark til, at jeg vidste, hvad det er paa Dansk, bare for min egen Fornøjelses Skyld. — Jeg havde først i Sinde at ville bruge et Vers, som vor Pige synger om Morgenens, naar hun slaaer Ild: Skra, Skra, lailepa, Skrut siggaraliga! so, so, kulleko, væ sibenbürgen — men da det er næsten for højlærdt — hun siger det er Sandskrift — eller Sandkrit, hvad det hedder — en Slags Indiansk — og her ere saa Faa, der ret forstaa det — saa lod jeg det fare. Latin er der dog Nogle, som forstaa, saa at man ikke skriver det for Tosser, om ogsaa man skriver det som Tosser.

Men til Sagen.

Onsdagen den 27. Febr. opførtes „Brindsessen af Fola og Brinds Dinglomandius med Kobbernæsen eller den forfølede Noblesse“, Trylleespil i 4 Akter, og „Den gamle Skade eller Penge adler“, et Iyrisk-mefanisk-sentimentalt Skuespil med Kor. Mellem Stykkerne Mørke og Bæntenes Nedrivelse, Intermezzo af Tilskuerne.

Jo mere der, vel ikke uden Føje, klages over, at den gode gamle Tradition i de ægte Trylleespil fortrænges af Buffonader og Hjælebodsvæsen¹²⁾, jo glædeligere maatte

¹²⁾ Ogsaa et vakkert lille Fik, det, at tale i den alvorlige Tone en Gang imellem, især naar der er Personer for Haanden, som vi ville til Livs, og skjælde over Hjælebodsstreger og Sligt, det lægger immervædt Sands for det Højere for Dagen, og hvor den melder sig, der siger det Intet, om det hele Dvrige er Brøvl. Den, som en Gang imellem, hvor det kun kan komme til at torne paa ubetydelige Personer eller paa Subjekter, som vi ere arrige paa, fladrer om ren Sands, ægte Stil, om

det være for Referenten at bivaane en Forestilling, der var saa rar, at vi skreg højt af Glæde, da Tæppet faldt ned over den nydelsesrige Scene: voilà la bonne comédie! Det var en Kunstnydelse fra først til sidst. Brindsessen var yderlig, forstenendefortryllende, men det gule Skjort, hun havde paa, var især henrivende skjønt, det gav Kunstnerinden, der gjorde den Rolle, ret Lejlighed til at vise alle sine Talenters koncentrerede Styrke.

De utalligste Nuancer betegnede denne Karakter, til hvis Opfatning fordres den glimrendste Fantasi. Alt blev givet med sjældent Farvespil. Hvor det Hele var sødt! — Beklagelsesværdigt var det rigtignok, at hun ledsagede

Fjælebodens Uffthelighed, om Buffona, der maa blive udenfor med Bjelden, om bonne comédie o. s. v., han har Spillet gaaende; om ham sig Folk strax: „Om! det er en gammel Dreng den, han veed Bested! — Han har Ret — væt med Fjæleboden!“ Sommetider er der kanste ingen Fjælebod andetsteds end i Kritici Hjerne, men det kommer der ingen Dødelig efter, naar Kritikus bare bliver fast og fylde Folk saadan med Kritikens Barnemad, at de ikke kunne komme til at spytte den ene Skjuld ud, før den anden er der. Jeg har lært græs-selig Meget af Jer, Ihr Herren! og haaber, at det ikke skal blive derved. Nu var der vel Den, der kunde være taabelig nok til at komme med den Snak, at Kritikus, naar han skjælder, skælder og bestæmmer, saa burde han ikke smøre sin Skjælder, Skælden og Bestæmmen af i nogle saa Linier, men paa en fornuftig, sindig, den smagsfulde, dannede Mand værdig Maade udbrede sig over, hvad han har at dable! — Det er Biant, — det er jo Noget, Enhver kan se med et halvt Øje. Desuden — den Snak! — fornuftig, dannet, smagsfuld! — hvor for? hvor staaer det skrevet, at Kritiken skal være saa forstrællig fornuftig? — Ah! —

Kongen og Dronningen til deres Dør, i Stedet for at disse skulde fulgt hende ud, det svækkede ganske det hele Totalindtryk, og Alt gik fra det Djæblig rent i Lyset¹³). Men alligevel, og skjøndt hun var altfor usikker i Papirerne til at kunne bringe noget sammenhængende Helt derudaf, var det dog en mesterlig Fremstilling. Prinds Dinglemandius. Hvor superb! Sjelden eller aldrig have vi seet eller hørt Mage til den Skjønhed, Værdighed og hjertegribende Sandhed, hvormed denne Kunstner veed at stange sine Tænder og klingre med sine Sporer. Hvor kraftig, hvor ædel, hvor nuanceret! O! alene dette vilde være tilstrækkeligt til at gjøre denne Rolles Fremstilling fortienstfuld og mesterlig; hvilken Samvittighedsfuldhed — hvilken Dybde i Studium. Rigtignok var der noget for meget kold Regelmæssighed, især der, hvor Prindsen river sit Haar af efter Taktten, heller ikke var der Følelse nok i det Sted, hvor Dronningen tilraaber ham de gyselige Ord: „En Ulv paa Lur ved Huset gaaer! — og stjæler Bondens Lam og Faar!“ — thi her burde Prindsen have gjort det, som han nok veed selv¹⁴). Men mesterlig var dog det Hele. Fornemmelig var det Sted i 3. Scene

¹³) Jeg gaaer til Bunds, skal jeg sige os. En rigtig Kritikus tager Altting med. Ligeledes Frugter af min Læsning, samlede paa Recensions-Fælleden. Hvor jeg har tidt beundret den sunde Skarpsindigheds Lud, hvormed I vasse Skrabet, og vide at ville, var det end det smaaligste Smaat, frem for at lade det stram vide, at de staa milevidt fra det, for hver den sande Kunsts ægte Dyrkere ene værdige, laurbærkrandsede Maal: Eders Indest!

¹⁴) Hvorfor skulde vi saa sige ham det?

2. Akt, hvor Prindsen tog sig om Skjægget med den ene Haand og sparkede op i Vyskronen med den anden Fod, idet han med knusende Bælde raaber ud af Vinduet: „Xanthus var en af de Heste, som Neptunus saae til Bedste!“ — en ren Triumf for Kunstnerens Haand, Fod og Hals. — Hertug Madsens Parti var det umuligt at udføre bedre. Det var lige fortræffeligt i Spil og Sprog. Sproget var det ægte gode gamle Spanske; det klang rigtignok noget særøist, men det var just det Mesterlige. Bestemt! det Parti kunde ikke gives bedre.

Fyrstinden Grethe Skrues Rolle blev givet saare, saare skjønt! — nej det er sandt — Fremstillerinden var ret naturlig — ret vakker¹⁵⁾!

Liden Bidon Zitrona, Dronningens Bapegøje, var ganske uovertræffelig. Dog overtraf hun sig selv. Vi ere

¹⁵⁾ Der var jeg nær kommen til Skade og havde brugt et Kraftudtryk om en af Middelpersonerne i mit Kridthus. Men jeg slap dog derfra saa temmelig. Dette: ret — ret — ret — det er et stolt Nuancerings Ord i vores Kunst — „thi — naar vi rent ud skal sige vor Mening om os selv — hvor kunne vi indlade os paa nogen ordenlig solid og forstandig Dom? — forstaaer sig, vi kunde nok, men vi have af visse Aarsager forsvoret det! — Nej, vi have fire Ting for Dje — bør kun have disse fire Ting for Dje: Overdreven Roes og varsom, delikat Omtale, middelmaadig Roes og Daddel. Mignonerne — thi enten de nu skjøtte om at være vore Mignons eller ikke, de ere det nu en Gang — vil sige: Belpersonerne de to første. De tvende sidste Artikler kan Skrabet dele mellem sig, som de ere Benner til.“

Lutter nye gyldne Sætninger, som Berden først har lært at kjende fra den Tid, det første Theater blev til, men jeg har læst mig det til udi dette Aar.

meget forlegne for at finde paa de passende Udtryk, hvorved vi kunne male, hvad der gik for sig i vort Indre, da dette Naturens og Kunstens Mesterværk satte sig paa Kanten af Fadet ved Tasselet, slog og baskede med Bingerne, saa Vællingen stod om Dreene paa det hele kongelige Hus, idet hun skreg i eet væt: Sukker! Sukker! skal Poppen have! — Kongens lille Rolle var ret i gode Hænder. Den Ide, at tørre sit Ansigt af med Dronningens Skjort, var ret vakker, ret pudserlig, men Bidffen i Raffen stod for meget ud. Hans Tone, da han sagde til Dronningen: „Ih saa se til den forbandede Poppedreng! det skulde jeg have gjort, saa skulde vi hørt en Brælen!“ var ret løjerlig¹⁶⁾.

Dronningens Parti var nok noget af det Charman-
teste, som Kunstens Territorium i sidste Aartusinde har
haft at fremvise. Skade at hendes ene Arm var af Træ,
men det forstaaer sig, det var den anden ogsaa; dog, desto
æblere vare de Former, under hvilke den dybeste, himmel-
højeste Sjæl udtalede sig. Vi havde nær faaet ondt, saa
at vi maatte gaa lidt ud i Luften i den Scene, hvor hun
sidder paa Rattelovnen og skraaler: „Hans! Hans! kom
og tag mig ned, jeg brænder mig!“ — Men Mage til
den lungerystende, sjæleknibende, hjertesørende, nerve-dir-
rende, aandforstenende, alle Muskler beherskende Sandhed
i disse Ord, i dette Jammerstrig! — nej, det er ikke
hørt før — bestemt! aldrig før. — Vi tør i Kunsthi-
storiens øverststaaende Annaler dristig antage dette Strig,

¹⁶⁾ Hele Huset lo, undtagen jeg, derfor synes mig, at dette ret løjerlig kan være nok.

som det første Skrig, nogen Dødelig har givet af sig, fra-
regnet det, Adam skreg, da han savnede sit ene Ribben.
Vi beklage at vi ikke blev inde og hørte det, da skulde
vores Kritik bleven bedre endnu. Vi glemme aldrig dette
Skrig, som rent ud sagt satte Krandsen paa denne Kunst-
nerindes Ære. Vi anse det for Kunstens Kulminations-
Punkt. Ligeledes var den samme lidenskabelige Bevægelse,
hvormed hun slaaer Kongen paa Skulderen, saa han skriger:
„Av for Satan!“ ret greben ud af Naturen, hvorudover
vi ogsaa følte os grebne, da det, som er grebet ud af
Naturen, især for den, der kan begribe, hvad der er grebet
ud af Naturen, er yderst sjælegribende¹⁷⁾.

Hertuginde Stines Rolle ere vi ellers noget forlegne
med at omtale, da vi have næsten talt os ganske læns for
de Epitheta, som vi finde værdige for dette guddommeligste
Kunstværk, som noget dødeligt Dje har seet. At sige i
den nyere Tid. Rigtignok var det Skade, at man be-
standig kunde se, hun var forkjølet, da hun idelig tog sig
om Næsen med sin Søsters Fingre, men det kommer da
ikke os ved, da det ikke var vore. — Hvilken Renhed i
Kostumet, især den ene Pampusse. Den anden var mindre
inavset. Hvilken Udel i Stillingen, hvilken sød, smæg-
tende, hjerteopløstende, taarebydende, suksukkende, harmonisk
smeltende Tone, der hvor hun i 3. Akts 19. Scene løfter
sit ene Ben i Vejret, griber efter sin Mand's Hoved og
udbryder under stille, pauseafbrudte Taarestømme: „Har
Bonden meget Kvæg paa Stalde, da kan man ham lye“

¹⁷⁾ Vi kunne. Vi vide. Vi forstaa. Derfor tør vi erklære,
domme, frandsje, lønne.

salig kalde!" — Vi tvivle meget paa, at vi have hørt Noget, der i lige Grad paabød os Verre for Kunstens Højeste: den naturlige Natur, den sande Sandhed. Kunde vi have kommet op paa Theatret, saa havde vi sikkert kvast hende under vore Hylbinger; men det er endnu ikke det, vi især beundre ved denne Rolle. Den rigtige fintfølende Maade, hvorpaa hun klædte sig om, saa Ingen kunde se det, ja ikke en Gang mærke, at hun var klædt om, det var usigelig vakkert!

Grev Jens af Dallirassenborg udførte sin lille Rolle ret med Ild, især der hvor han banker sin Pibe ud, saa Gnisterne fløj hen og antændte Kongens Hør-Paryk.

Hans Kone, Grevinden, var ikke paa sin Plads. Hun slog en stor Mund op, da Brindsen i 4. Scene 1. Aft tastede hende en Appelsin til, og derved fik man den Ide, at hun vilde tage den i Munden; ellers røber hun Flid og Talent, og ved slittigt Studium af vore Bemærkninger kan hun nok blive til Noget.

Kammertjenerens, Fyrbøderens, Koffens, Dragon-officerens, Husholderens, Fyrst Niels's, Augustiner-Munkens, den forghldte Drages og Porthundens Partier hævede sig alle over det Middelmaadige. Dekorationerne vare skjøne, Scenen værdige, og Beværtningen udenfor ret vakker. Kort, det Hele var af den Slags Forestillinger, hvor Musen, den høje, ædle Kunstens Genius, sidder indenfor til Højborde, medens Buffona staaer tjønt udenfor med sin Bjælde.

Se saa — nu har jeg ikke Tid længer. Det er sandt — den anden Forestilling — ja Klekken er nu for mange, og jeg maa løbe. Men det er sagt i en Hast.

Dette lille Stykke: „Den gamle Stade“, nød en mesterlig Forestilling helt igjennem — det er jeg fuldkommen overbevist om, hvorfor jeg slutter denne min Kritik med Forsikring om min uindskrænkede Højagtelse.

Uerbødigt

Søren Gjernefen.

P. P.

Min Kone anbefaler sig ogsaa
til Bast 5 ß Snesen.

Da ovenstaaende Spas forekom Udgiveren i det Mindste fuldkommen lige saa uskabelig som de Kunst-Kritiker, Forfatteren formodentlig vil raillere over, troede han, trods dens lette Gehalt, at kunne give den Plads her. Den ædle, sande Kunstens Ven, den kompetente Dommer, vil jo ikke vredes over, hvad der ikke kan gjælde ham. — Finder Nogen Spasen for let, for tom, saa bedes følgende Indskrift af en Stomager, der illuminerede med en Braas i sit lille Kjældervindue i Anledning af en Fred, lagt paa Hjerte:

Som Freden är
Så ljusas här.

Aforismer.

Hvor jeg kommer, enten i Aftentidenden eller Morgendite, læser jeg Aforismer. Mange forstandige og lærde

Mænd have bebrejdet mig, at jeg ingen fører ind i mit Blad. Herved følge nogle, bare for at bevise, at jeg kan gjøre Aforismer lige saa vel som de Andre.

1.

Himlen er det Blaa i Jordens sorte Dje. (Denne er lige saa god som den i Læsefrugterne indførte: Jorden er det Sorte i Himlens blaa Dje).

2.

Agurken er Taffelets Bid. Biddet er det menneskelige Livs Agurf.

3.

Haandværks=Standen er meget agtværdig.

4.

Fornuften er Menneskets Morgenstjerne. Bogt Dig, Dødelige! at Vægteren ikke slaaer Dig, saa at Du tumler ned i Dumhedens Kjælderhals.

5.

Blæf er fort. Ondskab er ondt.

6.

Man plejer at sige: Klæder skaber Folk, Kjød skaber Heste, lige saa godt kunde man sige: Kjød skaber Heste, Klæder skaber Folk.

7.

Flint og Staal give Ild. Bold og Brede give Blod.

8.

Statstidenden er et fortræffeligt politisk Blad. Theatrecensionen i Aftenbladet er næsten endnu bedre.

9.

Storm er god, men Barme i Stuen, især i Frostvejr, er bedre.

10.

Drengen paa 18 Aar kan være en Mand. Manden paa 60 kan være en Dreng.

11.

3 Aar er Tørvn ikke dyr, det kommer af, at Vinteren er saa ualmindelig mild. I Hamburg har man høvt primula veris for flere Aar siden.

12.

Kjælberen er det Laveste i et Hus.

13.

Tydsterne kalde Guldpenge „Goldne Füchse“, det oversættes paa Westhetiskdansk: „guldgule Ræve“.

14.

15.

Violinen kan man spille paa, Violen lugter man til.

16.

Sund Menneskeforstand bragte fordem Baaldød, nu

17.

En anden Gang skal jeg nok levere flere, men i Dag kan jeg ikke, da Klokken er mange.

18.

Mon der ikke skulde være en Taarnvægtertjeneste ledig højt oppe med Himlen, da jeg ikke kan nære mig her paa Jorden.

Den, der gjør Nar ad Narrene, staaer sig ikke, thi de ere for mandstærke.

Avvertissementer.

Igaar døde min Kone, Vorherre maa vide, hvor længe jeg holder det ud. En Kjælder er til Leje hos
J. Arids.

*

*

*

Naturens Jammer brøler i mit Hjerte, thi jeg er forloren. Maria Agnes Jutiens døde i Aftes i Skumringen og tog mit Hjerte ud af mig ved sin Bortgang. Jeg kan ikke leve længer i denne Stilling, da mit Embede og Forretning fordre en Deltagerinde i Livsvandringen. Svorpaa jeg anmelder, om der er Noget, der vil indlade sig med

J. George Jutiens.

*

*

*

Nu er jeg ganske ulykkelig! vor Hest faldt med min Mand i Aftes og duer nu til ingen Ting mere; den var vores eneste Glæde. Hvem der vil kjøbe vores Gid, som nu ikke kan nytte os mere, kan melde sig i Aringaden Nr. 2. Jeg fortjætter Professionen ved Hjælp af en due- lig Mesterjvend. Gud hjælpe mig! han var en søm og

kjærlig Mage og en honnet Mand og Fader til 3 Børn,
som med mig begræde Savnet af

Jane Prollen.

*

*

*

Undertegnede farver superb baade det Ene og det
Andet for billig Pris. Min Kones Malice, som jeg da
nu er bleven tvit Gudsfelov, vedbliver ellers flink at bag-
vasse mig paa gode Navn og Rygte, men det er det
Samme; jeg foragter hende med Tavshed og fortsætter
min Handelsgren. Lovende god Behandling og net Arbejde.

Deres ærbødigste

Peters Amhsou.

*

*

*

Jeg seer mig nødsaget til formedelst de meget hypp-
pigen indløbende Skrivelser at bekendtgjøre, at jeg ikke
mere arbejder for Dyrigheden, da jeg siden en behagelig
og lykkelig Begivenhed nu er en velhavende Mand og kun
paatager mig undertiden en eller anden Exekutionsforretning
for min Fornøjelse, og naar det ellers er særdeles gode
Benner, som ønske at betjenes af mig.

Deres beredvillige

Abraham Schahlt,

Starpretter.

*

*

*

Foreviser nu meget fremmede Dyr og forunderlige
Etablinger, som ere sære at se. — NB. en svær Haffist,
forgylbt indeni og med brede Guldkanter. — Men nu vil

jeg dog ikke mere, hvorfor jeg er ikke Sproget meget mægtig. Min gamle Abekat med blaa riflet Næse, som er saa meget naturlig og vidunderlig, ligesom et Monstrum, saa faae at kjøbes. — Det Første, jeg vilde sagt, var et Hovedvandsæg. Om De skulde have fundet samme. — Timevis Bejledning i alle levende og sømmelige Sprog for billig Pris er at bekomme for moderat Betaling. Mine Fjender gjøre Nar af min Methode, dog leer jeg bestandig af dum Tale.

Hengivenst
Dilli Patrisson.

*

*

*

Nu har jeg lært at brække Tænder fra og rekom-
menderer mig derfor til de fornemme Herkaber og forsik-
rer honnet og geschikt Atkommodering. Jeg har en Del
Stumper af forskjellige Personer, som jeg har exerceret mig
paa, og er nu derfor min Metier virkelig voren. Hvilke
forevises

ærbødigst

Neumen.

*

*

*

Min Mand gled med Foden, og i Følge Skjæbnens
urandsjagelige Billie, saa faldt han ud i Vandet. Han
har aldrig gjort mig imod i nogen Ting, derfor Fred med
hans Gravhøj! — De skal ikke ulejlige Dem med at søge
efter ham, da jeg haaber at samles med ham. Saa som
den Tante er min Trøst, at vi sees igjen. —

Salig Birthe Lassohn.

*

*

*

Vor Kones lykkelige Forløsning med en sund Dreng glæder det os at melde.

Salihong & Comp.

*

*

*

Da jeg om 8 Dage ankommer. Jeg logerer sagtens maasse nok i den store skotske Bjørn, paa Kanten. Om jeg skulde føre min Paraph med mig, som er gul med langt Skaf og Spids med mit Navn paa Knappen, saa anmeldes det til det Offentliges Kundskab, at de da kan lade den staa, thi ellers vil Enhver komme med samme, for Drikpenge's Skyld, til den store skotske Bjørn paa Kanten. Men om Noget finder den, da er det min.

Min Daase ogsaa, som har Kobberlaag med mit Portrait, der er godt at kjende, hvorfor jeg haaber, at Ingen er saa ublusærdig at tage samme væk fra mig.

3

*

*

*

Det er Trang for mit Hjerte at offentliggjøre, at nu boer jeg for mig selv og gjør Alle og Enhver ved efter nyeste Façon. Jeg lever ikke med min Mand mere; han har hidindtil gjort sig en Fornøjelse af at prygle mig paa en Maade, som velanstændige Mennesker ellers finder temmelig trivial. Jeg har opført mig imod ham, saa det er en Skam for ham at ville være saa urimelig, hvilket er altid ufordelagtigt og røver en sort Sjæl, lav Tænter maade og andet mere.

Bergfist lægges bestandig i Blod og Kraver i Læg;

og saa vel i som uden Huset spises honnette Personer af

Amalia Gruuis.

Klipper-Haar.

*

*

*

Undertegnede, som drømmer særdeles godt baade i Lotteriet, i Giftermaal og Arvegods-Affairer og andet Saadant. Hvorfor jeg anbefales herved og udbeder mig Deres Søgning. Om De vilde behage at bestille hos mig Numrene i Lotteriet eller andet deslige, som da expederes derseft og drømmes bestemt. Men De maa passe at komme, inden jeg gaaer i Seng. Jeg drømmer bedst paa sprængte Vænder og Rødkaal, iligemaade ogsaa ganske brav paa gule Urter og godt ungt Flæsk, saa vel som paa alle velkonditionerede Fødevarer. Derjom flige Artikler bringes i Huset, modtages de gjerne for andet Honorar.

Uerbødigt

Mary Pitle, Sal. Madsen.

N.B. Harske Artikler give gjerne meget usikre Tal, hvorfor jeg frabeder mig saadanne venligst.

*

*

*

Formedelst en indtruffen Omstændighed kan bekommes: en rød Best, to dito brune Hopper (N.B. den ene er egentlig en Hingst), som er et Familiemaleri udaf et Dødsbo o. s. v., en Del Messing, en ung Pige af god Karakter, som er ledig og nu onsker en Tjeneste, fire Fag Binduer, 9 Kammerpotter og en Lieutenant til Hest af

Insergenderne, malet af en meget berømt Maler i Rom
 under Kejser Trejan, fem store Nøgler, en Papirsaæ,
 tolv Pund hvid Sæbe, en dito Ko og to unge Faar, en
 Gaardhund, et udsøgt æstetigst Bibliothek, en Bugge, 7
 smukt indbundne Vejvisere for Aaret 1801. — NB.
 Sammesteds laves de noksom bekjendte Blodpølser med
 videre. — Ligeledes: fjorten Snese haardkogte Æg til
 Trantning, en sort Mynde, en dito fin Kjole tjenlig for
 en Konfirmand, tre Teltstole, en Bondekarl, som foreviser
 gode Attester, som vil have Tjeneste, fire Stok ægte Ka-
 stagner. NB. de smage særdeles, en Kobber-Potte, to
 Hatte, tre hvide Strudsfjer, en dito Høns Hund, en rød
 dito, en sort dito, NB. udmærket skøn, en blaalig dito,
 som bider, en Husjomfru, som med gode Kundskaber for-
 binder en særdeles Duelighed. Attester kan faaes om for-
 langes, men de behøves ikke, da hun er god nok og ud-
 mærket. NB. det bemærkes: Høns Hundene er malede om
 Natten, Natstykker. — 25 Par Lagener, ikke meget fine,
 men grove og næsten nye, to røde Slaabrokker, tyve dito
 god Langfork, som har reddet sit Liv en Gang i en svær
 Sygdom, da den er velsmagende, billig og har Kræfter,
 er for en syg Mand og daarlig Mave; en Æsse med
 Pennenivire, som kunne godt bruges paa store Kontorer,
 naar der bliver sat Blade i dem, en Kam, NB. en Skild-
 paddes Krumkam, en dito levende i Spiritus, NB. seer ud
 som levende, en stor Bog, en dito i Folio, en dito i Quart,
 en dito endnu større, en dito meget stor og forgyldt, trende
 Pladser i Legen Vitr. W.W. til Mad. W.W.W.'s Benefice,
 to Kameler, femten Ildtænger, en tydst Bibel, en Gadedørs-
 nøgle, en Lejlighed for en fornem Familie af Stand, to Pund

Potteskæg, en Staldlygte, en Slump Caviar, Badens Grammatica latina, Saxos dito, en Hankat, to Par Støvler af Wiener Bandtæt, NB. anmærkes: de tre ere til venstre Fod og den fjerde er borte, men skal tilsvares, et Skriverbord, en Laas, en Krukke med Afier, 15. Pund Smør, noget harst, brugeligt til Almisje. Anvisning til at blive rungenert ved Lotterispil, en Rjødgaffel, et Pund gammelt Jern, Birkner om Trykkesfriheden, Paine om Mennefferettighederne, den sachsiske Kok, Rinaldo Rinaldini, Glorioso eller den store Djævel, en Lar, to og tyve flamske Silb og Sulzers Theori der schönen Wissenschaften. — Desuden: en Barbeerkniv, en ny Galease, 14 Pund Bly og to og tyve dito Hvedemel, samt en ny Tobaksdaase. Anvises ogsaa en smuk Lejlighed for en honnet Kavaler, som er ude om Natten. Min Kones letsindige Karakter nøder mig til at bekjendtgjøre, at jeg traf hende i en Ting, som er ikke værd at nævne her, men som kommer for Retten. Det er foranlediget af denne Omstændighed, at jeg separerer vores Bo, og derfor stiller jeg mig med det Samme ved disse benævnte Artikler.

En Pige, som kunde gjøre mig fuldkommen lykkelig, ønskes om tre Aar fra Dato, men uden gyldige Bevisligheder skal hun ikke melde sig, da saadanne ikke antages i Plettestrædet Nr. 12.

Uerbødigt af
Best.

NB. Alle de nævnte Artikler bekommes hos
Undertegnede Best.

*

*

*

For nogen Tid siden laante Hr. F. L. N., Bøssjemager og Borgerkapitain hersteds, mine graa Wellingtoner med samt Dito Vest og en rund Hat, men som jeg var en Nar at laane ud, formedelst at jeg skulde nu gjøre Barjel selv med min nysødte Dreng; dog nu kan han ikke komme i Kirke og ligger hen ligesom en Hedning. Saaledes gif det mig lige saadan isjor med Rasmus Kalvedst, der traf mig op i Spil først og siden paa en ond Maade gif hjem til Mit og gav sig ud for Lieutenant Flinter, som er mig, hun mærkede dog hans Absurditet og undslap den paatrængende Boldgiftsmand med mere, som er steet i Absigt at haane mig og min gode Familie. Men nu Bøssjemageren, han gaaer nu rast hver Dag og spekulerer sig i mine Bentlæder, samt kræver ind, hvor han kommer, og sætter min Hat i Pant. Dette vil jeg dog nu sige: inden fire Uger fra Dato skal mine her nævnte Gjendeles Udlevering igjøres og jeg satisficeres, da jeg ellers gjør en Tort paa ham, som vil klæde forbandet for en Borgervæbning. Det stikker mig kanst, at jeg offentlig nævner ham og formerer en infamist Affaire imod al saadan ærerørig og slyforjandensst Passage. Nu har min Dreng Mæslinger, saa nu kan det da være, indtil som sagt — dog at Hatten udbedes ærbødigt. Jeg fik da rigtig nok god Betaling for hans to Dreng, som jeg lærte op og dannede til gode Naturmennesker, og viste dem omkring i baade de firetyve Specier — efter min Maade — og med Skrift. De drev det dog til Fraktur, men jeg fik en Elloertée, som Franzosen han siger. Nu kan han snyde mig, om han kan; men kjønt er det ikke, bestemt ikke! Jeg kunde godt have været Borgerkapitain,

meget godt, da jeg den Gang havde Brændevin nok lig- gendes efter min Svigerfader, og de kunde gjerne druffet dem fulde lige saa godt hos mig og saa gjort mig dertil, lige saa godt som den Slynge, der fortærer min Hat og regjerer rask og fornemt i mine Kropstykker. Jeg siger rent ud, at det er ikke passende, men tværtimod næsten noget upassende. — Mine Gæs gik fra os igaar, og vores lille Prindsesse, som stod i Binduet af Porcellain, faldt ned og gik itu paa Hovedet. Det kom af, at jeg smak Binduet rask i for den lange Dragoner, som gaaer og gloer immervæk efter mig, naar han veed, jeg er ikke hjemme; meget muligt efter min Kone ogsaa mest, men som har forsikret mig, at hun foragter ham, hvorfor han burde indstille sine vansmægtende Uartigheder, som klæder lige saa slet som at laane mine Klæder og Hat af en Borgerkapitain, da jeg dog er kun en Lieutenant, og ikke kan faae min Dreng døbt for samme Tings Skyld, hvilket er en gemen Standsning i Opdragelsen.

Den Spørgen, der nu har været efter Kosiner og Langtaal, kan ikke bekommes før paa Onsdag. Dog kan De høre ad.

I Morgen prøve vi Generalprøve paa Julius von Sassen, og paa Søndag opføres Armod og Højmodighed, som nu gjerne kan gaa, da den storagtige Hr. F. Fabian nu er forladt Byen, saa vi kan heller lukke den hele Rolle ude. Det gaaer godt an. Jeg derigerer nu selv det Hele. Paa Mandag indtræffer 40 Stykker fede Gæs og syv pillede Kalkuner. Nu er mine Gryn fortræffelige; dog kan de fattige Folk faae fire Tønder, som ere noget lugtendes, naar de skynder dem, for godt Kjøb; men jeg

giver dem ikke bort, da de allerbedst kan bruges til Gjødning.

Maa jeg nu bare bede om mine Wellingtonner og min Dito nye Hat.

Ærbødigst

Ole Amalia Flinker.

* * *

Forgangen Morgen tidlig gif Vejret fra min Mand, salig Jonas Rist, som var en meget god Kristen. Han har havt det ondt nok her i Live, hvorfor nok kan vides, at de Ugudelige triumfere. Men min Trøst er den Tanke, at de kan ikke gøre mig Noget, da jeg sidder i uskiftet Bo. Gamle File hugges op. Ogsaa vaskes Handsker, samt varme Vblestiver til en efter Tiderne passende Betaling. Dersom en Modemester ellers har Lyst, saa er jeg ikke utilbøjelig til at indgaa i nok et Ægteskab, da jeg nu har Løb i de Sager. — Det anmeldte Bal en masque gaaer ikke nu formedelst min tunge og billige Sorg. Condolence frabedes. Ligeledes en Sørgelappe til Leje for 24 ß, paa egne og Stedbørns Vegne.

Sørgeligst

Petrine sal. Rist fød Raballer.

* * *

Den 1. August fødte min kjære Kone lykkeligen et Drengbarn, som snarest muligt skal døbes og kaldes Inger Andreas Jengersen. Begge ere sunde og friske og Moderen ligesaa — samt Drengen, som befinder sig meget

vel. Hvilket til Bedkommendes Efterretning herved ikke
undlades at bekjendtgjøres .

J. F. Jørgensen.

*

✱

*

Maal til en Vigliste=Inskription.

Paa Pladen.

† †

A. B. C. Ditlev Stjerneskud. Stræddermester.

O, din Stav er brudt!

Uf, din Naal er brudt!

Dødens Persejern har Du fornummet!

Hvorfor maatte Du dog ikke her,

Du, som var både mig og alle de Andre saa overmaade kjær,

Smage lidt af Flødeskummet,

Som Dig Livets mange skjønne Glæder gav?

Smertes findes der i Dødens Hav!

Men din Dyd som Strædder var bekjendt! —

Derfor var Du elsket. Nu er Kjolen vendt!

Evighedens Ormer ere syede!

Dødens gamle Knaphul sprættet op!

O, den ædle skjønne Krop,

Hvoraf alt for tidligt Sjælen flyede!

Intet kan mig her saa stærkt fortryde

Som den Tanke, at min Ven

Aldrig kommer mer igjen! —

O! — at! — den, som føler med mig Arme!

Bed vel selv, at Sorgens kolde Barme

til Sagen: Som Rhytet siger, har jeg — men det er udspreedt af en bekjendt Filur og Skurk, det erklæres her ved! — har jeg altsaa for ikke at blive kjendt paa Gaden, naar jeg kom fra eller gik til Mdsll. Ahorn, derfor iflædt mig som et fire Aars Barn.

Det Lumpne og Affskyelige ligger her saa klart for Dagen; thi: pro 1mo, først maatte Mdsll. Ahorn holde mig for et Fæ, om jeg kom og bød mig til, som et fire Aars Barn, at ulejlige hende med mine Besøg.

2do, hvad skulde jeg hos Mdsll. Ahorn som et fire Aars Barn — risikerede jeg ikke Trappernes Medsmidelse, inden jeg kunde komme til at opklare mig? —

Endelig 3tia: veed jeg, og med Overbevisning, at det er Løgn, da min Samvittighed siger mig det. Aldrig tillod jeg min Handlemethode at gaa udenfor det Lovformelige; men Forklædninger og mere er langt der udenfor, saa at han burde bedømmes med 3 Mark, i det Mindste.

Saaledes har jeg da med Kulde og med tapper og ærerørig Fermitet viist og bevist, at Satans Magt, med Nedrighedens Instrumenter, som gjerne befindes villige, hvor Lejligheden vises, ugjerne og meget nødig tæmmer sig, hvor pirrende Skaadhed finder Sted.

Dog endnu Et: behøver jeg at forklæde mig for noget Menneske paa min lovlige Vej? — og overalt — det Hele er noget dumt Sludder! —

Bedes Indrykket. Skjøndt Ubencævnt, dog beskjendt som

Deres hengivne

D.

NB. Da jeg veed, at det interesserer Deres Belædelighed: min Søns Kones Søster fik Ondt i Nat Kl. 1, og Kl. 12 $\frac{1}{2}$ havde jeg den store Glæde, at høre den Spædes første Strig. Dog om Morgenen — saa havde jeg hørt fejl, det var min Kone.

*

*

*

Da jeg vil gjøre Kelighed for mig og Mit, da min Honnøret og Ordenlighed er bekjendt iblandt Menneſker, ſom oppebevare en ſand og inderlig Agtelse for Dyden under enhver Skikkelse, da det ikke ligger i min Karakter, ſom en enkelt Lem af Kloden, at ſnyde noget Medmenneſte, hverken paa den ene Maade eller paa den anden; men Preſeverthed og Orden er mig Nummer 1 i de gjensidige Forpligtelser, ſom Verdens fornuftige Skabninger ſkyldte hinanden, ſaa udbeder jeg mig, at Alle og Enhver, der maatte formene ſig at have Noget tilgode hos mig, vilde behage at henvende dem til mig jo før jo hellere, da jeg vil gjøre dem min Undſkyldning i den nedrigſte Ÿrbødighed, fordi jeg aldrig ſeer mig i Stand til at betale her i Verden — men jeg har en ſtor første Prioritet i den anden; dog maa de Kjæltringer, ſom maatte formene ſig hidtil at have havt Reſtancer hos mig for bekommede Sager, vide, at jeg ikke har Lyſt at lade mig tage ved Næſen længere, og hvis de ikke indfinde ſig med fuld Betaling, iſær Hr. Stomagermeſter Herman Slaafgut, da vil jeg offentlig lade avertere hans ſaa vel ſom de øvriges fulde Navn, Kald og Levebrød i Aviserne, ſaa at deres Ueſterrettelighed i Pengejager ſkal worde dem til Spot og Spe for hver retſindig Menneſteven. NB. Mit Kommis-

sionskontor, hvori Mestere kunne faae Dreng og Dreng
Mestere, staaer som sædvanlig aabent; for stikkelig Opfø-
relse fra begge Sider kan indstaaes af

Lars Strut Beutel Steirum,
der lever af sit Eget,
boende i Smallegaden paa Kvisten.

* - *

Under 14de Hujus er jeg i et offentlig Blad, der ikke
uthdeligen gav tilkjende, at det var mig, de mente, blevet
anseet med nogle højt naragtige Vebredelser, som jeg dog
skulde have leet ad, om de ikke havde været af den Natur,
at min Vres Beklejning paa samme beroede. Næmlig at
jeg forgangen under 1ste Hujus skal have skaaret en Da-
mes Vigtjørne af og da givet Anledning til at hun mistede
den ene Taa, ved det at jeg ved et uoverlagt Blaisanterie
og Skjæmt skal have skaaret den ene Taa bort fra hende.
Hvis Nogen kan overbevise mig derom og bevisliggjøre
Saadant, da skulde jeg være ham usigelig forbunden; men
da det Uheld passerede i Mørke, som her sigtes paa, og
det desuden ikke egentlig var nogen Dame, men en Lang-
værens-Karl, som heller ikke behøvede 10 Tæer, da et
Menneske af den Stand gjerne kan hjælpe sig, naar de
Andre ere solide, saa advares herved Bedkommende, at de
ikke bliver mig for grove med deres Stikkerier, som jeg
nu er ganske kjed af. Jeg kan vel skjære af Banvare et
Menneske et temmelig uheldig stort Hul i en Fod, men
det bliver dog aldrig større end den Foragt, hvormed jeg
til Dato altid skal møde enhver jammerlig og ildefindet
Malice. Jeg har hidtil levet anstændig af min Kunst,

men siden den uheldige Landmands-Affaire gaaer det tilbage — ja det gaaer tilbage. Men under 14de Hujus er jeg af Magistraten meddelt Bevilling som Fiskebløder, og mit Lokale er stort nok dertil, saa opvartes der nu foruden om Dagen hos mig med Barbering og om Aftenen fra 7 af med Dands, Punsch, The og Sukker, varme Vblestiver, sorte og hvide Pølser, skaarne Smørrebrødre og tre Musikantere. Formedelst Forandring af min Bopæl er jeg findet at skille mig ved min Moralitet i 4 Hester, min Datter som hun var i 2 Dito, alle Kobberne til Jomfruen La Busellin d'Urlang, som var min Kones eneste Medgift, da jeg førte hende i Triumf ud af Nonneklosteret. 3 Par ungerste Støvler, en Kasse Congothe med Tobak. Et Haandbibliothek 400 Bind at sige Hylberne. Et komplet Spisefammer med 6 røgede Dretunger, 4 Skinker, 1 skuret Kjedel, 7 Kalvesødder syltede i Gelee, 4 Kalvehoveder, 1 stor Allonge=Peruque paa Krog, 10 friske Brød, 33 Champagne=Glas med Vin i, en Gjedde, 7 Aborrer, 17 stegte Kramsfugle, 1 Fjerding Smør, angrebet, 4 Dito fulde harst med Orm i, 1 Stuepige, 1 Kofke=Dito, Hovedet af min Kone ind ad Døren — Alt i hollandsk Smag malet af min Søn, som er en Hollænder paa Sværd=Siden. (NB. paa hollandsk Værred med svær gammeldags Kamme.) Mit eget Portrait, saa snart samme kommer fra Udstillingen, hvor det bestemt ikke er for at glimre, men bare for den svære Philipences Skyld paa Hagen, som Maleren fandt saa morsom. Malet i den italienske Maneer, men ikke med Snorkler.

*

*

*

Jeg blev temmelig overrasket igaar Aftes, da jeg gik forbi Pistolstrædet, hvor der stod En, som kjendte mig og strax skjældte mig ud for en Kjæltring, samt nedværdigede sig meget dybt og greb til det Uanstændigste, hvormed samme daskede mig i Ansigtet. Skjøndt det var en Fruentimmer=Gestalt, saa blev jeg dog strax vaer, at det var min frassilte Kone, som hedder „Ane med Springen.“ — Nu er min tjenstlige Begjæring, at hun vil blive mig fra Livet, samt om muligt snart indfinde sig og hente hendes Barn, da dette vores Kjærligheds Pant ellers kan gaa for mig, hvor hun vil. Som sagt er, hun lyder Navnet: „Ane med Springen.“ Men aldrig skal jeg nedlade mig til Stiklerier. Hun veed, at jeg en Gang har baaret hende paa Hænder og Fødder, men alligevel lønnede hun mig med det, som især lykkedes hende, da hun fik mig narret til at ligge paa Kvisten.

Ærbødigt

Pet. A. Dingle.

*

*

*

Et Rygte er udbredt om mig, Ondskaben er stor — hvo skulde have tænkt det!!! — Men Nedrigheden skal ramme sin Løn og Synden af Bagtalelse og lav Bagtalelse skal bortsejes og henvejres som Avner for Vinden og Mel udi en gruelig Stormgangs Malestrøm — min Brede er grændjeløs — Gud give at jeg kunde annamme Spor og Fingre udi den haanlige Midding, som i Eligt haver beteet sig, mig til Skjændsel og Skam, min Næste til Mistro paa Dyd og Medelig i denne hardt betrængte Verden; dog vi ville ikke flynge og flage forgjæves —

vi ville lade Verdens Foragtelighed følge den nederdrægtige Lux, som har anmastet sig til mit Navns Befliffelse saa vel heden som deden. — Sagen er kortelig denne — giver Agt, o kjære Venner! saa at jeg kan vinde Eders Agt igjen: Jeg skal have forfærdiget en Vigtale over en honnet Kristen, som jeg ikke skal have forfærdiget; thi en Mand, som boer i Kjøbenhavn og er almindelig bekjendt som en stor Taler, skal have forfærdiget den Tale, som jeg har forfærdiget. Nu kommer der da rigtignok en misundelig Kjæltring med sine skofende Anmærkninger og kaster mig to Sider lige i Næsen udi et vist kritiserende Blad; paa den ene Side sætter denne Mand den anden gode Mand's Tale, og paa den anden sætter han mine Tanter — er det nu ikke uhonnet? — Tanterne ere mine egne — det veed Gud de er! — hvorfor man nu vil fradrage mig den tilbørlige Berømmelse, som jeg dog tilkommer; thi den Dosmer kan jo dog lukke sine Øjne op og se, at mine Tanter ere henvendte til en anden Person eller Ting udi Persons Sted end Mandens Tale, og det er jo dog ikke min Brøde, at han har tænkt før jeg. Lad nu denne Sag jevne sig selv — men jeg er dog gruelig vred i Partykten — thi Formastelighed er stor imod en saadan Mand som jeg, ja ingen Bryggerknægt kan være mere lumpent behandlet af sin bedste Kunde, end jeg er behandlet af et saadant Kryb, som jeg med Tavshed foragter.

Bræuer.

Besørger som sædvanlig alle Helligdage behørigen definerede i et blandet Tungemaal paa slet Papiir.

Til
Dem, som kjende Sagen.

En, med Bur til, stor Papegøje, som kan tale og snakke, at sige naar den vil — ønskes i Følge Kommission til Kjøbs, helst for Intet. Men den maa være stor og med Bur til, samt kunne snakke f. Ex. om Vejret — om Komedien o. s. v. Jeg er ene Mandfolk i Huset og har Ingen omkring mig uden mine to Piger, og jeg forlanger derfor intet Andet her i denne Verden end en med Bur til stor Papegøje, som kan snakke.

*

*

*

En ung Mand af god æsthetisk Dannelselse, som maatte have Lyst til at gaa Grinder, kan melde sig i Svabakker Gyden langs op ad Trappen, hvor der sidder en Budel og gøer, men som ikke bider, da samme er malet.

*

*

*

Til en let, suffisant, durabel, stor og stærkbygget Wienervogn, som for en enlig Wienerherre og trende Fruentimmer, viser Undertegnede en Kjøber, at sige — imod Diskretionen først, ellers ikke. Jeg veed nok, at jeg forleden Morgen jagde Mad. Agnete Fix Noget, som hun ogsaa rigtig tog imod, — men jeg fik — ja det er nu det Samme — man narrer mig en — to — tre — fire — fem — maaste sex Gange — men saa sige vi stop — som er mit Navn nemlig

Ad. F. Stop.

NB. Hvem mon det var, som rendte mig i Kjælberen i Aftes, saa min Hat faldt i Kartoffel-Ballien og mit Hoved kom til at ligge i Skjødets paa Madamen? — mon det var honnet? — jeg veed ellers nok, hvem det var, —

naar jeg nu nævnte ham? — saa var han jo dog blameret — jo — det var rigtignok en net Streg af en Broder!

*

*

*

For Opdageren af, hvem den Person var, som igaar Aftes paaførte mig en af den sildigere Tids infameste Alterationer, loves herved en meget anstændig Douceur. Jeg gik over Gaden for at hilse paa min Broder, som er bleven Assessor ved den gule Feber, da han nu er saa overordenlig glad over samme, men idet jeg tager ham i Haanden, saa flyver en Stomagerdreng igjennem os og slaaer en af de bekjendte saakaldede Knald-Tingester af lige for Begges vores Næser. Jeg mistede min Fatning og min Broder, Assessoren, sin Tour. For Opdagelsen af samme kan man ligeledes vente en god Diskretion og Navnet fortiet.

Min Broder gratuleres herved paa det Hjerteligste — som blev glemt over det nedrige Spektakel.

Jeg saae meget vel, at det var den samme Dreng, i det Mindste hans Skjodskind, Hue og øvrige udelikate Fripostighed, som røbedes forgangen ved at løbe foran mig en Morgen, jeg traf op med min Kohorte til Auer-spiller-Porten, og bestandig uagtet de tjærligste Vink og Barsler fra min Side, at lade Sagen bero, dog blev ved at tirre mig og stifte mig Regningen for Næsen, som var paa lumpne fem Mark — en Opsørsel, der saare lidt viser allermindste Frugt enten af Søndags eller Mandags Skolegang (man eksklusere den Emule Sarkasme!). Jeg har herved kun godhedsfuldeligen villet advarle velbekjendte

unge Friskhr; kommer han een eneste Gang igjen, da ve!
 — Ve ham! jeg siger ikke mere. Jeg vil ikke gaa videre
 end: Om jeg nu havde været frugtsommelig? Kunde jeg
 ikke lige saa godt have været et Fruentimmer? — En
 Gynen gjennemfører mig

Med sand Agtelse
 John v. Ellenbidger.
 Lieutenant i Waterloo-Regionen.

*

*

*

Til Kjøbs forlanges

en Mand med et alvorligt Udortes, lidt graahærdet,
 derhos en Del skaldepandet, nogle vældige Furer og Rynker
 udi Ansigtet, har han selv et langt Skæg, da var det saa
 meget des bedre, han kan gjerne være stum, og paa Tæns-
 dernes tilbørlige Antal sees ingenlunde; Klæder behøver
 han ingen af. Naar en saadan Mand vil melde sig hos
 Undertegnede, da kan han faae tredive Rigsdaler strax for
 sig selv (NB. samme Penge maa udsættes for hans Børn;
 thi han skal leve af Rødder og Vand). Han skal bruges
 til at liste sig om i min Have, hvor jeg har anlagt en
 Eremitbytte, i hvilken samme Subjekt skal agere Eremit.
 Han kan være forsikret om en honnet Dmgang, og naar
 Vinteren kommer, skal han blive taget ind. Jo stillere han
 kan være og jo mere mager, blegnæbet og udtæret han seer
 ud, jo bedre vil det være for det Pittoreffe. Anmodes
 jo for jo hellere at melde sig; thi nu er det paa den Tid,
 da man skal have en Emule landlig Plaiseer og uskyldige
 Glæder i Naturens overflødige Skjød. Findes hver Dag
 paa mit Kontor i Gøthersgaden Nr. 711 i Kjøbenhavn,

hvor udsælges til alle Tider gamle Klæder, saa gode som nye, alle mulige Kunstfager og de udvalgte Bogsamlinger, neppe rørte, Alt til billigste Priser; forsikres billigste Behandling; item paa mit Landsted paa gamle Kongevej, Saligrolighedslund, hvor Eremiten behageligen kan tage det Nærmere i Djesyn.

Engryd Faulebogaard.
Marchandiser.

*

*

*

Bed at staa forgangen Dag paa Rundetaarn, hvor jeg egentlig var gaaet op paa en Maade i Desperation for om muligt at springe ned igjen, at sige i eet Spring, formedelst nogle foresaldende Fortrædeligheder, saae jeg et Eted, hvor Jernværket har et saa stort Hul, at igjennem sammie gjerne et Barn kunde passere. Jeg gøs ved Tanken og gif ned for at advare Bedkommende.

Med sand Agtelse
Jørgen Sophie Greis.

P. S.

Ligeledes forgangen Dag gaaer jeg, temmelig anstændig klædt, forbi og tænker paa ingen Ting; som jeg vil se i Bejret, da jeg for en Lettelser Skyld nok holder af at nyse imellem, og det aldrig slaaer fejl, at jeg nyser bare ved at se i Luften — som sagt, da jeg vil se i Bejret, bliver jeg en vis Person vaer, som stod udover Kælværket og saae ned — og saae lige ned i begge mine Øjne. Da jeg ikke i tænkelig Maade agtede at fornærme ham, saa blev det mig yderlig paafaldende at erfare, at han spyttede

mig ned, saa det rammede mig lige ned i mit Halslinned, hvori min sal. Kones Portrait sidder i en Basrelief som en Slags Brystnaal eller Pretension, og ramte hende lige paa Basreliefen. Min Agtelse for en Person, som er mig saa kjær, at jeg ikke kan beskrive det, forbitrede mig meget, og jeg besluttede, at han skulde føle en brav Egtmands Omfindtlighed. Jeg løb med hele hans paasiddende Fornærmelse paa staaende Fod op i Taarnet, men da jeg just vil til at oversuse ham med nogle af de under Opgangen paabelavede Grovheder, samt med min Stof flaa ham lige over Nakken omtrent, saa har Mennesket af Frygt for min blodige Hævntørst fundet Lejlighed til at eschalpere mig, formodentlig ved at benytte det Tidrum, da jeg løb op indværts, til at springe ned paa Gaden udværts. Da jeg ikke traf ham der, formodes noget Sligt. — Min Rasenhed havde nær bragt mig til at sætte ud efter ham, men jeg vilde ikke, men svor en Ed: Jeg tørrer ikke min Kones Pretension af! — Ham skal mit hævnlystige Blif søge overalt paa Jorden, ham skal min Arm tvinge til at tørre mig af, enten paa denne eller hin Side Graven, da han ikke maa tro, at jeg vil for Intet gaa min hele Livs Løbebane som et Svin.

Erbødigt

Jørgen Sophie Greis

*

*

*

I Mandags Formiddags kom jeg Undertegnede gaaende fra Østergade, drejer om til venstre og lader det Veste af Kongens Nytorv ligge paa min højre Haand, saa at jeg altsaa skred lige over ad Hovedvagten til. Nu

har jeg gjerne for Skik, at jeg stiller mit Uhrværk efter Hoveddragtens, som da med Flere er Tilfældet og kan ved mange særegne Affairer være nyttigt — kort om, det var just Kl. 10 bestemt, da netop min Uhrstilling husker mig derpaa, som var til Dels Aarsagen til, hvad der passerede. Som jeg nemlig staaer og stiller Uhret, faaer jeg paa een Gang et højt upassende Foos — Strab — Tørring, hvad man nu vil kalde det — jeg vil hverken udskjældes af Sprog= eller Litteratur=Benner eller =Fjender for et Ords Skyld — det erklæres herved forud — saa vil jeg hellere holde op — meget hellere — langs opad mit højre Skindben. Jeg tog strax til Gjenmæle med disse Ord: „Av! for den sorte Syge“ — hvilket da under slike Omstændigheder ikke var saa underligt; men i samme Moment erholder jeg et Puf midt i min Bande, saa at begge mine Dine paa en Maade løb i Vand derved. Tingen var denne. En Slagterdreng kommer gaaende med sit Trug paa Hovedet; men disse Fyre ere gemenligen nyfigne og skal glo om efter Alt, hvad der passerer. Bedre var det, at Eligt undlodes, da dog slike Personer ikke kunne bilde sig ind, at de ere ene her i Verden, men det skulde man tro, de troede, da, naar jeg vil gaa baglænds med et Trug paa Nakken, dertil udfordres, at der maa ingen Folk være paa Gaden. Nok er det, jeg, som staaer paa lovlig Maade og stiller mit Uhr — da Punktlighed er Noget, jeg præfererer for Alt i Verden — kunde ikke se den kjødslæbende Yndling, som grinende over et Slagsmaal mellem to Hunde gif bagværts og saaledes 1) spankulerede mig til Præjudice langs op ad mine Ben, samt derhos 2) ikke

undlod at flaa mig en stor brav Bule i min Pande med mermeldte Trug.

Jeg vilde kun forvolde ham og maasse hans Kng med en lidet morende Recognition af hans Mester, naar jeg nævnede ham, derfor og saasom jeg, om jeg saa stod paa mit Hoved saa vel som paa mine affrællede Ben, ikke kjender eller kan signalisere Personen, da mine Djne løb saa saare hestigen ud i Bandet af det mig paa faad Maade bibragte Slag, saa tier jeg for denne Gang. — Men jeg kan forsikre mine Venner og Belyndere, at dette er Oprindelsen til, at jeg har Bind om Hovedet, og ikke det, at jeg blev funden i Kendeftenen siden efter om Aftenen, da samme ikke var mig; hvilket bedst kan bevises dermed, at jeg aldrig har saaledes ligget paa noget offentlig Sted. Jeg mærkede meget vel, at der blev sniset af mig, da jeg traadte indensfor Døren, men den stille Fred, som hver ædel Mand gjør sig egen ved Moralitet, skal altid være Hovedformaalet for mine varmeste Bestræbelser. — Af en Fejltagelse har En taget min Hat, som var bedre end hans; saaer jeg den ikke i Morgen, saa river min Kone Hovedet af mig, og saa kan han beholde den.

Andres Forsing.

*

*

*

3 Torsdags Eftermiddag 3 flet fik jeg udenfor et Hus i lille Pillegaden, som er blaamalet, med grøn Port, 4 Etager, en Kjælder paa hver Ende, Trappen midt paa Huset, hvorpaa sad en hvid Kat og paa Skorstenen 3 à 4 Duer — formodentlig Maanedes — ud fra Binduet i 3. Etage en Skaal koldt Vand over Hovedet, uden at jeg

er i Stand til at begribe Aarsagen, da min Wandel altid bliver sig selv lig. Denne lave Adfærd kunde Ingen vente sig, som gaaer sin Vej stille frem. Jeg finder mig derfor nødsaget til herved at erklære: at jeg holder mig for god til Eligt, og er jeg fra Dato altid forsynet med en god Ziegenhainer-Rjæp, naar jeg gaaer ud, saa at Intet skal hindre mig fra, hvis Eligt oftere indløber, at sætte mig til Modværge.

Niels Binger.

*

*

*

Jeg har herved den Ære at meddele til et humant og fintfølende Publikum's Kundskab samt de af mine Venner, som ville gratulere min Geburtsdag, at jeg ikke med nogen Bestemthed kan sige, naar den falder. Paa de tvende Dage 7. April og 27. Maj er jeg født og døbt, men hvilken jeg er født paa, og hvad Dag jeg blev døbt, derom kan jeg ikke med Visshed vide Noget, formedelt at min Amme har solgt den lille Bibel, hvori det staaer, for Beslagets Skyld.

Apropos: Jeg vilde kjøbe mig en god durabel Landejendom. Hvis En vil understøtte dette Forehavende og laane mig en tyvetusind Specier mod maanedlige Afdrag, saa vil jeg scruden fri Bass etc. give ham nyttig Bestjæftigelse i Haven, da Bevægelse i fri Luft er noget af det Sundeste. For god Omgang med en dannet Familie uden Børn indestaaes.

*

*

*

Ægteskabs-Tilbud.

En ung Mand paa fem og tyve Aar med god Formue, som han sandsynligvis inden den næste Klasselotteri-trækning er Ejer af, samt temmelig moralsk Karakter, der ved gode Bidnesbyrd kan erfares, ønsker at indlade sig i en høist lykkelig ægteskabelig Forening med en ung Pige af god Familie og god Formue, NB. reel. Men hun maa være Elsker af Børn, da uden samme ingen ægteskabelig Lykke kan finde Sted. Og mange Børn om muligt. Til- lige ønskes i ovennævnte Tilfælde, som strax skal blive be- kjendtgjort, et Hus, 3 Etager højt, hvor der er højt til Loftet, da min Kone skal være af høj Statur. Et Bi- bliothek, en Malerisamling og 4 Bapegøjer i Bure, en ny Kareth, 6 Spilleborde, et Spisebord til 30 Personer, et Billard, 2 Rideheste, 4 à 8 Kjøre-Dito, Alt velfonditio- neret. En stor Gaardhund, 2 Kaner, 4 Kammerpiger, som ogsaa maa være Elskere af Børn, 1 sort og 3 hvide Tjenere. En Husnar, to Snyltegjæster, en Huslærer, helst en Seminarist. Da deraf kan erfares, hvordan jeg agter at hellige mig ganske til et stille Hus- og Samlivs yndige, rene Glæder, saa veed hun, hvad der kan ventes i Henseende til Ovenmeldte. NB. Alt i Fald jeg vinder Gevinsten, som formodes, da det dog en Gang maa komme.

Men hun maa se godt ud og være Elsker af Børn.

Bille Fransker,

paa Hjørnet af Skvatghden

og Dingleghden

P. S.

Nej! naar jeg tænker mig om, saa vil jeg dog lade det Hele fare, da jeg er for ustadig for en Kone.

Prolog og Epilog

til

C. N. Rosenkildes Aften-Underholdning.

paa det kongelige Theater den 26. December 1828.

Forfattede og fremsagte af ham selv.

Prolog.

Smørnede.

Han underholder nok i Aften, som jeg hører,
 Han — denne Rosenkilde — som isjor en Gang
 Sit mig sat paa Theatret, og som sang,
 For ret at vise, hvad han fører
 — Den smukke Herre — i sit Skjold,
 Den samme Bise her paa saa profane Brædder,
 Som jeg har skrevet selv og sjunget meget bedder.
 De husker nok:

„O, Pige! som min Sjæl at kjende lærte,

„O kald mig Du! o kald mig Du!“

De husker den vist nok, ej sandt?

De vil dog tilstaa, det var mer end ugalant,

At det, som i en syrig, men honnet Passion,

Var destinert en sød og elskelig Person,

Som var mit Alt, mit Hjertes rene Bæsen,

At ta'e det fra mig lige midt for Næsen,

Og i yng'et her i en Komedie?

Det maatte blive mig mit Livs Tragedie!

Det blev det ogsaa, derfor gaaer jeg ene
 Endnu i Skolehuset som i Berdens Drk;
 Thi Pigen havde været her og seet den Tyrk,
 Og hørt ham synge Visen. Morg'uen efter
 Gaaer jeg til hende, som hun staaer
 I Gaarden og gi'er Hønsene, den hulde Maard!
 Jeg lod nu i bemeldte Kvad mit Hjertes Kræfter
 Fortælle, hvad de sukked' efter.

Men naar jeg sang de Ord: „O, kald mig Du!“
 Saa lo hun, saa det var en Gru;
 Og da jeg gjorde saadan — lo hun ogsæ,
 Jeg stod der næstendelen som en Tosse.
 Jeg kom slet ikke ud af første Vers,
 Hun slog mig hele Frieriet hen i Skjerts.

Jeg var strax efter selv herinde — og
 Desværre blev jeg snart paa Tingen klog.
 Nu har jeg listet mig herind i Aften,
 Blot for at spille ham et lille Puds,
 Den smukke Fyr, Hr. Selvfilosofus.

Hør: vil De hjælpe mig? Jeg veed, hvad der kan bringe
 Ham rent fra Lune, Bid og Sands,
 Saa han gaar fra'et, Monsieur Gale-Frands;
 Se ikke af ham! ikke alt for meget!
 Og brister Nogen ud, saa lys ret stærk!
 Saa ligger Kunstens hele Spilleværk.

Jeg taler ikke saa af nogen Hævnesyge,
 Men, som en Kristen, for at bedre ham.
 Han er forkjælet, saa det er en Skam.

Hvad Andet vel end Deres altfor store Gunst
 Har ham forført til sliq en Misbrug af sin Kunst? —
 Ut! havde det ej været, stod det bedre
 Den Dag i Dag med stakkels Smørumbledre.

Jeg be'er: tag ej min altfor store Frihed ilde op.
 Maasse jeg her har spilt mig selv et slemt Spilop.
 Man løber surr saa vel med et indskrænket Ho'dtøj
 Som man usikker gaaer i altfor snevert Fodtøj.

Epilog.

Hvad min Prolog Dem har forklaret galt,
 Det bør min Epilog om muligt rette.
 Og hin har, om jeg mindes ret, fortalt,
 At Deres Bifald har fordærvet Alt,
 Hvad der hos mig ej hørte til det Slette.

Dog nej! o nej! Den Mening er ej rigtig!
 Nej! Deres dyrebare Gunst
 Er ikke for mig selv alene vigtig,
 Men den er og nødvendig for min Kunst.
 Jeg som et Forskud den betragter,
 End ufortjent; men i min hele Tid
 Jeg ved en ufortrøden Stræben agter
 Dem at betale den til sidste Hvid.

Dog — kort er Livet, Kunsten den er lang;
 Og posito jeg sætter,
 Jeg kommer ej saa vidt, at jeg en Gang

Min hele Gjæld til Dem udsletter,
 Da holder dog den Lærdom Stik,
 Som Figaro mig monne give:
 Før skal jeg evig Deres Skyldner blive,
 End nægte Gjælden noget Djeblik.

En Retsscene i Paris.

Fra vor egen Korrespondent have vi*) modtaget følgende Skrivelse:

Paris den 23. Januar 1859.

— Mere morsomme Breve, siger Du, og understreger Ordet, for at jeg ikke skal lade det falde til Jorden; Du maa dog være rimelig! hvor skal jeg tage det Morsomme? Det findes ikke hvert Djeblik paa min Vej. Skal jeg passe mine Ting ordenlig, saa bliver der ikke megen Tid til at gaa paa Jagt efter noget. Morsomt; og det findes netop sjældnest, naar man jager efter det.

Igaar var jeg, ja det er jo sandt! igaar oplevede jeg jo dog Noget! Nu ja, mig morede det! — Det skal jeg oprarte Jer med. Det vil altid fylde lidt i mit Brevs Postskriptum.

Jeg drev om hele Dagen saa godt som; men saa traf jeg sammen med S—, han vilde op i Politi-Retsalen

*) s: „Illustreret Tidende“, til hvis 1. Aarg. Rosentilde havde skrevet denne fingerede Korrespondance.

(Ussiferetten, troer jeg den kaldes) og opfordrede mig til at gaa med. Der kommer L— hver Tirsdag, sagde han, og det var ham om at gjøre at faae fat paa ham; han havde laant hans Kalmuks-Overfrakke, og han maatte dog have den igjen, syntes han, sjønt han tvivlede om — — — Du kjender jo vor skikkelige L— og saa veed Du jo, hvad det var, han tvivlede om. L— var der ikke, men derimod stod der en Urtefræmmer for Stranken og foredrog en Klage for Forhørs-Dommeren. Det skulde Du have hørt! Jeg vil forsøge paa at gjengive hele Scenen saa tro, som min Huskommelse endnu har bevaret den.

Urtefræmmeren, en meget lang, tynd Figur, noget skelsjæt. Han er særdeles omhyggelig, endog saa noget elegant paaklædt: har Glacée-Handske paa den ene Haand og den anden indsvøbt i et hvidt Lommetørklæde med Kniplinger. Han taler meget hurtig.

Dommeren: Naa, hvad er det nu?

Urtefræmmeren: Det skal jeg tage mig den Frihed at meddele Retten, ganske jaaledes som det Hele er foregaaet. Undskyld — min højre Haand —

Dommer.: Ja det kommer nu ikke — hvad er det?

Urtefr.: Jeg skal i Djebbliffet — blot jeg maa — Sagen er nemlig denne. Det var Nytaarsdag. Saa er der gjerne en Del Menneſker i min Boutik, og deriblandt var der en Madame, en Madam Donture, en Familie af min Kone, det vil sige langt ude, hendes Søster har nemlig for et halvt Aar siden været gift med min Kones —

Dommer.: Til Sagen!

Urtefr. (forplumret): Jeg skal strax — tillad mig: Sagen er, at Madam Donture, hun spurgte om Konfekt-

Svedsker. — Vel har vi Konfekt-Svedsker, svarer jeg, og saa siger jeg til en af mine Kommis': Hvor staaer Konfekt-Svedskerne? — Konfekt-Svedskerne? svarer han — der højt oppe, øverst, siger han; det var mig nu om at gjøre at expedere Madam Donture — for —

Dommer.: Til Sagen!

Urtekr. (mere forvirret): Det er Sagen, Hr. Dommer! Det hører aldeles med til Sagen, for jeg skal have den Ære at sige Hr. Dommeren, havde ikke Madam Donture netop forlangt Konfekt-Svedsker, saa var det aldrig skeet, det nemlig, som jeg nu skal have den Ære at — strax at tage mig den Frihed at —

Dommer.: Nu da?

Urtekr.: Som sagt, jeg farer op ad Trappen, op til Hølden, hvor Konfekt-Svedske-Daasen staaer, og faaer ogsaa Daasen fat; men saa i det Samme, saa skriger der en Dreng, som ogsaa var i Boutiken; en kjon lille Dreng, som det gjorde ondt paa mine Begne, det er en god lille Dreng, som kommer tidt i Boutiken, det er nemlig en Blikkenslager-Dreng — og han skriger som sagt: „Der var En, der stjal den Kuro med brændte Mandler, som stod derhenne.“ Hvor blev han af? siger jeg og farer i eet Spring ned af Trappen, sætter Daasen for Madam Donture paa Disken, og ud af Døren: „Der! der!“ skriger Drengen, „der render han!“ Jeg sætter efter ham i en lynende Fart, men er ikke i Stand til at hale ham ind! forunderligt! ja det er forunderligt! Der staaer han!! En lille kortbenet Krabat! Vil De se! Naar jeg i mine Levedage har seet Magen til som den Fyr kunde bruge

sine Ben! Jeg tør indestaa for, at der paa hvert af mine Skridt gaaer tre som hans.

Dommer.: Men!

Urtefr.: Han farer afsted, og om Hjørnet, ind i en lille Gyde, og det seer jeg; han smutter ind af en Dør, jeg efter ham; men væk er han! Jeg spørger Bortneren, som staaer i Gangen og er just beskæftiget med at omfavne og kysse en Amme og ønske hende „glædeligt Nytaar“, om han ikke havde seet En løbe op ad Trappen. Han giver sig til at le og svarer: „Nej, jeg havde Andet at bestille.“ Saa flyver jeg 3 Trin i hvert Spring op af Trappen, som en Pil gennem alle Etager, og kommer op, lige op til Loftstrappen! Og hvem kommer mig nu i Møde der? hvem mener Hr. Dommeren? Han! han der staaer! (til den Anflagede): tør han nægte det?

Anflagede: Nej! (grinende): det nægter jeg slet ikke! hvad skulde bevæge mig til at nægte det — hm!! (griner).

Urtefr.: Vil De høre!! — Saa farer jeg ind paa ham, griber ham i Kraven og siger: Han har stjålet en Kuro med brændte Mandler fra mig, hid med den! Vil De saa tænke Dem, hvad han svarede: „Gaa væk, Urtefræmmer!“ svarede han og forraader sig jo selv; hvoraf kunde han vide, at jeg var Urtefræmmer, naar han ikke—. I det Samme gaaer Døren op til et Kvistkammer — for Folk hørte jo, at jeg gjorde Alarm, og saa raaber der en Kone: „Hvad er det? her staaer jo en Kuro med brændte Mandler udenfor min Dør!“ „Det er min Kuro!“ raaber jeg, for det var min, og jeg tog den med, for Kurven var min, og de brændte Mandler vare mine; men troer

De, at han gif i sig selv og tilstod, at han havde knebet Kurven? jo der skal vi have det! Han erklærede rent ud, at han aldrig havde seet Kurven før for sine Dine! —

Ankl.: Det erklærer jeg endnu; jeg vil erklære det Samme til min Dødsstund!

Dommer.: Det beviser, at det mangler ham ikke paa Dumdriftighed!

Ankl.: Uskyldighedens Dumdriftighed! Uskyldighedens rene Samvittighed, min Herre! Det kan jeg sige her, for Retsfærdighedens Domstol, som honnet Mand, uden Selvbebrejdelse! for det er jeg! jeg! for Gud og Mennesker! det være svoret! ved min hellige Daabspagt!!

Dommer.: Man har jo fundet brændte Mandler i Jer Lomme!

Ankl.: Ja en! Alle brændte Mandler ligne jo hinanden! gjør de dog ikke det, Hr. Dommer? Lad os faae fat i en af Urtefræmmerens Svende; tør han sige, at min brændte Mandel er en af Urtefræmmerens? Jeg havde kjøbt mig lidt Mandler til min Kone, som ligger paa Hospitalet.

Dommer.: Har han kjøbt een brændt Mandel til sin Kone?

Ankl.: Jeg havde kjøbt for tre—fire Skilling naturligvis! jeg gif med dem i Lommen fem—sex Dage, for jeg havde ikke kunnet faae Tid til at se ud til hende, den Sjæl! Saa kom Nytaarsdag; jeg har en Del Bekjendtskaber, hørende til det smukke Kjønn; naar der saa kom en ung Kjønn Dame til mig og ønskede mig glædeligt Nytaar, naa! saa gav jeg hende en brændt Mandel og ønskede hende glædeligt Nytaar igjen, naturligvis! og saa

ledes gif det til, at tilsidst var der kun een tilbage til min Kone! — Det maatte jo blive den naturlige Følge!

Dommer.: Den Historie, han der fortæller, mangler jo al Sandsynlighed; desuden — hvorledes er han kommen op, lige op paa Loftet der i det Hus, hvor man attraperede ham? hvad havde han der at gjøre?

Ankl.: Ih jeg — vilde jo se til en gammel Ven af mig, som hedder Kupaton, som jeg troede boede der endnu; men han var flyttet; Herre Gud! det kunde jeg jo ikke vide! Portneren siger jo ogsaa, at der har boet en Hr. Kupaton der. Lad ham komme! Han siger, han vil gjøre sin Ed paa, at der har boet en Hr. Kupaton der i Huset.

Dommer.: Det veed vi, det har Portneren bevidnet — men —

Ankl.: Na! — Er jeg saa ikke aldeles uskyldig! —

Dommer.: Men den Kuro med de brændte Mandler, som stod der oppe, hvor er den kommen der op?

Ankl.: Men kan jeg da vide det? Man stjæler en Kuro med brændte Mandler fra en Urtekræmmer; nu finder samme Urtekræmmer denne selvsamme Kuro oppe paa Loftet i det Hus, hvor jeg arme Mand i samme Djeblik just er kommen op for at spørge efter en kjær gammel Ven. Ulykkeligvis finder man een brændt Mandel i minomme, som jeg har kjøbt selv for mine egne Penge, og saa skal jeg være en Martyr, en brødefuld Forbryder, en — Tyv! — Skrækkeligt! Jeg kan nævne Urtekræmmeren, som jeg har kjøbt Mandlerne hos! Lad ham møde! Han vil ikke nægte det, han gjør Ed paa det, at han har solgt mig for tre—fire Skilling brændte Mandler; han boer i

Rue St. Martin, Nummeret veed jeg ikke, men Manden husker jeg meget godt: han havde Frost i begge Tømmelfingrene. Lad ham møde! eller lad et Par Betjente gaa med mig hen til ham! —

Dommer.: Hvor kan han ville bilde Nogen ind, at den Urtefræmmer skulde kunne huske, at han har solgt ham for tre—fire Skilling brændte Mandler for fem—jex Uger siden.

Ankl. (tragisk): Jeg bliver altsaa et Offer for Tilfældighedens Blændværk!

Dommer.: Det er jo desuden ikke hans første Forsøg! Han er jo dømt to Gange for Tyveri! En Gang med fire Maaneders — anden Gang til to Aars Fængsel.

Ankl.: Er jeg ikke renset ved Straffen? har jeg ikke udstaaet den — med en Engels Taalmod — og Resignation? Har Nogen Lov til at lade mig høre ilde derfor? Jeg siger det, hele Verden maa høre det: jeg er en Martyr for en Kurv med brændte Mandler, og for min Ven, min kjæreste Ven i Verden, min Kupaaton! — Det erklærer jeg højtideligt for Gud og Mennesker!

Det hjalp ham ikke, Retten dømte ham til eet Aars Fængsel.

Rettelſe.

Førſte Del S. 46 L. 6 f. o. ſtaaer „tilgoden“, læs „tilgedan“.

